

Specializuoto ugdymo krypties programų
(pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo
kartu su meniniu ugdymu programų)
meninio ugdymo dalies
1 priedas

SPECIALIZUOTO UGDYMO KRYPTIES PROGRAMŲ (PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO KARTU SU MENINIU UGDYMU PROGRAMŲ) MENINIO UGDYMO DALIES BALETO SRITIES PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Baleto sritis – specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio kartu su meniniu ugdymu programų) meninio ugdymo dalis, skirta mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl išskirtinių gabumų baletui.

2. Baleto srities programos paskirtis – sudaryti palankias sąlygas atsiskleisti ir lavinti mokinio individualiems baleto gebėjimams, įgyti meno šakos dalyko technikos įgūdžių.

3. Baleto srities ugdymo programą sudaro meno šakos dalyko, jį papildančių meninio ugdymo dalykų ir pagrindinių baleto srities meninio ugdymo dalykų programos.

4. Dalykų programos išdėstytos pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programas.

II SKYRIUS PRADINIO UGDYMO KARTU SU MENINIU UGDYMU PROGRAMOS MENINIO UGDYMO DALIES BALETO SRITIES DALYKAI

5. Mokantis pagal pradinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programą, baleto srities meno šakos dalykas yra klasikinio šokio technikos dalykas. Klasikinio šokio technikos dalykas skirtas formuoti baleto įgūdžius: paruošti kūną pagrindiniams klasikinio šokio judesiams ir suteikti žinių atlikti, atpažinti ir gebėti įvardinti šiuos judesius ir jų junginius.

5.1. Dalyko tikslas – sudaryti sąlygas bręsti mokiniui kaip asmenybei, puoselėti prigimtinių vaiko kūrybiškumą ir šokėjiškumą, įgyti pažinimo, mokėjimo mokytis kompetencijų ir pradinių klasikinio šokio technikos ir sceninės praktikos įgūdžių kaip prielaidą tolimesnei kūrybinių gebėjimų sklaidai, leidžiančiai sėkmingai dalyvauti teatro ir kultūriniame gyvenime.

5.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

5.2.1. įsisavintų pradinius klasikinio šokio judesius, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

5.2.2. formuotų harmoningą judesio ir muzikos pojūtį;

5.2.3. lavintų prigimtinius meninius gabumus, skirtingų kūno dalių prigimtinius fizinius duomenis, formuotų taisyklingos laikysenos įgūdžius;

5.2.4. įsisavintų pradinius judesių koordinacijos įgūdžius;

5.2.5. lavintų(si) sceninės etikos, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

5.2.6. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

5.3. Dalyką sudaro penkios veiklos sritys:

5.3.1. kūno-kinestezinio intelekto lavinimas;

5.3.2. fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai;

5.3.3. erdvinio suvokimo lavinimas;

5.3.4. pagrindinių klasikinio šokio technikos elementų įsisavinimas ir taikymas praktikoje (4-ais mokymo metais);

5.3.5. muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

5.4. Didaktinės nuostatos:

5.4.1. klasikinio šokio pamokose formuojami pradiniai klasikinio šokio atlikėjo įgūdžiai, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui. Pamokose taikomi mokymo metodai atitinka vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, paprastos, jose taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus;

5.4.2. ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, specialiųjų gebėjimų ugdymas glaudžiai siejamas su bendrųjų kompetencijų ugdymu;

5.4.3. ugdymo proceso metu svarbu stebėti fizinį mokinio kūno formavimąsi. Taisyklingai suformuota laikysena ir išlavinti fiziniai duomenys, atitinkantys klasikinio šokio metodinius reikalavimus, turi svarbią reikšmę įsisavinant klasikinio šokio techniką, taip pat palengvina tolimesnį mokymosi ir tobulėjimo procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų riziką;

5.4.4. patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

5.4.5. vertinant mokinių pasiekimus taikomi ideografinio vertinimo principai. Mokymosi proceso metu taikomas formuojamasis vertinimas, grįstas mokytojo ir mokinio sąveika, palaikantis mokymąsi. Apibendrinamuoju vertinimu fiksuojama bendra mokinio pažangos dinamika, kai pusmečio, metų ir kito ugdymosi laikotarpio pasiekimai apibendrinami orientuojantis į programoje aprašytus mokymosi pasiekimų lygius.

5.5. Mokinių pasiekimai:

5.5.1. 1–3 klasėse:

1. Kūno–kinestezinio intelekto lavinimas.	
Nuostata – suprasti, kad judesiai ir jų tikslus atlikimas turi didžiulę reikšmę stiprinant kūno raumenis ir tobulinant kojų, rankų sąnarių ir nugaros lankstumą, o taisyklingas fizinis kūno paruošimas yra labai svarbus tolimesniam mokymuisi; judesiai ir jų taisyklingas atlikimas turi didžiulę reikšmę ugdant pusiausvyros pojūtį atliekant judesius salės viduryje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti pečių juostos padėties ir sąnarių laisvumo vystymo ir stiprinimo pratimus.	1.1.1. Žinoti skirtingus pečių sąnarių stiprinimo ir tempimo pratimus; 1.1.2. Atlikti pečių juostos padėties formavimo pratimus.
1.2. Atlikti nugaros raumenų tempimo ir stiprinimo pratimus.	1.2.1. Išvardinti skirtingus nugaros tempimo ir stiprinimo pratimus; 1.2.2. Atlikti pagrindinius nugaros raumenų tempimo ir vystymo pratimus gulint, sėdint ir stovint; 1.2.3. Paaiškinti atliekamų pratimų svarbą; 1.2.4. Atliekant nugaros raumenų tempimo ir vystymo pratimus laisvai valdyti atskiras kūno dalis; 1.2.5. Taisyklingai kvėpuoti atliekant pratimus; 1.2.6. Atlikti pratimus didinant jų skaičių ir greitinant

	tempą.
1.3. Atlikti pilvo preso ir juosmens srities stiprinimo pratimus gulint.	1.3.1. Išvardinti, apibūdinti ir atlikti pradinį pilvo preso ir juosmens srities pratimą; 1.3.2. Išvardinti, apibūdinti ir atlikti pilvo preso ir juosmens srities raumenų tempimo pratimą; 1.3.3. Atlikti pratimus taisyklingai kvėpuojant; 1.3.4. Atlikti pratimus didinant jų apimtį ir greitinant; 1.3.5. Paaiškinti atliekamų pratimų svarbą.
1.4. Atlikti klubų sąnarių laisvumo vystymo ir stiprinimo pratimus.	tempą. 1.4.1. Žinoti skirtingus klubo sąnarių stiprinimo pratimus ir jų svarbą; 1.4.2. Atlikti klubo sąnario stiprinimo pratimus naudojant įvairias rankų, galvos, nugaros ir kojų padėtis.
1.5. Atlikti kojų raumenų ir pėdų tempimo, stiprinimo ir koordinacijos vystymo pratimus.	1.5.1. Išvardinti ir apibūdinti skirtingas pėdų ir kojų padėtis; 1.5.2. Žinoti ir atlikti pradinį kojų raumenų ir pėdų tempimo, stiprinimo ir koordinacijos vystymo pratimą; 1.5.3. Atlikti pėdų stiprinimo ir koordinacijos vystymo pratimus, stovint be atramos įvairiose kojų pozicijose; 1.5.4. Taisyklingai kvėpuoti atliekant pratimus; 1.5.5. Atlikti pratimus didinant jų apimtį ir greitinant tempą.
1.6. Atlikti mažus šuoliukus ir tramplyninius šuolius.	1.6.1. Apibūdinti mažų šuoliukų atlikimą; 1.6.2. Atlikti mažus šuoliukus įvairiu muzikiniu tempu; 1.6.3. Apibūdinti tramplyninių šuolių atlikimą; 1.6.4. Atlikti tramplyninius šuolius keičiant muzikinius akcentus ir tempą; 1.6.5. Šuolio metu išlaikyti ramų patemptą korpusą, tempti kelius ir pėdas, naudoti įvairius rankų koordinacijos elementus.
1.7. Atlikti šuoliukus naudojant įvairias kojų pozicijas ir judant įstrižainės kryptimi,	1.7.1. Apibūdinti šuoliukų įvairiose kojų pozicijose atlikimo principus; 1.7.2. Atlikti šuoliukus naudojant įvairias kojų pozicijas; 1.7.3. Lengvai šuoliuoti į viršų; 1.7.4. Šuolio metu išlaikyti ramų patemptą korpusą, tempti kelius ir pėdas, naudoti įvairius rankų koordinacijos elementus.
2. Fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai.	
Nuostata – suprasti, kad pagrindinių klasikinių pozicijų ir pratimų atlikimo įsisavinimas turi didžiulę reikšmę tolimesniam mokymuisi.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Taisyklingai stovėti pirmoje kojų pozicijoje.	2.1.1. Apibūdinti taisyklingos laikysenos stovint klasikinio šokio pamokoje principus; 2.1.2. Taisyklingai stovėti pirmoje kojų pozicijoje rankas laikant paruošiamojoje pozicijoje.
2.2. Atlikti 6 klasikinės kojų pozicijas.	2.2.1. Išvardinti klasikinės kojų pozicijas;

	2.2.2. Skirti ir apibūdinti klasikinės kojų pozicijas; 2.2.3. Atlikti klasikinės kojų pozicijas.
2.3. Atlikti klasikinės rankų pozicijas ir paruošiamąją padėtį.	2.3.1. Išvardinti klasikinės rankų pozicijas ir paruošiamąją padėtį; 2.3.2. Skirti ir apibūdinti taisyklingas klasikinės rankų pozicijas ir paruošiamąją padėtį; 2.3.3. Atlikti klasikinės rankų pozicijas ir paruošiamąją padėtį.
2.4. Atlikti „ <i>demi-plie</i> “ I-VI kojų pozicijose be atramos.	2.4.1. Apibūdinti „ <i>demi-plie</i> “ principus; 2.4.2. Apibūdinti pėdos, kelio ir klubo sąnario padėtis atliekant „ <i>demi-plie</i> “; 2.4.3. Atlikti „ <i>demi plie</i> “ I-VI kojų pozicijose; 2.4.4. Atlikti „ <i>demi plie</i> “ I-VI kojų pozicijose, įvedant rankų klasikinės pozicijas; 2.4.5. Atlikti „ <i>demi plie</i> “, įvedant laisvą rankų plastiką.
2.5. Atlikti <i>Porte de bras</i> salės viduryje.	2.5.1. Apibūdinti <i>Porte de bras</i> atlikimo principus; 2.5.2. Tiksliai atlikti I-mą <i>Porte de bras</i> koordinuojant rankų ir galvos padėtis.
2.6. Atlikti „ <i>releve</i> “ VI pozicijoje be atramos.	2.6.1. Apibūdinti „ <i>releve</i> “ atlikimo principus; 2.6.2. Atlikti „ <i>releve</i> “ VI pozicijoje ant puspisrčių, naudojant įvairias rankų padėtis.
2.7. Atlikti sceninį ir „ <i>pas couru</i> “ bėgimus įstrižaine.	2.7.1. Apibūdinti sceninį ir „ <i>pas couru</i> “ bėgimus; 2.7.2. Atlikti sceninį ir „ <i>pas couru</i> “ bėgimus; 2.7.3. Mokėti atlikti judesį taikant rankų plastikos elementus.
3. Erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – suprasti, kad erdvės suvokimas atliekant judesius yra vienas svarbiausių elementų lavinant sinchrono ir ansambliško pojūtį šokant grupėje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Tvarkingai pasiruošti ir susirasti vietą erdvėje atliekant užduotis salės viduryje.	3.1.1. Apibūdinti išsidėstymo erdvėje principus; 3.1.2. Tvarkingai sustoti ruošiantis darbui salės viduryje; 3.1.3. Tiksliai ir tvarkingai atlikti pratimus nekliudant kitiems ir išlaikant savo vietą erdvėje.
3.2. Pasiruošti ir atlikti pratimus išlaikant choreografinį brėžinį ir savo vietą kitų mokinių atžvilgiu.	3.2.1. Apibūdinti choreografinių brėžinių ir jų kaitos principus atliekant judesių junginius; 3.2.2. Tinkamai pasiruošti atlikti pratimus; 3.2.3. Tvarkingai atlikti pratimus išlaikant savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu: judant diagonale, tiesia linija, ratu ir kt.
4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suprasti, kad muzikalumas ir ritmo pojūtis atliekant judesius yra vienas svarbiausių šokio raiškos elementų.	

4.1. Atlikti pagrindinius pratimus ritmiškai.	4.1.1. Apibūdinti ritmo sąvoką; 4.1.2. Išgirsti grojamos muzikos ritmą ir atkartoti jį plojimu; 4.1.3. Atlikti užduotis ritmiškai.
4.2. Atlikti pratimus muzikaliai.	4.2.1. Apibūdinti muzikos svarbą ir muzikinės įžangos reikšmę pamokoje; 4.2.2. Muzikaliai pradėti, atlikti ir baigti kiekvieną pratimą pamokoje; 4.2.3. Išgirsti ir apibūdinti grojamos muzikos charakterį; 4.2.4. Atlikti pratimus įsiklausant į muzikos charakterį.

5.5.2. 4 klasėje:

1. Pradinių klasikinio šokio technikos elementų įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – siekti tikslų pradinių klasikinio šokio technikos atlikimo įgūdžių ir suprasti jų svarbą. Metodškai teisingai atlikti pradinius klasikinio šokio judesius stovint prie atramos ir salės viduryje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kūno laikyseną laikantis dviem rankom atramos.	1.1.1. Atpažinti ir apibūdinti pagrindines kūno padėtis, taisyklingo stovėjimo prie atramos principus; 1.1.2. Koordinuoti kūno judesius ir kontroliuoti kūno pojūčius; 1.1.3. Laisvai keisti galvos padėtis, rankų ir kojų pozicijas; 1.1.4. Atliekant judesius, išlaikyti taisyklingą kūno padėtį; 1.1.5. Skirti ir apibūdinti sąvokas – atraminė koja ir darbinė koja; 1.1.6. Perkelti kūno svorio centrą nuo dviejų kojų ant vienos ir atvirkščiai.
1.2. Atlikti klasikinio šokio judesius prie atramos.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius: <i>demi-plies</i> I, II, III pozicijose dviem rankomis laikantis atramos; <i>battements tendus</i> į šoną, pirmyn, atgal iš I-os pozicijos dviem rankomis laikantis atramos; <i>passe par terre</i> ; <i>sour le cou-de-pied</i> ; <i>demi rond par terre</i> ; <i>releve</i> I-II-III pozicijose; <i>battemens tendu jete</i> I pozicijoje visomis kryptimis; <i>battements retire</i> ; <i>demi rond de jambe par terre en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ; <i>battement releve lent 45°</i> į priekį, šoną ir atgal; kūno lenkimus į šoną ir atgal stovint veidu į atramą; 1.2.2. Atliekant judesius žinoti ir teisingai pritaikyti skirtingas kūno padėtį, pėdos kryptį, atraminę koją ir „kūno kvadratą“; 1.2.3. Atliekant judesius, neužspausti dubens, kelio ir čiurnos sąnarių, formuoti laisvus įtūpsto kampus; 1.2.4. Skirti sąvokas <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i> .
1.3. Atlikti klasikinio šokio judesius salės viduryje.	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius ir pozas: <i>epaulement</i> , <i>croisse</i> ; <i>demi-plie</i> I ir II pozicijose;

1.4. Atlikti sukinukus vienoje vietoje.	1.4.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti sukinukus aplink savo kūno ašį vienoje vietoje; 1.4.2. Sukantis žvilgsniu „laikyti tašką“.
1.5. Atlikti tramplyninius šuolius.	1.5.1. Apibūdinti judesių atlikimo principus; 1.5.2. Atlikti šuolį ištempiant kojas, išlaikant tiesų korpusą.
1.6. Atlikti polkos žingsnelį.	1.6.1. Apibūdinti polkos žingsnelio atlikimo principus; 1.6.2. Atlikti polkos žingsnelį laikant rankas ant juosmens; 1.6.3. Atliekant polkos žingsnelį koordinuoti kojų ir rankų judesius, galvos posūkius.
1.7. Atlikti mažus šuoliukus.	1.7.1. Apibūdinti skirtingas šuoliukų grupes: nuo dviejų ant dviejų; nuo dviejų ant vienos; 1.7.2. Taisyklingai atlikti šuoliukus akcentuojant ištemptus kelius, pėdas šuolio metu bei elastingą <i>plie</i> (pastatant kulnus ant žemės) nusileidus; 1.7.3. Atliekant šuoliukus keisti rakursus, rankų ir galvos padėtis. 1.7.4. Apibūdinti ir atlikti <i>temps soute</i> I-je pozicijoje.
2. Kūno-kinestezinio intelekto lavinimas.	
Nuostata - skatinti mokinius suprasti, kad kūno koordinacija ir tiksliai atliekamos klasikinio šokio pozicijos yra vienas pagrindinių klasikinio šokio segmentų, o gebėjimas greitai ir tiksliai koordinuoti kūno judesius yra svarbu, siekiant profesionalios baleto artisto karjeros.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atliekant klasikinio šokio judesius, koordinuoti korpuso, rankų, kojų ir galvos padėtis.	2.1.1. Koordinuoti korpuso, rankų, kojų ir galvos padėtis atliekant klasikinio šokio pozicijas, judesių junginius prie atramos ir salės viduryje; 2.1.2. Koordinuoti anksčiau išmokus judesius atliekant ilgesnes ir sudėtingesnes kombinacijas; 2.1.3. Atliekant judesius tvirtai išlaikyti kūno pusiausvyrą; 2.1.4. Sukinio metu, fiksuoti žvilgsnį viename taške ir gražinti jį į pradinį tašką, atlikus posūkį.
3. Erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – suvokti išsidėstymo erdvėje taisyklės klasikinio šokio pamokoje (dirbant prie atramos ir salės viduryje), suprasti, kad klasikinio šokio pozicijos turi labai tikslas padėtis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Orientuotis erdvėje pagal sceninius taškus.	3.1.1. Apibūdinti sceninių erdvės taškų išsidėstymą; 3.1.2. Atlikti klasikinio šokio pozas orientuojantis erdvėje pagal sceninius taškus; 3.1.3. Apibūdinti ir atlikti įvairias <i>epaullement</i> padėtis.
4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suvokti, kad muzika ir judesių raiška yra svarbūs klasikinio šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su klasikinio šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Atlikti judesius muzikaliai ir	4.1.1. Girdėti ir gebėti suploti grojamą ritmą;

ritmiškai.	4.1.2. Atlikti judesių elementus ritmiškai pagal muzikinį akompanimentą; 4.1.3. Atlikti judesius keičiant tempus (greitinant, lėtinant ir pan.).
4.2. Atlikti judesius išraiškingai.	4.2.1. Apibūdinti grojamos muzikos skleidžiamą emociją, nuotaiką ir charakterį; 4.2.2. Atlikti judesių junginius išraiškingai, įsiklausant į muzikos skleidžiamą emociją.

5.6. Turinio apimtis:

5.6.1. Kūno–kinestezinio intelekto lavinimas.

1–3 klasėse: pečių juostos lavinimo, nugaros, pilvo preso ir juosmens srities raumenų tempimo ir vystymo, klubo sąnario stiprinimo, kojų raumenų ir pėdų tempimo ir stiprinimo pratimai. Taisyklinga klasikinė II rankų pozicija. Skirtingos pėdų (laisva, „flex“, ištempta ir kt.) ir kojų („virvutė“, „špagatas“, „varlytė“ ir kt.) padėtys. Kelties ir kojų pirštų tempimas, formuojant klasikinį pėdos modelį. Stovėjimas I-oje kojų pozicijoje. Pėdų stiprinimo ir koordinacijos vystymo pratimai, stovint be atramos. Maži šuoliukai į viršų įvairiu muzikiniu tempu naudojant įvairias kojų pozicijas. Tramplyniniai šuoliai VI kojų pozicijoje įvairiu muzikiniu tempu. Kūno dalių koordinaciniai pratimai. Pratimų atlikimas didinant jų apimtį ir greitinant tempą. Taisyklingas kvėpavimas atliekant pratimus.

4 klasėje: koordinacijos lavinimas jungiant skirtingas klasikinio šokio rankų, kojų ir galvos padėtis. Koordinacijos lavinimas atliekant ilgesnes ir sudėtingesnes kombinacijas. Pratimai kūno pusiausvyrai lavinti.

5.6.2. Fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai:

1–3 klasėse: taisyklinga laikysena stovint klasikinio šokio pamokoje. Klasikinės kojų pozicijos. Klasikinės rankų pozicijos. I-as „Port de bras“ „Demi plie“ I-VI kojų pozicijose; „releve“ VI pozicijoje. Sceninis ir „pas couru“ bėgimai.

5.6.3. Erdvinio suvokimo lavinimas.

1–3 klasėse: darbo grupėje principai. Pasiruošimas pamokai tvarkingai išsidėstant erdvėje. Pratimų atlikimas išlaikant savo padėtį kitų mokinių atžvilgiu.

4 klasėje: sceniniai erdvės taškai; klasikinio šokio pozos orientuojantis erdvėje pagal sceninius taškus; *Epaulement* padėtis.

5.6.4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

1–3 klasėse: muzikos reikšmė šokyje. Pamokos užduočių atlikimas muzikaliai ir išraiškingai; muzikalumo ir koordinacijos pratimai keičiant muzikinius tempus, ritmą ir charakterį.

4 klasėje: grojamo ritmo atkartojimo plojant pratimai. Klasikinio šokio judesių junginių atlikimas ritmiškai pagal muzikinį akompanimentą. Judesių atlikimas keičiant tempus (greitinant, lėtinant ir pan.). Judesių junginių išraiškingas atlikimas įsiklausant į muzikos skleidžiamą emociją.

5.6.5. Pradinių klasikinio šokio technikos elementų įsisavinimas ir taikymas praktikoje.

4 klasėje: taisyklingas stovėjimas prie atramos klasikinio šokio pamokoje. Sąvokos: „atraminė koja“, „dirbančioji koja“, „kūno kvadratas“, „en dehors“ ir „en dedans“. Pratimai prie atramos: *demi-plies* I, II, III pozicijose; *battements tendus* iš I-os pozicijos; *passe par terre*; *sour le cou-de-pied*; *demi rond par terre*; *releve* I-II pozicijoje; *battemens tendu jete* I pozicijoje visomis kryptimis; *battements retire*; *demi rond de jame par terre en dehors* ir *en dedans*; *battement releve lent* 45° į priekį ir atgal; kūno lenkimai į šoną ir atgal stovint veidu į atramą. Pratimai salės viduryje: *epaulement croisse*; *demi-plie* I ir II pozicijose; sukiniai vienoje vietoje. Šuoliukai: nuo dviejų ant dviejų, nuo dviejų ant vienos; šuoliukai keičiant kryptis, rankų ir galvos padėtis; *temps soute* I-je pozicijoje; polkos žingsnelis.

5.7. Vertinimas:

5.7.1. 1–3 klasėse:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Kūno-kinestezinio intelekto lavinimas.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja judesių junginius, paviršutiniškai atlieka skiriamas užduotis, sunkiai įsimena judesių junginius. Mokiniui stinga taisyklingos laikysenos ir kvėpavimo įgūdžių. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys tiksliai koordinuoja, gerai atlieka judesių junginius, vidutiniškai įsisavina judesių esmę ir jų atlikimą. Pratimų metu stengiasi išlaikyti taisyklingą kūno laikyseną ir tinkamai kvėpuoti. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, priima pastabas tik ne visada pavyksta jas iškart pritaikyti ir atsiminti. Į pamoką dažniausiai ateina pasiruošęs, tinkamai apsirengęs.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuoja ir išraiškingai atlieka judesių junginius. Judesių pratimai atliekami lengvai, susikaupus, tiksliai ir taisyklingai. Kvėpavimas pratimų metu taisyklingas, ramus. Mokinys puikiai supranta ir taiko taisyklingos laikysenos įgūdžius, pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti. Į pamoką ateina visuomet pasiruošęs ir tinkamai apsirengęs.
2. Fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja judesių junginius, kūno lankstumas yra sąlyginai ribotas. Mokiniui stinga taisyklingos laikysenos įgūdžių, ištvermės, sunkiai prisitaiko prie tempų kaitos. Klasikinės rankų ir kojų pozicijas, „demi plie“, „releve“, sceninį ir „pas couru suivi“ bėgimus atlieka netiksliai.	Mokinys gerai, tiksliai koordinuoja, gerai atlieka judesių junginius. Kūnas yra lankstus, tačiau turi galimybės tobulėti ir siekti aukštesnių rezultatų. Mokinys dažniausiai atskiria ir atlieka klasikinės rankų ir kojų pozicijas, „demi plie“, „releve“, sceninį ir „pas couru“ bėgimus.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuoja, kūnas yra lankstus, raumenynas aktyvus, judesių pratimai atliekami lengvai, susikaupus, tiksliai ir taisyklingai. Mokinys puikiai atskiria ir atlieka klasikinės rankų ir kojų pozicijas, „demi plie“, „releve“, sceninį ir „pas couru“ bėgimus.
3. Erdvinio suvokimo lavinimas.		
Mokinys silpnai suvokia erdvę, gali įvardinti keletą erdvinio išsidėstymo pamokoje principų, retai šių principų laikosi.	Mokinys gerai suvokia erdvę, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo pamokoje principus, tačiau ne visuomet pavyksta šių principų laikytis.	Mokinys puikiai suvokia erdvę, puikiai joje orientuojasi, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo pamokoje principus, ir visuomet jų laikosi.
4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Mokinys sunkiai derina pratimų atlikimą su muzika: pratimus ne visada atlieka ritmiškai, sunkiai prisitaiko prie tempo kaitos.	Mokinys gerai derina pratimų atlikimą su muzika: pratimus atlieka gana ritmiškai, muzikaliai. Geba keisti atliekamų judesių junginių tempą, bet ne visada jaučia	Mokinys puikiai derina pratimų atlikimą su muzika: pratimus atlieka ritmiškai, muzikaliai. Geba puikiai keisti atliekamų judesių junginių tempą ir charakterį.

	muzikos charakterį.	
5.7.2. 4 klasėje:		
Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Pagrindinių klasikinio šokio technikos elementų įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys patenkinamai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Patenkinamai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, sunkiai koordinuoja jungiant judesius į ilgesnes kombinacijas. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami. Pamokoje mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai ir tiksliai atlieka klasikinio šokio judesių junginius visose pamokos dalyse. Gerai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, koordinuoja jungiant judesius į ilgesnes kombinacijas. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda vidutiniškai su perspektyva siekti aukštesnių vertinimų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, priima pastabas tik ne visada pavyksta jas iškart pritaikyti ir atsiminti. Į pamoką dažniausiai ateina pasiruošęs, tinkamai apsirengęs.	Mokinys puikiai ir tiksliai atlieka klasikinio šokio judesių junginius visose pamokos dalyse. Puikiai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, koordinuoja jungiant judesius į ilgesnes kombinacijas. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda idealiai atitinka klasikinio šokio reikalavimus. Pamokoje mokinys visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti. Į pamoką ateina visuomet pasiruošęs ir tinkamai apsirengęs.
2. Kūno-kinestezinio intelekto lavinimas.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja judesių junginius, kūnas yra riboto lankstumo. Mokiniui stinga ištvermės, sunkiai koordinuoja kūną atliekant ilgesnius judesių junginius.	Mokinys gerai, metodiškai tiksliai koordinuoja, gerai išlaiko pusiausvyrą, vidutiniškai įsisavina judesių esmę ir metodinį atlikimą. Kūnas yra lankstus, tačiau turi galimybę tobulėti ir siekti aukštesnių rezultatų. Ilgesnės judesių kombinacijos atliekamos sukaupiai, bet ne visada tiksliai ir koordinuotai.	Mokinys puikiai, metodiškai tiksliai koordinuoja, išlaiko pusiausvyrą, kūnas yra lankstus, raumenynas aktyvus, ilgesnės judesių kombinacijos atliekamos sukaupiai, tiksliai ir koordinuotai.
3. Erdvinio suvokimo lavinimas.		
Mokinys silpnai jaučia erdvę, gali įvardinti keletą erdvinio išsidėstymo pamokoje principų, sceninių erdvės taškų retai šių principų laikosi.	Mokinys gerai jaučia erdvę, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo pamokoje principus, sceninius erdvės taškus tačiau ne visuomet pavyksta šių principų laikytis.	Mokinys puikiai jaučia erdvę, puikiai joje orientuojasi, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo pamokoje principus, sceninius erdvės taškus ir visuomet jų laikosi.
4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Mokinys sunkiai derina pratimų	Mokinys gerai derina pratimų	Mokinys puikiai derina pratimų

atlikimą su muzika: pratimus ne visada atlieka ritmiškai, sunkiai prisitaiko prie tempų kaitos.	atlikimą su muzika: pratimus atlieka gana ritmiškai, muzikaliai. Geba keisti atliekamų judesių junginių tempą, bet ne visada jaučia muzikos charakterį.	atlikimą su muzika: pratimus atlieka ritmiškai, muzikaliai. Geba puikiai keisti atliekamų judesių junginių tempą ir charakterį.
---	---	---

6. Pagrindiniai baleto srities meninio ugdymo dalykai, mokantis pagal pradinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programą – gimnastika, šokio akompanavimas, muzikinė raiška, choreografinė improvizacija, teatro ir baleto meno pažinimas bei etnokultūros pažinimas.

6.1. Gimnastikos dalykas.

6.1.1. Gimnastikos dalyko programa teikia dalyko pradmenis baleto srities mokiniams. Ji skirta lavinti šokėjo fizinius duomenis ir ugdyti gebėjimą kontroliuoti savo kūno judesius ir valdyti kūno padėtį.

6.1.2. Dalyko tikslas – lavinant ir tobulinant fizinius duomenis formuoti elementarius kūno kultūros pradus ir įgūdžius, sudaryti sąlygas realizuoti natūralų vaiko poreikį judėti, žaisti.

6.1.3. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per gimnastikos pamokas mokiniai:

6.1.3.1. lavintų pagrindines kūno raumenų grupes, sąnarių paslankumą, nugaros lankstumą, šuolį ir kitus fizinius duomenis;

6.1.3.2. išmokyti naudotis gimnastikos dalyko įgūdžiais ir žiniomis kitų baleto dalykų pamokose;

6.1.3.3. ugdytų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą;

6.1.3.4. ugdytų(si) muzikalumą ir kūrybiškumą.

6.1.4. Dalyką sudaro keturios veiklos sritys:

6.1.4.1. fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai;

6.1.4.2. kūno–kinestezinio intelekto lavinimas;

6.1.4.3. erdvinio suvokimo lavinimas;

6.1.4.4. muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

6.1.5. Didaktinės nuostatos:

6.1.5.1. Gimnastikos pamokose formuojami ir tobulinami prigimtiniai vaiko fiziniai duomenys ir gebėjimai. Pamokų metu mokomasi tiksliai koordinuoti, muzikaliai ir ritmiškai atlikti judesių junginius. Atsižvelgus į kiekvieno vaiko galimybes, patirtį ir poreikius, ugdomi fizinės ištvermės, valios, darbingumo, kūno ir judesių grakštumo įgūdžiai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus gimnastikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

6.1.5.2. Gimnastikos pamokose taikomi mokymo metodai, atitinkantys vaiko raidos ypatumus. Pamokoje taikoma veiklos fazių kaita, skiriamos užduotys, skatinančios lavinti koordinaciją, judesių laisvumą. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus. Teigiami išgyvenimai pasitelkiami vaiko pažintiniams, kūrybiniais, bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimams ugdyti;

6.1.5.3. Patalpoje, kurioje vyksta gimnastikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią gimnastikos pamokoms skirtą aprangą ir avalynę bei turėti priemones (kilimėlį, šokdynę ir kt.);

6.1.5.4. Mokymosi proceso metu taikomas formuojamasis vertinimo būdas, mokinyms nuosekliai skatinamas žodžiu ar raštu, pabrėžiant teigiamus mokymosi rezultatus. Taikomas ideografinis vertinimas.

6.1.6. Mokinių pasiekimai:

6.1.6.1. 1–2 klasėse:

1. Kūno–kinestezinio intelekto lavinimas.	
Nuostata – suvokti, kad taisyklinga kūno laikysena ir judesių koordinacija turi didžiulę reikšmę įsisavinant judesių atlikimo techniką ir ugdant pusiausvyros pojūtį atliekant judesius salės viduryje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti judesius laikysenai tobulinti.	1.1.1. Atpažinti ir apibūdinti pagrindines korpuso, kojų, pėdų padėtis, formuojančias taisyklingą kūno laikyseną; 1.1.2. Stovėti išlaikant taisyklingą kūno laikyseną; 1.1.3. Atlikti nesudėtingus pratimus vienoje vietoje ir judant erdvėje išlaikant taisyklingą kūno laikyseną.
1.2. Atlikti įvairius ėjimo žingsnius.	1.2.1. Apibūdinti skirtingus ėjimo būdus (ant puspėdsčių, ant kulnų, vidine ir išorine pėdos dalimi ir kt.); 1.2.2. Apibūdinti taisyklingą kūno laikyseną ėjimo metu; 1.2.3. Atlikti įvairius ėjimo žingsnius; 1.2.4. Atliekant skirtingus ėjimo žingsnius išlaikyti taisyklingą laikyseną: tiesi nugara, pakelta galva, tempiamos pėdos.
1.3. Taisyklingai bėgti.	1.3.1. Apibūdinti taisyklingo bėgimo principus; 1.3.2. Apibūdinti taisyklingos kūno padėties principus bėgant; 1.3.3. Atlikti skirtingus bėgimo žingsnius išlaikant taisyklingą kūno padėtį; 1.3.4. Priklausomai nuo bėgimo žingsnio, keisti judesių greitį ir tempą.
1.4. Atlikti spyruokliuojančius judesius.	1.4.1. Apibūdinti spyruokliuojančių judesių principus; 1.4.2. Atlikti spyruokliuojančius judesius elastingai, tinkamu tempu.
1.5. Atlikti nesudėtingus šuoliukus.	1.5.1. Apibūdinti nesudėtingų šuoliukų atlikimo principus; 1.5.2. Šuoliuoti išlaikant taisyklingą kūno laikyseną, pasistiebus, ritmingai kvėpuoti.
2. Fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai.	
Nuostata – suprasti, kad gimnastikos judesiai ir jų tikslus atlikimas turi didžiulę reikšmę siekiant tinkamai formuoti kūną klasikinio šokio technikai.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti kojų sąnarių lankstumo pratimus.	2.1.1. Apibūdinti pagrindinius kojų sąnarių lankstumo pratimų atlikimo principus; 2.1.2. Atlikti elementarius pratimus („varlytė“, pasilenkimai prie vienos kojos, pasilenkimai, kai kojos kartu ir kt.), palaipsniui didinant judesio amplitudę; 2.1.3. Atlikti elementarius pratimus išlaikant

	taisyklingą kūno padėtį.
2.2. Atlikti kojų ir pėdų tempimo pratimus.	2.2.1. Apibūdinti pradinis kojų ir pėdų tempimo pratimų atlikimo principus; 2.2.2. Atlikti pradinis pratimus (kelties tempimo pratimai, špagatai, virvutė nuo grindų bei nuo suoliuko, ir kt.) išlaikant taisyklingą kūno padėtį; 2.2.3. Atlikti nesudėtingus pratimus koordinuojant judesius ir palaipsniui didinat judesio amplitudę.
2.3. Atlikti nugaros lankstumo pratimus.	2.3.1. Įvardinti pradinis nugaros lankstumo pratimus ir apibūdinti jų atlikimo principus; 2.3.2. Atlikti pradinis nugaros lankstumo pratimus: „krepšelis“, „tiltukas“, „banga“ ir kt.; 2.3.3. Atliekant lankstumo pratimus išlaikyti neintensyvų tempą palaipsniui didinat judesio amplitudę.
2.4. Atlikti raumenų stiprinimo pratimus.	2.4.1. Įvardinti ir apibūdinti pradinis raumenų stiprinimo pratimus; 2.4.2. Atlikti raumenų įvairių raumenų grupių stiprinimo pratimus lėtu tempu; 2.4.3. Krūvį didinti palaipsniui, atliekant kiekvieną pratimą nuo 8 iki 16 kartų (tempo nedidinti).
3. Erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – suprasti, kad gimnastikos judesius reikia atlikti tvarkingai stovint arba judant erdvėje kitų mokinių atžvilgiu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Tinkamai pasiruošti pradėti ir užbaigti pamoką.	3.1.1. Apibūdinti tvarkingo stovėjimo pamokos pradžoje principus; 3.1.2. Tinkamai sustoti prieš pradedant pamoką; 3.1.3. Apibūdinti tvarkingo pamokos užbaigimo principus; 3.1.4. Tinkamai sustoti užbaigiant pamoką, atsisveikinti.
3.2. Tvarkingai pasiruošti atlikti pratimus salės viduryje.	3.2.1. Apibūdinti stovėjimo principą (lygiavimas, vienodų atstumų išlaikymas ir kt.) ruošiantis dirbti ir dirbant salės viduryje; 3.2.2. Išlaikyti tinkamą erdvinį išsidėstymą atliekant pratimus salės viduryje.
3.3. Tvarkingai pasiruošti atlikti pratimus, judant erdvėje.	3.3.1. Apibūdinti erdvės panaudojimo principus judant ratu, diagonale, tiese arba chaotiškai; 3.3.2. Išlaikyti tinkamą erdvinį išsidėstymą judant.
4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suprasti, kad ritmo pojūtis yra labai svarbu atliekant gimnastikos ir šokio pratimus.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Atlikti užduodamus pratimus ritmiškai.	4.1.1. Apibūdinti ritmo sąvoką; 4.1.2. Ritmiškai atlikti užduodamus pratimus; 4.1.3. Atliekant pratimus išlaikyti pastovų ritmą;

	4.1.4. Atlikti tuos pačius pratimus keičiant (greitinant arba lėtinant) ritmą.
--	--

6.1.6.2. 3–4 klasėse:

1. Kūno–kinestezinio intelekto lavinimas.	
Nuostata – suvokti, kad taisyklinga kūno laikysena ir judesių koordinacija turi didžiulę reikšmę įsisavinant judesių atlikimo techniką ir ugdant pusiausvyros pojūtį.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Taisyklingai atlikti įvairius bėgimo žingsnelius.	1.1.1. Apibūdinti taisyklingo bėgimo principus; 1.1.2. Bėgti ant puspisrėčių, išlaikant taisyklingą kūno padėtį ir reikiamą ritmą.
1.2. Atlikti ėjimo žingsnius.	1.2.1. Apibūdinti taisyklingo kojos pastatymo (gimnastikos pamokose) principus; 1.2.2. Ritmingai atlikti užduotį, akcentuojant taisyklingą kojos pastatymą ir koordinuojant rankų judesius; 1.2.3. Išlaikyti taisyklingą kūno padėtį bei kvėpavimą.
1.3. Atlikti šuoliukus su šokdyne.	1.3.1. Apibūdinti saugaus darbo su šokdyne pamokoje principus; 1.3.2. Apibūdinti šuoliukų su šokdyne principus; 1.3.3. Atliekant pratimus su šokdyne, koordinuoti judesius ir kontroliuoti kūno pojūčius; 1.3.4. Atliekant pratimus su šokdyne, išlaikyti taisyklingą kūno laikyseną, tempti kelius ir pirštus.
1.4. Atlikti spyruokliuojančius judesius.	1.4.1. Atliekant spyruokliuojančius judesius, įvertinti savo judesių kryptingumą, prireikus koreguoti juos arba keisti; 1.4.2. Sugebėti laikytis tikslios pratimų sekos.
2. Fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai.	
Nuostata – suprasti, kad formuojant kūną, gimnastikos judesiai turi būti atliekami pastoviai ir nusekliai didinant jų amplitudę. Suvokti, kad taisyklinga kūno laikysena ir judesių koordinacija turi didžiulę reikšmę įsisavinant judesių atlikimo techniką, o kūno lankstumas turi didelę įtaką taisyklingam klasikinio šokio judesių atlikimui.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti kojų sąnarių lankstumo pratimus.	2.1.1. Įvardinti ir apibūdinti kojų sąnarių lankstumo pratimus; 2.1.2. Atliekant pratimus palaipsniui didinti judesių amplitudę; 2.1.3. Atliekant pratimus, mokėti susitelkti į atliekamą užduotį ir atsiminti pratimų eigą.
2.2. Atlikti kojų ir pėdų tempimo pratimus.	2.2.1. Įvardinti ir apibūdinti kojų ir pėdų tempimo pratimus; 2.2.2. Atliekant judesius išlaikyti taisyklingą kūno padėtį, koordinuoti judesius; 2.2.3. Nuosekliai didinti judesių amplitudę.
2.3. Taisyklingai atlikti nugaros lankstumo	2.3.1. Įvardinti ir apibūdinti nugaros lankstumo

pratimus.	pratimus; 2.3.2. Lankstumo pratimus atlikti taip, kad pamažu pasiektų aukščiausią judesio amplitudės tašką; 2.3.3. Atliekant užduotį laikytis tvarkos ir saugumo taisyklių.
2.4. Taisyklingai atlikti pagrindinių raumenų stiprinimo pratimus.	2.4.1. Taisyklingai atlikti pagrindinių raumenų stiprinimo pratimus išlaikant statinę padėtį kelias sekundes; 2.4.2. Atliekant pratimus taisyklingai kvėpuoti; 2.4.3. Atliekant pratimus pamažu didinti tempą ir krūvį.
2.5. Taisyklingai atlikti pagrindinių bei vidinių raumenų stiprinimo pratimus, panaudojant „soft gym“ kamuolį.	2.5.1. Įvardinti ir apibūdinti pagrindinių bei vidinių raumenų stiprinimo pratimus, panaudojant „soft gym“ kamuolį; 2.5.2. Atliekant pratimus taisyklingai kvėpuoti; 2.5.3. Pamažu didinti atliekamų pratimų tempą ir krūvį.
2.6. Atlikti paruošiamuosius klasikinio šokio technikos pratimus prie atramos.	2.6.1. Išvardinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius kūno stiprinimo ir tempimo pratimus prie atramos; 2.6.2. Atliekant pratimus pėdoms išlaikyti teisingą pėdos kryptį; 2.6.3. Atliekant tempimo pratimus, tempti kelius, pėdas ir palaipsniui didinti judesių amplitudę; 2.6.4. Atliekant šuoliukus suprasti ir apibūdinti atsispiriamosios ir mojamosios kojų sąvokas, koordinuoti judesius, akcentuojant teisingą kojos pastatymą; 2.6.5. Atliekant judesius išlaikyti taisyklingą kūno padėtį, ritmą bei tempą.
2.7. Atlikti kūno tempimo pratimus nuo paaugstinimo.	2.7.1. Išvardinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius kūno tempimo pratimus nuo paaugstinimo: „špagatą“ (dešine koja ir kaire koja), „virvutę“; 2.7.2. Atliekant pratimus išlaikyti lėtą tempą, kaskart didinant judesio amplitudę; 2.7.3. Atliekant pratimus laikyti fiksuotą padėtį, keičiant rankų padėtis, kontroliuoti kūno pojūčius; 2.7.4. Laikyti taisyklingas kojų ir nugaros padėtis, laisvai keičiant rankų padėtis.
3. Erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – suprasti, kad gimnastikos judesius reikia atlikti taisyklingai stovint arba judant erdvėje kitų mokinių atžvilgiu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Tvarkingai pasiruošti ir atlikti pratimus su įrankiais: šokdyne, kamuoliu ir kt.	3.1.1. Apibūdinti taisyklingo darbo su įrankiais principus; 3.1.2. Tinkamai sustoti prieš pradedant pratimus;

	3.1.3. Atlikti užduotis netrukdam šalia esantiems mokiniams ir išlaikant tvarkingo išsidėstymo principus.
3.2. Tvarkingai pasiruošti atlikti pratimus salės viduryje ir judant erdvėje.	3.2.1. Apibūdinti stovėjimo principą (lygiavimas, vienodų atstumų išlaikymas ir kt.) ruošiantis dirbti ir dirbant salės viduryje; 3.2.2. Apibūdinti erdvės panaudojimo principus judant ratu, diagonale, tiese ir kt.; 3.2.3. Išlaikyti tinkamą erdvinį išsidėstymą atliekant pratimus didinti tempą ir judesių amplitudes.
4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suprasti, kad muzikalumo pojūtis yra svarbus atliekant gimnastikos ir šokio pratimus.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Atlikti užduodamus pratimus muzikaliai.	4.1.1. Apibūdinti muzikalumo sąvoką; 4.1.2. Muzikaliai atlikti užduodamus pratimus.

6.1.7. Turinio apimtis:

6.1.7.1. Kūno–kinestezinio intelekto lavinimas:

1–2 klasėse: pagrindinės korpuso, kojų, pėdų padėties, formuojančios taisyklingą kūno laikyseną; stovėjimas ir judėjimas erdvėje išlaikant taisyklingą kūno laikyseną; skirtingi ėjimo ir bėgimo žingsniai koordinuojant su rankomis ir keičiant judesių greitį ir tempą; spyruokliuojančių judesių atlikimas; nesudėtingų šuoliukų atlikimas, taisyklingas kvėpavimas pratimų metu;

3–4 klasėse: ėjimo pratimai, judesius atliekant ritmiškai, koordinuojant su rankų judesiais; pratimų su šokdyne atlikimas, koordinuojant judesius, išlaikant taisyklingą kūno laikyseną; spyruokliuojantys judesiai, laikantis tikslios pratimų sekos.

6.1.7.2. Fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai:

1–2 klasėse: pagrindinių kojų sąnarių lankstumo, kojų ir pėdų tempimo pratimų atlikimas palaipsniui didinant judesio amplitudę ir išlaikant taisyklingą kūno padėtį; pagrindinių nugaros lankstumo pratimų atlikimas išlaikant neintensyvų tempą ir didinant judesių amplitudę; pagrindinių raumenų stiprinimo pratimų atlikimas palaipsniui didinant krūvį.

3–4 klasėse: kojų sąnarių lankstumo, kojų ir pėdų tempimo, nugaros lankstumo pratimų atlikimas; pagrindinių bei vidinių raumenų stiprinimo pratimai panaudojant „soft gym“ kamuolį; pagrindinių kūno stiprinimo ir tempimo pratimų nuo paaukštinimo ir prie atramos atlikimas. Pratimų atlikimas taisyklingai kvėpuojant ir koordinuojant, išlaikant taisyklingą kūno padėtį, didinant judesių amplitudę, tempą ir krūvį.

6.1.7.3. Erdvinio suvokimo lavinimas:

1–2 klasėse: tinkamas pasiruošimas pamokai, išsidėstymas erdvėje pamokos metu;

3–4 klasėse: tvarkingo darbo su įrankiais principai; tinkamo erdvinio išsidėstymo atliekant pratimus principai.

6.1.7.4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

1–2 klasėse: ritmiškas užduodamų pratimų atlikimas išlaikant pastovų arba keičiant (greitinant arba lėtinant) ritmą.

3–4 klasėse: muzikalus pamokoje užduodamų judesių atlikimas.

6.1.8. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis

1. Kūno–kinestezinio intelekto lavinimas.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja judesių junginius, paviršutiniškai atlieka skiriamas užduotis, sunkiai atsimena judesių junginius. Mokiniui stinga taisyklingos laikysenos, taisyklingo ėjimo ar bėgimo įgūdžių. Dirbdamas su įrankiais sunkiai koordinuoja judesius, kartais sukeldamas pavojingas situacijas klasėje. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai, tiksliai koordinuoja, gerai atlieka judesių junginius, vidutiniškai įsisavina judesių esmę ir metodinį atlikimą. Ėjimo ir bėgimo pratimus atlieka gerai, tačiau ne visada tiksliai ir teisingai. Supranta taisyklingos laikysenos principus, tačiau ne visada juos panaudoja pamokos metu. Dirbdamas su įrankiais ne visuomet geba tinkamai koordinuoti judesius. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, priima pastabas, tik ne visada pavyksta jas iškart pritaikyti ir atsiminti. Į pamoką dažniausiai ateina pasiruošęs, tinkamai apsirengęs.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuoja, išraiškingai atlieka judesių junginius, judesių pratimai atliekami lengvai, susikaupus, tiksliai ir taisyklingai. Puikiai supranta ir pamokoje taiko taisyklingos laikysenos, ėjimo, bėgimo principus. Dirbdamas su įrankiais, puikiai koordinuoja pratimų atlikimą. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti. Į pamoką ateina visuomet pasiruošęs ir tinkamai apsirengęs.
2. Fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja judesių junginius, derina gimnastikos pratimų atlikimą su muzika. Kūno lankstumas yra sąlyginai ribotas. Mokiniui stinga taisyklingos laikysenos, ištvermės, sunkiai prisitaiko prie tempo kaitos. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas, geba paviršutiniškai atlikti skiriamas užduotis, sunkiai atsimena junginius.	Mokinys gerai, tiksliai koordinuoja judesių junginius, gerai derina gimnastikos pratimų atlikimą su muzika, gerai atlieka judesių junginius, vidutiniškai įsisavina judesių esmę ir atlikimą. Kūnas yra lankstus, tačiau yra galimybė tobulėti ir siekti aukštesnių rezultatų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų junginius, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuoja, išraiškingai atlieka judesių junginius, puikiai derina gimnastikos pratimų atlikimą su muzika, kūnas yra ypač lankstus, raumenynas aktyvus, judesių pratimai atliekami lengvai, susikaupus, tiksliai ir taisyklingai. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
3. Erdvinio suvokimo lavinimas.		
Mokinys silpnai jaučia erdvę, gali įvardinti erdvinio išsidėstymo gimnastikos pamokoje principus, tačiau	Mokinys gerai jaučia erdvę, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo gimnastikos pamokoje	Mokinys puikiai jaučia erdvę, puikiai joje orientuojasi, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo gimnastikos

retai šių principų laikosi; dirbdamas su įrankiais, dažnai nesilaiko saugaus darbo taisyklių.	principus, tačiau ne visuomet pavyksta šių principų laikytis; dirbdamas su įrankiais, žino ir dažniausiai geba užduotis atlikti saugiai ir neužgaudamas klasės draugų.	pamokoje principus ir visuomet jų laikosi; dirbdamas su įrankiais, žino ir puikiai atlieka užduotis saugiai ir neužgaudamas klasės draugų.
4. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Mokinys sunkiai derina gimnastikos pratimų atlikimą su muzika: pratimus ne visada atlieka ritmiškai, muzikaliai. Įsiklausęs į muziką, sunkiai keičia atliekamų judesių junginių tempą. Sunkiai prisitaiko prie tempo kaitos.	Mokinys gerai derina gimnastikos pratimų atlikimą su muzika: pratimus atlieka gana ritmiškai, muzikaliai. Įsiklausęs į muziką, geba keisti atliekamų judesių junginių tempą.	Mokinys puikiai derina gimnastikos pratimų atlikimą su muzika: pratimus atlieka ritmiškai, muzikaliai. Įsiklausęs į muziką, geba puikiai keisti atliekamų judesių junginių tempą.

6.2. Šokio akompanavimo dalykas skirtas ugdyti mokinių gebėjimą skambinti fortepijonu nesudėtingus muzikos kūrinius bei juos analizuoti, plėsti mokinių muzikinę akiratį, erudiciją.

6.2.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko muzikalumą, ritmo pojūtį, suteikiant pradinius skambinimo įgūdžius.

6.2.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

6.2.2.1. formuotų pradinius skambinimo įgūdžius;

6.2.2.2. lavintųsi klausą, ritmo pojūtį, koordinaciją;

6.2.2.3. ugdytųsi kūrybinius, improvizacinius gebėjimus, intenciją;

6.2.2.4. susipažintų su įvairių charakterių bei žanrų muzika, ypatingą dėmesį skiriant šokio charakterio kūriniams;

6.2.2.5. ugdytųsi savęs vertinimą;

6.2.2.6. lavintųsi savarankiškumo įgūdžius;

6.2.2.7. pajustų muzikavimo džiaugsmą.

6.2.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

6.2.3.1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje;

6.2.3.2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.

6.2.4. Didaktinės nuostatos:

6.2.4.1. Pradiniame ugdymo etape svarbu didelį dėmesį skirti skambinimo fortepijonu motyvacijai, kuri padėtų pamėgti muziką visam gyvenimui ir lemtų sėkmę tolimesniam mokinio mokymuisi;

6.2.4.2. Repertuaras turėtų būti parenkamas individualiai pagal mokinio muzikinius gabumus, charakterį, pianisto galimybes. Mokytojas turi stebėti ir vystyti vaiko kūrybingumą, mąstymo originalumą;

6.2.4.3. Šokio akompanavimo pamokos suprantamos, paprastos: taikoma fazių kaita: ramybės ir judėjimo, susikaupimo ir atsipalaidavimo. Mokinio emociniam ir muzikiniam intelektui lavinti taikomi įvairūs metodai: vaizdinių, kinestezinių, žaidybinių, pokalbių, repertuaro demonstravimo ir kt.;

6.2.4.4. Pradiniame etape mokinys įgyja teorinių žinių: mokosi smuiko ir bosų rakto natas, alteracijos, dinaminės išraiškos ir metro–ritmikos ženklus, skirti mažoro ir minoro dermes;

6.2.4.5. Šokio akompanavimo pamokose mokinys mokosi pagrindinių skambinimo įgūdžių: taisyklingo sėdėjimo, rankų pozicijos, teisingo frazavimo, gilaus, natūralaus garso užgavimo. Pratimai pateikiami žaidimo forma. Skambinama muzika ir jos klausymas jungiami su judėjimu, plojimu;

6.2.4.6. Ugdomas noras gilintis į atliekamų kūrinių muzikos turinį. Pamokų metu demonstruojama gerai atliekama mokytojo ar garso įrašų muzika. Ansamblinis skambinimas padeda pažinti įvairesnę muziką, platesnį jos spalvų spektrą;

6.2.4.7. Ugdomas mokinių savarankiškumas analizuojant muzikos kūrinius, įgytos muzikinės žinios taikomos šokio pamokose;

6.2.4.8. Mokinių pasiekimai pamokose vertinami taikant formuojamąjį ir diagnostinį vertinimą.

6.2.5. Mokinių pasiekimai:

6.2.5.1. 1–2 klasėse:

1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje.	
Nuostatos – siekti įgyti žinių, suprasti jų svarbą, skambinant fortepijonu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Analizuoti muzikos kalbos elementus ir juos pritaikyti atliekamuose muzikos kūriniuose.	1.1.1. Atpažinti smuiko ir bosų raktų gaidas, rasti ryšį tarp jų žymėjimo penklinėje ir atlikimo klaviatūros I, II, Didžiojoje ir Mažajoje oktavose; 1.1.2. Paaiškinti ritminio piešinio bruožus atliekamame kūrinyje; 1.1.3. Nustatyti skambinamų kūrinių motyvų, frazių, sakinių pabaigas; 1.1.4. Įvardinti atliekamo kūrinio autorių ir kūrinio pavadinimą; 1.1.5. Apibūdinti atliekamų kūrinių charakterį, tempą, dinamiką.
1.2. Muzikuoti ritmiškai.	1.2.1. Paaiškinti skirtingų ritminės vertės gaidų trukmės santykius; 1.2.2. Ritmiškai skambinti atliekamus kūrinius; 1.2.3. Gebėti paploti kūrinių ritminį piešinį; 1.2.4. Įvardinti ritmiško muzikavimo kriterijus; 1.2.5. Nustatyti ritmo piešinio ir charakterio santykio ypatingus bruožus skambinamuose kūriniuose; 1.2.6. Nurodyti ritmą lavinančių pratimų.
1.3. Savarankiškai mokytis skambinti namuose.	1.3.1. Nurodyti pirštuotės pritaikymo metodus; 1.3.2. Apibūdinti tempo, štrichų, dinamikos nuorodas naujame kūrinyje; 1.3.3. Atpažinti žinomus ritminius piešinius mokantis naują kūrinių;
2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.	

Nuostatos – motyvuotai skambinti fortepijonu, siekti įgyti žinių ir gebėjimų.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Formuoti kokybišką fortepijono garsą.	2.1.1. Apibrėžti kaip išgauti gilų, natūralų garsą; 2.1.2. Apibūdinti judesius, skirtus garsui išgauti.
2.2. Taisyklingai, laisvai atlikti pagrindinius skambinimo fortepijonu technikos elementus.	2.2.1. Įvardinti taisyklingos sėdėsenos reikalavimus, paaiškinti laisvo pianistinio aparato kriterijus; 2.2.2. Atpažinti mažoro ir minoro dermes. Įvardinti C-dur, G-dur ir a-moll, e-moll alteracijos ženklus; 2.2.3. Apibrėžti <i>non legato</i> , <i>legato</i> , <i>staccato</i> artikuliacinių štrichų bei <i>f</i> , <i>p</i> , <i>mf</i> , <i>mp</i> , <i>diminuendo</i> , <i>crescendo</i> dinaminės išraiškos ženklų atlikimo skirtumus; 2.2.4. Atlikti įvairius pratimus: ugdančius koordinaciją, lavinančius pirštų vikrumą; 2.2.5. Paaiškinti, kaip naudoti tiesioginį pedalą.
2.3. Raiškiai atlikti įvairių charakterių ir žanrų muziką.	2.3.1. Apibūdinti skambinamų kūrinių nuotaikas; 2.3.2. Nusakyti įvairių žanrų muzikos ypatumus; 2.3.3. Atpažinti natose polifoninės ir homofoninės faktūros elementus.
2.4. Muzikuoti ansambliuose.	2.4.1. Apibūdinti solinės ir ansamblinės muzikos skambinimo skirtumus; 2.4.2. Nurodyti kūriniuose dviejų partijų solinius ir akompanavimo epizodus; 2.4.3. Nusakyti savo požiūrį į skambinamo ansamblio kūrinio nuotaiką.
2.5. Dalyvauti kūrybiniuose žaidimuose.	2.5.1. Įvardinti savo improvizacijos vaizdinio pavadinimus; 2.5.2. Apibūdinti mokytojo skambinamas daineles ir muzikos kūrinius.
2.6. Naudoti muzikavimo įgūdžius mokyklos koncertinėje aplinkoje.	2.6.1. Mokėti paaiškinti kaip reikia pasirengti koncertams, vykdyti mokytojo nurodymus; 2.6.2. Nurodyti koncertinio repertuaro kartoavimo būdus.

6.2.5.2. 3–4 klasėse:

1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje.	
Nuostatos – taikyti įgytas teorines žinias, skambinant fortepijonu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Analizuoti muzikos kalbos elementus ir juos pritaikyti atliekamuose kūriniuose.	1.1.1. Nurodyti pagrindinius skambinamų kūrinių terminus; 1.1.2. Apibūdinti pagrindinius atliekamų kūrinių autorių, epochų bruožus; 1.1.3. Apibūdinti atliekamų kūrinių tempą, dinamiką, melodiją ir jos struktūrą;

	1.1.4. Atpažinti mažoro ir minoro dermes. Įvardinti alteracijos ženklus gamose iki 3–4 ženklų; 1.1.5. Nusakyti kūrinio tonaciją; 1.1.6. Apibūdinti melodiją, jos struktūrą.
1.2. Muzikuoti ritmiškai.	1.2.1. Įvardinti ritmiško skambinimo ypatumus; 1.2.2. Paaiškinti ritminio piešinio bruožus atliekamuose kūrinuose; 1.2.3. Apibūdinti stabilaus kūrinio tempo sampratą.
1.3. Savarankiškai dirbti namuose.	1.3.1. Paaiškinti laiko paskirstymo numatytų užduočių atlikimui namuose planavimo principus; 1.3.2. Atpažinti autoriaus nuorodas savarankiškai rengiant kūrinius.
2. Pasirinktos specializacijos dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.	
Nuostatos – noriai skambinti fortepijonu, taikant įgytas žinias ir gebėjimus.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Formuoti kokybišką fortepijono garsą.	2.1.1. Apibrėžti gilaus, natūralaus garso formavimo būdus; 2.1.2. Nurodyti pagrindinius garso išgavimo judesius.
2.2. Taisyklingai, laisvai atlikti pagrindinius skambinimo fortepijonu technikos elementus.	2.2.1. Išdėstyti taisyklingos kūno padėties kriterijus, skambinant fortepijonu; 2.2.2. Suformuluoti taisyklingų rankų pozicijų principus; 2.2.3. Paaiškinti <i>tenuto</i> , <i>sforzando</i> , <i>leggiero</i> štrichų atlikimo ypatybes; 2.2.4. Paaiškinti tiesioginio ir pavėluojančio pedalo naudojimo taisykles; 2.2.5. Nurodyti rankų ir kojų koordinaciją lavinančius pratimus.
2.3. Raiškiai atlikti įvairių charakterių ir žanrų muziką.	2.3.1. Apibūdinti skambinamų kūrinių nuotaikas, panaudotas dinamikos nuorodas; 2.3.2. Paaiškinti polifoninių kūrinių balsų vedimo ypatumus; 2.3.3. Papasakoti apie baroko ir klasicizmo epochų muzikinės stilištos skirtumus; 2.3.4. Paaiškinti muzikos išraiškos priemonių ir skambinamų kūrinių muzikos turinio ryšį.
2.4. Muzikuoti ansambliuose.	2.4.1. Suformuluoti ansamblinio skambinimo su mokytoju ir draugais skirtumus; 2.4.2. Papasakoti apie ansamblio dalyvių solinio ir akompanavimo epizodų santykį; 2.4.3. Išdėstyti atliekamo kūrinio savo

	dinamikos, frazuotės, tempo koncepciją.
2.5. Dalyvauti kūrybiniuose žaidimuose.	2.5.1. Papasakoti apie žinomų kūrinių skambinimo be gaidų taisykles; 2.5.2. Apibūdinti savo improvizacijų idėjas.
2.6. Naudoti muzikavimo įgūdžius mokyklos koncertinėje aplinkoje.	2.6.1. Apibrėžti pasirengimo koncertams eigą; 2.6.2. Paaiškinti koncertinių pasirodymų naudingumą; 2.6.3. Nusakyti koncertinių pasirodymų sėkmės ir nesėkmės; 2.6.4. Apibrėžti laisvo ir įtaigaus skambinimo sampratą.

6.2.6. Turinio apimtis:

6.2.6.1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje. Skambinamų kūrinių teorinė analizė. Naujo natų teksto skaitymas – 3–4 naujo natų teksto skaitymo pavyzdžiai. Muzikinis intelektas – 2 eskiziškai parengti kūriniai;

6.2.6.2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas:

1-oje klasėje: pianistinės technikos įvaldymas – pratimai, 2 etiudai. Repertuaro atlikimas – dainelės ir jų transponavimas. Ansamblinio muzikavimas – 2–4 ansambliai. 1–2 pasirodymai viešuose renginiuose.

2–4 klasėse: pianistinės technikos įvaldymas – pratimai, 2 etiudai. Repertuaro atlikimas – 1 polifoninis kūrinys, 1 stambios formos kūrinys, 1 pjesė, 3 šokio charakterio kūriniai. Ansamblinis muzikavimas – 2 ansambliai. 1–2 pasirodymai viešuose renginiuose.

6.2.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje.		
Skambinami kūriniai nėra pakankamai ritmiški. Neįvardijama dalis muzikos kalbos elementų, nesuprantamas jų praktinis panaudojimas. Silpnai skaito naują natų tekstą. Trūksta sistemingo darbo namuose.	Kūriniai atliekami ritmiškai, aiški muzikos elementų struktūra. Gera skambina naują natų tekstą. Sistemingai ir savarankiškai ruošiasi pamokoms.	Kūrinius skambina ritmiškai, perteikia muzikinės kalbos struktūros elementus. Puikiai skambina naują natų tekstą. Labai gera saviruoša.
2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.		
Kūrinių atlikimas vienodas, muzikinis tekstas netikslus. Netinkami tempai. Žema garso kultūra, netaisyklinga sėdėseną, netvarkingos rankų pozicijos. Nenoriai muzikuoja viešuose renginiuose, nepakankamai susikaupia.	Skambinant kūrinius atliekamas tvarkingas muzikinis tekstas, dinamikos nurodymai, tinkami tempai. Garsas gilus, natūrali sėdėseną ir rankų pastatymas. Aktyviai skambina viešuose pasirodymuose. Pakankamai	Tikslus ir tvarkingas muzikinis tekstas. Kūriniai atliekami tinkamais tempais, raiškiai, originaliai. Garsas gilus, patogi, natūrali sėdėseną. Aktyviai, motyvuotai, artistiška skambina viešuose pasirodymuose.

	gerai susikaupia, atlieka mokytojo numatytas užduotis.	
--	--	--

6.3. Muzikinės raiškos dalyko programa skirta ugdyti mokinių ritminį aktyvumą, sensomotoriką, gebėjimą naudotis elementariomis muzikos kalbos žiniomis perteikiant muzikos kūrinius koordinuotais judesiais.

6.3.1. Dalyko tikslas – sudaryti mokiniams sąlygas ugdytis ritmo pojūtį, lavinti muzikalumą ir artistiškumą.

6.3.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad mokiniai:

6.3.2.1. susipažintų su pagrindinėmis muzikos sąvokomis;

6.3.2.2. tenkintų prigimtinių poreikį judėti;

6.3.2.3. gebėtų įsiklausyti, pajusti ir perteikti judesiais muzikos charakterį, tempą, dinamiką, metroritmines ypatybes;

6.3.2.4. išplėtotų kūno kinestezines galias: koordinaciją, laikyseną, pusiausvyros pojūtį, orientavimąsi erdvėje, taisyklingą kvėpavimą;

6.3.2.5. dalyvautų kūrybinėje veikloje, patirtų kūrybos džiaugsmą;

6.3.2.6. dalyvautų klasės, mokyklos, šeimos muzikiniame kultūriniame gyvenime.

6.3.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

6.3.3.1. Ritmo pratys, ritminės gimnastikos pratimai, muzikiniai ritminiai žaidimai, šokiai, kūrybinės užduotys, improvizavimas ir interpretavimas;

6.3.3.2. Muzikinė raiška šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime.

6.3.4. Didaktinės nuostatos:

6.3.4.1. Muzikinės raiškos dalyko mokymo pagrindą sudaro judesiai: rikiuotės, ėjimas, žygiavimas, bėgimas, įvairūs šuoliukai, šokio judesiai, šokiai ir žaidimai, gimnastikos pratimai su papildomomis priemonėmis: kamuoliais, šokdynėmis, lankais, lazdomis ar be jų. Judesiai atliekami laikantis taisyklingos kūno padėties pradedant judesį ar jį baigiant;

6.3.4.2. Temos aiškinamos pasitelkiant muzikinius pavyzdžius. Kūrinių charakterį, tempą, dinamiką, metroritmines ypatybes vaikai perteikia judesiais, šokiais ir žaidimais;

6.3.4.3. Muzikos kūrinių turi būti aukšto meninio lygio, aiškos formos ir turinio. Mokinių apranga, avalynė turi būti patogios, netrukdančios laisvai judėti;

6.3.4.4. Mokinių pasiekimai pamokose vertinami taikant formuojamąjį ir diagnostinį vertinimą. Baigiant programą taikomas apibendrinamasis vertinimas.

6.3.5. Mokinių pasiekimai:

6.3.5.1. 1–2 klasėse:

1. Ritmo pratys, ritminės gimnastikos pratimai, muzikiniai ritminiai žaidimai, šokiai, kūrybinės užduotys, improvizavimas ir interpretavimas.	
Nuostatos. Vertinti taisyklingą laikyseną, judesių koordinaciją ir plastiškumą, mokytis pajusti pagarbą vienas kitam judant pavieniui, poroje ar grupėje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Kūno judesiais perteikti muzikos kūrinio charakterį, tempą, dinamiką.	1.1.1. Nustatyti ir įvardyti skambančio kūrinio charakterį, metrą, tempą, dinamiką; 1.1.2. Išvardinti atliekamų ritminių judesių seką; 1.1.3. Įvardinti pagrindinių tempo ir dinamikos muzikinių terminų lietuviškas

	reikšmes; 1.1.4. Įvardinti išminktų šokių, ratelių pavadinimus, apibūdinti šokių, ratelių judesių sekas.
1.2. Išmesti kamuolį 2/4 ir 3/4 metrų stipriojoje dalyje ir silpnojoje pagauti.	1.2.1. Apibūdinti sąvokas: stiprioji ir silpnoji takto dalys; 1.2.2. Paaiškinti 2/4, 3/4 ir 4/4 metrų skirtumus; 1.2.3. Nusakyti pratimo eigoje kamuolio judėjimo kryptį ir judesių su juo kombinacijas.
1.3. Žaisti, improvizuoti judesiu perteikiant skambančios muzikos nuotaiką, charakterį, tempą.	1.3.1. Išvardinti nesudėtingus programinius muzikinius ritminius žaidimus; 1.3.2. Pasakyti žaidimo eigą, suskaičiuoti muzikinių dalių skaičių; 2.2.3. Apibūdinti improvizuojamo muzikinio etiudo charakterį, atlikimo būdus.
2. Muzikinė raida šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime.	
Nuostatos. Vertinti įgytą šokio patirtį, siekti ją pritaikyti šeimos, mokyklos muzikiniame kultūriniame gyvenime.	
2.1. Perteikti pasakos personažų charakterio bruožus, judėjimo ypatumus, raiškiai skaityti tam tikro personažo literatūrinį tekstą.	2.3.1. Apibūdinti pasakų personažų charakterį, judėjimo būdus; 2.3.2. Nusakyti pasakos personažo vaidinimo eigą.

6.3.5.2. 3–4 klasėse:

1. Ritmo pratybos, ritminės gimnastikos pratimai, muzikiniai ritminiai žaidimai, šokiai, kūrybinės užduotys, improvizavimas ir interpretavimas.	
Nuostatos. Tobulinti taisyklingą laikyseną, koordinaciją ir plastiškumą, padėti ugdytis pagarbą vienas kitam judant poroje ar grupėje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Kūno judesiais perteikti kūrinio išraiškos priemonės, charakterį ir kūrinio formą.	1.1.1. Įvardyti kūrinio išraiškos priemonių terminų lietuviškus pavadinimus; 1.1.2. Išvardinti ritminių judesių seką; 1.1.3. Paaiškinti muzikinio kūrinio formą, išvardinti jos sudėtinės dalis.
1.2. 3/4 ir 4/4 neperiodiškai kintančiu metru stipriojoje takto dalyje atsispirti nuo grindų ir peršokti per suolą, o silpnoje takto dalyje atsistoti ištiestomis rankomis.	1.2.1. Apibūdinti sąvokas: stiprioji takto dalis, silpnoji takto dalis, kintamas metras; 1.2.2. Paaiškinti neperiodiškai kintančio ir nekintančio metrų skirtumus; 1.2.3. Nusakyti pratimo šuoliukų kryptį ir galimus derinius.
2. Muzikinė raida šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime.	
Nuostata – suprasti, kad lavinant plastiškumą ir muzikalumą, kiekvienam šokiui yra būdingas savitas muzikos stilius ir jo emocinė būsena / muzikos nuotaika ir charakteris.	
2.1. Šokti pasaulio ir lietuvių liaudies masinius šokius.	2.1.1. Nusakyti šokių judesių eigą bei galimus jų junginius, įvardyti taisyklingos kūno

	laikysenos požymius; 2.1.2. Apibūdinti šokių muzikos charakterį bei nuotaiką; 2.1.3. Įvardyti šokio pavadinimo reikšmę lietuvių kalba.
2.2. Analizuoti skirtingų šokių muzikos judesių skirtumus ir ypatumus.	2.2.1. Apibūdinti skirtingų šokio judesių derinius; 2.2.2. Pateikti individualių judesių derinių pavyzdžių; 2.2.3. Pakartoti draugų ir mokytojo išsakomas pastabas.
2.3. Taikyti savo įgytą šokių patirtį kitose pamokose ar mokyklos renginiuose.	2.3.1. Nusakyti pasirinkto šokio judesių eigą bei jų galimus derinius; 2.3.2. Apibūdinti šokio būdinguosius bruožus.

6.3.6. Turinio apimtis:

6.3.6.1. Ritmo pratybos, ritminės gimnastikos pratimai, muzikiniai ritminiai žaidimai, šokiai, kūrybinės užduotys, improvizavimas ir interpretavimas:

1–2 klasėse: muzikos kūrinio nuotaika ir charakteris: linksmas – liūdnas, gyvas – ramus; tempas: lėtas – vidutinis – greitas; metras: 2/4, 3/4 ir 4/4; taktas, stipriosios ir silpnosios takto dalys; natos: ketvirtinė, dviejų aštuntinių grupė, pusinė, pusinė su tašku, sveikoji, šešioliktinių natų grupė, ketvirtinė ir aštuntinė su tašku; pauzės: sveikoji, pusinė, ketvirtinė; dinamika: f, p; registrai: aukštas – vidurinis – žemas; muzikos kūrinio įžanga, pabaiga; muzikos kūrinio formos sudėtinės dalys – periodas, sakiny, frazė, motyvas; paprasta dviejų dalių kupletinė forma; dirigavimas 2/4 ir 3/4 metrais; ritminės gimnastikos pratimai: ėjimas, bėgimas, šuoliukai, pritūpimai, maži ir dideli ėtūpstai, rankų, kojų, galvos, korpuso judesiai įvairiomis kryptimis; kamuolio mėtymas: aukštyn, žemyn, kairėn, dešinėn, permetimas per vieną ar kelis vaikus; žygiavimas vietoje, eilėse, rate; pirma, antra, trečia, ketvirta, penkta, šešta kojų, rankų pozicijos.

3–4 klasėse: tempas: *allegretto*, *andantino*; metras: 3/8, 6/8, sudėtinis sudarytas iš dviejų nevienarūšių paprastųjų metrų – 5/4 ir neperiodiškai kintantis, pvz., 3/4 ir 4/4; 2/4 ir 3/4; taktas, priešaktis ir užtaktis; natos: ketvirtinė su tašku, aštuntinė su tašku, sinkopė – aštuntinė, ketvirtinė ir aštuntinė; pauzė: aštuntinė; dinamika: *crescendo*, *diminuendo*, *subito forte*, *subito piano*; forma – pasikartojantys motyvai ir frazės; paprasta dviejų dalių; paprasta trijų dalių; žanras: daina, polka, valsas, gavotas, maršas; faktūra: homofoninė, polifoninė; dirigavimas 4/4, 5/4 ir 6/8 metrais; ritminės gimnastikos pratimai: ėjimas, bėgimas, šuoliukai, pritūpimai, maži ir dideli ėtūpstai, rankų, kojų, galvos, korpuso judesiai įvairiomis kryptimis su papildomomis priemonėmis – kamuoliais, lankais, šokdynėmis, virvėmis; kamuolio mėtymas: aukštyn, žemyn, kairėn, dešinėn, permetimas per vieną ar kelis vaikus; žygiavimas vietoje, eilėse, rate; pirma, antra, trečia, ketvirta, penkta, šešta kojų, rankų pozicijos.

6.3.6.2. Muzikinė raiška šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime: muzikiniai ritminiai žaidimai:

1–2 klasėse: „Vilkas ir ožiukai“, „Katinas ir pelės“, „Meška ir kiškiai“, „Atspėk kas?“, „Žvėrys ir paukščiai“, „Žvirbliai“, „Skulptūrų parkas“, „Veidrodis“, „Traukinys“, „Metro“, „Pelėda“, muzikinės pasakos: „Senelis ir ropė“, „Buratino nuotykių“, „Batuotas katinas“, „Katinėlis ir gaidelis“, „Raudonkepuraite“, lietuvių liaudies šokiai, rateliai, žaidimai: „Oželis“, „Katinėlis“, „Skrido uodas“, „Šarkelė šoka“, „Aviža prašė“, „Šokinėkit berniukai“, „Kiškelis“, „Katinas ant pečiaus“, „Pučia vėjas“, „Gėlės žydi“, „Tėvas parvažiavo“, „Ausim sesės abrusus“, „Katinas ir pelės“, „Žvirbli, žvirbli“, „Upytėlė teka“, „Kiškeli nabagėli“, „Aguonėlė“, „Čeverykai“, „Duja“, „Noriu miego“,

„Atvažiavo dvi Daratos“, „Bitelė – grikis“, „Tyliai gražiai“, „Vai išeiki oželi“, „Grybų rauti“, „Petkevičiaus polka“, „Žilvitis“, „Kriaučius siuvo“, „Šarka“, „Kumpu snapu pelieda“, „Šiaudų batai“, „Žvirblis“, „Garnys“;

3–4 klasėse: muzikiniai ritminiai žaidimai: „Pasivaikščiojimas miške“, „Tešla“, „Dailininkas“, „Skulptūrų parkas“, „Pokalbis“, „Kas greitesnis?“, „Aidas“, „Domino“, „Leisti – neleisti“, „Surask sau porą“, Lietuvių liaudies šokiai, rateliai, žaidimai: „Čigonėlis“, „Cykiai ramiai“, „Delnų polka“, „Ein žeidinės“, „Esu dailiai išmokyta“, „Girela“, „Gyvataras“, „Grečiniškė“, „Gudo dūda“, „Kalveli meistrelis“, „Kanapėlė“, „Kurapkytė“, „Lelingeris – vengierka“, „Mažas mūsų ratelis“, „Meškutė“, „Našliukas“, „Pasėjau linelį“, „Pjoviau šieną“, „Polka keturinė“, „Polka su ragučiais“, „Sode mergela vaikščiojo“, „Šalia kelio avietėlė“, „Šiaudų kūlis“, „Šoks tėvelis šokinį“, „Verdu bulvienę“, „Žui, žui, malūnėlis“; pasaulio tautų liaudies, masiniai šokiai: „Salsa“, „Bačiata“, „Belgų polka“, „Polonezas“, „Menuetas“, „Kadrilis“, „Čardašas“, „Čia čia“, „Sirtakis“.

6.3.7. Vertinimas:

6.3.7.1. 1–2 klasėse:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Ritmo pratybos, ritminės gimnastikos pratimai, muzikiniai ritminiai žaidimai, šokiai, kūrybinės užduotys, improvizavimas ir interpretavimas.		
Paaishkina svarbiausias muzikos teorijos sąvokas ir terminus. Nustato muzikos kūrinio metra, tempą, dinamiką, nuotaiką. Neįdomiai improvizuoja, interpretuoja, vaidina skirtingas užduotis. Neritmiškai mēto kamuolį.	Gera įsisavina mokymo turinio reikalavimus. Taisyklinga kūno laikysena atlieka kūrybines užduotis. Paaishkina muzikos teorijos sąvokas ir terminus, muzikos kūrinio skambėjimo ir atlikimo ypatybes. Nustato kūrinio metra, tempą, dinamiką, nuotaiką, ritmiškai mēto kamuolį, vaidina skirtingas užduotis.	Koordinuotai, taisyklinga kūno laikysena atlieka visas programines užduotis. Tiksliai apibūdina ir paaishkina visus nagrinėtus muzikos kalbos elementus. Paaishkina ir tinkamai vartoja elementarias muzikos teorijos sąvokas ir terminus. Gera atlieka įvairias judesių kombinacijas, kūrybiškai improvizuoja skirtingas užduotis.
2. Muzikinė raiška šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime.		
Pasyviai dalyvauja kultūriniuose renginiuose, be entuziazmo atlieka skirtingas užduotis.	Noriai dalyvauja viešuose koncertuose, vaidinimuose, teminėse šventėse.	Aktyviai ir kūrybiškai dalyvauja mokyklos, visuomenės, šeimos pasirodymuose, mokyklos renginiuose. Išmaniai pateikia savo kūrybinius, interpretacinius pasiūlymus.

6.3.7.2. 3–4 klasėse:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Ritmo pratybos, ritminės gimnastikos pratimai, muzikiniai ritminiai žaidimai, šokiai, kūrybinės užduotys, improvizavimas ir interpretavimas.		
Patenkinamai atlieka pamokoje keliamų užduočių reikalavimus. Neritmiškai atlieka šuolius per suolą. Nemuzikaliai	Pakankamai gerai atlieka skirtingas kūrybines užduotis. Muzikinių kūrinių fragmentuose atpažįsta ir įvardija ritmines vertes, nustato tempą ir periodiškai	Originaliai ir kūrybiškai vaidina, improvizuoja skirtingas užduotis. Taisyklinga kūno laikysena atlieka visus gimnastikos pratimus su

improvizuoja skirtas užduotis. Netiksliai nustato muzikos kūrinio metrą, tempą ir nuotaiką.	kintantį metrą. Įvardija būdingų pasaulio tautų šokių pavadinimus bei judesių seką, galimas jų kombinacijas.	papildomomis priemonėmis ir galimomis jų kombinacijomis. Laisvai šoka po vieną ir poroje pasaulio tautų šokius, išvardina jų pagrindinius judesius bei paaiškina jų pavadinimų reikšmes. Kuria galimus jų ritminius derinius. Tiksliai pademonstruoja metroritminius judesius.
2. Muzikinė raiška šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime.		
Nedažnai dalyvauja kultūriniuose klasės, mokyklos renginiuose, nenoriai atlieka užduotis.	Domisi ir dalyvauja viešuose renginiuose, spektakliuose, koncertuose. Noriai kuria ir interpretuoja skirtas užduotis.	Entuziastingai ir aktyviai dalyvauja mokyklos, klasės teminėse šventėse, viešuose renginiuose, spektakliuose, kultūriniame gyvenime.

6.4. Choreografinės improvizacijos dalykas skirtas ugdyti mokinių kūrybines savybes, lavinti kūno plastika, išraišką, muzikalumą, atskleisti individualius prigimtinius meninius gabumus.

6.4.1. Dalyko tikslas – supažindinti mokinį su šokio improvizacijos pradmenimis, ugdyti gebėjimą reikštis šokiu, puoselėjant individualumą, lavinti muzikalumą, judesių ritmiškumą, vystyti fantaziją, kūrybiškumą.

6.4.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad dalyko pamokų metu mokiniai:

6.4.2.1. atliktų nesudėtingas, žaismingas užduotis, ugdančias kūrybiškumą;

6.4.2.2. plėtotų kūno kinestezines galias, reikalingas šokio raiškai;

6.4.2.3. susipažintų su šokio leksikos įvairove sumanymams ir mintims įgyvendinti;

6.4.2.4. lavintų judesių išraiškingumą;

6.4.2.5. pajustų, suvoktų ir vertintų stebimą ir atliekamą šokį.

6.4.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

6.4.3.1. Kūno–kinestezinio intelekto lavinimas (1–2 klasėje);

6.4.3.2. Erdvinio suvokimo lavinimas;

6.4.3.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

6.4.4. Didaktinės nuostatos:

6.4.4.1. Choreografinės improvizacijos pamokos, skirtos suteikti muzikines, estetines kompetencijas, ugdyti judesio bei šokio raišką, plėtojant spontaniškos kūrybos gebėjimus. Pamokų metu įvairios šokio veiklos teigiami išgyvenimai pasitelkiami vaiko pažintiniams, kūrybiniais, bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimams ugdyti. Skatinamas mokinių savarankiškumas kurti ir laisvai aptarti savo ir draugų kurtus etiudus, darbo procesą;

6.4.4.2. Pamokos metu atliekamos kūrybinės judesio bei šokio raiškos užduotys atitinka vaiko psichofizinį išsivystymą, skatina formuoti koordinaciją, judesių tikslumą, laisvumą ir sklandumą, individualios šokio patirties ir raiškos būdų atradimą;

6.4.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta choreografinės improvizacijos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę. Rekomenduojama turėti objektų, galinčių padėti ugdyti kūrybiškumą ir vaizduotę (kostiumų detalių, daiktų, piešimo priemonių ir kt.);

6.4.4.4. Mokymosi proceso metu taikomas formuojamasis vertinimo būdas, mokinys nuosekliai skatinamas žodžiu ar raštu, pabrėžiant teigiamus mokymosi rezultatus. Taikomas ideografinis vertinimas.

6.4.5. Mokinių pasiekimai:

6.4.5.1. 1–2 klasėse:

1. Kūno-kinestezinio intelekto lavinimas	
Nuostatos — vystyti kūno–kinestezinį intelektą naudojant improvizacijos principus.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti kūno koordinacinius pratimus pasitelkiant improvizaciją.	1.1.1. Improvizuoti erdvėje akcentuojant skirtingas kūno dalis; 1.1.2. Improvizuoti erdvėje koordinuojant kūno dalių kaitą, apjungiant darbą visu kūnu; 1.1.3. Improvizuojant keisti tempą, muzikinį charakterį, judesio energetiką.
1.2. Atlikti valso, polkutės, polonezo žingsnelius.	1.2.1. Įvardinti ir apibūdinti ir atlikti pradinius valso, polkutės, polonezo žingsnelius; 1.2.2. Improvizuoti naudojant išmokstus valso, polkutės ir polonezo žingsnelius ir jungiant (koordinuojant) juos su rankų ir galvos judesiais; 1.2.3. Atlikti improvizacijas pagal skirtingą muziką.
1.3. Atlikti improvizaciją keičiant judesių tempą.	1.3.1. Apibūdinti ir atlikti improvizacinius žaidimus („sugreitas filmas“, „sulėtintas filmas“ ir kt.) lavinančių gebėjimus judėti skirtingais tempais taisykles.
2. Erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostatos — lavinti tikslų judėjimą erdvėje, vystyti laisvą judėjimą nurodytomis kryptimis, rakursais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Judėti apibrėžtoje erdvėje panaudojant savo kurtus ir jau žinomus šokių judesius.	2.1.1. Įvardinti ir trumpai apibūdinti erdvinio išsidėstymo ir judėjimo erdvėje sąvokas: „tiesė“, „ratas“, „įstrižainė“, „taškas“, „visos erdvės užpildymas“, „kampas“, „priekis“, „šonai“ ir kt.; 2.1.2. Judėti erdvėje pritaikant anksčiau išmoktas sąvokas; 2.1.3. Laikantis duotų erdvės apribojimų, atlikti neilgus 8–16 taktų šokelius–improvizacijas.
2.2. Orientuotis salės erdvėje, atliekant $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ posūkius, visą apsisukimą.	2.2.1. Įvardinti ir trumpai apibūdinti sąvokas: $\frac{1}{4}$ posūkio, $\frac{1}{2}$ posūkio, visas apsisukimas; 2.2.2. Atlikti improvizacijas, orientuojantis erdvėje ir laikantis užduotų judėjimo krypčių ($\frac{1}{4}$ posūkio, $\frac{1}{2}$ posūkio, visas apsisukimas ir kt.).
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostatos – suteikti ritmiško judėjimo ir žingsniavimo koordinuojant raktų ir kojų judesius pradmenis. Lavinti fantaziją, skatinti darbą keliese, lavinti parnerystės pojūtį.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

3.1. Girdėti muzikos ritmą, ritmiškai judėti. Improvizuoti pagal skirtingo ritmo muziką, girdėti muzikinę frazuotę.	3.1.1. Apibūdinti „ritmo“, „muzikinės frazuotės“ sąvokas; 3.1.2. Atpažinti ir judesiu parodyti grojamos muzikos ritmą; 3.1.3. Ritmiškai judėti pagal duotą muzikos kūrinį; 3.1.4. Improvizuoti judesiu atkartojant muzikines frazuotes.
3.2. Atlikti trumpas improvizacijas išryškinant skirtingą muzikos charakterį.	3.2.1. Apibūdinti muzikos charakterio sąvoką; Įvardinti ir apibūdinti girdimos muzikos charakterį; 3.2.2. Atlikti neilgas skirtingų nuotaikų, tempų ir ritmų šokio improvizacijas pagal grojamos muzikos charakterį.
3.3. Improvizacijos pagalba šoku suvaidinti duotus personažus.	3.3.1. Apibūdinti pasirinkto personažo charakterį, judėjimą, muziką; 3.3.2. Improvizuojant perteikti gyvūnų, žmonių, daiktų ir kt. charakteringą formą, plastiką.
3.4. Improvizuojant perteikti gyvūnų, žmonių, daiktų charakteringą formą, plastiką.	3.4.1. Apibūdinti pasirinktą temą, papasakoti idėjas, kaip ją galima būtų įgyvendinti; 3.4.2. Improvizuojant kurti skirtingus personažus, situacijas, emocijas, nuotaikas.
3.5. Keliose improvizuoti viena tema.	3.5.1. Apibūdinti darbo duete ir grupėje pradinį principus; 3.5.2. Dviese arba grupėje sukurti ir atlikti trumpus bendrus šokio etudus; 3.5.3. Trumpai savais žodžiais apibūdinti atlikto dueto arba grupinės improvizacijos idėją, choreografinius sprendimus.

6.4.5.2. 3–4 klasėse:

1. Erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostatos — gilinti judėjimo erdvėje pradmenų suvokimą naudojant sudėtingesnius erdvinius brėžinius improvizuojant.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Sceninės erdvės suvokimas ir panaudojimas improvizuojant.	1.1.1. Nupasakoti ir improvizacijos metu naudoti įvairius šokio brėžinius; 1.1.2. Improvizacijos metu derinti skirtingas judėjimo kryptis; 1.1.3. Apibūdinti šokio judesių, pozų kryptį žiūrovo atžvilgiu.
1.2. Gebėti kurti kompozicijas pagal numatytą judėjimo erdvėje brėžinį.	1.2.1. Aptarti kuriamos kompozicijos idėją; 1.2.2. Sukurti kompoziciją pagal aiškias šokio brėžinių formas; 1.2.3. Trumpai ir savais žodžiais aptarti kūrybos procesą, kitų klasės draugų sukurtas ir parodytas kompozicijas.
2. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	

Nuostatos – lavinti muzikalią kūno plastiką, judėjimo charakterį, puoselėti muzikinio pasirinkimo įvairovę.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Improvizuoti pagal parinktą arba pasirinktą muziką.	2.1.1. Klausantis muzikos apibūdinti jos tempą, charakterį, struktūrinę formą, papasakoti kylančias asociacijas, kūrybines idėjas; 2.1.2. Išradingai ir drąsiai improvizuoti pagal įvairią muziką (programinę, abstrakčią, klasikinę, šiuolaikinę ir kt.); 2.1.3. Kurti trumpus etiudus, šokius, mini spektaklius pagal pačių pasirinktą muziką.
2.2. Gebėti kūno plastika ir veido išraiška perteikti konkrečias bei abstrakčias temas, skirtingus charakterius.	2.2.1. Nupasakoti pasirinktą temą (nuotaikos, būsenos, personažai, spektaklių ištraukos ir kt.); 2.2.2. Kūno plastika ir veido išraiška perteikti pasirinktą temą improvizuojant; 2.2.3. Šokio etiudu išreikšti jausmus ir emocijas (džiaugsmą, liūdesį, grožį, bjaurumą, komiškumą ir kt.).
2.3. Improvizuoti ir kurti trumpas miniatiūras duetu ir grupėje.	2.3.1. Apibūdinti darbo duetu ir grupėje pradmenis; 2.3.2. Poromis arba keliese sugalvoti ir atlikti įvairius etiudus užduota ir laisva temomis; 2.3.3. Kurti šokius, etiudus (kartais su žodiniais tekstais), kuriuose gali būti apjungiamos bendros ir solo dalys.

6.4.6. Turinio apimtis:

6.4.6.1. Kūno kinestezinio intelekto lavinimas: pradinis valso, polkutės, polonezo žingsnelių atlikimas; improvizacija izoliuojant atskiras kūno dalis ir koordinuojant kūno dalių kaitą bei keičiant judesių energetiką; improvizaciniai žaidimai.

6.4.6.2. Erdvinio suvokimo lavinimas:

1–2 klasėse: erdvinio išsidėstymo ir judėjimo erdvėje sąvokos; trumpos improvizacijos panaudojant skirtingus erdvinius išsidėstymus; krypties keitimo erdvėje sąvokos; trumpos improvizacijos laikantis užduotų judėjimo krypčių;

3–4 klasėse: skirtingų choreografinių brėžinių, judėjimo krypčių apibūdinimas, atlikimas ir kt.; improvizacinės užduotys, nagrinėjančios aptartas temas; trumpų kompozicijų kūrimas; sukurtų kompozicijų peržiūra ir aptarimas.

6.4.6.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika:

1–2 klasėse: „ritmo“, „muzikinės frazuotės“, „muzikos charakterio“ ir kt. sąvokos; improvizacijos atskleidžiant muzikos charakterį, ritmą; personažo, duotos arba pasirinktos temos vaizdavimas; bendradarbiavimas dirbant grupėje;

3–4 klasėse: skirtingų muzikos stilių, jų tempo, charakterio, struktūrinės formos ir klausymo metu kylančių asociacijų, kūrybinių idėjų aptarimas ir trumpos improvizacijos pagal aptartas muzikas; etiudų kūrimas solo, duete arba grupėje ir jungināt grupines ir solo dalis.

6.4.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis

1. Kūno-kinestezinio intelekto lavinimas.		
Mokinys nenoriai improvizuoja, sunkiai koordinuoja atskirų kūno dalių improvizacines užduotis. Po ilgų repeticijų ir labai tiksliai susikaupęs atlieka valso, polkutės, polonezo žingsnelius, tačiau sunkiai koordinuoja. Pamokose mokinys dažnai būna išsiblaškęs, pamokai ateina nepasiruošęs.	Mokinys noriai improvizuoja, gerai atlieka atskirų kūno dalių improvizacines užduotis. Gerai atlieka valso, polkutės, polonezo žingsnelius, parepetavęs geba juos koordinuoti. Pamokose mokinys dažnai yra dėmesingas, darbštus, tačiau kartais išsiblaško.	Mokinys improvizuoja drąsiai, išraiškingai, tiksliai atlieka atskirų kūno dalių improvizacines užduotis. Lengvai ir taisyklingai atlieka valso, polkutės, polonezo žingsnelius. Pamokose mokinys yra dėmesingas, darbštus.
2. Erdvinio suvokimo lavinimas.		
Mokinys nenoriai improvizuoja, silpnai jaučia erdvę ir išsidėstymą joje, improvizacijos metu patenkinamai atlieka skirtingus choreografinius brėžinius, negali jų apibūdinti, paaiškinti.	Mokinys noriai improvizuoja, jaučia erdvę ir išsidėstymą joje; atpažįsta ir gali atlikti skirtingus choreografinius brėžinius.	Mokinys improvizuoja drąsiai, išraiškingai, puikiai jaučia erdvę ir išsidėstymą joje, atpažįsta ir gali apibūdinti ir atlikti choreografinius brėžinius erdvėje.
3. Muzikalumo ir judesio raiškos lavinimas ir praktika.		
Mokinys silpnai improvizuoja užduota tema, dirba netiksliai, nemuzikaliai. Sunkiai geba dirbti grupėje, prisitaikyti prie tempų kaitos. Pamokų metu būna išsiblaškęs, užduotis atlieka nenoriai.	Mokinys gerai improvizuoja, jaučia muzikos charakterį, dirba dėmesingai, pankamai tiksliai. Gerai dirba grupėje, atlieka kitų sugalvotas užduotis. Susikaupęs geba prisitaikyti prie tempų kaitos. Pamokoje dirba noriai, bet sunkiai imasi kūrybinės iniciatyvos.	Mokinys improvizuoja drąsiai, laisvai, raiškiai, originaliai, muzikaliai. Rodo kūrybinę iniciatyvą, noriai diskutuoja. Lengvai ir noriai dirba solo grupėje arba duete, dažnai tampa naujų idėjų grupėje iniciatoriumi. Lengvai ir greitai prisitaiko prie tempų kaitos. Ateina pasiruošęs pamokai, padaręs kūrybinius namų darbus (pasiruošęs muziką, susigalvojęs kostiumą ir kt.).

6.5. Teatro ir baleto meno pažinimo dalykas skirtas supažindinti mokinius su šokio stilių įvairove, pagrindiniais baleto meno raidos etapais, baleto spektaklių ypatybėmis, teatro struktūra.

6.5.1. Dalyko tikslas – padėti mokiniams susipažinti su meninių stilių įvairove, su skirtingu baleto spektaklių ir šokių žanrais, ugdyti estetinę nuovoką, gebėjimus žiūrėti baleto spektaklius, įvaldyti specifinę baleto terminologiją ir sąvokas.

6.5.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad mokiniai:

6.5.2.1. susipažintų su baleto meno pavyzdžiais ir terminologija;

6.5.2.2. mokytųsi dėmesingai ir sąmoningai žiūrėti spektaklius, suprasti jų turinį, apibūdinti personažus, papasakoti savo įspūdžius apie matytą spektaklį;

6.5.2.3. įgytų baleto meno pažinimo ir supratimo pradmenis, suvoktų choreografo, artisto, kompozitoriaus, dailininko reikšmę spektakliuose.

6.5.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

6.5.3.1. Pažintis su šokio istorijos ir meno procesų bei choreografijos meno kūriniais, jų analizavimas, interpretavimas ir vertinimas;

6.5.3.2. Judesio raiška socialiniame kultūriniame gyvenime.

6.5.4. Didaktinės nuostatos:

6.5.4.1. ugdymo procesas grindžiamas nuostata suteikti pradmenis apie baleto meno ištakas, raidą ir formas;

6.5.4.2. pamokos organizuojamos pagal aiškią pamokos struktūrą, kurią sudaro įvadinė pamokos dalis, mokymosi veikla ir apibendrinimas, per kurį mokiniai atskleidžia savo praeitų temų suvokimą, ko iš tikrųjų išmoko praėjusioje pamokoje, gali patikslinti savo žinias. Apibendrinimas sudaro sąlygas mokytojui stebėti mokinių raidą ir pasiekimus, laiku koreguoti programą pagal mokinių gebėjimus, taisyti mokymosi spragas;

6.5.4.3. siekdamas sudominti mokinius ir padėti jiems įsidėmėti naują medžiagą mokytojas naudoja vaizdines priemones, knygas, paveikslų iliustracijas, nuotraukas, informacines technologijas, filmus, ir kt. Pasitelkiamos kūrybinės užduotys. Mokymosi metu nustatoma, ką mokiniai sužinojo ir ko išmoko, koks yra įgytų žinių lygis, mokiniai skatinami patys įsivertinti savo darbą;

6.5.4.4. patalpoje, kurioje vyksta teatro ir baleto meno pažinimo pamokos, turi būti suolai, lenta, CD / DVD grotuvas, videomonitorius, pagal galimybes, internetinė jungtis arba bevielis internetas. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas;

6.5.4.5. vertinant mokinių pasiekimus taikomi ideografinio vertinimo principai. Mokymosi proceso metu taikomas formuojamasis vertinimas, grįstas mokytojo ir mokinio sąveika, palaikantis mokymąsi. Apibendrinamuoju vertinimu fiksuojama bendra mokinio pažangos dinamika, kai pusmečio, metų ir kito ugdymosi laikotarpio pasiekimai apibendrinami orientuojantis į programoje aprašytus mokymosi pasiekimų lygius.

6.5.5. Mokinių pasiekimai:

1. Pažintis su šokio istorijos ir meno procesų bei choreografijos meno kūriniais, jų analizavimas, interpretavimas ir vertinimas.	
Nuostata – suprasti, kad baleto ir teatro menas turi ypatingus bruožus, yra susietas su kitais menais, keičiasi meninių epochų eigoje. Esminis gebėjimas – apibūdinti baleto meno raidą atskiruose etapuose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atpažinti ir trumpai nupasakoti baleto istorijos raidą, meninių epochų ypatybes, išskirtines asmenybes.	1.1.1. Įvardinti ir trumpai apibūdinti skirtingas amžių epochas ir jų ypatybes; 1.1.2. Trumpai savais žodžiais apibūdinti baleto meno formavimąsi skirtingose epochose; 1.1.3. Įvardinti ir papasakoti apie išskirtines šokio ir teatro pasaulio įžymybes, gyvenusias skirtingose amžių epochose.
1.2. Skirti įvairius šokio stilius baletuose.	1.2.1. Išvardinti skirtingus šokio stilius baletuose; 1.2.2. Trumpai apibūdinti šokio stilių požymius;
1.3. Klasikinio šokio formavimas įvairiose epochose.	1.3.1. Kiekvienoje epochoje išskirti klasikinio šokio elementus; 1.3.2. Trumpai apibūdinti šokio elementų reikšmę šių dienų klasikiniam baletui.

2. Judesio raiška socialiniame kultūriniame gyvenime.	
Nuostata – padėti mokiniams suprasti, kad baletas yra menas, reikalaujantis apmąstymo, sukeliantis jausmus ir emocijas, išreiškiantis mintis, turintis simbolius ir pagrindinę temą. Esminis gebėjimas – apibūdinti savo įspūdžius, nuotaikas, jausmus, asociacijas, kuriuos sukelia matytas spektaklis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti ir apibūdinti baletą spektaklių siužetus, žanrus, personažus, kilusias asociacijas, bendrą spektaklio nuotaiką.	2.1.1. Įvardinti ir paaiškinti sąvokas: „teatras“, „scena“, „žiūrovų salė“, „orkestro ložė“, „scenografija“, „repertuaras“, „balerina“, „baletas“, „choreografas“, „kompozitorius“, „dirigentas“, „muzikantai“, „scenografas“ ir kt.; 2.1.2. Įvardinti ir apibūdinti klasikinį, charakterinį, istorinį ir komišką šokius; 2.1.3. Naudoti išmokus naujus žodžius ir terminus kalbant apie šokį ir teatrą, aptariant matytus spektaklius.
2.2. Atpažinti ir apibūdinti baletą spektaklio sudėtinės dalis, šokio stilius naudojamus choreografijoje, baletą numerių struktūrą.	2.2.1. Įvardinti žiūrėto spektaklio pavadinimą, siužeto šaltinį, išvardinti personažus; 2.2.2. Išvardinti ir trumpai savais žodžiais apibūdinti šokio stilius choreografijoje; 2.2.3. Išvardinti baletą numerių struktūrą: „pas de deux“, „duetas“, „variacija“, „solo“ ir kt.; 2.2.4. Papasakoti kokia yra baletą numerių struktūra naudojant išmokus terminus; 2.2.5. Drąsiai ir išraiškingai nupasakoti matytą spektaklį naudojant išmokus terminus ir apibūdinant savo įspūdžius, nuotaikas, jausmus, asociacijas, kuriuos sukelia matytas spektaklis.

6.5.6. Turinio apimtis:

6.5.6.1. Pažintis su šokio istorijos ir meno procesų bei choreografijos meno kūriniais, jų analizavimas, interpretavimas ir vertinimas: laikotarpis nuo renesanso epochos iki postromantinio laikotarpio; šokio stilių ypatybės kiekviename baletą meno raidos etape; klasikinio šokio elementų kaupimas ir raida kiekviename etape.

6.5.6.2. Judesio raiška socialiniame kultūriniame gyvenime: baletą spektaklių žiūrėjimas ir apibūdinimas: įvairių žanrų ir siužetų baletą spektaklių pavyzdžiai; baletų fragmentai išryškinantys spektaklio komponentus; žanro, stiliaus, baletą numerių struktūros ir kt. sąvokų apibūdinimas; baletą meno bendro konteksto suvokimas.

6.5.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Pažintis su šokio istorijos ir meno procesų bei choreografijos meno kūriniais, jų analizavimas, interpretavimas ir vertinimas.		
Temos turinį mokiniams atskleidžia iš dalies atsakydamas į mokytojo klausimus. Gali išvardinti dalį terminų, siejamų su teatro struktūra, kai kurias	Mokinys pasakoja užduotą temą, atsakinėja į pateiktus klausimus. Gali paaiškinti terminiją. Mokinys raiškiai kalba, gali daryti logiškas	Atsakymo metu mokiniams ne tik puikiai pasakoja temą, bet gali daryti palyginimus, išvadas, panaudoti žinias apie šiuolaikinį baletą. Gali savaip interpretuoti temą, papildyti ją savo įspūdžiais. Sklandžiai reiškia

specifines sąvokas apibūdinti klausimų pagalba.	išvadas.	mintis, tikslingai vartoja jau žinomas ir naujai išmoktas sąvokas.
2. Judesio raiška socialiniame kultūriniame gyvenime.		
Žiūrėdamas spektaklį mokinys gali pasakyti jo pavadinimą, papasakoti bendrą spektaklio turinį. Apibūdina dalį terminų, atsakydamas į klausimus.	Mokinys pasako baleto pavadinimą, apibūdina siužetą. Mokytojo klausimų padedamas, atskiria spektaklio komponentus. Gali įvardinti specifinius terminus stebint spektaklį.	Žiūrėdamas baleto spektaklį, mokinys pasako baleto pavadinimą, apibūdina siužetą ir personažus, išvardina spektaklio komponentus. Mokinys dalinasi savo įspūdžiais, gali daryti palyginimus su anksčiau matytais spektakliais. Sklandžiai reiškia mintis, tikslingai vartoja sąvokas.

6.6. Etnokultūros pažinimas dalykas skirtas ugdyti bendrąsias kompetencijas, tautos kultūrine patirtimi grindžiamą kūrybiškumą, tautinę ir pilietinę savimonę, pagarbą tradicinėms dorovės normoms, gyvenamajai aplinkai ir Lietuvai, šeimos, bendruomenės ir tautos paveldėtoms tradicijoms, kitų tautų kultūrinėms vertybėms.

6.6.1. Dalyko tikslas – sudaryti mokiniams sąlygas ugdytis tautinį tapatumą, pažinti ir vertinti savo tautos ir Lietuvos tradicinę kultūrą, suprasti jos gyvybingumą ir nuolatinį atsinaujinimą, sąsajas ir skirtumus su kitomis kultūromis, suvokti save kaip tos kultūros puoselėtoją, ugdytis pasididžiavimą ja ir pagarbą kitoms kultūroms.

6.6.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

6.6.2.1. ugdytųsi tradicijomis grindžiamas dorovinės, ekologinės ir estetinės nuostatos, jaustų atsakomybę dėl savo tautos ir Lietuvos etnokultūrinio paveldo vertybių likimo, jų puoselėjimo ir išsaugojimo ateinančioms kartoms;

6.6.2.2. suvoktų etninę kultūrą kaip nuolat atsinaujinantį reiškinį, pasireiškiantį įvairiais būdais (papročiais, elgesiu, pasaulėžiūra, mitologija, liaudies žinija, papročiais, apeigomis, tautosaka, liaudies muzika, šokiais ir žaidimais, tautodaile, tradiciniais amatais ir kita), šioje įvairovėje sugebėtų at(si)rinkti nepraradusias aktualumo vertybes;

6.6.2.3. nuosekliai pažintų ir vertintų savo tautos, gyvenamosios vietovės ir visos šalies tradicinę kultūrą, jos ypatybes ir raidą, sąsajas ir skirtumus su kitomis kultūromis, ugdytųsi pagarbą kitų tautų tradicijoms;

6.6.2.4. sąmoningai puoselėtų savo tautos ir krašto etnokultūrinės tradicijas šeimoje, bendruomenėje, kūrybiškai pritaikytų savo etnokultūros žinias ir gebėjimus gyvenime;

6.6.2.5. dalyvautų kūrybinėje veikloje, patirtų kūrybos džiaugsmą;

6.6.2.6. dalyvautų klasės, mokyklos, šeimos kultūriniame gyvenime.

6.6.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

6.6.3.1. Etnokultūrinės žinios ir supratimas; tradicinio folkloro kūrinių atlikimas, kūrybinės užduotys;

6.6.3.2. Įgytų teorinių žinių ir kūrybinių gebėjimų taikymas šiuolaikiniame savo šeimos, mokyklos bei tautos kultūriniame gyvenime.

6.6.4. Didaktinės nuostatos:

6.6.4.1. Etninė kultūra apima įvairias žmogaus gyvenimo sritis, dvasinį ir materialinį tautos kultūros paveldą – pasaulėjautą, mitologiją, įvairias religines nuostatas, paprotinį elgesį ir tradicinę etiketą, šeimos, giminės, bendruomenės ir tautos tradicijas, įvairias šventes ir papročius, tradicinius

amatus ir ūkinę veiklą, etnografinių regionų ir lokalinių vietovių savitumą, kultūrinį kraštovaizdį ir tradicinę architektūrą, tautinį kostiumą, kulinarinį paveldą, tarmes, įvairias tautosakos formas, muzikinį, choreografinį ir žaidybinių folklorą, tautodailę, liaudies mediciną, etnokosmologiją, kitas liaudies žinijos sritis ir t. t. Dėl tokio sinkretiškumo etninė kultūra gali apimti visas ugdymo sritis. Esama sąsajų net su tiksliaisiais mokslais: etninėje kultūroje rasime gamtos dėsningumų, skaičiavimo sistemų pradmenis, archajiškų kalendorinių matavimų patirtį, senąsias astronomijos žinias, liaudiškus matus ir saikus;

6.6.4.2. Etnokultūros dalyko mokymo pagrindas – kūrybinių gebėjimų skatinimas. Kūrybingumo galia slypi kiekviename žmoguje, o kūrybos poreikis – vienas iš svarbiausių. Skleidžiantis vaikų kūrybinei raiškai liaudies meno (tautosakoje, muzikoje, choreografijoje, dailėje) baruose, aktualizuojami paveldo reiškiniai, skatinamas jų perimamumas ir ugdoma kūrybinga asmenybė;

6.6.4.3. Mokinių pasiekimai pamokose vertinami taikant formuojamąjį ir diagnostinį vertinimą. Baigiant kursą taikomas apibendrinamasis vertinimas.

6.6.5. Mokinių pasiekimai:

1. Etnokultūrinės žinios ir supratimas; tradicinio folkloro kūrinių atlikimas, kūrybinės užduotys.	
Nuostatos. Vertinti gebėjimą pritaikyti folkloro kūrinių tam tikram kalendoriniam periodui ar gyvenimiškai situacijai, integruoti žinias ir gebėjimus savo kūrybinėje raiškoje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Susipažinus su liaudiško dainavimo ypatumais, mokėti įvairių regionų bei žanrų dainų. Dainuoti, šokti, žaisti žaidimus, ratelius bei nesudėtingus šokius.	1.1.1. Skirti Lietuvos etninių regionų pagrindinius specifinius bruožus ir žinoti savo etninę kilmę.
1.2. Praturtinti savo kalbą smulkiosios tautosakos pavyzdžiais (mįslės, patarlės, priežodžiai, senosios pasisveikinimų bei palinkėjimų formos ir kt.).	1.2.1. Jausti tautosakos kūrinių aktualumą nūdienoje, suprasti situacijos ir konkretaus sakytinės tautosakos kūrinių sąsajas.
1.3. Mokėti pamėgdžioti paukščių ir kitų gyvūnų balsus.	1.3.1. Stebėti pokyčius gamtoje, siejant juos su senolių kosmologine išmintimi (pvz., mėnulio poveikis augalams).
1.4. Sugebėti pasiruošti šventėms: pasigaminti reikiamus atributus (pvz., kaukes, verbas ar kt.), dainuoti to laikotarpio dainas, eiti ratelius, šokti.	1.4.1. Suvokti senųjų kalendorinių, šeimos bei kitų apeiginių ritualų prasmę ir sąveiką su šiuolaikiniu gyvenimu.
1.5. Gebėti atpažinti senųjų baltų simbolių prasmę bei panaudoti juos savo kūryboje.	1.5.1. Jausti senosios baltų ir krikščioniškosios religijų skirtumus ir jų sąveiką bei darną šių dienų papročiuose.
1.6. Mokėti įvairius kalendorinių švenčių burtus (Advento, Kūčių vakaro ir kt.) bei oracijas ir ištarmes, tinkančias Užgavėnėms ir Kaziuko mugei.	1.6.1. Suvokti senųjų kalendorinių, šeimos bei kitų apeiginių ritualų prasmę ir sąveiką su šiuolaikiniu gyvenimu.
2. Įgytų etninių žinių ir kūrybinių gebėjimų taikymas šiuolaikiniame savo, šeimos, mokyklos bei tautos kultūriniame gyvenime.	
Nuostatos. Būti iniciatyviam tautinių renginių ar švenčių metu, pajusti ir rodyti pagarbą kitų tautų kultūrai, saugoti ir puoselėti savo ir kitų tautų kultūrinį palikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Taikyti savo įgytą etninę patirtį kitose pamokose, mokyklos renginiuose bei visuomenėje.	2.1.1. Suvokti etninės kultūros vertę šiuolaikiniame gyvenime. Jausti atsakomybę už savo tautos kultūros puoselėjimą, skleidimą ir saugojimą.
---	---

6.6.6. Turinio apimtis:

6.6.6.1. Etnokultūrinės žinios ir supratimas; tradicinio folkloro kūrinių atlikimas, kūrybinės užduotys; senoji religija ir mitologija; lietuvių liaudies menas (tautosaka, dailė, muzika, choreografija) ir jo simboliai; kosmologija, kalendorius; senieji darbai ir amatai.

6.6.6.2. Įgytų etninių žinių ir kūrybinių gebėjimų taikymas šiuolaikiniame savo, šeimos, mokyklos bei tautos kultūriniame gyvenime: šeimos gyvenimo tradicijos ir buitės; šeimos ir kalendorinės šventės; tradicinės dorovinės normos; gamtojauta, etnoekologija; meteorologija; apranga; maistas.

6.6.7. Vertinimas.

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Etnokultūrinės žinios ir supratimas; tradicinio folkloro kūrinių atlikimas, kūrybinės užduotys.		
Supranta svarbiausias etninės kultūros sąvokas. Fragmentiškai įsisavina žinias, vangiai dalyvauja atliekant tradicinį folklorą (dainelės, rateliai, žaidimai ir kt.). Neįdomiai improvizuoja, interpretuoja, vaidina skirtas užduotis.	Gera įsisavina mokymo turinio reikalavimus, atlieka kūrybines užduotis. Paaiškina įvairias etnines sąvokas.	Tiksliai apibūdina ir paaiškina visus nagrinėtus etninius reiškinius. Noriai muzikuoja, žaidžia, kūrybiškai atlieka skirtas užduotis. Improvizuoja.
2. Etnokultūrinių žinių ir kūrybinių gebėjimų taikymas šiuolaikiniame savo, šeimos, mokyklos bei tautos gyvenime.		
Dalyvauja kultūriniuose renginiuose, be entuziazmo atlieka skirtas užduotis.	Noriai dalyvauja viešuose koncertuose, vaidinimuose, teminėse šventėse, kalendoriniuose renginiuose.	Aktyviai ir kūrybiškai dalyvauja šeimos, visuomenės renginiuose, mokyklos pasirodymuose. Išmaniai pateikia savo kūrybinius, interpretacinius pasiūlymus. Skleidžia įgytą etnokultūrinę patirtį savo šeimoje ir visuomenėje. Tampa aktyviu etnokultūros skleidėju ir puoselėtoju.

III SKYRIUS

PAGRINDINIO UGDYMO KARTU SU MENINIU UGDYMU PROGRAMOS PIRMOSIOS DALIES MENINIO UGDYMO DALIES BALETO SRITIES DALYKAI

7. Mokantis pagal pagrindinio ugdymo kartu su meniniu ugdymo programos pirmąją dalį, baleto srities meno šakos dalykas yra klasikinio šokio technikos dalykas. Dalykas skirtas įsisavinti pagrindinius klasikinio šokio technikos įgūdžius, judesius ir jų junginius prie atramos, salės viduryje, šuolių ir puantų technikoje, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

7.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant pagrindinius klasikinio šokio įgūdžius, muzikinės, estetinės kompetencijos bei socialinės kultūros

pagrindus, ir teatrinę kompetenciją, leidžiančią savarankiškai dalyvauti teatro ir kultūriniame gyvenime, ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinei ir kultūrinei patirčiai atvirą asmenybę.

7.2. Dalyko uždaviniai:

7.2.1. įsisavintų klasikinio šokio judesius prie atramos ir salės viduryje, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

7.2.2. formuotų taisyklingus korpuso, kojų, rankų ir galvos laikysenos įgūdžius;

7.2.3. lavintų ištvermę, pusiausvyrą, šuolį, puantų techniką, koordinaciją;

7.2.4. siektų judesių išraiškingumo, plastiškumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

7.2.5. lavintų prigimtinius fizinius duomenis, meninius gabumus, sceninės etikos įgūdžius;

7.2.6. ugdytų(si) įsivertinimą, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

7.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

7.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

7.3.2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas;

7.3.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

7.4. Didaktinės nuostatos:

7.4.1. Klasikinio šokio technikos dalyko pamokose formuojami pagrindiniai klasikinio šokio atlikėjo įgūdžiai. Pamokų metu mokomasi tiksliai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti klasikinio šokio judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui ir šokėjo–menininko asmenybei formuoti. Mokiniai motyvuojami savarankiškai analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Ugdomos bendrosios kompetencijos: pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis, socialinė–pilietinė, asmeninė;

7.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir ugdomąjį procesą į sceninę praktiką. Taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, paprastos, jose taikoma veiklos fazių kaita: ištvermės ugdymo ir atsipalaidavimo, raumenų stiprinimo ir tempimo. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti klasikinio šokio reikalavimus.

7.4.3. Ugdant mokinį, labai svarbu preciziškai tiksliai atsižvelgti į fizinį jo kūno formavimą. Preciziškai nuosekliai ir taisyklingai išbulintas būsimojo šokėjo kūnas turi svarbią reikšmę įsisavinant klasikinio šokio techniką, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų. Taisyklingai suformuota laikysena, atitinkanti klasikinio šokio reikalavimus palengvina tolimesnių etapų mokymo procesą.

7.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę.

7.4.5. Klasikinio šokio technikos ugdomojo proceso metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

7.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.

Nuostata – ugdyti mokinio techninius gebėjimus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti metodiškai tikslų judesių atlikimą.

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kūno laikyseną.	1.1.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindines korpuso padėtis, galvos posūkius, kojų ir rankų pozicijas; 1.1.2. Koordinuoti kūno judesius ir kontroliuoti kūno pojūčius; 1.1.3. Išlaikyti taisyklingą kūno padėtį.
1.2. Teisingai atlikti klasikinio šokio judesius prie atramos.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius: 5 klasėje: <i>demi-plie</i> I, II, III, V pozicijose; <i>battement tendus</i> į šoną, į priekį, atgal; su <i>demi-plie</i>, su pėdos nuleidimu II poz., su <i>passe' par terre</i>; <i>battement tendus jete</i> į šoną, į priekį, atgal, su <i>demi-plie</i>, su <i>pique</i>; I-mą <i>port de bras</i>; <i>demi rond et rond de jambe par terre en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>preparation rond de jambe par terre en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>plie-soutenus</i> į šoną, į priekį, atgal; <i>sur le coup de pied</i> apkabinamasis ir sąlyginis; <i>battement retires sur le coup-de-pied</i> ir 90°; <i>battement frappes</i> ir <i>double frappes</i> į šoną, į priekį, atgal; <i>petits battement sur le coup de pied</i>; <i>battement releve lent</i> 45° visomis kryptimis; kūno lenkimus į šoną ir atgal stovint veidu į atramą; III-ią <i>port de bras</i>; <i>rond de jambe par terre en dehors</i> ir <i>en dedans</i> su <i>demi-plie</i>; <i>battements fondus</i> 45°; <i>battements soutenu</i> 45°; <i>battements frappes</i> ir <i>doubles frappes</i> 45°; <i>rond de jambe en l'air en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>battements releve lent</i> 90° į šoną, į priekį, atgal; <i>battements developpes</i> į šoną, į priekį, atgal; <i>grands battements jete</i> į šoną, į priekį, atgal; <i>releve</i> ant puspisrėčių I, II, V pozicijose nuo ištemptų kojų ir iš <i>demi-plie</i>; atlikti ½ posūkio V pozicijoje nuo ištemptų kojų ir iš <i>demi-plie en dehors</i> ir <i>en dedans</i>. 6 klasėje: <i>battement tendu</i>, <i>battement tenu jete</i>, <i>battement fondu</i>, <i>battement fondu</i> su <i>plie-releve</i>; <i>battement soutenus</i>, <i>releve lent</i>, <i>battement developpe</i>, <i>grand battement</i> pozose; <i>releve</i> ant vienos kojos; III-ią <i>port de bras</i> su atraminės kojos <i>demi-plie</i>; <i>battement fondu, en l'air</i>, <i>battement frappe</i>, <i>petit battement</i> ant puspisrėčių; <i>rond de jambe en l'air en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ant puspisrėčių; <i>petit temps releve en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ant pilnos pėdos ir ant puspisrėčių; <i>tombe-coupe</i>; <i>battement releve lent</i> 90°

	ir <i>battement developpes</i> pozose <i>croisee</i>, <i>effacee</i>, <i>ecartee</i> pirmyn ir atgal, <i>attitude effacee</i> ir <i>croisee</i>, <i>II arabesque</i>; <i>demi-rond de jambe</i> ir <i>grand rond de jambe 90° en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>grand battement jete</i> didelėse pozose, <i>pointes en face</i> ir pozose; <i>releve</i> ant puspisrūčių IV pozicijoje; posūkį (<i>detourne</i>) <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i> V pozicijoje, keičiant kojas, pradėdant nuo ištemptų kojų ir <i>demi-plie</i>; <i>fouette</i> posūkį <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ½ posūkio iš pozos į pozą <i>par terre</i> nuo ištemptų kojų ir iš <i>demi-plie</i>; <i>soutenu en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ½ posūkio; ½ posūkio ant vienos kojos <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i> (keičiant kojas, kai dirbanti koja 45°). 7 klasėje: <i>demi rond</i> su <i>demi-plie</i>; <i>rond de jambe 45° en face</i> ir iš pozos į pozą; <i>rond de jambe en l'air en dehors</i> ir <i>en dedans</i>, baigiant į <i>demi-plie</i>; <i>demi rond de jambe 90° en dehors</i> ir <i>en dedans</i> su <i>demi-plie</i>; <i>battement soutenus 90°</i> visomis kryptimis <i>en face</i> ir pozose ant visos pėdos ir ant puspisrūčių; <i>pas tombe</i> su praėjimu visomis kryptimis į <i>sur le cou-de-pied</i> ir 45°; visą posūkį <i>soutenu en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i>, pradėdant <i>pointe</i> ir 45° visomis kryptimis; <i>flic-flac en tournant</i> ½ posūkio; pusę posūkio ant vienos kojos <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i>, kai kitos kojos padėtis <i>sur le cou-de-pied</i>; <i>grand plie</i> su <i>port de bras</i>; <i>pirouette en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš V-os pozicijos. 8 klasėje: <i>battement double frappe</i> ¼ ir ½ posūkio; <i>flic-flac en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>rond de jambe en l'air en dehors</i> ir <i>en dedans</i> su <i>plie-releve</i> ir <i>releve</i>; <i>battement releve lent</i> ir <i>battement developpe en face</i> ir pozose: a) ant puspisrūčių; b) su <i>plie-releve</i>; c) <i>plie-releve demi rond de jambe en face</i> ir iš pozos į pozą; posūkį <i>fouette en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ¼, ½ posūkio, kuomet kitos kojos padėtis 45° priekyje arba atgal; <i>pirouette en dehors</i> ir <i>en dedans</i>, pradėdant iš darbinės kojos <i>sur le cou-de-pied</i> ir 45° padėties; <i>tour tire-bouchone en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš V-os pozicijos; <i>battement battu sur le cou-de-pied</i> iš priekio ir iš atgal; <i>battement developpes ballotes</i>; <i>grand rond de jambe jete en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>grand battement jete developpes</i> (minkštas <i>battement</i>); <i>soutenu en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ½ posūkio ir visą
--	--

	posūkį, pradedant atvira koja 90° kampu iš visų krypčių ir didžiųjų pozų; <i>temps releve en dehors</i> ir <i>en dedans preparation pirouette</i> ir <i>pirouette temps releve</i> .
1.3. Teisingai atlikti klasikinio šokio judesius salės viduryje.	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio pozas ir judesius: 5 klasėje: pozos: <i>epaulement croisse</i>, <i>efface</i> ir <i>ecarte</i> pirmyn ir atgal; <i>demi-plie</i>, <i>grand-plie</i> I, II pozicijose; <i>battements tendus</i> ir <i>battements tendu jete</i> I-oje, V-oje pozicijose: su <i>demi-plie</i>, pozose; <i>temps lie par terre</i>; I, II, III <i>arabesque</i>; II ir III <i>porte de bras</i>. 6 klasėje: <i>battement tendu</i>, <i>battement tendu jete</i>, <i>battement fondu</i>, <i>battement frappe</i>, <i>grand battement jete</i> pozose; <i>Temps lie</i> su <i>port de bras</i>; <i>releve</i> ant vienos kojos; <i>battement releve lent</i> ir <i>battement developpe</i> visose didelėse pozose; IV ir V <i>port de bras</i>, lenkiantis į šoną; <i>releve</i> ant puspisrėčių; įvairius <i>pas de bourre</i>; posūkį V-oje pozicijoje (<i>detourne</i>), keičiant kojas, pradedant nuo ištemptų kojų ir <i>demi-plie</i>; <i>preparation pirouettes sur le coup de pied en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš V-os ir II-os pozicijų. 7 klasėje: <i>battement tendus</i> ir <i>battement tendus jete en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>rond de jambe 45° en dehors</i> ir <i>en dedans</i>, <i>fondus 45°</i>, <i>battement frappe</i>, <i>petits battement</i>, <i>rond de jambe en l'air</i> išlaikant pusiausvyrą ant puspisrėčių; <i>releve</i> ant vienos kojos; <i>battement fondus</i> ir <i>battement soutenus 90° en face</i> ir pozose ant pilnos pėdos; <i>flic-flac en face</i> ant pilnos pėdos ir pakylant ant puspisrėčių; <i>pas tombe</i> su praėjimu į <i>pointe</i>, <i>sur le cou-de-pied</i> ir <i>battement releve 45°</i>; <i>pas coupe</i> ant puspisrėčių; kūno svorio perkėlimą nuo kojos ant kojos pozose 90°; <i>grand battement jete passe par terre</i>; <i>battement releve lent</i> ir <i>battement developpe 90° en face</i> ir pozose: a) ant puspisrėčių (išskyrus IV <i>arabesque</i> ir <i>ecartee</i> pozas); b) su <i>demi plie</i>; c) su perėjimu iš pozos į pozą; posūkius ant dviejų ir ant vienos kojos <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i>, posūkį laikant darbinę koją 45° padėtyje; III (atraminė koja <i>demi plie</i> ir VI <i>porte de bras</i>; sukinius ant dviejų ir ant vienos kojos: a) <i>pirouette</i> pradedant II, IV, V pozicijose; b) <i>pas glissade en dehors</i> ir <i>en dedans</i> į šoną; c) <i>pas glissade en tournant en dedans</i>

	diagonalėje. 8 klasėje: <i>battement tendus</i> ir <i>battement tendus jete en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> $\frac{1}{2}$ posūkio; <i>battement frappes</i> ir <i>battement double frappes en face</i> ir pozose, ant puspisrėčių ir su <i>plie-releve</i>; <i>rond de jambe en l'air en dehors</i> ir <i>en dedans</i> į <i>demi plie</i> ir <i>plie-releve</i>; <i>pas tombe</i> iš pozos į pozą 45° ir <i>en tournant</i>, kai kitos kojos padėtis <i>sur le cou-de-pied</i>; <i>temps lie</i> 90° ant puspisrėčių; <i>tour lent en dehors</i> ir <i>en dedans</i> visose didelėse pozose ir iš pozos į pozą per <i>passe</i> 90°; <i>soutenu en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> $\frac{1}{2}$ posūkio ir visą posūkį, pradedant atvira koja 90° kampu iš visų kryptų ir didžiųjų pozų; dvigubą <i>pirouette en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš V-os ir IV-os pozicijos; <i>rond de jambe par terre en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> $\frac{1}{8}$ ir $\frac{1}{4}$ posūkio; <i>battement fondu</i> 90° <i>en face</i> ir pozose ant puspisrėčių; <i>battement soutenu</i> 90° <i>en face</i> ir pozose ant puspisrėčių; <i>petits pas jete en tournant</i> $\frac{1}{2}$ posūkio, judant į šoną; <i>battement releve lent</i> ir <i>battement developpes en face</i> ir pozose ant puspisrėčių, su <i>plie-releve</i>, puspisrėčių ir <i>releve plié</i>; įvairūs <i>preparation tours</i> didelėse pozose; <i>demi-rond de jambe developpe en face</i> ir iš pozos į pozą ant puspisrėčių, <i>demi-plie</i> ir <i>plie-releve</i>; <i>tours chaines</i>; <i>pirouettes</i> iš V pozicijos ant puspisrėčių po 1 iš eilės.
1.4. Teisingai atlikti šuolius (pamokos <i>allegro</i> dalis).	1.4.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti šuolius: 5 klasėje: <i>temps saute</i> I-oje, II-oje, V-oje pozicijose; <i>changement de pieds</i>; <i>pas echappe</i> II-oje pozicijoje; <i>pas assemble endehors</i> ir <i>en dedans</i> į šoną; <i>pas glissade</i> į šoną; <i>pas jete</i>; <i>sissonne ferme</i> į šoną; <i>sissonne simple</i>; tramplininius šuolius; skirti, apibūdinti ir teisingai atlikti <i>demi-plie</i> prieš šuolį (spyruoklinis atsispyrimas) ir po šuolio (minkštas, elastingas). 6 klasėje: <i>pas echappe</i>, <i>pas assemble</i> pozose; <i>double pas assemble</i>; <i>sissonne simple</i> pozose; <i>pas chasse</i>; <i>pas echappe</i> baigiant dirbančią koją <i>sur le pied</i>; <i>tour en l'air</i>; <i>temps leve</i> pozose (sceninis <i>sissonne</i>); <i>pas jete</i>; <i>pas glissade en face</i> ir mažose pozose; <i>sissonne ferme en face</i> ir mažose pozose; <i>sissonne ouverte par developpe</i> 45°; <i>pas de basque</i> į priekį ir

	atgal; <i>grand changement de pied</i> $\frac{1}{4}$ posūkio; <i>grand pas echappe</i>. 7 klasėje: <i>temps saute</i> V pozicijoje ir <i>changement de pieds</i> su pralėkimu visomis kryptimis; <i>pas assemble</i> su pralėkimu <i>en face</i> ir pozose; <i>sissonne simple en tournant en dehors et en dedans</i> $\frac{1}{4}$ ir $\frac{1}{2}$ posūkio; šuoliukus su <i>pas battu</i>: a) <i>pas echappe</i>; b) <i>entrechat-quatre</i>; c) <i>royale</i>; <i>pas sissonne tombe en face</i> ir pozose; <i>pas de chat en dedans</i>; <i>pas echappe en tournant</i> $\frac{1}{4}$ ir $\frac{1}{2}$ posūkio; <i>pas jete</i> pozose: a) su kojos atidarymu pirmyn ir atgal; b) su judėjimu visomis kryptimis; šuoliukus nuo vienos kojos: <i>coupe pas ballonne</i> ir <i>temps leve, pas emboite; tour en l'air</i>. 8 klasėje: <i>pas echappe battu</i> (sudėtingesnis) užbaigiant ant vienos kojos; <i>pas assemble battu</i>; <i>temps leve</i> (kai kitos kojos padėtis 45°) visomis kryptimis ir pozose; <i>pas jete</i> (kai kitos kojos padėtis 45°) visomis kryptimis ir pozose; <i>sissonne simple en tournant en dehors et en dedans</i> $\frac{1}{2}$ posūkio (merginų klasė) ir visas posūkis (vyrų klasė); <i>pas jette ferme</i> visomis kryptimis ir pozomis; <i>tour en l'air</i> (vyrų klasė po vieną–du kartus iš eilės); <i>pas echappe en tournant</i> II, IV pozicijose po $\frac{1}{2}$ posūkio; <i>sissonne ouverte</i> 45° pozose, lekiant visomis kryptimis; <i>pas ballone</i>; <i>entrachats-trois, entrachats-cinq</i>; <i>pas brise</i> į priekį ir atgal (vyrų klasėje); <i>grande sissonne ouverte</i> visose pozose; <i>ronde de jambe en l'air</i> pradėdant iš <i>sissonne ouvert</i>; <i>grand pas chasse</i> visomis kryptimis ir visose pozose; atlikti šuolius su judėjimu įvairiomis kryptimis: <i>pas assemble</i> (su <i>glissade, coupe</i> žingsnis); <i>pas jete, sissonne ouvert</i> 45°, <i>pas emboite en tournant</i> $\frac{1}{2}$ posūkio.
1.5. Teisingai atlikti judesius ant puantų (<i>sour les pointes</i>) merginų klasėje.	1.5.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti judesius ant pirštų (<i>en pointe</i>): 5 klasėje: <i>releve</i> I, II, V pozicijose; <i>pas echappe</i> į II-rą poziciją; <i>pas assemble soutenu en face</i>; <i>pas de bourre simple</i>; <i>pas de bourre suivi</i> ir <i>pas couru</i>; <i>pas glissade</i> į šoną; 6 klasėje: <i>Releve</i> IV pozicijoje ir <i>pas echappe</i> IV pozicijoje, pozose ir baigiant dirbančia koja <i>sur le</i>; <i>releve</i> ant vienos kojos; įvairiausias <i>pas de bourre</i>; posūkį V-

	oje pozicijoje; <i>pas jete</i>; <i>pas glissade</i> į priekį, į šoną, atgal <i>en face</i> ir pozose; <i>temp lie par terre</i> pirmyn ir atgal; <i>sous-sous</i> mažose ir didelėse pozose; <i>preparation pirouette sur le coup de pied en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš V-os ir IV-os pozicijų. 7 klasėje: <i>pas assemble soutenu en tournant en dehors et en dedans</i> ½ ir visą posūkį; <i>pas de bourre ballotte en tournant</i> ¼ posūkio; <i>pas tombe</i> iš pozos į pozą 45°; <i>releve</i> ant vienos kojos, kai kitos kojos padėtis <i>sur le cou-de-pied</i> arba 45° (2–4); <i>pas coupe-ballonne</i>; <i>pas jete fondu</i>; <i>pas echappe en tournant</i>, <i>sissonne simple en tournant</i> ir <i>pas glissade en tournant</i> ½ ir pilnas posūkis į judant šoną; <i>assemble soutenu en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>sissonne ouverte par developpe</i> 45° pozose; <i>pas jete</i> 45° užbaigiant į <i>demi-plie</i>; įvairius <i>pas de bourree en tournant</i>; <i>pirouette sur le cou-de-pied en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš V ir IV pozicijų; šuoliukus ant pirštų: a) <i>temps saute</i> V pozicijoje; b) <i>changement de pieds</i>. 8 klasėje: <i>pas echappe en tournant</i> II-oje ir IV-oje pozicijose po ½ posūkio; <i>pas de bouree en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i>: a) <i>pas de bouree simple</i>; b) <i>dessus-dessous</i>; <i>sissonne ouverte</i> 45° pozose, visomis kryptimis; <i>pas tombe</i> 45° iš pozos į pozą; <i>grande sissonne ouverte</i> visomis kryptimis ir pozomis; <i>pas ballone</i>; <i>tour chaines</i> ir <i>glissades en tournant</i> įstrižainėje; keli <i>releve</i> iš eilės ant vienos kojos, kitos kojos padėtis 45° ir 90°; <i>releve en tournant</i> ant vienos kojos ¼, ½ posūkio (kitos kojos padėtis <i>sur le cou-de-pied</i>); <i>pirouette en dehors</i> iš V-tos pozicijos po 1 iš eilės; <i>changement de pied</i>, judant visomis kryptimis ir <i>en tournant</i>.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – lavinti kūno koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai koordinuoti kūno judesius.	2.1.1. Atliekant judesius apibūdinti ir pritaikyti skirtingas kūno padėtis; 2.1.2. Koordinuoti įvairias kojų, rankų ir galvos pozicijas ir jų jungtis taikant klasikinio šokio principus, kontroliuoti kūno pojūčius; 2.1.3. Apsisukimo metu tiksliai fiksuoti žvilgsnio tašką; 2.1.4. Atlikti judesius ir jų junginius, lavinant

	sudėtingesnę koordinaciją, atliekant judesių junginius greitesniu tempu; 2.1.5. Aktyviai, tiksliai ir greitai keisti kūno rakursus, fiksuoti tiksliai kojų kryptis.
2.2. Lavinti ištvermę.	2.2.1. Atlikti judesių junginius didinant jų apimtį, naudojant tempų kaitą, lavinant judėjimo greitį ir ištvermę, ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą; 2.2.2. Stiprinti nugaros raumenis, čiurnas ir kūno ašies pojūtį; 2.2.3. Lavinti dirbančios kojos žingsnio amplitudę, šuolio aukštį.
2.3. Orientuotis erdvėje pagal klasikiniam šokiui taikomus judėjimo principus.	2.3.1. Įvardinti sceninius erdvės taškus; 2.3.2. Orientuotis erdvėje pagal sceninius taškus; 2.3.3. Apibūdinti išsidėstymo principus dirbant grupėje (stovint prie atramos ir dirbant salės viduryje); 2.3.4. Dirbant pamokoje laikytis erdvinio išsidėstymo klasikinio šokio pamokoje principų; 2.3.5. Atliekant judesių junginius, judėti erdvėje išlaikant choreografinį brėžinį; 2.3.6. Orientuotis erdvėje atliekant sudėtingesnes kombinacijas aktyvesniu tempu.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suvokti, kad muzika ir judesių raiška yra svarbūs klasikinio šokio elementai, kurie turi būti lavinami kartu su klasikinio šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Ritmiškai ir muzikaliai atlikti judesių junginius.	3.1.1. Apibūdinti muzikalumo svarbą šokyje; 3.1.2. Judesių junginius atlikti muzikaliai, ritmiškai, dinamiškai, energingai, aktyviai, tinkamu tempu ir kt.; 3.1.3. Prisitaikyti prie muzikos tempo ir girdėti muzikinius akcentus atliekant judesių junginius; 3.1.4. Atlikti judesių junginius pagal sudėtingesnę muziką.
3.2. Atskleisti judesių charakterį, lavinti šokėjiškumą ir judesio raišką.	3.2.1. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį; 3.2.2. Judesių junginius atlikti išraiškingai ir įsiklausant į grojamą muziką, jos ritmą, tempą, skleidžiamą emociją.

7.6. Turinio apimtis:

7.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.

Pagrindinės korpuso padėties, galvos posūkiai, kojų ir rankų pozicijos. Sąvokos: atraminė koja ir darbinė koja. Judesiai ir jų kombinacijos prie atramos, salės viduryje, šuolių ir puantų technikos pagrindai;

7.6.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.

Pratimai, lavinantys skirtingų kojų, rankų ir galvos pozicijų ir jų jungčių taikant klasikinio šokio principus, koordinaciją. Aktyvus, tikslus ir greitas kūno rakursų keitimas. Galvos posūkio koordinacija apsisukimo metu. Sceniniai erdvės taškai. Orientavimasis erdvėje pagal sceninius taškus ir išlaikant choreografinį brėžinį. Erdvinio išsidėstymo klasikinio šokio pamokoje principai. Sudėtingesnių judesių junginių koordinuotas atlikimas, judesių junginių apimties didinimas. Judesių junginiai naudojant tempų kaitą, lavinant judėjimo greitį ir ištvermę;

7.6.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

Muzikalumo svarba šokyje. Dinamiškų, energingų ir aktyvių judesio junginių atlikimas. Užduotys išryškinant muzikinius akcentus atliekant judesių junginius. Judesių junginių atlikimas pagal sudėtingesnę muziką ir akcentuojant tempų kaitą. Išraiškingas judesių ir jų junginių atlikimas naudojant įvairius muzikos charakterius. Judesio ir muzikos charakterio atskleidimas atliekant judesius ir jų junginius.

7.7. Vertinimas:

Pasiiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Klasikinio šokio technikos įsisavinimas.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja judesių junginius visose pamokos dalyse. Patenkinamai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai, tiksliai koordinuoja judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda vidutiniškai su galimybe tobulėti. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuoja, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda idealiai atitinka klasikinio šokio reikalavimus. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaipeš, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Mokinys sunkiai koordinuoja įvairias kojų, rankų ir galvos pozicijas ir jų jungtis taikant klasikinio šokio principus, sudėtingesnius ir ilgesnės apimties judesių junginius įvairiais tempais. Žino bet retai taiko sceninius erdvės taškus, išsidėstymo principus klasikinio šokio pamokoje, choreografinį brėžinį. Pasižymi silpna fizine ištverme.	Mokinys gerai koordinuoja įvairias kojų, rankų ir galvos pozicijas ir jų jungtis taikant klasikinio šokio principus, sudėtingesnius ir ilgesnės apimties judesių junginius įvairiais tempais. Žino ir pamokos metu dažnai naudoja sceninius erdvės taškus, išsidėstymo principus klasikinio šokio pamokoje, choreografinį brėžinį. Pasižymi vidutine fizine ištverme.	Mokinys puikiai koordinuoja įvairias kojų, rankų ir galvos pozicijas ir jų jungtis taikant klasikinio šokio principus, sudėtingesnius ir ilgesnės apimties judesių junginius įvairiais tempais. Žino, gali nupasakoti ir pamokos metu taiko sceninius erdvės taškus, išsidėstymo principus klasikinio šokio pamokoje, choreografinį brėžinį. Pasižymi itin gera fizine ištverme.

3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Sunkiai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gera derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, tačiau ne visada juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

8. Pagrindiniai baleto srities meninio ugdymo dalykai, mokantis pagal pagrindinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programos pirmąją dalį – gimnastika, šokio akompanavimas, istorinis šokis, lietuvių liaudies šokis, klasikinio šokio praktika bei grimas.

8.1. Gimnastikos dalykas. Gimnastikos dalyko programa skirta baleto sritį pasirinkusiems 5–6 klasių mokiniams.

8.1.1. Gimnastikos dalyko programa teikia dalyko pagrindus baleto srities mokiniams. Ji skirta lavinti prigimtinis šokėjo fizinius duomenis ir ugdyti gebėjimą kontroliuoti savo kūno judesius ir valdyti kūno padėtį.

8.1.2. Dalyko tikslas – lavinant ir tobulinant fizinius duomenis, formuoti pagrindinius kūno kultūros pradus ir įgūdžius, sudaryti sąlygas realizuoti natūralų vaiko poreikį judėti, žaisti.

8.1.3. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per gimnastikos pamokas mokiniai:

8.1.3.1. lavintų pagrindines kūno raumenų grupes, sąnarių paslankumą, nugaros lankstumą, šuolį ir kt.;

8.1.3.2. išmokyti pritaikyti įgytus gimnastikos dalyko gebėjimus ir žinias kitų baleto dalykų pamokose;

8.1.3.3. ugdytų(si) muzikalumą ir kūrybiškumą;

8.1.3.4. ugdytų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą;

8.1.4. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

8.1.4.1. fizinis kūno formavimas klasikinio šokio technikai;

8.1.4.2. kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.

8.1.5. Didaktinės nuostatos:

8.1.5.1. Gimnastikos pamokose formuojami ir tobulinami prigimtini vaiko fiziniai duomenys ir gebėjimai. Pamokų metu mokomasi tiksliai koordinuoti, muzikaliai ir ritmiškai atlikti judesių junginius. Atsižvelgus į kiekvieno vaiko galimybes, patirtį ir poreikius ugdomi fizinės ištvermės, valios, darbingumo, kūno ir judesių grakštumo įgūdžiai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus gimnastikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

8.1.5.2. Gimnastikos pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus. Pamokoje taikoma veiklos fazių kaita, skiriamos užduotys skatinančios lavinti koordinaciją, judesių laisvumą. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus. Teigiami išgyvenimai pasitelkiami vaiko pažintiniams, kūrybiniais, bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimams ugdyti;

8.1.5.3. Patalpoje, kurioje vyksta gimnastikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią gimnastikos pamokoms skirtą aprangą ir avalynę bei priemones (kilimėlį, šokdynę ir kt.);

8.1.5.4. Mokiniai vertinami žodžiu ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

8.1.6. Mokinių pasiekimai:

1. Fizinis kūno parengimas klasikinio šokio technikai.	
Nuostata – suvokti, kad gimnastikos judesiai ir jų tikslus atlikimas turi didžiulę reikšmę ugdant pusiausvyros pojūtį, kūno lankstumas turi įtakos taisyklingam judesių atlikimui ir tolimesniam klasikinio šokio judesių įsisavinimui kitose pamokose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti raumenų tempimo ir sąnarių lankstumo pratimus.	1.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti atskirų kūno dalių tempimo ir sąnarių lankstumo lavinimo pratimus: kojų ir pėdų tempimo pratimus; kojų sąnarių lankstumo pratimus; nugaros lankstumo lavinimo pratimus ir kt.; 1.1.2. Atliekant pratimą išlaikyti reikiamą tempą, tikslią kūno padėtį, taisyklingai koordinuoti ir kvėpuoti; 1.1.3. Atliekant pratimus nuosekliai didinti judesių amplitudę.
1.2. Atlikti raumenų stiprinimo pratimus.	1.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti raumenų stiprinimo pratimus nuosekliai didinant krūvį; 1.2.2. Atliekant pratimus išlaikyti greitą tempą, koordinuoti ir kvėpuoti; 1.2.3. Atlikti raumenų stiprinimo pratimus panaudojant „soft gym“ kamuolį bei šokdynę.
1.3. Atlikti kūno stiprinimo ir lavinimo pratimus prie atramos.	1.3.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti skirtingus kūno stiprinimo ir lavinimo pratimus stovint prie atramos (įvairius pratimus pėdoms, kojų laikymus, mostus, tempimo pratimus, šuolius ir kt.); 1.3.2. Atliekant pratimus išlaikyti taisyklingą korpuso, rankų bei kojų padėtis, kūno laikyseną, pėdos kryptį, judesio amplitudę ir ištvermę; 1.3.3. Pratimus atlikti ritmiškai, muzikaliai, koordinuotai.
1.4. Atlikti tempimo pratimus nuo paukštinimo.	1.4.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti tempimo pratimus nuo paukštinimo („špagatą“, „virvutę“, „špagatą“ nuo dviejų kedžių ir kt.); 1.4.2. Atliekant pratimus pamažu didinti judesių amplitudę, laikytis taisyklingų nugaros, kojų bei rankų padėčių; 1.4.3. Atliekant užduotis lėtu tempu, lavinti sąnarių, raumenų, sausgyslių bei raiščių elastingumą.
1.5. Atlikti mažus šuoliukus.	1.5.1. Atliekant šuoliukus, įvertinti savo pojūčius, kontroliuoti ir koordinuoti juos, išlaikyti taisyklingą kūno laikyseną.
2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	

Nuostata – suvokti, kad judesių koordinacija, erdvės suvokimas ir gebėjimas joje orientuotis yra svarbus tobulinant šokėjui reikalingus įgūdžius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Taisyklingai atlikti įvairius bėgimo žingsnius.	2.1.1. Apibūdinti išsidėstymo erdvėje bėgant grupę ir po kelis principus; 2.1.2. Apibūdinti bėgimo pagal grojamą ritmą taisykles; 2.1.3. Bėgant išlaikyti taisyklingą kūno padėtį, vienodą žingsnių dažnumą bei reikiamą ritmą; 2.1.4. Tinkamai išsidėstyti erdvėje bėgant grupėje ir po kelis skirtingomis trajektorijomis (diagonale, ratu ir kt.).
2.2. Atlikti įvairius sudėtingus ėjimo žingsnius.	2.2.1. Apibūdinti kūno išsidėstymo erdvėje einant grupę ir po kelis principus; 2.2.2. Ritmingai ir taisyklingai atlikti užduotis, akcentuojant kojų bei rankų darbą, išlaikant grakščią laikyseną; 2.2.3. Tinkamai išsidėstyti erdvėje einant grupėje ir po kelis skirtingomis trajektorijomis (diagonale, ratu ir kt.).
2.3. Atlikti šuoliukus panaudojant šokdynę.	2.3.1. Apibūdinti darbo su šokdyne principus; 2.3.2. Atliekant judesius, kontroliuoti bei koordinuoti juos išlaikant taisyklingą kūno laikyseną.
2.4. Atlikti spyruokliuojančius judesius, paruošiant kūną darbui.	2.4.1. Apibūdinti kūno paruošimo darbui principus ir spyruokliuojančių judesių atlikimo taisykles; 2.4.2. Atlikti pratimus optimaliu tempu ir amplitude.
2.5. Atlikti kūno tempimo pratimus porose.	2.5.1. Apibūdinti saugaus darbo porose taisykles; 2.5.2. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti kūno tempimo pratimus porose koordinuojant judesių atlikimą su partneriu; 2.5.3. Atlikti užduotis taisyklingai, tvarkingai, laikantis saugumo taisyklių.

8.1.7. Turinio apimtis:

8.1.7.1. Fizinis kūno parengimas klasikinio šokio technikai: atskirų kūno dalių tempimo ir sąnarių lankstumo lavinimo pratimai pėdoms, kojoms, nugarai; raumenų stiprinimo pratimai; raumenų stiprinimo pratimai panaudojant „soft gym“ kamuolį ir šokdynę; kūno stiprinimo ir lavinimo pratimai stovint prie atramos; tempimo pratimai nuo paukštinimo; šuoliukai;

8.1.7.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas: bėgimas; ėjimas; šuoliukai per šokdynę; spyruokliuojami judesiai; tempimo pratimai porose.

8.1.8. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Fizinis kūno parengimas klasikinio šokio technikai.		
Mokinys patenkinamai	Mokinys gerai, tiksliai	Mokinys puikiai, tiksliai

koordinuoja judesių junginius, derina gimnastikos pratimų atlikimą su muzika, sunkiai prisitaiko prie tempų kaitos. Kūno lankstumas yra sąlyginai ribotas. Mokiniui stinga taisyklingos laikysenos, ištvermės. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas, užduotis atlieka paviršutiniškai, sunkiai atsimena junginius.	koordinuoja ir gana muzikaliai atlieka judesių junginius, vidutiniškai įsisavina judesių esmę ir jų atlikimą. Įsiklausęs į muziką, geba keisti atliekamų judesių junginių tempą. Kūnas yra lankstus, tačiau mokinys turi galimybę tobulėti ir siekti aukštesnių rezultatų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	koordinuoja, išraiškingai ir muzikaliai atlieka judesių junginius. Įsiklausęs į muziką, geba puikiai keisti atliekamų judesių junginių tempą. Kūnas yra ypač lankstus, raumenynas aktyvus, judesių pratimai atliekami lengvai, sukaupiai, tiksliai ir taisyklingai. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja ir sunkiai atsimena judesių junginius, paviršutiniškai atlieka skiriamas užduotis. Mokiniui stinga taisyklingos laikysenos, gebėjimo taisyklingai eiti ar bėgti. Mokinys silpnai orientuojasi erdvėje, dirbdamas su įrankiais, sunkiai koordinuoja judesius kartais sukeldamas pavojingas situacijas klasėje, dažnai nesilaiko saugaus darbo taisyklių. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai, tiksliai koordinuoja judesių junginius, vidutiniškai įsisavina judesių esmę ir jų atlikimą. Ėjimo ir bėgimo pratimus atlieka gerai, tačiau ne visada tiksliai ir teisingai. Supranta taisyklingos laikysenos principus, tačiau ne visada juos panaudoja pamokos metu. Gerai orientuojasi erdvėje, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo gimnastikos pamokoje principus, tačiau ne visuomet pavyksta šių principų laikytis; dirbdamas su įrankiais, žino ir dažniausiai geba užduotis atlikti saugiai ir neužgaudamas klasės draugų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, priima pastabas tik ne visada pavyksta jas iškart pritaikyti ir atsiminti. Į pamoką dažniausiai ateina pasiruošęs, tinkamai apsirengęs.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuoja, išraiškingai atlieka judesių junginius, judesių pratimai atliekami lengvai, sukaupiai, tiksliai ir taisyklingai. Puikiai supranta ir pamokoje taiko taisyklingos laikysenos, ėjimo, bėgimo principus. Puikiai orientuojasi erdvėje, gali įvardinti ir apibūdinti erdvinio išsidėstymo gimnastikos pamokoje principus, ir visuomet jų laikosi. Dirbdamas su įrankiais, žino ir puikiai atlieka užduotis saugiai ir neužgaudamas klasės draugų. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti. Į pamoką ateina visuomet pasiruošęs ir tinkamai apsirengęs.

8.2. Šokio akompanavimo dalykas. Šokio akompanavimo programa skirta baletu sritį pasirinkusiems 5–8 klasių mokiniams.

8.2.1. Šokio akompanavimas skirtas plėsti baleto specializacijos mokinių muzikinį akiratį, erudiciją, lavinti skambinimo gebėjimus bei analizuoti muzikos kūrinius, suteikti žinių ir gebėjimų, atliekant fortepijonu įvairių epochų, pagrindinių žanrų bei muzikos formų kūrinius.

8.2.2. Dalyko tikslas – ugdyti kūrybingą, noriai muzikuojantį žmogų, gebantį analizuoti ir skambinti įvairių epochų ir žanrų muziką.

8.2.3. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

8.2.3.1. ugdytųsi įgūdžius bei gebėjimus, atliekant pagrindinius fortepijono technikos elementus;

8.2.3.2. įgytų žinių, atliekant svarbiausių žanrų, epochų bei muzikos formų kūrinius;

8.2.3.3. lavintųsi ritmo pojūtį, koordinaciją, muzikinę klausą, atmintį bei estetinį skonį;

8.2.3.4. pajustų muzikavimo džiaugsmą;

8.2.3.5. ugdytųsi kūrybinius gebėjimus;

8.2.3.6. lavintųsi savarankiško darbo įgūdžius, mokytųsi pritaikyti šokio akompanavimo žinias specializacijos bei kitose šokio pamokose.

8.2.4. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

8.2.4.1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje;

8.2.4.2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.

8.2.5. Didaktinės nuostatos:

8.2.5.1. Šokio akompanavimo pamokų metu turi būti skatinama motyvacija, kuriama jauki ir saugi mokymosi aplinka. Atsižvelgiant į paauglystės amžiaus mokinių poreikius brandinama asmenybė, lavinami įgimti ugdytinių gebėjimai;

8.2.5.2. Mokytojas pamokų metu turi parinkti individualų repertuarą, geriausiai atskleidžiantį mokinio meninius polinkius, asmenybę;

8.2.5.3. Šokio akompanavimo pamokų repertuarą turi sudaryti pratimai, techninio, solinio, ansamblinio pobūdžio kūriniai, kūrybinės užduotys. Atliekant repertuarą nebūtina siekti techninio blizgesio. Gilinamasi į muzikos kūrinio formą, charakterį, meninį turinį;

8.2.5.4. Puoselėjami ugdytinio ritmo pojūtis, kūrybiškumas, vaizduotė, intuicija;

8.2.5.5. Skatinamas noras pažinti muziką, savarankiškai ją skambinti, analizuoti;

8.2.5.6. Mokinyms motyvuojamas viešiams pasirodymams;

8.2.5.7. Toliau brandinamos ugdytinio charakterio savybės: savarankiškumas, kritinis mąstymas, kūrybiškumas, iniciatyvumas, aktyvumas, gebėjimas vertinti ir įsivertinti;

8.2.5.8. Įsisavinant mokymo turinį, ugdomos ir bendrosios kompetencijos: pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis, socialinė pilietinė, asmeninė;

8.2.5.9. Mokinių pasiekimai vertinami atsižvelgiant į daromą asmeninę pažangą, taikomas formuojamasis vertinimas, grupinės diskusijos, skiriama laiko mokinių darbams aptarti, įsivertinti.

8.2.6. Mokinių pasiekimai:

8.2.6.1. 5–6 klasėse:

1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje.	
Nuostatos – vertinti įgytas teorines žinias, siekti optimalaus jų panaudojimo.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Analizuoti muzikos kalbos elementus ir juos pritaikyti atliekamuose kūrinuose.	1.1.1. Prisiminti atliekamuose kūrinuose sutinkamus muzikinius terminus;

	1.1.2. Bendrais bruožais nusakyti atliekamo kūrinio kompozitoriaus gyvenamąjį laikotarpį; 1.1.3. Nurodyti atliekamo kūrinio tonaciją, muzikos formą; 1.1.4. Įvardinti alteracijos ženklus gamose iki 5 ženklų.
1.2. Muzikuoti ritmiškai.	1.2.1. Nusakyti ritmiško kūrinių skambinimo kriterijus; 1.2.2. Paaiškinti stabilaus tempo sampratą.
1.3. Savarankiškai dirbti namuose.	1.3.1. Apžvelgti mokytojo parinkto naujo kūrinio savarankiško rengimo darbo eigą; 1.3.2. Apibūdinti autoriaus nuorodas; 1.3.3. Apibrėžti eskiziškai skambinamų kūrinių mokymosi būdus.
2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.	
Nuostatos – noriai skambinti fortepijonu, siekti žinių ir ugdyti savo gebėjimus.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Formuoti kokybišką fortepijono garsą.	2.1.1. Apibrėžti gilaus, natūralaus garso skambesio kriterijus; 2.1.2. Nusakyti pagrindinius garso formavimo būdus;
2.2. Taisyklingai, laisvai atlikti pagrindinius fortepijono technikos elementus.	2.2.1. Paaiškinti taisyklingos, patogios, natūralios kūno padėties esminius bruožus; 2.2.2. Paaiškinti judesius, atliekant trelius, foršlagus, mordentus, grupetes; 2.2.3. Apibrėžti pedalo valdymo funkcijas; 2.2.4. Nurodyti <i>legato</i> , <i>non legato</i> , <i>staccato</i> artikuliacinių štrichų tobulinimo būdus; 2.2.5. Išdėstyti pagrindinių dinamikos nuorodų atlikimo ypatumus.
2.3. Raiškiai atlikti įvairių stilių ir žanrų muziką.	2.3.1. Paaiškinti polifoninių kūrinių balsų vedimo ypatumus; 2.3.2. Nusakyti įvairių muzikinių formų kūrinių panašumus ir skirtumus; 2.3.3. Apibūdinti skambinamų pjesių menines idėjas bei panaudotas raiškos priemones.
2.4. Muzikuoti ansamblyje.	2.4.1. Paaiškinti taikymosi prie partnerio principus skambinant ansamblyje; 2.4.2. Apibūdinti solinės ir ansamblinės muzikos skambinimo skirtumus; 2.4.3. Nurodyti kūriniuose dviejų partijų solinius ir akompanavimo epizodus.
2.5. Interpretuoti atliekamus kūrinius.	2.5.1. Suformuluoti naujai rengiamo kūrinio interpretacinius pasiūlymus; 2.5.2. Paaiškinti paprasčiausių muzikos agogikos

	elementų <i>piu mosso</i> ir <i>meno mosso</i> atlikimo taisyklės.
2.6. Naudoti muzikavimo įgūdžius mokyklos koncertinėje aplinkoje.	2.6.1. Apibrėžti pasirengimo koncertams eigą; 2.6.2. Paaiškinti koncertinių pasirodymų naudingumą; 2.6.3. Nusakyti koncertinių pasirodymų sėkmes ir nesėkmes; 2.6.4. Apibrėžti laisvo ir įtaigaus skambinimo sampratą.
2.7. Naudoti muzikavimo įgūdžius mokyklos koncertinėje aplinkoje.	2.7.1. Paaiškinti pasirengimo koncertiniam pasirodymui ypatumus; 2.7.2. Paaiškinti koncertinių pasirodymų naudingumą; 2.7.3. Apibrėžti laisvo, įtaigaus skambinimo ypatybes.

8.2.6.2. 7–8 klasėse:

1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje.	
Nuostatos – vertinti įgytas teorines žinias, siekti optimalaus jų panaudojimo.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Analizuoti muzikos kalbos elementus ir juos pritaikyti atliekamuose kūrinuose.	1.1.1. Apibrėžti atliekamuose kūrinuose sutinkamus muzikinius terminus be žodinėlio; 1.1.2. Aptarti atliekamo kūrinio kompozitoriaus gyvenamąjį laikotarpį; 1.1.3. Nurodyti atliekamo kūrinio tonaciją, muzikos formą; 1.1.4. Nurodyti atliekamo kūrinio tonaciją, muzikos formą; 1.1.5. Apibūdinti stilių, charakterį, faktūrą, panaudotas išraiškos priemones, žanrinius ypatumus; 1.1.6. Įvardinti alteracijos ženklus gamose iki 7 ženklų.
1.2. Muzikuoti ritmiškai.	1.2.1. Nusakyti ritmiško kūrinių skambinimo kriterijus; 1.2.2. Natūraliai jausti kūrinio judėjimo tempą; 1.2.3. Paaiškinti stabilaus tempo sampratą; 1.2.4. Prisiminti poliritmijos elementus lavinančių pratimų.
1.3. Skambinti nežinomo natų teksto kūrinį.	1.3.1. Aptarti nežinomo natų teksto skambinimo principus; 1.3.2. Atpažinti dinamikos, štrichų nuorodas, pirštuotės modulius nežinomo natų teksto kūrinuose; 1.3.3. Apibrėžti eskiziškai rengiamų kūrinių skambinimo metodus.

1.4. Savarankiškai dirbti namuose.	1.4.1. Papasakoti mokytojo parinkto naujo kūrinio savarankiško darbo rengimo planą; 1.4.2. Išvardinti autoriaus nuorodymus savarankiškai parengtame kūrinyje; 1.4.3. Išdėstyti savo redakcijos idėjas naujai rengiamame kūrinyje.
2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.	
Nuostatos – noriai skambinti fortepijonu, siekti žinių ir ugdyti savo gebėjimus.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Formuoti kokybišką fortepijono garsą.	2.1.1. Išvardinti gilaus, natūralaus garso formavimo būdus; 2.1.2. Apibūdinti gilaus, natūralaus garso skambesio kriterijus.
2.2. Taisyklingai, laisvai atlikti pagrindinius fortepijono technikos elementus.	2.2.1. Nusakyti taisyklingos, patogios, laisvos kūno prie fortepijono sėdėsenos bruožus; 2.2.2. Apibūdinti dvigubų gaidų bei oktavų technikos elementų skambinimo principus; 2.2.3. Paaiškinti melizmų atlikimo technikos bruožus; 2.2.4. Suformuluoti pedalo naudojimo principus bei naudojimo funkcijas; 2.2.5. Apibūdinti pagrindinius skambinamų kūrinių dinamikos ženklus; 2.2.6. Palyginti visų žinomų artikuliacinių štrichų atlikimo techniką.
2.3. Raiškiai atlikti įvairių stilių ir žanrų muziką.	2.3.1. Nurodyti stambios formos kūrinių dramaturgijos ypatumus; 2.3.2. Palyginti įvairių charakterių pjesių meninį kontrastingumą, spalvas; 2.3.3. Papasakoti baroko ir klasicizmo epochų muzikinės stiliistikos skirtumus; 2.3.4. Nusakyti skambinamų kūrinių stiliaus būdinguosius bruožus.
2.4. Muzikuoti ansambliuose.	2.4.1. Nurodyti bendrą muzikos idėją, muzikuojant ansambliuose; 2.4.2. Nurodyti kūriniuose dviejų partijų solinius ir akompanavimo epizodus; 2.4.3. Nusakyti bendrą dinamikos, frazuotės, tempo skambinamo ansamblinio kūrinio koncepciją.
2.5. Interpretuoti atliekamus kūrinius.	2.5.1. Išdėstyti naujai rengiamo kūrinio savo interpretacinius sumanymus; 2.5.2. Paaiškinti žinomus muzikos agogikos elementus; 2.5.3. Nusakyti savo skambinamo kūrinio

	dinamikos, tempo, štrichų sumanymus; 2.5.4. Numatyti savo interpretacinius sprendimus.
2.6. Naudoti muzikavimo įgūdžius mokyklos koncertinėje aplinkoje.	2.6.1. Aptarti savo patirtį viešuose renginiuose; 2.6.2. Paaiškinti koncertinių pasirodymų naudingumą; 2.6.3. Apibrėžti laisvo ir įtaigaus skambinimo sampratą; 2.6.4. Prisiminti koncertinį repertuarą.

8.2.7. Turinio apimtis.

8.2.7.1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje. Skambinamų kūrinių teorinė analizė. Naujo natų teksto skaitymas – 2–3 naujo natų teksto skaitymo pavyzdžiai. Muzikinis intelektas – 2 eskiziškai parengti kūriniai.

8.2.7.2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas. Pianistinės technikos įvaldymas – Pratimai, 2 etiudai. Repertuaro atlikimas – 1 stambios formos kūrinys, 2 pjesės, 3 šokio charakterio kūriniai. Ansamblinis muzikavimas – 2 ansambliai. 1–2 pasirodymai viešuose renginiuose.

8.2.8. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Muzikos kalbos ir muzikos raiškos priemonių pažinimas, analizavimas ir žinių taikymas praktinėje veikloje.		
Silpnai skaito naują natų tekstą. Žino ne visus muzikos kalbos elementus. Ne visuomet geba juos panaudoti, atliekant kūrinį. Skambinimas nėra pakankamai ritmiškas.	Gera skambina naują natų tekstą. Kūriniai atliekami ritmiškai, aiški muzikos elementų struktūra. Gali atlikti užduotis savarankiškai. Pakankamai aktyviai siekia naujų žinių.	Puikiai skambina naują natų tekstą. Geba jausti ritmą, puikiai supranta muzikos kalbos elementų teorinę ir praktinę sąveiką kūrinyje. Gali dirbti produktyviai savarankiškai.
2. Dalyko technikos bei technologijos pažinimas ir praktika, muzikavimo įgūdžių formavimas, muzikos instrumentų pažinimas.		
Žema garso kultūra, netaisyklinga sėdėseną, netvarkingos rankų pozicijos. Kūrinių atlikimas vienodas. Muzikinis tekstas nėra pakankamai tikslus. Trūksta atliekamų kūrinių interpretacinio sumanymo.	Garsas gilus. Natūrali sėdėseną ir rankų pozicijos. Skambinant kūtinius atliekami dinamikos nurodymai, pakankamai pažengusi techninė atlikimo pusė. Mokinys skambina mokytojo numatytą interpretacinį planą.	Gilus, natūralus garsas. Taisyklinga sėdėseną, rankų pozicijos. Kūriniai atliekami tinkamais tempais, raiškiai, originaliai. Mokinys pateikia savo interpretacinius sumanymus.

8.3. Istorinio šokio dalykas skirtas 5–6 klasių mokiniams įsisavinti pagrindinius istorinio šokio technikos įgūdžius, judesius ir jų junginius, šokių kompozicijas ir etiudus, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

8.3.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant istorinio šokio pradmenis, formuoti pagrindinius korpuso, rankų, galvos ir kojų laikysenos įgūdžius, ugdyti koordinacijos įgūdžius, supažindinti su įvairių istorinių laikotarpių šokiais, stiliais ir manieromis.

8.3.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

8.3.2.1. suformuotų taisyklingus korpuso, kojų, rankų ir galvos laikysenos įgūdžius, išmokyti pagrindinius istorinio šokio elementus;

8.3.2.2. susipažintų su įvairių istorinių laikotarpių šokiais, stiliais ir atlikimo manieromis, įsisavintų šių šokių brėžinius;

8.3.2.3. lavintų koordinaciją, šokėjiškumą, muzikalumą plastikos išraiškingumą.

8.3.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

8.3.3.1. Dalyko technikos, šokių kompozicijų, etiudų teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas;

8.3.3.2. Muzikalumo, judesių raiškos ir stiliaus lavinimas;

8.3.3.3. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.

8.3.4. Didaktinės nuostatos:

8.3.4.1. Istorinio šokio pamokose mokomasi tiksliai koordinuoti ir išraiškingai atlikti istorinių šokių judesių junginius, derinti juos su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui, stilistikai ir atliekamų šokių charakteriui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus įgūdžius kitų dalykų pamokose ir šokant scenoje. Repertuaras pamokoje parenkamas atsižvelgiant į individualius mokinio fizinius ir artistinius gebėjimus;

8.3.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį, orientuojant kūrybinį ir ugdomąjį procesą į sceninę praktiką.

8.3.4.3. Istorinio šokio pamokose taikomi mokymo metodai atitinka vaiko raidos ypatumus, skatina formuoti koordinaciją judesių laisvumą ir sklandumą, siejami su individualia šokio patirtimi.

8.3.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta istorinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią istorinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę.

8.3.4.5. Istorinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

8.3.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos, šokių kompozicijų, etiudų teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas.	
Nuostata – skatinti mokinius tiksliai įsisavinti istorinio šokio junginius, juos atlikti praktikoje, suvokti istorinio šokio reikšmingumą ir praktines panaudojimo galimybes siekiant baleto artisto kompetencijos.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kūno laikyseną.	1.1.1. Atpažinti ir apibūdinti pagrindines korpuso padėtis, rankų ir kojų pozicijas; 1.1.2. Atlikti pagrindines klasikinio šokio rankų pozicijas ir pagrindines istorinio šokio rankų padėtis; 1.1.3. Mokėti klasikinio šokio I–IV pozicijas; istoriniame šokyje naudoti kiek laisvesnes jų padėtis.

1.2. Atlikti pagrindinius istorinio šokio žingsnelius.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius istorinio šokio žingsnelius: sceninį, <i>pas dégagé</i> žingsnius; slystantį žingsnį <i>pas glisse</i> ; slystantį dvigubą <i>pas chasse</i> ; šoninį pakeliamąjį žingsnį <i>pas eleve</i> ; <i>pas chasse</i> formas: a) I-ąją formą „A“ ir „B“; b) II-ąją formą „A“ ir „B“; c) III-ąją formą „A“ ir „B“; d) IV-ąją formą „A“ ir „B“; galopą; polonezo žingsnius; <i>pas de basque</i> ; polkos žingsnius: a) polkos <i>pas</i> ; b) pasisukant 90 ° ir 180°; c) polkos žingsnius, einant pirmyn, atgal; d) šoninį polkos žingsnį; e) šoninį polkos žingsnį posūkyje ratu (solo ir poroje); valsą iš trijų <i>pas</i> : valso žingsnius posūkyje linijose ir ratu porose į dešinę ir į kairę: <i>pas balance</i> ; valsą – <i>mignon</i> ; 1.2.2. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindines rankų, galvos ir korpuso padėtis atliekant šokio žingsnelius.
1.3. Atlikti istorinių šokių etiudus, kompozicijas.	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti šokius: <i>Pas de patineur</i> – čiuožėjų šokį; <i>Pas de grâce</i> ; „ <i>Mignon</i> “; „ <i>Pas de quatre</i> “; „ <i>Chacon</i> “; „Prancūzų kadrilių“: I-II-III-IV-V-VI figūras.
2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – skatinti mokinius tiksliai atlikti judesius erdvėje šokant solo, grupėje, poroje, išlaikant tikslus skirtingų istorinių šokių choreografinius brėžinius, supažindinti su grupinio ir porinio šokio taisyklėmis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tinkamai koordinuoti įvairias kūno dalis atsižvelgiant į istorinio šokio bruožus.	2.1.1. Koordinuoti kojų žingsnelius kartu su galvos posūkiais, rankų ir korpuso padėtimis; 2.1.2. Koordinuoti kūno judesius ir kontroliuoti pojūčius laisvai keičiant kojų pozicijas; 2.1.3. Jausti rakursų pasikeitimus, juos keisti leigvai ir tiksliai.
2.2. Orientuotis erdvėje atliekant judesius, jų junginius ir istorinius šokius.	2.2.1. Apibūdinti „sceninių taškų“ sąvoką; 2.2.2. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje pagal sceninius taškus; 2.2.3. Apibūdinti „šokio brėžinio“ reikšmę ir skirtingų istorinių šokių brėžinius; 2.2.4. Mokėti keisti šokio brėžinio schemą atliekant šokio elementus.
2.3. Orientuotis šokant poroje ir grupėje.	2.3.1. Įvardinti ir apibūdinti istorinių šokių atlikimo poroje ir ansamblyje principus ir pagrindines taisykles; 2.3.2. Šokant poroje laikytis pagrindinių šokio taisyklių ir manierų; 2.3.3. Lengvai orientuotis erdvėje šokant poroje ir ansamblyje; 2.3.4. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.

3. Muzikalumo, judesių raiškos ir stiliaus lavinimas.	
Nuostata – skatinti mokinius ritmiškai ir muzikaliai atlikti istorinius šokius, suvokti kiekvieno atliekamo šokio paskirtį, charakterį, atlikti šokius jiems būdinga maniera.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Muzikaliai ir ritmiškai atlikti judesių junginius ir kompozicijas.	3.1.1. Apjungti judesius nekeičiant tempo; 3.1.2. Ritmiškai atlikti judesius įsiklausant į muzikos tempų kaitą.
3.2. Atskleisti šokio charakterį ir stilių atliekant šokio kompozicijas.	3.2.1. Atliekant judesius atskleisti muzikos ir šokio charakterį, nuotaiką; 3.2.2. Apibūdinti ir atlikti šokius jiems būdinga maniera.

8.3.6. Turinio apimtis:

8.3.6.1. Dalyko technikos, šokių kompozicijų, etiudų teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas: Pagrindinės korpuso padėty, rankų ir kojų pozicijos; pagrindiniai istorinio šokio žingsniai. Istoriniai šokiai ir jų kompozicijos etiudai;

8.3.6.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas: judesių junginiai koordinacijai ir rakursų pasikeitimams lavinti; „sceninių taškų“ sąvoką ir panaudojimas; „šokio brėžinio“ reikšmė; judesių junginių ir istorinius šokių tikslus atlikimas pagal šokio brėžinį. Istorinių šokių atlikimo poroje ir ansamblyje principai ir pagrindinės taisyklės, jų taikymas pamokos metu; tikslus orientavimasis erdvėje atliekant skirtingus šokio brėžinius;

8.3.6.3. Muzikalumo, judesių raiškos ir stiliaus lavinimas: judesių junginių muzikalus ir ritmiškas atlikimas keičiant muzikinius tempus; muzikos ir šokio charakterio, nuotaikos atskleidimas; skirtingų istorinių šokių manieros ir stiliaus atlikimas šokio metu.

8.3.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos, šokių kompozicijų, etiudų teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas.		
Mokinys patenkinamai atlieka didžiąją dalį istorinio šokio judesių ir jų junginių istorinio šokio kompozicijose. Pamokose mokinys nedėmesingas, sunkiai priima ir pritaiko pastabas, į pamokas dažnai vėluoja, ateina nepasiruošęs.	Mokinys gerai atlieka istorinio šokio judesius ir jų junginius platesnės apimties ir įvairaus muzikinio–ritminio išdėstymo istorinio šokio kompozicijose. Pamokose mokinys yra gana dėmesingas, priima pastabas, bet ne visuomet jas iškart pritaiko.	Mokinys puikiai ir tiksliai atlieka istorinio šokio judesius ir jų junginius platesnės apimties ir įvairaus muzikinio–ritminio išdėstymo istorinio šokio kompozicijose. Pamokose mokinys yra dėmesingas, lengvai priima ir pritaiko pastabas, į pamokas visada ateina pasiruošęs.
2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Atlikdamas istorinio šokio kompozicijas mokinys orientuojasi erdvėje, tačiau ne visuomet geba išlaikyti šokio brėžinį.	Atlikdamas istorinio šokio kompozicijas mokinys gerai orientuojasi erdvėje, jaučia kontaktą su partneriu bei kitais šokio dalyviais. Atlikdamas judesių junginius stengiasi išlaikyti šokio brėžinį.	Atlikdamas istorinio šokio kompozicijas mokinys puikiai orientuojasi erdvėje, jaučia kontaktą su partneriu bei kitais šokio dalyviais. Atlikdamas judesių junginius išlaiko šokio brėžinį.

3. Muzikalumo, judesių raiškos ir stiliaus lavinimas.		
Sunkiai derina istorinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gera derina istorinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu. Šokius atlieka gana išraiškingai, muzikaliai. Gera jaučia šiems šokiams būdingą atlikimo manierą, stilių.	Puikiai derina istorinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu. Šokius atlieka išraiškingai, muzikaliai tiksliai. Puikiai jaučia šiems šokiams būdingą atlikimo manierą, stilių.

8.4. Lietuvių liaudies šokio dalykas skirtas 7–8 klasių mokiniams formuoti pagrindinius lietuvių liaudies sceninio šokio technikos įgūdžius prie atramos, salės viduryje, šuolių ir liaudiškų sukinių technikas, išraiškingumą, atlikimo manierą. Jo paskirtis – įsisavinti pagrindinius lietuvių liaudies sceninio šokio technikos judesius ir jų junginius bei derinius, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

8.4.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą, suteikiant pagrindinius įgūdžius lietuvių liaudies sceninio šokio srityje, supažindinant su jo istorija ir vystimosi raida; ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinei kultūrinei patirčiai atvirą asmenybę, gebančią tautinio šokio raiška atskleisti kūrybinius gebėjimus.

8.4.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

8.4.2.1. suformuotų taisyklingus korpuso, kojų, rankų ir galvos laikysenos įgūdžius tautine maniera;

8.4.2.2. įsisavintų pagrindinius lietuvių liaudies sceninio šokio elementus ir žingsnelius;

8.4.2.3. atpažintų ir apibūdintų lietuvių folkloro skiriamuosius bruožus, atliktų fragmentus arba trumpas ištraukas iš lietuvių liaudies žaidimų ir šokių;

8.4.2.4. lavintų ištvermę, koordinaciją, muzikalumą, išraiškingą judesių atlikimą.

8.4.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

8.4.3.1. Dalyko technikos ir atlikimo stiliaus įsisavinimas;

8.4.3.2. Pažintis su lietuvių liaudies folkloru, tautosaka, liaudies sceninio šokio keliu į sceną ir jo raida, charakteriu;

8.4.3.3. Liaudies sceninių šokių fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.

8.4.4. Didaktinės nuostatos:

8.4.4.1. Ugdymo procesas grindžiamas nuostata supažindinti būsimą baleto artistą su lietuvių liaudies sceniniu šokiu. Pamokose formuojami pagrindiniai lietuvių liaudies šokio atlikėjo įgūdžiai. Pamokų metu mokomasi metodiškai tiksliai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti juos su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant lietuvių liaudies sceninio šokio išraiškos judesio natūralumui, organiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamų judesių charakterį ir manierą, panaudoti tarpdalykinius ryšius su klasikiniu šokiu;

8.4.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu ir yra glaudžiai siejamas su bendrųjų kompetencijų ugdymu. Suteikiamos bendrosios ir liaudies sceninio šokio kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką ugdytinių karjerai;

8.4.4.3. Lietuvių liaudies šokio pamokose taikomi mokymo metodai atitinka vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, paprastos, jose taikoma veiklos fazių kaita liaudies sceninio šokio elementų ugdymui ir jų atlikimui svarbių raumenų grupių lavinimui. Kryptingai formuojami sceniniai liaudies šokio charakterio atlikimo duomenys, atsižvelgiama į tarpdalykinių ryšių svarbą ir bendrystę;

8.4.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta lietuvių liaudies sceninio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti

erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimams. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią lietuvių liaudies šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

8.4.4.5. Lietuvių liaudies sceninio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimai.

8.4.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos ir atlikimo stiliaus įsisavinimas.	
Nuostata – skatinti mokinius tiksliai atlikti judesius, būtinus lietuvių liaudies sceninio šokio fragmentų, šokio ištraukų ir atskirų šokių atlikimui; suprasti, kad lietuvių liaudies sceninio šokio judesiai ir jų tikslus atlikimas turi didžiulę reikšmę ugdant tautinio šokio pojūtį, charakterį ir manierą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti judesius ir jų junginius išlaikant taisyklingą kūno laikyseną ir erdvinį išsidėstymą būdingus lietuvių liaudies sceniniam šokiui atlikti.	1.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti pagrindines korpuso padėtis, kojų ir rankų pozicijas; 1.1.2. Koordinuoti judesius ir kontroliuoti kūno pojūčius; 1.1.3. Įvardinti ir orientuotis pagal sceninius taškus, erdvinį išsidėstymą, charakteringą atliekamam šokiui.
1.2. Atlikti kūno paruošimo pratimus lietuvių liaudies sceninio šokio stilistikoje prie atramos.	1.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti pratimus lietuvių liaudies sceninio šokio stilistikoje: <i>demi</i> ir <i>grand-plie</i> VI, tiesioji II, III, V pozicijose; liaudiškus <i>battement tendus</i> pasirinktinai pagal – „Rusnietį“, „Džigeliavimą“, „Aplinkinius“; liaudišką <i>bettement tendus jete</i> pasirinktinai pagal – „Pakeltkojį“, „Slinkį“, „Oželi ta-ta-to“; metimus pastiprinant 45° (ir daugiau) kampu, jungiant su švytuokliniais žingsniais; liaudišką <i>ratilą ir šluotelę (rond de jambe par terre)</i> be ir su apsisukimais; aukštą švytuoklinį kojų metimą (<i>grand bettement jete</i>) su sutrumpinta ir įtempta keltimi, pasirinktinai pagal – „Pakeltkojį“, „Klumpių“, „Gaidį“; 1.2.2. Atlikti judesius koordinuotai, muzikaliai ir išlaikant taisyklingą kūno padėtį; 1.2.3. Atlikti judesius panaudojant tarpdalykinių disciplinų (klasikinio šokio) pagrindus, išlaikant lietuvių liaudies sceninio šokio charakterį ir manierą, išsaugant atliekamo elemento vientisumą ir mintį.
1.3. Atlikti kūno paruošimo pratimus lietuvių liaudies sceninio šokio stilistikoje salės viduryje.	1.3.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti: įvairius paprastuosius žingsnius (stangrieji, liaunieji, pristatomieji, aukštieji ir kt.) su ritminėmis figūromis (suplojimais ir kt.); bėgamuosius žingsnius (paprastieji, stangrieji, liaunieji, švytuokliniai, eglutė, kryžminiai ir kt.); dvigubą žingsnį, virvutes, kubilo žingsnį (paprastąjį, šonu ir kt.); šoninį ir polkos žingsnį (į priekį, šonu,

	stangrioji, liaunoji, trepsėtinė, kratytinė, puspolkė, retoji polka, užkeičiamoji, tūptinė polka ir kt.), polkos sudėtinės dalis (kubilo žingsnį, dvigubą žingsnį ir kt.); įvairius liaudiškus pašokimus ir šuoliukus (stryksniai, liuksniai, nuošokiai, šoksniai, paprastasis liuksnis, skėstinis liuksnis, glaustinis liuksnis, žirgtukas, pakaitinis liuksnis, kryžiuojamasis liuksnis, atkryžiuojamasis liuksnis, liaunasis liuksnis, suktinis liuksnis ir kt.); įvairius lietuvių liaudies sceninio šokio elementus ir žingsnius sukantis (sukiniai, dvigubieji, polka, suktukai, jų junginiai ir kt.); įvairius trepsėjimus kitų žingsnių junginiuose ir įvairiose ritminėse figūrose (treptelėjimai, tryptukai, sutrepsėjimai, trepsimieji žingsniai ir kt.); daugelio lietuvių liaudies sceninio šokio junginių baigiamuosius elementus (trepsėjimus ir kt.); 1.3.2. Judesius ir jų junginius atlikti atskleidžiant jų charakterį ir manierą ir įvardinant jų paskirtį.
1.4. Atlikti kūno paruošimo pratimus lietuvių liaudies sceninio šokio stilistikoje judant įstrižaine.	1.4.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti lietuvių liaudies sceninio šokio elementus, junginius ir derinius: sukantis (sukinys, dvigubasis žingsnis, polka, suktukai, vilkelis, triguba polka, suktinis nuošokis ir kt.); sukantis poroje naudojant įvairius susikabinimus (paprastai, suktiniškai, krepšeliu, už parankių, į parankę, rusnietiškai, per liemenį, polkos, dvigubuoju, suktukais, šaudykle, vilkelio, kubiliukais ir kt.); 1.4.2. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti lietuvių liaudies sceninio šokio būdingus šuolius, siūbuojamuosius bei svyruojamuosius žingsnius, derinant juos su kitais žingsniais – „Džigūnas“, „Duktė viena namie liko“, „Kugiukas“, „Rugučiai“, „Vyža“, „Kupolinis“, „Oželis“, „Starkus“, „Žirklės“ ir kt.
2. Supažindinimas su lietuvių liaudies folkloru, tautosaka, liaudies sceninio šokio keliu į sceną ir jo raida, charakteriu.	
Nuostata – suprasti, kad lietuvių liaudies folkloras, tautosaka ir šokis yra mūsų identiteto dalis ir turi didžiulę reikšmę ugdant tautiškumą ir padedant suprasti Lietuvos choreografijos bruožus ir lietuvių tautinio šokio itaką šių dienų žmogui ir šokėjui.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti ir apibūdinti lietuvių folkloro skiriamuosius bruožus.	2.1.1. Atpažinti, įvardinti ir apibūdinti lietuvių folkloro skiriamuosius bruožus; 2.1.2. Trumpai papasakoti l. liaudies sceninio šokio reikšmę Lietuvos istorijai, jo vietą folklore ir svarbą šiandieninėje visuomenėje.

2.2. Papasakoti trumpą lietuvių liaudies sceninio šokio istoriją.	2.2.1. Nupasakoti lietuvių liaudies sceninius šokius, atspindinčius įvairiapusę lietuvių liaudies sceninę choreografiją; 2.2.2. Nupasakoti folklorinių šokių scenizacijas ir įvardinti autorinės stilizacijos ryškiausius atstovus; 2.2.3. Įvardinti ir apibūdinti lietuvių liaudies sceninio šokio charakterį, manierą, atliekamus judesius, akcentus, jų junginius ir derinius.
3. Liaudies sceninių šokių fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.	
Nuostata – susipažinti su lietuvių liaudies sceninio šokio pavyzdžiais, šokant atskleisti jų charakterį, manieras.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Atlikti fragmentus arba trumpas ištraukas iš lietuvių liaudies žaidimų ir šokių.	3.1.1. Atlikti fragmentus arba trumpas ištraukas iš lietuvių liaudies žaidimų ir šokių (pasirinktinai mokytojo nuožiūra atsižvelgiant į klasės sudėtį ir technines judesių atlikimo galimybes): a) „Aguonėlė“, „Dobilėlis“, „Žilvytis“, „Subatėlė“, „Alūnėlis“, „Spraigypolkė“ ir kt.; b) merginų šokiai: „Rytelis“, „Rytagonė“, „Trapukas“, „Blezdingėlė“, „Gegula“, „Kuskinėlis“, „Kepurinė“, „Eisim sesulės“, „Paruginis“, „Saulala kelk“, „Vainikėlis“ ir kt.; c) vaikinių šokiai: „Gaidys“, „Oželis“, „Pakeltkojis“, „Žirklės“, „Slinkis“, „Vyža“, „Džigūnas“, „Starkus“, „Sutarjela ta-ta-to“, „Ožkadrilis“ ir kt.; d) pasilinksminimo šokiai: „Jonpolkis“, „Susuktinė polka“, „Subatėlė“, „Šventinė polka“ ir kt.; e) darbo šokiai: „Rugučiai“, „Aštuonytis“ ir kt. 3.1.2. Apibūdinti kiekvieno lietuvių liaudies sceninio šokio charakterį, manierą, jungiamų elementų seką, jų derinius; 3.1.3. Perteikti atliekamų šokių nuotaiką ir vaidybinius elementus. Naudoti prireikus rekvizitą, kostiumų detales, avalynę ir galvos apdangalus, skaityti reikiamus tekstus ir šūksnius.

8.4.6. Turinio apimtis:

8.4.6.1. Dalyko technikos ir atlikimo stiliaus įsisavinimas. Pagrindinės korpuso padėties, kojų ir rankų pozicijos; sceniniai taškai judant eilėse, per įstrižainę, ratu ir kt.; judesiai prie atramos ir salės viduryje; lietuvių liaudies sceninio šokio elementai ir žingsniai sukantis; įvairūs trepsėjimai kitų žingsnių junginiuose ir įvairiose ritminėse figūrose; baigiamieji elementai. Judesiai judant įstrižaine: judesiai sukantis; junginiai ir deriniai poroje bei įvairiuose susikabinimuose, siūbuojamieji bei svyruojamieji žingsniai, derinant juos su kitais žingsniais ir kt.;

8.4.6.2. Pažintis su lietuvių liaudies folkloru, tautosaka, liaudies sceninio šokio keliu į sceną ir jo raida, charakteriu: lietuvių folkloro skiriamieji bruožai, lietuvių liaudies sceninio šokio reikšmė Lietuvos istorijai ir svarba šiandieninėje visuomenėje, lietuvių liaudies sceniniai šokiai,

folklorinių šokių scenizacijos ir autorinės stilizacijos atstovai, šokių charakteris, maniera, atliekamų judesių deriniai;

8.4.6.3. Liaudies sceninių šokių fragmentų įsisavinimas ir atlikimas: skirtingų lietuvių liaudies sceninių šokių atlikimas atsižvelgiant į klasės sudėtį, techninius gebėjimus ir kt.

8.4.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos ir atlikimo stiliaus įsisavinimas.		
Mokinys patenkinamai koordinuoja lietuvių liaudies sceninio šokio judesius, atlikdamas juos platesnės apimties ir įvairaus muzikinio-ritmo išdėstymo lietuvių liaudies sceninio šokio kompozicijose. Atlikdamas judesių junginius ne visuomet išlaiko šokio brėžinį.	Mokinys gerai koordinuoja lietuvių liaudies sceninio šokio judesius, atlikdamas juos platesnės apimties ir įvairaus muzikinio – ritmo išdėstymo lietuvių liaudies sceninio šokio kompozicijose. Muzikaliai atlikdamas judesių junginius išlaiko šokio brėžinį.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuoja lietuvių liaudies sceninio šokio judesius, atlikdamas juos platesnės apimties ir įvairaus muzikinio-ritminio išdėstymo lietuvių liaudies sceninio šokio kompozicijose. Muzikaliai ir išraiškingai, pabrėždamas stilizuotą judesio manierą, atlikdamas judesių junginius išlaiko šokio brėžinį.
2. Supažindinimas su lietuvių liaudies folkloru, tautosaka, liaudies sceninio šokio keliu į sceną ir jo raida, charakteriu.		
Mokinys žino ir gali labai trumpai nupasakoti kelis lietuvių folkloro skiriamuosius bruožus, lietuvių liaudies sceninio šokio reikšmę Lietuvos istorijai. Ne visuomet gali įvardinti lietuvių liaudies sceninius šokius, folklorinių šokių scenizacijos ir autorinės stilizacijos atstovus, šokių charakterį, manierą.	Mokinys gerai žino ir gali nupasakoti lietuvių folkloro skiriamuosius bruožus, lietuvių liaudies sceninio šokio reikšmę Lietuvos istorijai. Atskiria, gali įvardinti ir trumpai papasakoti apie lietuvių liaudies sceninius šokius, folklorinių šokių scenizacijos ir autorinės stilizacijos atstovus, šokių charakterį, manierą.	Mokinys puikiai žino ir gali nupasakoti lietuvių folkloro skiriamuosius bruožus, lietuvių liaudies sceninio šokio reikšmę Lietuvos istorijai. Puikiai atskiria, gali įvardinti ir papasakoti apie lietuvių liaudies sceninius šokius, folklorinių šokių scenizacijos ir autorinės stilizacijos atstovus, šokių charakterį, manierą.
3. Liaudies sceninių šokių fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.		
Šokius atlieka gana muzikliai, tačiau ne visada išraiškingai ir su šokiui būdinga maniera ir stiliumi. Atlikdamas lietuvių liaudies sceninio šokio kompozicijas mokinys ne visada orientuojasi erdvėje.	Šokius atlieka gana išraiškingai ir muzikaliai, tačiau ne visuomet žino šokiams būdingą manierą ir stilių. Atlikdamas lietuvių liaudies sceninio šokio kompozicijas mokinys gerai orientuojasi erdvėje, jaučia kontaktą su partneriu bei kitais šokio dalyviais.	Šokius atlieka išraiškingai, muzikaliai tiksliai. Puikiai jaučia šiems šokiams būdingą atlikimo manierą, stilių. Atlikdamas lietuvių liaudies sceninio šokio kompozicijas mokinys puikiai orientuojasi erdvėje, jaučia kontaktą su partneriu bei kitais šokio dalyviais.

8.5. Klasikinio šokio praktikos dalykas skirtas supažindinti su garsiausių XIX–XXI amžiaus choreografų ištraukomis iš baletų.

8.5.1. Dalyko tikslas – supažindinti mokinius su klasikinio šokio palikimo pavyzdžiais, ugdyti jų meninį, estetinį skonį, lavinti kūrybiškumą, artistiškumą, stiliaus pojūtį, ugdyti gebėjimą orientuotis scenos erdvėje, ansambliško požiūrio bei reikšti mintis, jausmus ir pojūčius, naudojant klasikinio šokio leksiką.

8.5.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

8.5.2.1. ugdytų laisvą ir išraiškingą kūno judesių koordinaciją, lavintų šokio raišką;

8.5.2.2. atskleistų mokinio solinio šokio individualius gebėjimus ir grupinio šokio galimybes;

8.5.2.3. lavintų klasikinio šokio atlikimo techniką, ugdytų fizinę ištvermę ir choreografinę atmintį;

8.5.2.4. įsitrauktų į profesionalių Lietuvos teatrų klasikinio šokio repertuaro spektaklius, kitus mokyklos organizuojamus renginius.

8.5.3. Dalyką sudaro viena veiklos sritis: praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.

8.5.4. Didaktinės nuostatos:

8.5.4.1. Klasikinio šokio praktikos pamokose formuojami profesionalaus klasikinio šokio atlikėjo įgūdžiai. Ugdymo proceso metu daug dėmesio skiriama judesio bei šokio raiškai, muzikalumui, plėtojamas mokinio kūrybinis potencialas, skatinama šokėjo–menininko asmenybės branda. Repertuaras parenkamas atsižvelgiant į individualius mokinio fizinius ir artistinius gebėjimus. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus vaidmenis, panaudoti įsisavintus kitų dalykų pamokose įgūdžius;

8.5.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuoti mokinių orientuojant kūrybinį ir mokomąjį procesą į sceninę praktiką;

8.5.4.3. Ugdomajame procese labai svarbu preciziškai tiksliai atsižvelgti į fizinį jo kūno formavimą ir pagal tai parinkti repertuarą. Tinkamai parinktas repertuaras suteikia galimybę mokiniui gerai jaustis šokio metu, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

8.5.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimams. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

8.5.4.5. Klasikinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami žodžiu ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

8.5.5. Mokinių pasiekimai:

8.5.5.1. 5–6 klasėse:

1. Praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.	
Nuostatos – įtraukti mokinius į profesionalių Lietuvos teatrų klasikinio šokio repertuarų spektaklius, mokyklos organizuojamus renginius, ugdyti mokinių šokėjiškumą, supažindinti su klasikinio palikimo pavyzdžiais, autorinėmis mokytojų kompozicijomis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti šokius iš Lietuvos teatrų ir mokyklos repertuaro.	1.1.1. Pasirinktinai apibūdinti ir atlikti (priklausomai nuo teatrų repertuaro ir mokinių dalyvavimo juose: valsą iš P.

	Čaikovskio baleto „Miegančioji gražuolė“; Nykštukų šokį iš P. Čaikovskio baleto „Miegančioji gražuolė“; Beždžionėlės ir Pelytės šokį iš I. Morozovo baleto „Daktaras Aiskauda“; Čardašą iš L. Delibo baleto „Kopelija“; Mazurką iš L. Minkaus baleto „Pachita“; laikrodukų, pažų ir fėjų šokius iš S. Prokofjevo baleto „Pelenė“ ir kt.; 1.1.2. Šokti išraiškingai ir muzikaliai, išlaikant šokio choreografinį brėžinį.
1.2. Atlikti šokio etudus iš klasikinio baleto repertuarų.	1.2.1. Atsižvelgiant į klasės sudėtį ir mokinių pasiruošimo lygį, pasirinktinai atlikti: šokį „Lėlės“ pagal A. Liadovo muziką; šokį „Pizzicato“ pagal L. Delibo muziką ir kt.
1.3. Atlikti mokytojų kūrybines improvizacijas, autorinius etudus.	1.3.1. Atlikti šokio etudus atskleidžiant klasės gebėjimus, išraiškos ir aktorinio meistriškumo galimybes; 1.3.2. Lavinti kūrybiškumą ir artistiškumą.

8.5.5.2. 7-8 klasėse:

1. Praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.	
Nuostatos – įtraukti mokinius į profesionalių Lietuvos teatrų LNOBT, Šokio teatro, kitų Lietuvos teatrų klasikinio šokio repertuarų spektaklius, mokyklos organizuojamus renginius, skatinti ugdyti mokinių šokėjiškumą, supažindinti su klasikinio palikimo pavyzdžiais, autorinėmis mokytojų kompozicijomis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti šokius iš Lietuvos teatrų ir mokyklos repertuaro.	1.1.1. Pasirinktinai apibūdinti ir atlikti (priklausomai nuo teatrų repertuaro ir mokinių dalyvavimo) juos: pažų šokį iš P. Čaikovskio baleto prologo „Miegančioji gražuolė“; šokį su ašotėliu ir „Auksinio dievuko“ šokį iš L. Minkaus baleto „Bajederė“; aštuoniukę iš L. Minkaus baleto „Pachita“; šokį su apelsinais iš S. Prokofjevo baleto „Pelenė“; menuetą iš S. Prokofjevo baleto „Pelenė“ ir kt.; 1.1.2. Šokius atlikti laisvai ir išraiškingai, koordinuojant kūno judesius ir išlaikant stiliaus pojūtį.
1.2. Atlikti šokio etudus iš klasikinio baleto repertuarų.	1.2.1. Atsižvelgiant į klasės sudėtį ir mokinių pasiruošimo lygį, pasirinktinai atlikti: fėjų variacijas iš P. Čaikovskio baleto prologo „Miegančioji gražuolė“; ištraukas iš baleto „Markitanė“; <i>Pas de trois</i> iš P. Čaikovskio baleto „Spragtukas“ ir kt.; 1.2.2. Šokius ir variacijas atlikti muzikaliai, atskleidžiant individualias išraiškos galimybes.
1.3. Atlikti mokytojų autorinius etudus, šiuolaikinių choreografų pastatymų ištraukas.	1.3.1. Atsižvelgiant į klasės sudėtį ir mokinių pasiruošimo lygį, pasirinktinai atlikti: šiuolaikinių choreografų miniatiūras; mokytojų klasei sukurtas miniatiūras ir solo etudus; 1.3.2. Atlikti ištraukas, laisvai ir išraiškingai, koordinuojant kūno judesius, išlaikant stiliaus pojūtį.

8.5.6. Turinio apimtis:

Praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas. Šokiai iš teatrų repertuaro, ištraukos iš klasikinių baletų, mokytojų kūrybinės kompozicijos, autoriniai etiudai.

8.5.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.		
Mokinys yra patenkinamos sceninės išvaizdos bei kūno proporcijų. Choreografinės užduotis atlieka patenkinamai koordinuodamas judesius, tačiau atlikime pasigendama išraiškingumo, muzikalumo. Sunkiai suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras.	Mokinys geros sceninės išvaizdos bei kūno proporcijų. Gerai atlieka choreografinės užduotis, koordinuoja judesius. Šoka muzikaliai, šokėjiškai. Žino, suvokia kontekstą ir šoka atitinkama maniera, stiliumi.	Mokinys yra puikios sceninės išvaizdos bei kūno proporcijų. Atlikdamas choreografinės užduotis išsiskiria tiksliais judesiais atlikimu, puikia šokio technika, koordinacija. Užduotis atlieka kūrybiškai, įtaigiai, muzikaliai. Gerai žino ir gali apibūdinti atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras, jas puikiai pademonstruoja šokio metu.

8.6. Grimo dalykas skirtas ugdyti 8 klasės mokiniams, jų gebėjimus tinkamai pasiruošti scenai parenkant atliekamam vaidmeniui teatrinį grimą, šukuoseną, sukuriant tinkamą įvaizdį.

8.6.1. Dalyko tikslas – supažindinti mokinius su grimo priemonėmis, teatrinio grimo specifika, išplėsti būsimų baleto šokėjų kompetencijas, išmokant savarankiškai nusigrimuoti, sukurti įvaizdį besiruošiant spektakliui.

8.6.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad mokiniai:

8.6.2.1. pasirinktų grimo priemones;

8.6.2.2. modeliuotų veidą, naudodamiesi grimo galimybėmis, sukurtų įvairius personažus;

8.6.2.3. žinotų kasdienio makiažo ir grimo skirtumus.

8.6.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

8.6.3.1. Grimo paskirtis ir galimybės;

8.6.3.2. Praktinis grimo panaudojimas kuriant personažus ir ruošiant šokio vaidmenis scenai.

8.6.4. Didaktinės nuostatos:

8.6.4.1. Grimo pamokose mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti tipažų charakterius, panaudoti įsisavintus teatrinio grimo pagrindus dalyvaujant koncertuose, spektakliuose, kituose sceniniuose renginiuose;

8.6.4.2. Patalpoje, kurioje vyksta grimo pamokos turi būti grimo stalai su veidrodžiais ir geru apšvietimu, pagal galimybes, internetinė jungtis arba bevielės internetas. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimams;

8.6.4.3. Pamokų metu mokiniams turi būti suteikiamos reikalingos grimo priemonės, kurias mokiniai gražina pamokai pasibaigus, pamokų metu turi būti laikomasi higienos reikalavimų;

8.6.4.4. Grimo pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, kūrybiškumą, temos ir nuotaikos atskleidimą, darbo švarumą, asmeninę pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimai.

8.6.5. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grimo paskirtis ir galimybės.
Nuostatos – supažindinti mokinius su teatrinio grimo galimybėmis, darbo ir veido priežiūros

naudojant sceninį grimą principais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Tinkamai panaudoti grimo priemonės.	1.1.1. Atpažinti, įvardinti ir apibūdinti sceninio grimo priemonės ir jų paskirtį; 1.1.2. Nupasakoti tikamas grimo priemonių naudojimo taisykles; 1.1.3. Įvardinti ir apibūdinti veido priežiūros naudojant sceninį grimą pagrindinius principus.
1.2. Modeliuoti veido formą.	1.2.1. Pasitelkiant skirtingus tonus, sukurti norimą veido formą; 1.2.2. Koreguoti antakių formą; 1.2.3. Sukurti nuotaiką, keičiant antakių formą, apibūdinti antakių formos įtaką personažo charakteriui ir nuotakai; 1.2.4. Komponuoti veide ornamentą (indėnai, afrikietiškos kaukės ir kt.).
2. Praktinis grimo panaudojimas kuriant personažus ir ruošiant šokio vaidmenis scenai.	
Nuostatos — skatinti mokinius naudoti grimo žinias ir įgūdžius personažui kurti.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Sukurti skirtingus personažus grimo pagalba.	2.1.1. Sugalvoti, sukurti skirtingus personažus, nupasakoti grimo panaudojimo principus: gyvūnai; skirtingo charakterio personažai (piktas, liūdnas, linksmas ir kt.); fantastinės būtybės; žinomų šokio spektaklių personažai ir kt.; 2.1.2. Kuriant personažo grimą pasitelkti įgytas žinias ir kūrybiškumą.

8.6.6. Turinio apimtis:

8.6.6.1. Grimo paskirtis ir galimybės: sceninio grimo priemonės ir jų paskirtis; grimo naudojimo taisyklės; pagrindiniai veido priežiūros principai; veido formos kūrimas pasitelkiant skirtingus grimo tonus; antakių formos įtaką personažo charakteriui ir nuotakai; ornamento komponavimas veide;

8.6.6.2. Praktinis grimo panaudojimas kuriant personažus ir ruošiant šokio vaidmenis scenai: skirtingų personažų kūrimas pasitelkiant įgytas žinias ir kūrybiškumą.

8.6.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Grimo paskirtis ir galimybės.		
Mokinys atpažįsta teatrinio grimo priemonės, gali keletą jų įvardinti. Kuria skirtingus personažus panaudojant teatrinio grimo galimybes, tačiau proceso metu nerodo iniciatyvos ir kūrybiškumo, pamokos metu dirba nenuosekliai.	Mokinys atpažįsta teatrinio grimo priemonės, gali jas įvardinti ir trumpai apibūdinti, gerai žino jų naudojimo principus. Tikslingai ir kūrybiškai kuria skirtingus personažus panaudojant teatrinio grimo galimybes.	Mokinys atpažįsta teatrinio grimo priemonės, gali jas įvardinti ir išsamiai nupasakoti jų paskirtį, puikiai žino jų naudojimo principus. Kruopščiai, tikslingai ir kūrybiškai kuria skirtingus personažus panaudojant teatrinio grimo galimybes.

2. Praktinis grimo panaudojimas kuriant personažus ir ruošiant šokio vaidmenis scenai.		
Mokinys sukuria šokio spektakliui reikiamą personažą pasinaudodamas įsisavintais gebėjimais. Grimas atliktas patenkinamai, tačiau tinkamai neatskleidžia personažo charakterio arba yra atliktas nesuvokiant jo istorinio ir meninio konteksto.	Mokinys gerai sukuria šokio spektakliui reikiamą personažą pasinaudodamas kūrybiškumu ir įsisavintais gebėjimais. Grimas atliktas švariai, atskleidžiant personažo charakterį, jo istorinį ir meninį kontekstą.	Mokinys puikiai sukuria šokio spektakliui reikiamą personažą pasinaudodamas kūrybiškumu ir įsisavintais gebėjimais. Grimas atliktas kruopščiai, švariai ir itin jautriai atskleidžiant personažo charakterį, jo istorinį ir meninį kontekstą.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIO UGDYMO KARTU SU MENINIU UGDYMU PROGRAMOS ANTROSIOS DALIES MENINIO UGDYMO DALIES BALETO SRITIES DALYKAI

9. Mokantis pagal pagrindinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programos antrosios dalies meninio ugdymo dalį, mokinys gali rinktis vieną iš šių baleto srities programos meno šakos dalykų: klasikinio šokio technikos arba modernaus šokio technikos dalyką.

9.1. Klasikinio šokio technikos dalykas, skirtas gilinti klasikinio šokio technikos įgūdžius, judesius ir jų junginius prie atramos, salės viduryje, šuolių ir puantų technikoje, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

9.1.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, gilinti klasikinio šokio technikos žinias, įgūdžius, muzikinės, estetinės kompetencijos bei socialinės kultūros pagrindus, padedant mokiniui pasiruošti baleto artisto programai. Ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę, gebančią šokio raišką atskleisti savo kūrybines galias.

9.1.2. Dalyko uždaviniai:

9.1.2.1. įsisavintų klasikinio šokio judesius prie atramos ir salės viduryje, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

9.1.2.2. lavintų ištvermę, koordinaciją, atliekant sudėtingesnes judesių kombinacijas greitesniu tempu ir didinant jų apimtį;

9.1.2.3. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo;

9.1.2.4. lavintų atskirų kūno dalių įgimus fizinius duomenis, meninius gabumus, sceninės etikos įgūdžius, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

9.1.2.5. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, discipliną ir tvarkingumą.

9.1.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

9.1.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

9.1.3.2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas;

9.1.3.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

9.1.4. Didaktinės nuostatos:

9.1.4.1. klasikinio šokio technikos pamokose gilinami pagrindiniai klasikinio šokio įgūdžiai. Pamokų metu mokomasi tiksliai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti klasikinio šokio judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui ir šokėjo–menininko asmenybės brandai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

9.1.4.2. ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią

aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką. Klasikinio šokio technikos pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita: ištvermės ugdymo ir atsipalaidavimo, raumenų stiprinimo ir tempimo. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti klasikinio šokio reikalavimus;

9.1.4.3. klasikinio šokio technikos dalykas glaudžiai siejamas su bendrųjų kompetencijų ugdymu. Suteikiamos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniems ugdytinių mokymosi pokyčiams: pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis, socialinė–pilietinė, asmeninė;

9.1.4.4. organizuojant ugdymo procesą labai svarbu preciziškai tiksliai atsižvelgti į fizinį jo kūno formavimą. Preciziškai nuosekliai ir taisyklingai išstobulintas būsimojo šokėjo kūnas turi svarbią reikšmę įsisavinant klasikinio šokio techniką, taip pat palengvina mokymo ir tobulėjimo procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

9.1.4.5. patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

9.1.4.6. klasikinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

9.1.5. Mokinių pasiekimai 9–10 (I–II gimnazijos) klasėje:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – ugdyti mokinio techninius gebėjimus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką ir tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Teisingai atlikti klasikinio šokio judesius prie atramos.	1.1.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius: 9 (I-oje gimnazijos) klasėje: <i>ronds de jambe en l'air en dehors ir en dedans: double</i> ant visos pėdos, ant puspisršių ir <i>demi-plie</i>; 90° ant visos pėdos; <i>flic-flac en tournant en dehors ir en dedans</i> iš pozos į pozą 45°; <i>battements developpes: tombe face</i> ir pozose, baigiant <i>pointes</i> ir 90°, trumpas <i>balance</i>; <i>grand battements jetes</i>: ant puspisršių; <i>developpes</i> („minkštas“ <i>battements</i> ant puspisršių); <i>balansoir</i> (į priekį ir atgal); <i>passe</i> 90°; ½ posūkio <i>en dehors ir en dedans</i> iš pozos į pozą <i>per passe</i> 45°, 90° ant puspisršių ir <i>plie-releve</i>; <i>Pirouette sur le cou-de-pied en dehors ir en dedans</i>, pradedant iš kojos padėties 45° iš šono, iš priekio, iš atgal; <i>grand temps releve en dehors ir en dedans</i> ant visos pėdos ir ant puspisršių; <i>fouette en dehors ir en dedans</i> su posūkiu, kai kitos kojos padėtis 90°, ant puspisršių ir <i>plie-releve</i>; ½ <i>tour en dehors ir en dedans</i> iš <i>plie-releve</i> kai kitos kojos padėtis 45°, 90° iš priekio ir iš atgal; <i>pirouette et dehors ir en</i>

	<i>dedans</i> iš <i>temps releve</i>; <i>tour tire-bouchon et dehors ir en dedans</i> iš kojos padėties 90°; <i>tour fouette</i> 45° <i>en dehors ir en dedans</i>; 10 (II-oje gimnazijos) klasėje: <i>rond de jambe en l'air en dehors ir en dedans</i> 90°, baigiant pozoje ant puspisrūčių; <i>battements developpes</i> su greitais <i>demi-rond en de hors ir en dedans</i> arba <i>en dedans ir en dehors</i>; <i>port de bras</i> su korpusu visose pozose 90°; <i>flic-flac en tournant en dehors ir en dedans</i> iš pozos į pozą 90°; <i>grands battements jetes fouette en dehors ir en dedans</i> su ½ posūkio; <i>pirouettes en dehors ir en dedans temps releve</i> ir II pozicijoje 45°; <i>pirouettes en dehors ir en dedans</i>, baigiant pozose 45° ir 90°; <i>pirouettes en dehors ir en dedans</i>, pradėdant iš <i>sur le cou-de-pied</i>; <i>tours tire-bouchon en dehors ir en dedans</i>, pradėdant pozoje 90° ir baigiant joje 90°; <i>tour fouette</i> 90° iš pozos į pozą; 1.1.2. Atliekant judesius taikyti anksčiau įgytus judesių atlikimo įgūdžius.
1.2. Teisingai atlikti klasikinio šokio judesius salės viduryje.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius: 9 (I-oje gimnazijos) klasėje: <i>rond de jambe par terre en tournant en dehors ir en dedans</i> ½ posūkio; <i>battements fondus en tournant en dehors ir en dedans</i> ¼ posūkio; <i>battements frappes ir battements double frappes en tournant en dehors ir en dedans</i> ⅛, ¼ posūkio <i>pointe</i> ir 30°; <i>battements battu sur le cou-de-pied</i> iš priekio, iš atgal <i>en face ir epaulement</i>; <i>flic-flac en tournat en dehors ir en dedans</i>, baigiant 45° V, VI pozicijose; <i>founds de jambe en l'airs en dehors ir en dedans</i>: <i>double</i> ant visos pėdos, ant puspisrūčių ir <i>demi plie</i>; <i>en tournant</i> ant visos pėdos po ¼ posūkio; 90° ant visos pėdos; <i>battements releves lents ir battements developpes</i> pozose: IV <i>arabesque, ecartee</i> ant puspisrūčių ir <i>plie-releve</i>; <i>battements divises quatres</i> (ketvirtiniai <i>battements</i>); <i>temps lie par terre su pirouette en dehors ir en dedans</i>; <i>pirouettes en dehors ir en dedans</i> iš V, II, IV pozicijų, baigiant pozose <i>pointes</i>; <i>pirouettes en dehors ir en dedans su pas echappe</i> iš II, IV pozicijos; <i>pirouettes en dehors ir en dedans</i>, kitos kojos padėtis <i>sur le cou-de-pied</i> ir pozoje 45° į priekį (2–4–6 be V pozicijos); <i>tours tire-bouchon en dehors ir en dedans</i> iš visų pozicijų; <i>pirouettes en dehors ir en dedans iš pas</i>

	<i>tombe; pirouettes en dehors iš degage en face diagonale; pirouettes en dedans iš coupe žingsnio, einant en face ir diagonale;</i> <i>battements developpes: tombes en face ir pozose baigiant pointe ir 90⁰; balottes; grand rond de jambe developpe en dehors ir en dedans en face ir iš pozos į pozą ant puspisščių, demi-plie ir plie-releve; tour lent en dehors ir en dedans didelėse pozose: demi-plie – pereinant iš pozos į pozą (su korpusu); grand temps releve en face en dehors ir en dedans ant visos pėdos ir ant puspisščių; grand battements jetes passe 90⁰; grand port de bras – preparation tours didelėse pozose; grand fouette en face iš žingsnio (coupe) baigiant pozoje attitude effacee, I ir II arabesques; posūčiai en dehors ir en dedans iš pozos į pozą per passe 45⁰, 90⁰ ir plie-releve; pirouettes en dehors ir en dedans iš temps releve; pirouettes sur le cou-de-pied ir tour tire-bouchon en dehors ir en dedans iš grand plie I ir V pozicijos; tours fouettes 45⁰; tours didelėse pozose: iš II pozicijos en dehors ir en dedans a la seconde; iš IV pozicijos en dedans a la seconde, I ir II arabesques attitude effacee, croisee; iš IV pozicijos en dehors III arabesque ir attitude croise; tours chaines; pirouettes en dehors ir en dedans iš pas tombe; pirouettes en dehors iš degage en face diagonale; pirouettes en dedans iš coupe žingsnio, judant en face ir diagonal.</i> 10 (II-oje gimnazijos) klasėje: <i>petits battements sur le cou-de-pied en tournant en dehors ir en dedans ant visos pėdos ir ant puspisščių; ronds de jambe en l'air en dehors ir en dedans: en tournant releve ir ant puspisščių; 90° ant puspisščių, baigiant pozose; flic-flac en tournant en dehors ir en dedans iš pozos į pozą 45°; I arabesque port de bras su korpusu; grand temps releve en tournant en dehors ir en dedans ¼ ir ½ posūkio ir visas posūkis; grands battements jetes: ant puspisščių; developpes ant puspisščių (minkšti); balances a la seconde į I ir V poziciją; grand fouette en efface į priekį ir atgal; grand fouette en tournant en dedans į III arabesque ir en dehors į pozą croisee priekyje; temps lie 90° iš tour tire bouchon en dehors ir en dedans; pirouettes en dehors ir en dedans iš V, VI, II pozicijų ir temps releve, baigiant 45° ir 90° pozose; pirouettes en dehors ir en dedans,</i>
--	---

	pradedant iš pozos 45° ir 90° ir baigiant į IV ir V pozicijas; <i>pirouettes en dehors ir en dedans ir tours tire bouchon iš grand plie</i> I ir V pozicijose; <i>pirouettes en dehors ir en dedans iš temps soute</i> V-II pozicijose; <i>tours fouettes</i> 45°; <i>tours en dehors ir en dedans</i> visose didelėse pozose iš <i>pas tombe coupe</i> žingsnio, <i>pas echappe</i> II pozicijoje (vyrų klasėje); <i>tours en dehors ir en dedans</i> didelėse pozose <i>plie-releve</i> iš eilės 2–4 kartus; <i>grands pirouettes a la seconde en dehors</i> vyrų klasėje; <i>preparation en dehors ir en dedans</i> didelėse pozose iš <i>grand plie ir toliau tour lent</i>; l) <i>tours chaines</i>; 1.2.2. Atliekant judesius taikyti anksčiau įgytus judesių atlikimo įgūdžius; 1.2.3. Naudoti išplėstinę <i>adagio</i> formą; 1.2.4. Atliekant judesius, išlaikyti taisyklingą kūno, rankų ir kojų padėtį ir ištempimą / tvirtą atraminę koją.
1.3. Teisingai atlikti šuolius (pamokos <i>allegro</i> dalis).	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti šuolius: 9 (I-oje gimnazijos) klasėje: <i>pas assemble en tournant</i> (¼ posūkio); <i>pas brise</i> į priekį ir atgal; <i>pas jette batu</i>; <i>pas ballote pointe</i> ir 45°; <i>pas failli</i> į priekį ir atgal; <i>sissonne fondue</i>; <i>grande sissonne ouverte</i> visomis kryptimis ir visose pozose su pralėkimu visomis kryptimis; <i>sissonne simple en tournant en dehors ir en dedans</i>; <i>sissonne ouverte par developpe en tournant en dehors ir en dedans</i>, baigiant atidaryta koja 45°; <i>rond de jambe en l'air soute en dehors ir en dedans</i>; <i>grand pas de chat</i>; <i>grand temps lie soute</i> į priekį ir atgal; <i>temps leve</i> pozose 90°; <i>temps en l'air po 1 tour</i> iš eilės (2-3 vyrų klasėje); <i>entrechat-quatre</i>, einant į priekį ir atgal (<i>diagonale</i>); <i>royale</i>, einant į priekį ir atgal (<i>diagonale</i>); <i>double pas assemble battu</i>; <i>grande sissonne tombee</i> visomis kryptimis ir pozose; <i>pas ballone battu</i> į šoną; <i>grand pas assemble</i> į šoną, į priekį: iš V pozicijos, iš <i>coupe</i> – žingsnio, <i>pas glissade</i>, <i>sissonne tombe</i>, <i>developpe-tombe</i> į priekį; <i>grand pas jete</i> šuolis į priekį pozose: <i>attitude croisei</i>, <i>III arabesque</i>, iš V pozicijos ir <i>coupe</i>-žingsnio: <i>attitude effacee</i>, <i>I ir II arabesque</i> iš V pozicijos, <i>coupe</i>-žingsnio, <i>pas glissade</i>; <i>pas cabriole</i> 45° šuolis į priekį ir atgal iš: <i>coupe</i>-žingsnio, <i>pas glissade</i>, <i>sissonne ouverte</i>, <i>sissonne tombee</i> (vyrų klasėje); <i>temps glisses</i> į priekį ir atgal <i>demi-plie</i>, pozose I, II, <i>III arabesque</i>; <i>pas emboites</i>

	<i>en tournant</i>, einant į šoną ir diagonalėje; <i>tours en l'air</i> (2 tours vyrų klasėje); <i>grand temps lie soute</i> į priekį ir atgal; <i>temps leve</i> pozose 90°; <i>temps en l'air po 1 tour</i> iš eilės (2–3 vyrų klasėje). 10 (II-oje gimnazijos) klasėje: <i>pas jete fondu</i>; <i>pas brise dessus-dessous</i>; <i>pas ballotte</i> 90°; <i>sissonne ferme battu</i> (vyrų klasėje); <i>sissonne ouverte battu</i> (vyrų klasėje); <i>doubles ronds de jambe en l'air soute en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>pas gargouillade</i> (moterų klasėje); <i>pas soubresaut</i>; <i>pas echappe entrechat-six</i> (iš II pozicijos); <i>entrechat-six</i>; <i>grand pas assemble en tournant</i>: į šoną iš <i>coupe žingsnio efface</i>, į priekį ir atgal iš <i>coupe žingsnio</i>, iš <i>pas chasse</i>; <i>grand pas assemble battu</i>; <i>sissonne ouverte en tournant</i> ½ posūkio <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i> visose pozose 45°; <i>sissonne ouverte par developpes en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> visose pozose 45°; <i>sissonne tombe en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>temps lie saute en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>grand pas jete pas de chat</i>; <i>pas jete passe</i> 45° ir 90° į priekį, atgal iš <i>coupe žingsnio</i>, <i>pas couru</i>, <i>sissonne tombee</i>; <i>pas cabriole</i> 45° į priekį, atgal iš <i>sissonne ouverte</i>, <i>coupe žingsnio</i>, <i>pas glissade</i>, <i>sissonne tombee</i>; <i>grand fouette saute en face</i> iš pozos į pozą; <i>petits pas jete en tournant</i> ½ posūkio, judant į priekį; <i>grand pas jete en tournant</i> iš <i>croise</i> į <i>croise</i> iš <i>pas tombe coupe</i> atgal; <i>tours en l'air</i> (vyrų klasėje); <i>tours en l'air</i>, laikant koją atgal ties keliu ir baigiant IV pozicijoje <i>en face</i> ir <i>croise</i> (vyrų klasėje); <i>sissonne simple en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> (vyrų klasėje); 1.3.2. Atliekant judesius pritaikyti anksčiau įgytus įgūdžius; 1.3.3. Lavinti šuolio aukštį ir erdvės pojūtį; 1.3.4. Atlikti šuolius ir jų junginius greitinant tempą.
1.4. Teisingai atlikti judesius <i>sour les pointes</i> merginų klasėje.	1.4.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti judesius <i>sour les pointes</i>: 9 (I-oje gimnazijos) klasėje: <i>sissonne ouverte</i> 45° <i>en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ¼ ir ½ posūkio; <i>pas tombe</i> iš pozos į pozą 90°; <i>rond de jambe en l'air en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; posūkis <i>fouette en dehors</i> ir <i>en dedans</i>: ¼ posūkio iš pozos į pozą, kai kitos kojos padėtis 45° ir 90°; <i>pirouettes en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš V ir IV pozicijų (2 <i>pirouettes</i>); <i>pirouettes en dehors</i> iš V pozicijos po vieną iš

	eilės; <i>pirouettes en dehors degage en face</i> ir diagonalėje; <i>pirouettes en dedans iš coupe</i> – žingsnio <i>en face</i> ir diagonalėje; <i>tours chaines</i>. <i>petits pas jetes en tournant</i> ½ posūkio į šoną; <i>grande sissonne ouverte</i> visomis kryptimis ir visose pozose; <i>relevelant</i> vienos kojos pozose 45° ir 90° pirmyn; <i>soutenu en tournant en dehors ir en dedans</i> ½ posūkio ir visas posūkis iš pozos 90°; <i>tours fouettes</i> 45°; šuoliukai ant pirštų: <i>pas emboite en face</i> vietoje ir einant pirmyn, atgal; <i>pirouettes en dehors degage en face</i> ir diagonalėje; <i>pirouettes en dedans iš coupe</i> – žingsnio <i>face en face</i> ir diagonalėje; <i>tours chaines</i>; 10 (II-oje gimnazijos) klasėje: <i>double rond de jambe en l'air en dehors ir en dedans</i>; <i>releves</i> ant vienos kojos visose pozose 45° ir 90°, einant į priekį, atgal <i>en tournant en dehors ir en dedans</i> ¼ ir ½ posūkio; <i>grand fouette en face iš coupe</i> žingsnio, baigiant pozose <i>attitude efface I ir II arabesques</i>; <i>grand fouette efface</i> iš priekio ir iš atgal; <i>grand battements jetes</i> visomis kryptimis ir visose pozose; <i>pirouettes en dehors</i> iš V pozicijos, judant į priekį <i>diagonale</i>; <i>pirouettes en dehors</i> kitos kojos padėtis <i>sur le cou-de-pied</i>, nestatant kojos į V-ą poziciją; <i>pirouettes en dehors</i> attitude 45° į priekį, nestatant kojos į V poziciją; <i>tours en dedans</i> didelėse pozose <i>a la seconde, attitude, arabesque, tire-bouchon</i> iš <i>coupe</i> žingsnio, <i>pas tombe</i> iš IV pozicijos; <i>tours chaines</i>; <i>pas emboite en tournant</i>; <i>temps leve sur le cou-de-pied</i> į priekį ir atgal, taip pat judant kuria nors kryptimi (šuoliai ant pirštų); <i>tours fouettes</i> 45°; <i>temps leve</i> pozose <i>attitude croisee ir effacee</i> 45°, einant į priekį arba atgal (šuoliai ant pirštų); 1.4.2. Atliekant judesius pritaikyti anksčiau įgytus įgūdžius; 1.4.3. Naudoti sudėtingesnių sukinių junginius ir išplėstą <i>adagio</i> formą.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – klasikinio šokio judesiams sudėtingėjant, lavinti kūno koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kūno pojūčius; 2.1.2. Atliekant judesį fiksuoti tiksliai kojų kryptis;

	2.1.3. Lengvai koordinuoti apsisukimus, tiksliai fiksuojant žvilgsnio tašką; 2.1.4. Atliekant šuolį koordinuoti korpuso padėtį, atsispyrimą, rankų, kūno ir galvos pozicijas.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Lavinti dirbančios kojos žingsnio amplitudę, šuolio aukštį; 2.2.2. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis erdvėje atliekant sudėtingesnius judesius greitesniu tempu.	2.3.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje pagal sceninius taškus; 2.3.2. Atlikti judesius greitesniu tempu orientuojantis erdvėje.
2.4. Orientuotis dirbant grupėje atliekant judesius ir jų junginius prie atramos ir salės viduryje.	2.4.1. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.4.2. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje, laikytis choreografinio brėžinio.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suvokti, kad muzika ir judesių raišką yra svarbūs klasikinio šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su klasikinio šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	3.1.1. Atliekant judesius išlaikyti vientisą tempą; 3.1.2. Atlikti sudėtingos koordinacijos judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 3.1.3. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 3.1.4. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.

9.1.6. Turinio apimtis:

9.1.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje: teisingai atlikti klasikinio šokio judesius prie atramos, salės viduryje, šuolius (pamokos *allegro* dalis) ir judesius *sour les pointes* (merginų klasėje);

9.1.6.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas: judesiai kojų, rankų, galvos ir korpuso koordinacijai lavinti; kūno pojūčių koordinavimas; tikslus žvilgsnio taško fiksavimas sukantis; fizinės ištvermės lavinimas ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą; orientavimasis erdvėje atliekant sudėtingesnius judesius greitesniu tempu ir ilgesnėmis kombinacijomis;

9.1.6.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika: sudėtingos koordinacijos judesiai ir jų junginiai neprarandant tempo arba keičiant tempą; judesio ir muzikos charakterio atskleidimas šokant.

9.1.7. Vertinimas:

Pasiiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Klasikinio šokio technikos įsisavinimas.		
Mokinys patenkinamai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse.	Mokinys gerai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinio kūno duomenys ir	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose

Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami. Mokiny s dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	sceninė išvaizda vidutiniški su perspektyva siekti aukštesnių vertinimų. Mokiny s pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	pamokos dalyse. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda idealiai atitinka klasikinio šokio reikalavimus. Mokiny s pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Silpnai koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; sunkiai ir netiksliai keičia kūno rakursus greitesniame tempe. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje ir atliekant choreografinį brėžinį; pasižymi silpna fizine ištverme.	Gera koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; gana tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus. Pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje ir išlaikant choreografinį brėžinį; pasižymi vidutine fizine ištverme.	Puikiai koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judėdamas erdvėje ir išlaikydamas choreografinį brėžinį; pasižymi itin gera fizine ištverme.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Sunkiai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gera derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, tačiau ne visada juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

9.2. Modernaus šokio technikos dalyko programa skirta išsamiai supažindinti mokinius su pagrindiniais kūno taisyklingo judėjimo principais („žemės“ technika, Kaningemo technika, kontrakcijos, svingo, taisyklingo stovėjimo *paralel* ir verstose pozicijose principas ir kt.), gebėti juos atpažinti ir įvardinti; padėti mokiniui pajauti natūralų judesį, išlaisvinti kūno įtampas, lavinti ištvermę ir koordinaciją.

9.2.1. Dalyko tikslas puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant pagrindinius baletu įgūdžius, lavinti muzikalumą, judesio raišką, formuoti teatrinę kompetenciją, ugdyti kūrybišką, estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę.

9.2.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad mokiniai:

9.2.2.1. įsisavintų pagrindinius modernaus ir šiuolaikinio šokio principus, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

9.2.2.2. stiprintų kūno raumenis ir sąnarius;

9.2.2.3. lavintų ištvermę, koordinaciją, prigimtinius fizinius duomenis, meninius gabumus, laisvą kūno judėjimą, platų ir minkštą judesį ir aiškią kiekvieno judesio artikuliaciją;

9.2.2.4. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

9.2.2.5. lavintų sceninės etikos, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

9.2.2.6. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

9.2.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

9.2.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

9.2.3.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.

9.2.3.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

9.2.4. Didaktinės nuostatos:

9.2.4.1. modernaus šokio pamokose formuojami pagrindiniai atlikėjo įgūdžiai. Pamokų metu mokomasi suvokti kūno judėjimo principus, taisyklingai, tiksliai ir laisvai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

9.2.4.2. ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką. Dalyko mokymas glaudžiai siejamas su bendrųjų kompetencijų ugdymu. Suteikiamos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniems ugdytinių karjeros pokyčiams: iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis;

9.2.4.3. modernaus šokio technikos pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus, jose taikoma veiklos fazių kaita. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus. Preciziškai nuosekliai ir taisyklingai išstobulintas būsimojo šokėjo kūnas turi svarbią reikšmę įsisavinant modernaus ir šiuolaikinio šokių technikas, taip pat palengvina mokymo ir tobulėjimo procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

9.2.4.4. patalpoje, kurioje vyksta modernaus šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią modernaus/šiuolaikinio šokio pamokoms skirtą aprangą;

9.2.4.5. modernaus šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

9.2.5. Mokinių pasiekimai:

9.2.5.1. 9 (I gimnazijos) klasėje:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – ugdyti mokinio kūno anatomijos ir judėjimo principų suvokimą, modernaus ir šiuolaikinio šokio technijų pagrindus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Susipažinti su anatomine kūno struktūra, pažinti kūno judėjimo principus, juos analizuoti.	1.1.1. Atpažinti, įvardinti ir gebėti nupasakoti kaulų ir raumenų struktūras akcentuojant: stuburą, pečius ir mentis, klubus; 1.1.2. Nagrinėti judesius naudojantis įgytomis anatomijos žiniomis; 1.1.3. Pajauti, suvokti ir gebėti atlikti „autentišką judesį“ (mažo ir nuolat vykstančio judesio kūne pajautimas užsimerkus; judėjimas vietoje užsimerkus; judėjimas erdvėje užsimerkus partneriui stebint);

	1.1.4. Nagrinėti kūno judėjimą ir jo galimybes improvizuojant su partneriu: vedant partnerį, sekant partneriu, panaudojant partnerio impulsus, keičiant judesio amplitudę partneriui padedant, atpažįstant ir analizuojant susiformavusių judesių įpročius partneriui padedant; 1.1.5. Suvokti ir mokėti apibūdinti pagrindinius judėjimo ir kvėpavimo principus, atlikti ir analizuoti judesio ir kvėpavimo sintezę improvizuojant, atlikti „kvėpuojantį judesį“; 1.1.6. Lavinti raumenis ir sąnarius paruošiant juos šokio technikoms: raumenų stiprinimas, raumenų ir sąnarių tempimas.
1.2. Teisingai atlikti pagrindinius modernaus šokio judesius.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti: nugaros ir kūno lavinimo pratimus išlaikant stabilus klubus (gulint ir stovint centre – <i>paralel</i>, I ir II pozicijose); nugaros padėtis <i>paralel</i> pozicijoje <i>overcurve</i> (apsigaubimas), <i>flat-back</i> (stalas), <i>contract</i> (kontrakcija), <i>arch</i> (atsilenkimas atgal po mentimis), <i>tilt</i> (lenkimas į šoną stengiantis išlaikyti ilgą stuburą), <i>twist</i> (stuburo sukimas aplink savo ašį), <i>roll down</i>, <i>roll up</i> (pasilenkimas ir atsitiesimas palei kūną); laisvai judančią nugarą su <i>demi-plié</i>, <i>grand-plié</i> ir <i>ralevé parallel</i>, I ir II pozicijose; nugaros pratimus išlaikant stabilus klubus (centre – <i>paralel</i>, I, II, IV ir V kojų pozicijose) ir jungiant skirtingas nugarų pozicijas, jungiant su skirtingomis rankų padėtimis; skirtingas nugaros ir rankų judesių junginius įvedant <i>demi-plié</i>, <i>grand-plié</i> ir <i>ralevé</i>; „svingus“ gulint, stovint (<i>paralel</i> ir I kojų pozicijose) ir judant erdvėje; pėdų minimus ir iššpyrimus, <i>battement tendu</i>, <i>battement tendu jeté</i>, <i>grand battement jeté</i>; 1.2.2. Išlaikyti stabilus klubus jungiant kojų ir torso judesius; 1.2.3. Atpažinti, apibūdinti ir metodiškai atlikti pusę arba vieną sukinį centre: iš įvairių pozicijų išlaikant tiesią nugarą, iš įvairių pozicijų sukinio metu išlaikant skirtingas nugaros padėtis (<i>overcurve</i>, <i>contract</i>, <i>arch</i>, <i>tilt</i> ir kt.).
1.3. Plačiai judėti erdvėje panaudojant modernaus ir šiuolaikino šokio judesius ir techniką.	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti: valsą (paprastą, su pasisukimu, keičiant kryptis); plačius šuolius pažeme ir į aukštį; judėjimą diagonale keičiant nugaros padėtis ir išlaikant judesio plotį bei stabilus klubus (sukiniai, gilūs <i>plié</i>, platūs žingsniai); šuolius į aukštį ir tolį;

	1.3.2. Judėti lėtai ir švelniai akcentuojant: platų judesį, švelnius perėjimus iš vieno judesio į kitą, taip pat švelnius perėjimus į sukinius, lėtus sukinius pažeme bei aukštai iškelta dirbančiąja koja.
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Gilinti anatominės kūno struktūros žinias, pažinti kūno judėjimo principus, juos analizuoti, lavinti raumenis ir sąnarius paruošiant juos atliekamoms šokio technikoms.	1.1.1. Analizuoti kūno anatominę struktūrą naudojantis įgytomis judesio žiniomis: kaulų, raumenų, sąnarių nagrinėjimas ir kt.; 1.1.2. Stiprinti viršutinę kūno dalį, apibūdinti, atlikti pratimus, gebėti paaiškinti jų svarbą: atsispaudimai, svorio pernešimas ant rankų (dviejų ar vienos) paliekant kojas ant žemės, stovėjimas ant galvos, torso raumenų stiprinimas ir kt.; 1.1.3. Laisvai judėti nepertempiant galvos ir kaklo raumenų: galvos atpalaidavimas (su partneriu), improvizacija, kai veda galva, improvizacija, kai galva seka ir kt.; 1.1.4. Pajausti kūno svorį, gravitaciją ir „laisvą kritimą“ naudojant improvizaciją: kūno centro ir „mažo“ judesio pajautimas stovint užsimerkus; darbas su gravitacija – gravitacijos pajautimas ir kt.; 1.1.5. Efektyviai ir saugiai pakilti ir nusileisti ant žemės partneriui padedant.
1.2. Įsisavinti darbo pažeme techniką („floor-work“).	1.2.1. Dirbti pažeme nepertempiant raumenų: individualus kūno atpalaidavimas gulint, kūno atpalaidavimas gulint (partneriui padedant), kūno atpalaidavimas stovint (partneriui padedant) ir kt.; 1.2.2. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius „floor-work“ technikos principus; 1.2.3. Atlikti judesių junginius naudojant „floor-work“ techniką.
1.3. Įsisavinti kritimo ir atstatymo („fall / recovery“) principus.	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius „fall / recovery“ principus: susigrupiravimas ir išsitiesimas gulint, kojų „svingai“ gulint, torso „svingai“ stovint, torso „svingai“ jungiant su svorio pernešimu ant rankų, kojų „svingai“ atpalaiduojant viršutinę kūno dalį, <i>grand battement jeté</i> atpalaiduojant viršutinę kūno dalį, šuoliai kylantis iš kritimo, sukiniai, kylantys iš kritimo ir kt.; 1.3.2. Atlikti „fall / recovery“ principus judant diagonale: judėjimas giliame <i>plié</i> , platūs šuoliai pažeme ir į aukštį, judesių junginiai apjungiant sukinius, šuolius, judėjimą pažeme, svorio pernešimą ant rankų ir kt.
1.4. Įsisavinti judesį, prasidedantį centre ir sklindantį į išorę (akcentuojant spiralinį	1.4.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti: spiralinį judesį nugaroje dirbant ant žemės ir

judėjimą).	atsistojus; spiralę su <i>demi-plié</i> , <i>grand-plié</i> ir <i>ralevé</i> ; spiralę su <i>battement tendu</i> , <i>battement tendu jeté</i> , <i>rond de jambe</i> , <i>grand battement jeté</i> ; spiralinius sukinius centre (paprastas spiralinis sukinyš, kuomet viena kūno dalis veda, o kitos tarsi atsilieka ir kt.); 1.4.2. Judėti <i>diagonale</i> spiralės principu: pasisukant iki 90°, atliekant visą sukinį, atliekant kelis sukinius iš karto, atliekant kelis sukinius ir keičiant sukimosi kryptį, įvedant gilius <i>plie</i> ir pasistiehimus, mažus šuoliukus, didelius šuolius.
1.5. Atlikti 2–3 sukinius centre.	1.5.1. Atlikti sukinius: iš įvairių pozicijų išlaikant tiesią nugarą; iš įvairių pozicijų sukinio metu išlaikant skirtingas nugaros padėtis (<i>overcurve</i> , <i>contract</i> , <i>arch</i> , <i>tilt</i> , ir kt.); pereinant iš vieno sukinio į kitą – keičiant kryptis ar jas paliekant tas pačias ir kt.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – lavinti koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti kūno dalis atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius ir jų junginius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kūno pojūčius; 2.1.2. Koordinuoti apsisukimus, tiksliai fiksuojant žvilgsnio tašką; 2.1.3. Atliekant judesių junginius sugebėti keisti kūno pojūčius ir judesių junginių atlikimo principus: tarp atpalaiduoto („krentančio“) ir dirbančio kūno; kūno, pusiausvyros praradimo ir jos atstatymo, skirtingų tempų vienu metu atliekant skirtingus rankų ir kojų judesių junginius.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis erdvėje atliekant sudėtingesnius judesius greitesniu tempu.	2.3.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje; 2.3.2. Atlikti ilgesnes kombinacijas centre akcentuojant krypčių keitimą bei skirtingas nugarų padėtis, išlaikant plačias kojų pozicijas ir stabilūs klubus; 2.3.3. Keisti ritmiką, greitį, atlikti judesį tiksliai ir švariai, ugdyti efektyvų judėjimą.
2.4. Orientuotis dirbant grupėje atliekant judesius ir jų junginius.	2.4.1. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.4.2. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	

Nuostata – suvokti, kad muzika ir judesių raiška yra svarbūs šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	3.1.1. Atlikti sudėtingos koordinacijos judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 3.1.2. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 3.1.3. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.
3.2. Koncentruotis – buvimas „čia ir dabar“.	3.2.1. Išlaikyti koncentraciją improvizacijos pagalba: keičiant judėjimo tempus ir amplitudes, keičiant laiko intervalus, esant išoriniams dirgikliams; 3.2.2. Išlaikyti koncentraciją atliekant judesius ir jų junginius pamokos eigoje.

9.2.5.2. 10 (II gimnazijos klasėje):

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – ugdyti mokinio kūno anatomijos ir judėjimo principų suvokimą, modernaus ir šiuolaikinio šokio technijų pagrindus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Gilinti anatomicinės kūno struktūros žinias, pažinti kūno judėjimo principus, juos analizuoti, lavinti raumenis ir sąnarius paruošiant juos atliekamoms šokio technikoms.	1.1.1. Analizuoti kūno anatomicinę struktūrą naudojantis įgytomis judesio žiniomis: kaulų, raumenų, sąnarių nagrinėjimas ir kt.; 1.1.2. Stiprinti viršutinę kūno dalį, apibūdinti, atlikti pratimus, gebėti paaiškinti jų svarbą: atsispaudimai, svorio pernešimas ant rankų (dviejų ar vienos) paliekant kojas ant žemės, stovėjimas ant galvos, torso raumenų stiprinimas ir kt.; 1.1.3. Laisvai judėti nepertempiant galvos ir kaklo raumenų: galvos atpalaidavimas (su partneriu), improvizacija, kai veda galva, improvizacija, kai galva seka ir kt.; 1.1.4. Pajausti kūno svorį, gravitaciją ir „laisvą kritimą“ naudojant improvizaciją: kūno centro ir „mažo“ judesio pajautimas stovint užsimerkus; darbas su gravitacija – gravitacijos pajautimas ir kt.; 1.1.5. Efektyviai ir saugiai pakilti ir nusileisti ant žemės partneriui padedant.
1.2. Įsisavinti darbo pažeme techniką („floor-work“).	1.2.1. Dirbti pažeme nepertempiant raumenų: individualus kūno atpalaidavimas gulint, kūno atpalaidavimas gulint (partneriui padedant), kūno atpalaidavimas stovint (partneriui padedant) ir kt.; 1.2.2. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius „floor-work“ technikos principus; 1.2.3. Atlikti judesių junginius naudojant „floor-work“ techniką.
1.3. Įsisavinti kritimo ir atstatymo („fall / recovery“) principus.	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius „fall / recovery“ principus: susigrupiravimas ir

	išsitiesimas gulint, kojų „svingai“ gulint, torso „svingai“ stovint, torso „svingai“ jungiant su svorio pernešimu ant rankų, kojų „svingai“ atpalaiduojant viršutinę kūno dalį, grand <i>battement jeté</i> atpalaiduojant viršutinę kūno dalį, šuoliai kylantis iš kritimo, sukiniai, kylantys iš kritimo ir kt.; 1.3.2. Atlikti „<i>fall / recovery</i>“ principus judant diagonale: judėjimas giliame <i>plié</i>, platūs šuoliai pažeme ir į aukštį, judesių junginiai apjungiant sukinius, šuolius, judėjimą pažeme, svorio pernešimą ant rankų ir kt.
1.4. Įsisavinti judesį, prasidedantį centre ir sklindantį į išorę (akcentuojant spiralinį judėjimą).	1.4.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti: spiralinį judesį nugaroje dirbant ant žemės ir atsistojus; spiralę su <i>demi-plié</i>, <i>grand-plié</i> ir <i>ralevé</i>; spiralę su <i>battement tendu</i>, <i>battement tendu jeté</i>, <i>rond de jambe</i>, <i>grand battement jeté</i>; spiralinius sukinius centre (paprastas spiralinis sukinys, kuomet viena kūno dalis veda, o kitos tarsi atsilieka ir kt.); 1.4.2. Judėti diagonale spiralės principu: pasisukant iki 90°, atliekant visą sukinį, atliekant kelis sukinius iš karto, atliekant kelis sukinius ir keičiant sukimosi kryptį, įvedant gilius <i>plie</i> ir pasistiebimus, mažus šuoliukus, didelius šuolius.
1.5. Atlikti 2–3 sukinius centre.	1.5.1. Atlikti sukinius: iš įvairių pozicijų išlaikant tiesią nugarą; iš įvairių pozicijų sukinio metu išlaikant skirtingas nugaros padėtis (<i>overcurve</i> , <i>contract</i> , <i>arch</i> , <i>tilt</i> ir kt.); pereinant iš vieno sukinio į kitą – keičiant kryptis ar jas paliekant tas pačias ir kt.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – lavinti koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti kūno dalis atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius ir jų junginius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kūno pojūčius; 2.1.2. Koordinuoti apsisukimus, tiksliai fiksuojant žvilgsnio tašką; 2.1.3. Atliekant judesių junginius sugebėti keisti kūno pojūčius ir judesių junginių atlikimo principus: tarp atpalaiduoto („krentančio“) ir dirbančio kūno; kūno, pusiausvyros praradimo ir jos atstatymo, skirtingu tempu vienu metu atliekant skirtingus rankų ir kojų judesių junginius.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.

2.3. Orientuotis erdvėje atliekant sudėtingesnius judesius greitesniu tempu.	2.3.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje; 2.3.2. Atlikti ilgesnes kombinacijas centre; akcentuojant krypčių keitimą bei skirtingas nugarų padėtis, išlaikant plačias kojų pozicijas ir stabilius klubus; 2.3.3. Keisti ritmiką, greitį, atlikti judesį tiksliai ir švariai, ugdyti efektyvų judėjimą.
2.4. Orientuotis dirbant grupėje atliekant judesius ir jų junginius.	2.4.1. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.4.2. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suvokti, kad muzika ir judesių raiška yra svarbūs šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	3.1.1. Atlikti sudėtingos koordinacijos judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 3.1.2. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 3.1.3. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.
3.2. Koncentruotis – buvimas „čia ir dabar“.	3.2.1. Išlaikyti koncentraciją improvizuojant: keičiant judėjimo tempus ir amplitudes, keičiant laiko intervalus, esant išoriniams dirgikliams; 3.2.2. Išlaikyti koncentraciją atliekant judesius ir jų junginius pamokos eigoje.

9.2.6. Turinio apimtis:

9.2.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje:

9-oje (I gimnazijos) klasėje: anatominė kūno struktūra, kūno judėjimo principai; judesių nagrinėjimas naudojantis įgytomis anatomijos žiniomis; „autentiškas judesio“ atlikimas; improvizacinės užduotys dirbant pavieniui ir partneriui padedant; pagrindiniai judėjimo ir kvėpavimo principai; raumenų stiprinimas, raumenų ir sąnarių tempimas; pagrindiniai modernaus šokio technikos judesiai; platus judėjimas erdvėje panaudojant modernaus ir šiuolaikino šokio judesius ir techniką; valsas; platūs šuoliai pažeme, į aukštį ir tolį; judesių junginiai diagonale; lėti judesių junginiai akcentuojant platų judesį, švelnius perėjimus;

10-oje (II gimnazijos) klasėje: kūno judėjimo principai; kaulų, raumenų, sąnarių ir kt. nagrinėjimas; viršutinės kūno dalies stiprinimas; laisvas judėjimas nepertempiant galvos ir kaklo raumenų; gravitacijos pajautimas; darbo pažeme technikos („floor-work“) pagrindai; kritimo ir atstatymo („fall / recovery“) principai; judesių junginiai apjungiant sukinius, šuolius, judėjimą pažeme, svorio pernešimą ant rankų; judesiai ir jų junginiai, prasidedantys centre ir sklindantys į išorę (akcentuojant spiralinį judėjimą); sukiniai;

9.2.6.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas: užduotys kojų, rankų, galvos ir korpuso judesių koordinacijai lavinti, kūno pojūčiams koordinuoti, fizinei ištvermei ugdyti; kvėpavimo ir judesio sintezei lavinti; ilgesni judesių junginiai akcentuojant krypčių keitimą; užduotys, lavinančios orientaciją erdvėje, keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu;

9.2.6.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika: sudėtingos koordinacijos judesių junginių atlikimas koncentruojantis į tempą, muzikalumą, ritmiškumą, atskleidžiant judesio ir muzikos charakterį; judesių junginių tikslumo ir švaros lavinimas; koncentracijos ugdymo pratimai.

9.2.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys patenkinamai įsisavinęs modernaus ir šiuolaikinio šokių technikų pagrindus, negali atlikti visų judesių junginių pamokoje, judėjime pasigendama aktyvumo, judesio pločio, minkštumo. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami, tačiau kartais kūno duomenys trukdo atlikti pamokoje skiriamus judesių junginius. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai įsisavinęs modernaus ir šiuolaikinio šokių technikų pagrindus, gerai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda aktyviai, trūksta pločio, minkštumo. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda vidutiniški su perspektyva siekti aukštesnių vertinimų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikongravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai įsisavinęs modernaus ir šiuolaikinio šokių technikų pagrindus, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda plačiai, aktyviai, minkštai. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda idealiai atitinka modernaus ir šiuolaikinio šokių reikalavimus – kūnas yra ištvermingas, lankstus, aiškiai matyti raumenynas. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaipeęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Silpnai koordinuoja judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; netiksliai keičia kūno rakursus, judėjimui trūksta pločio. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje; pasižymi silpna fizine ištverme.	Gera koordinuoja judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; gana tiksliai keičia kūno rakursus, erdvėje juda pakankamai plačiai. Pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje; pasižymi vidutine fizine ištverme.	Puikiai koordinuoja judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus, erdvėje juda plačiai. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judėdamas erdvėje; pasižymi itin gera fizine ištverme.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Sunkiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gera derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, tačiau ne visada juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

10. Mokantis klasikinio šokio technikos, gilesniam meno srities šakos dalykui pažinti mokiniai mokosi baleto srities meno šakos dalyką papildančio ugdymo dalykų – charakterinio šokio,

šiuolaikinio ir modernaus šokio technikos, klasikinio šokio praktikos, aktorius meistriškumo, duetinio šokio dalykų.

10.1. Charakterinio šokio dalykas. Charakterinio šokio dalyko programa skirta baletu sritį pasirinkusiems ir meno šakos – klasikinio šokio technikos – dalyko besimokantiems I-os gimnazijos klasės mokiniams.

10.1.1. Charakterinio šokio dalykas skirtas susipažinti su liaudies tautų sceninio (charakterinio) šokio pagrindais, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

10.1.2. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant muzikinės, estetinės kompetencijos bei socialinės kultūros pagrindus, formuojant baletu artisto pagrindus ir teatrinę kompetenciją, ugdant kūrybišką asmenybę.

10.1.3. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

10.1.3.1. susipažintų su nauja disciplina, jos estetika, istorija, svarbiausiais bruožais;

10.1.3.2. įsisavintų kūno, kojų, rankų padėtis, naudojamas liaudies sceniniame (charakteriniame) šokyje, pagrindinius charakterinio šokio judesius prie atramos ir salės viduryje, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

10.1.3.3. išmoktų sudėtingesnių šokio elementų, įvedant korpuso posūkius, tobulinant atlikimo techniką, greitinant muzikinį tempą, susipažintų su porinio šokio atlikimo pagrindais;

10.1.3.4. siektų judesių išraiškumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

10.1.3.5. lavintų ištvermę, koordinaciją, prigimtinius meninius gabumus, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius, ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

10.1.4. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

10.1.4.1. dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas;

10.1.4.2. skirtingų liaudies sceninių šokių judesių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas.

10.1.5. Didaktinės nuostatos:

10.1.5.1. charakterinio šokio pamokose formuojami papildomi profesionalaus klasikinio šokio atlikėjo įgūdžiai. Pamokų metu mokomasi liaudies sceninio šokio pagrindų, susipažįstama su šokio maniera, stilistika, istorija, mokomasi tiksliai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti juos su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui ir šokėjo-menininko asmenybės brandai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus liaudies sceninio (charakterinio) šokio įgūdžius kitų dalykų pamokose;

10.1.5.2. ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus, siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių kūrybiniam ir darbiniam procesui ir sceninei praktikai. Ugdymas glaudžiai siejamas su bendrųjų kompetencijų ugdymu;

10.1.5.3. mokant dalyko, labai svarbu preciziškai tiksliai atsižvelgti į fizinį jo kūno formavimą. Preciziškai nuosekliai ir taisyklingai išstobulintas būsimojo šokėjo kūnas turi svarbią reikšmę įsisavinant charakterinio šokio techniką, taip pat palengvina mokymo ir tobulėjimo procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

10.1.5.4. patalpoje, kurioje vyksta charakterinio šokio pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią charakterinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

10.1.5.5. Charakterinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

10.1.6. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.	
Nuostata – ugdyti tikslų charakterinio šokio judesių atlikimą, lavinti mokinių techninius gebėjimus, valią, ištvermę, kūno raišką.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti judesius prie atramos.	1.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti charakterinio šokio judesius ir jų junginius: kojų pozicijas (atviros, tiesios, laisvos, uždaros ir kt.); rankų pozicijas ir padėtis (7 pozicijos, 3 padėtyys); kojų perstatymus iš vienos pozicijos į kitą; judesį <i>preparation</i> (rankų atidarymas ir uždarymas, rankų judesys kartu su kojos atidarymu, uždarymu ir kt.); <i>plie</i> ant pilnos pėdos ir su pasikėlimu ant puspėdžių (lėtas ir aktyvus <i>demi plie</i> ir <i>grand plie</i> atvirose ir tiesiose pozicijose); charakterinio šokio <i>battements tendu</i> į priekį, į šoną, atgal; charakterinio šokio <i>battements tendu jete</i> visomis kryptimis; charakterinio šokio <i>ronds de jambe par terre</i>: vedant kojos pirštais iki šono ir atgal, vedant kulnu iki šono ir atgal, <i>rond de pied</i> – vedant kulnu ir pritraukiant prie atraminės kojos kulno, vedant dirbančią koją kulnu arba pirštais atgal į <i>plie</i> atraminėje kojoje; charakterinio šokio viengubus ir dvigubus <i>pas tortille</i> ant pilnos pėdos; charakterinio šokio <i>battements fondu</i> su dirbančios kojos kelio pasukimu iš uždaros į atvirą padėtį 45⁰ kampu pirmyn, į šoną ant pilnos pėdos ir ant puspėdžių; judesius kūno lankstumui (lenkimasis I ir IV tiesiose pozicijose ant tiesių kojų ir su <i>demi plie</i> (visom kryptim), ant pilnos pėdos ir ant puspėdžių, lenkimasis <i>demi plie</i> padėtyje ant atraminės kojos, dirbančią koją sulenkus 90⁰ kampu tiesioje padėtyje ant pilnos pėdos ir ant puspėdžių ir kt.); charakterinio šokio paruošiamuosius pratimus „virvutei“; <i>battements developpe</i> pirmyn, į šoną, atgal su vienu atraminės kojos kulno išmušimu bei po jo sekančiu dar vienu kulno išmušimu, esant <i>demi plie</i> padėtyje; rusiškus išmušimus visom kryptim; <i>zappateado</i> – ispaniškus išmušimus; klaupimą ant kelio per pėdos atstumą ir prie atraminės kojos kulno iš I tiesios pozicijos ir su žingsniu; <i>grands battements jate</i> su <i>tombe</i> ant

	dirbančios kojos V atviroje pozicijoje pirmyn, į šoną, atgal su viengubu atraminės pėdos išmušimu; <i>grands plie</i> – gilius leidimasis tiesioje padėtyje (kai dirbanti koja ištiesta, atidaryta atgal); <i>grand plie</i> ant puspisrėčių su kelių posūkiu; <i>battements tendu</i> (su į šoną su dirbančios kojos pasukimu į uždara padėtį ant tiesios atraminės kojos, <i>demi plie</i> ir kt.); <i>battements tendu jete</i> su atraminės kojos kulno išmušimu į <i>demi plie</i> ir <i>balancoir</i> į <i>demi plié</i> su atraminės kojos kulno mušimu; <i>rond de jambe par terre</i> pasukant atraminę koją į uždara padėtį; <i>pas tortille</i> pasikeliant ant puspisrėčių; <i>battements fondus</i> iš uždaros į atvirą padėtį 90^0 su kūno lenkimu; korpuso lenkimus dirbančios kojos <i>retire</i> padėtyje 90^0 su <i>demi plie</i> ir pasikėlimu ant puspisrėčių (pirmyn, atgal, į šoną, ratu); posūkius (<i>soutenu</i> – lėtą posūkis V tiesioje pozicijoje <i>demi plie</i>, <i>pirouettes en dedans</i> ir <i>en dehors</i> su dirbančios kojos <i>retire</i> tiesioje padėtyje 90^0 ir kt.); paruošiamuosius judesius „virvutei“ <i>releve</i> ir su atraminės kojos prašokimu ant puspisrėčių; <i>developpes</i> su pasikėlimu ant puspisrėčių ir po to sekančiu viengubu, dvigubu atraminės kojos išmušimu <i>demi plie</i>; klaupimus ant kelio (prie atraminės kojos su žingsniu, per pėdos atstumą su šuoliuku ant vienos kojos, per pėdos atstumą ir šuoliuku ant abiejų kojų ir kt.); „Vėduoklė“; <i>port de bras</i> tiesioje padėtyje veidu į atramą (atsilenkiant atgal ir nuimant rankas nuo atramos, lenkiantis į šoną ir kt.); <i>flic-flac</i> akcentu į save (atviroje padėtyje visomis kryptimis, tiesioje padėtyje pirmyn, į šoną ir kt.); <i>grands battements jete</i> (su dvigubu išmušimu, su <i>demi rond en dehors</i> ir <i>en dedans</i>).
1.2. Koordinuotai atlikti judesių junginius naudojant skirtingus tempus.	1.2.1. Jungti judesius į ilgesnius, sudėtingesnius judesių junginius; 1.2.2. Atliekant junginius panaudoti anksčiau išmokus judesius; 1.2.3. Atlikti judesių junginius išlaikant pastovų tempą ir keičiant tempą.
1.3. Lavinti muzikalumą.	1.3.1. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 1.3.2. Nupasakoti skirtingų charakterinio šokio judesių ir jų junginių tempus.
1.4. Orientuotis dirbant grupėje atliekant judesius ir jų junginius.	1.4.1. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu;

	1.4.2. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
2. Skirtingų liaudies sceninių šokių judesių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas.	
Nuostata – supažindinti mokinius su pagrindiniais charakterinių šokių elementais, aiskirų šokių stilistika, charakteriu, išraiška.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti lenkų sceninį šokį „Mazurka“.	2.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti „Mazurkos“ rankų ir kojų padėtis, „Raktą“, viengubą, dvigubą, viengubą ir be rankų „Pabaigą“, dvigubą „Pabaigą“ su rankom, dvigubą „Pabaigą“ su posūkiu, <i>pas balance</i>, <i>pas de bourre</i> iš šono į šoną, <i>pas gala</i>, rankų „aštuoniukę“, „aštuoniukės“ jungimą su „pabaiga“, <i>cabriole</i> viengubą ir dvigubą (<i>par terre</i>), <i>pas marche</i>, <i>carbirole</i> 45° į šoną, <i>pas de bourre</i> V pozicijoje, <i>pas odbiane</i> pirmyn, <i>dos-a-dos</i> poroje; 2.1.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius „Mazurkai“ būdingu charakteriu ir išraiška.
2.2. Atlikti vengrų sceninį šokį „Čardašas“.	2.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti „Čardašo“ rankų ir kojų padėtis, „Raktą“, viengubą, dvigubą, „Pabaigą“, <i>pas balance</i>, <i>developpe</i> į priekį su žingsniais, <i>developpe</i> (su atraminės kojos prašokimu pirmyn; pamušant dirbančią koją V atviroje pozicijoje), „virvutę“ ant pilnos pėdos ir ant puspirščių, „aštuoniukės“ jungimą su „pabaiga“, <i>developpe</i> pirmyn su žingsniu ant puspirščių V atviroje pozicijoje, <i>cabriole</i> į šoną <i>par terre</i>, <i>cabriole</i> su šuoliuku vietoje, <i>pas de bourre</i> į šonus, žingsnelius į šoną ant puspirščių I tiesioje pozicijoje su nusileidimu į <i>demi plie</i>, „Pabaigą“ dviguba su „aštuoniuke“, „Virvutę“ ant puspirščių ir <i>en tournant</i>, <i>pas de bourre</i> V laisvoje pozicijoje ant puspirščių, dvigubą „Pabaigą“ su posūkiu, klaupimą ant kelio iš žingsnio, <i>cabriole</i> į šoną 45°; 2.2.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius „Čardašui“ būdingu charakteriu ir išraiška.
2.3. Atlikti italų sceninį šokį „Tarantela“.	2.3.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti „Tarantelos“ kojų ir rankų padėtis, rankų judesius su tamburinu, žingsnius pirmyn ir atgal su <i>pique</i>, pašokimus į <i>demi plies</i> vietoje ir su atsitraukimu atgal, dirbančią koją ištempiant pirmyn, pašokimus į <i>demi plie</i> su dirbančios kojos <i>pique</i> pakaitom, pirštais ir kulnu (vienoje vietoje, einant atgal), <i>pas emboite sour le cou de pied</i> (vietoje, judant pirmyn), nušokimą į antrą atvirą poziciją, bėgimus

	(<i>pas emboite sour le cou de pied</i> ir 45^0 laipsniai <i>attitude</i> atgal, vietoje ir judant pirmyn; <i>pas ballone</i>), <i>saute</i> ant dviejų kojų V laisvoje pozicijoje, <i>pas de basque</i> vietoje, judant pirmyn, atgal <i>en tournant</i> , mažus pašokimus ant vienos kojos į <i>demi plié</i> (ant žemų puspisrščių, kai dirbanti koja <i>sur le cou de pied</i> ; ant pilnos pėdos arba ant puspisrščių pozoje <i>attitude</i> pirmyn ir atgal 45^0 – 90^0 (vietoje, posūkyje); ant pilnos pėdos pozoje I <i>arabesque</i> 45^0 – 90^0 (judant pirmyn, posūkyje), posūkius <i>en dedans</i> ir <i>en dehors</i> (V laisvoje pozicijoje ant puspisrščių į <i>demi plie</i> , <i>pirouettes</i>); 2.3.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius „Tarantelai“ būdingu charakteriu ir išraiška.
2.4. Atlikti ispanų sceninį šokį.	2.4.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti ispanų sceninio šokio port de bras (įvairūs rankų vedimai, kūno lenkimas ratu, stovint ant vienos kojos), ilgus ispaniškus žingsnius pirmyn tiesioje padėtyje <i>demi plie</i> ; 6-ą port de bras, ėjimą atgal <i>demi plie</i> padėtyje, žingsnį pirmyn ir atgal su puspisrščiu mušimu V laisvoje pozicijoje, nušokimus (I tiesioje pozicijoje <i>demi plie</i> , I, IV tiesiose ir V laisvoje pozicijose ant puspisrščių), <i>pas balance</i> , <i>pas de basque</i> ; 2.4.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius ispanų sceniniam šokiui būdingu charakteriu ir išraiška.
2.5. Analizuoti ir apibūdinti spektaklių ir etiudų ištraukas.	2.5.1. Aptarti, apibūdinti ir tarpusavyje palyginti liaudies sceninio–charakterinio šokio pamokų peržiūras; 2.5.2. Aptarti, apibūdinti ir tarpusavyje palyginti charakterinių šokių iš įvairių spektaklių peržiūras.

10.1.7. Turinio apimtis:

10.1.7.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas: charakterinio šokio kojų ir rankų pozicijos ir padėtis; judesiai prie atramos; ilgesni, sudėtingesni judesių junginiai išlaikant pastovų tempą ir keičiant tempą koordinacijai, fizinei ištvermei ir muzikalumui lavinti;

10.1.7.2. Skirtingų liaudies sceninių šokių judesių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas: ištraukos iš lenkų sceninio šokio „Mazurka“, vengrų sceninio šokio „Čardašas“, italų sceninio šokio „Tarantela“, ispanų sceninio šokio; šokio pamokų ir šokių ištraukų peržiūra ir aptarimas.

10.1.8. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.		
Mokinys patenkinamai	Mokinys gerai įsisavinęs	Mokinys puikiai įsisavinęs

įsisavinęs charakterinio šokio technikos pagrindus. Silpnai koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	charakterinio šokio technikos pagrindus, atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys gana tinksliai keičia kūno rakursus, kūno duomenys ir sceninė išvaizda vidutiniški su perspektyva siekti aukštesnių vertinimų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikonzentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	charakterinio šokio technikos pagrindus, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus, kūno duomenys idealiai atitinka charakterinio šokio reikalavimus – kūnas yra ištvermingas, lankstus. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaipejęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Skirtingų liaudies sceninių šokių judesių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas.		
Mokinys silpnai atlieka skirtingų šokių judesių junginius, neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje, sunkiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Mokinys gerai išmano ir atlieka skirtingų šokių judesių junginius atskleisdamas jų charakterį, pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje, gerai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, tačiau ne visada juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Mokinys puikiai išmano ir atlieka skirtingų šokių judesių junginius atskleisdamas jų charakterį, puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judėdamas erdvėje, puikiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

10.2. Šiuolaikinio ir modernaus šokio technikos dalykas skirtas 9 (I gimnazijos) klasės mokiniams susipažinti su pagrindiniais modernaus ir šiuolaikinio šokių judėjimo principais (žemės technika, kontrakcijos, svingo, taisykingo stovėjimo *parallel* ir verstose pozicijose *principias* ir kt.), gebėti juos atpažinti ir įvardinti; padėti mokiniui pajauti natūralų judesį, lavinti ištvermę ir koordinaciją.

10.2.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, formuojant pagrindus ir teatrinę kompetenciją, ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę.

10.2.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

10.2.2.1. įsisavintų pagrindinius modernaus ir šiuolaikinio šokio principus, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

10.2.2.2. stiprintų kūno raumenis ir sąnarius, lavintų ištvermę, koordinaciją, prigimtinius fizinius duomenis ir meninius gabumus;

10.2.2.3. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

10.2.2.4. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą;

10.2.2.5. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius.

10.2.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

10.2.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

10.2.3.2. Muzikalumo ir judesių raiškos ir erdvinio suvokimo lavinimas.

10.2.4. Didaktinės nuostatos:

10.2.4.1. Šiuolaikinio ir modernaus šokio technikos pamokose formuojami pagalbiniai baletų meno atlikėjo įgūdžiai. Pamokų metu mokomasi suvokti šiuolaikinio ir modernaus šokio stilistikos kūno judėjimo principus, taisyklingai, tiksliai ir laisvai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti judesių junginius su muzikiniu išdėstymu. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

10.2.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus. Suteikiamos kompetencijos: iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis, asmeninė;

10.2.4.3. Šiuolaikinio ir modernaus šokio technikos pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita: ištvermės ugdymo ir atsipalaidavimo, raumenų stiprinimo ir tempimo. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus;

10.2.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta šiuolaikinio / modernaus šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią šiuolaikinio/modernaus šokio pamokoms skirtą aprangą,

10.2.4.5. Šiuolaikinio ir modernaus šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimai.

10.2.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – ugdyti mokinio kūno anatomijos ir judėjimo principų suvokimą, techninius gebėjimus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Susipažinti su anatomiine kūno struktūra, pažinti kūno judėjimo principus, juos analizuoti.	1.1.1. Atpažinti, įvardinti ir gebėti nupasakoti kaulų ir raumenų struktūras; 1.1.2. Nagrinėti judesius naudojantis įgytomis anatomijos žiniomis; 1.1.3. Pajausti, suvokti ir gebėti atlikti „autentišką judesį“; 1.1.4. Nagrinėti kūno judėjimą ir jo galimybes improvizuojant su partneriu.
1.2. Atlikti pagrindinius modernaus šokio judesius.	1.2.1. Trumpai nupasakoti modernaus šokio istoriją, pagrindinius bruožus, apibūdinti pagrindinius modernaus šokio technikos judėjimo principus; 1.2.2. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti: nugaros ir kūno lavinimo pratimus išlaikant stabilius klubus; nugaros padėtis <i>overcurve</i> (apsigaubimas), <i>flat-back</i> (stalas), <i>contract</i> (kontrakcija), <i>arch</i> (atsilenkimas atgal po mentimis), <i>tilt</i> (lenkimasis į

	šoną stengiantis išlaikyti ilgą stuburą), <i>twist</i> (stuburo sukimasis aplink savo ašį), <i>roll down, roll up</i> (pasilenkimas ir atsitiesimas palei kūną ir kt.); „svingus“ gulint, stovint ir judant erdvėje; pėdų minimus ir išspyrimus, <i>battement tendu, battement tendu jeté, grand battement jeté</i>; 1.2.3. Išlaikyti stabilius klubus jungiant kojų ir torso judesius.
1.3. Plačiai judėti erdvėje panaudojant modernaus ir šiuolaikino šokio techniką.	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir metodiškai atlikti plačius šuolius pažeme ir į aukštį; 1.3.2. Judėti diagonale keičiant nugaros padėtis ir išlaikant judesio plotį bei stabilius klubus (sukiniai, gilūs <i>plié</i>, platūs žingsniai ir kt.); 1.3.3. Judėti lėtai ir švelniai akcentuojant: platų judesį, švelnius perėjimus iš vieno judesio į kitą, taip pat švelnius perėjimus į sukinis, lėtus sukinis pažeme ir kt.).
1.4. Įsisavinti darbo pažeme techniką („floor-work“) pagrindus.	1.4.1. Dirbti pažeme nepertempiant raumenų; 1.4.2. Atpažinti, apibūdinti ir metodiškai atlikti pagrindinius „floor-work“ technikos principus.
1.5. Įsisavinti kritimo ir atstatymo („fall / recovery“) principus.	1.5.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius „fall / recovery“ principus; 1.5.2. Atlikti „fall / recovery“ principus judesių junginiuose derinant juos su kitomis išmoktomis technikomis.
2. Muzikalumo ir judesių raiškos ir erdvinio suvokimo lavinimas ir praktika veiklos srityje.	
Nuostata – lavinti koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti kūno dalis atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kūno pojūčius.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis erdvėje atliekant sudėtingesnius judesius greitesniu tempu.	2.3.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje; 2.3.2. Atlikti ilgesnius judesių junginius akcentuojant krypčių keitimą; 2.3.3. Keisti ritmiką, greitį, atlikti judesį tiksliai ir švariai.
2.4. Orientuotis dirbant grupėje atliekant judesius ir jų junginius.	2.4.1. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.4.2. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
2.5. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	2.5.1. Atlikti judesius ir jų junginius muzikaliai, ritmiškai; 2.5.2. Atlikti judesių junginius išraiškingai,

	įsiklausant į muzikos charakterį.
--	-----------------------------------

10.2.6. Turinio apimtis:

10.2.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje: anatominė kūno struktūra, kūno judėjimo principai; „autentišką judesio“ atlikimas; improvizacinės užduotys; modernaus šokio istorija, pagrindiniai bruožai, judesio stilistika, pagrindiniai modernaus šokio technikos judesiai; „svingai“; judesių junginiai apjungiant kojų ir torso judesius; platus judėjimas erdvėje panaudojant modernaus ir šiuolaikino šokio judesius ir techniką; darbo pažeme technika („floor-work“); kritimo ir atstatymo („fall / recovery“) principai.

10.2.6.2. Muzikalumo ir judesių raiškos ir erdvinio suvokimo lavinimas ir praktika: užduotys koordinacijai lavinti, kūno pojūčiams koordinuoti, fizinei ištvermei ugdyti; judesių junginiai ugdantys savo vietos erdvėje kitų mokinių atžvilgiu pajautimą ir išlaikymą; judesių junginių atlikimas koncentruojantis į tempą, muzikalumą, ritmiką ir atskleidžiant judesio ir muzikos charakterį.

10.2.7. Vertinimas.

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys patenkinamai įsisavinęs technikos pagrindus, negali atlikti visų judesių junginių pamokoje, judėjime pasigendama aktyvumo, laisvumo, judesio pločio, minkštumo. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai įsisavinęs technikos pagrindus, tiksliai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda aktyviai, trūksta pločio, minkštumo. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai įsisavinęs technikos pagrindus, koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda plačiai, aktyviai, minkštai. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaipejęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Muzikalumo ir judesių raiškos ir erdvinio suvokimo lavinimas ir praktika veiklos srityse.		
Mokinys silpnai koordinuoja judesių junginius; netiksliai keičia kūno rakursus, judėjimui trūksta pločio. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgiu judant erdvėje. Sunkiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Mokinys gerai koordinuoja judesių junginius; gana tiksliai keičia kūno rakursus, erdvėje juda pakankamai plačiai. Pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judant erdvėje. Gerai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, tačiau ne visada juos atlieka išraiškingai.	Mokinys puikiai koordinuoja judesių junginius; tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus, erdvėje juda plačiai. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judėdamas erdvėje. Puikiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

10.3. Klasikinio šokio praktikos dalyko programa skirta supažindinti 9–10 (I–II gimnazijos) klasių mokinius su garsiausių XIX–XXI amžiaus choreografų ištraukomis iš baletų, taip pat

ištraukomis iš šiuolaikinių baletų, Lietuvos ir užsienio teatrų repertuarų, mokytojų kurtomis šokio kompozicijomis.

10.3.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių mokinių šokėjiškumą ir talentą, atskleisti individualius gabumus ir gebėjimus, supažindinti mokinius su klasikinio šokio palikimo pavyzdžiais, Lietuvos ir užsienio teatrų repertuaru, ugdyti meninį, estetinį skonį, lavinti kūrybiškumą, artistiškumą, stiliaus pojūtį, ugdyti gebėjimą orientuotis scenos erdvėje, ansambliško požiūrio, formuoti baletinio artisto įgūdžius, klasikinio šokio leksiką ugdyti gebėjimą reikšti mintis, jausmus ir pojūčius.

10.3.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

10.3.2.1. ugdytų laisvą ir išraiškingą kūno judesių koordinaciją, lavintų šokio raišką, solinio ir ansamblinio šokio gebėjimus;

10.3.2.2. lavintų klasikinio šokio atlikimo techniką, ugdytų fizinę ištvermę ir choreografinę atmintį;

10.3.2.3. dalyvautų profesionalių Lietuvos teatrų ir mokyklos teatro repertuaro spektakliuose, kituose mokyklos organizuojamuosiuose renginiuose.

10.3.4. Dalyką sudaro viena veiklos sritis – praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.

10.3.5. Didaktinės nuostatos:

10.3.5.1. Klasikinio šokio praktikos pamokose formuojami klasikinio šokio atlikimo įgūdžiai. Ugdymo proceso metu daug dėmesio skiriama judesio bei šokio raiškai, muzikalumui, plėtojamas mokinių kūrybinis potencialas, skatinama šokėjo-menininko asmenybės branda. Repertuaras parenkamas atsižvelgiant į individualius mokinių fizinius ir artistinius gebėjimus. Tinkamai parinktas repertuaras suteikia galimybę mokiniui gerai jaustis šokio metu, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus vaidmenis, panaudoti įsisavintus kitų dalykų pamokose įgūdžius;

10.3.5.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką;

10.3.5.3. Dalyko mokymas glaudžiai siejamas su bendrųjų kompetencijų ugdymu suteikiant kompetencijas: pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinę, komunikavimo, mokėjimo mokytis;

10.3.5.4. Patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę, naudoti spektakliui reikalingą butaforiją;

10.3.5.5. Klasikinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

10.3.6. Mokinių pasiekimai:

1. Praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.	
Nuostatos — įtraukti mokinius į profesionalių Lietuvos teatrų ir mokyklos repertuarų spektaklius, skatinti mokinių šokėjiškumą, supažindinti su klasikinio palikimo pavyzdžiais, autorinėmis mokytojų kompozicijomis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti šokius iš Lietuvos teatrų ir mokyklos repertuaro.	1.1.1. Apibūdinti ir atlikti vaidmenis priklausomai nuo teatrų repertuaro ir mokinių dalyvavimo juose; 1.1.2. Šokius atlikti laisvai ir išraiškingai, koordinuojant kūno judesius

	ir išlaikant stiliaus pojūtį.
1.2. Atlikti ištraukas iš Klasikinių baletų repertuaro.	1.2.1. Atsižvelgiant į klasės sudėtį ir mokinių pasiruošimo lygį, pasirinktinai atlikti: 9 klasėje: - merginų klasėje: vieną iš fėjų variacijų P. Čaikovskio baletu „Miegančioji gražuolė“ prologe, princesės Florinos variaciją P. Čaikovskio baletu „Miegančioji gražuolė“, Amūro variaciją L. A. Minkaus baletu „Don Kichotas“ II veiksmo ir kt.; - vyrų klasėje: variaciją iš L. Delibo baletu „Silvija“, variaciją iš A. Adamo baletu „Žizel“ I veiksmo, dviejų Piero variaciją iš J. Baier baletu „Lėlių fėja“ ir kt. 10-oje klasėje: - merginų klasėje: Lizos variaciją iš J. F. Hertelio baletu „Tuščias atsargumas“ III veiksmo, Driadų valdovės variaciją iš L. A. Minkaus baletu „Don Kichotas“ II veiksmo, Kitri variaciją iš L. A. Minkaus baletu „Don Kichotas“ III veiksmo, Raimondos variaciją iš A. Glazunovo baletu „Raimonda“ III veiksmo; <i>pas de deux</i> iš A. Adamo baletu „Žizel“ I veiksmo, <i>pas de deux</i> iš B. Pavlovskio baletu „Snieguolė ir septyni nykštukai“ II veiksmo, Alyvų fėjos variaciją iš P. Čaikovskio baletu „Miegančioji gražuolė“ I veiksmo, <i>adagio</i> iš A. Adamo baletu „Korsaras“ III veiksmo, intarpinę variaciją iš A. Adamo baletu „Žizel“ I veiksmo ir kt.; - vyrų klasėje: 4-rių kavalierių variaciją iš A. Glazunovo baletu „Raimonda“, <i>pas de deux</i> iš A. Adamo baletu „Žizel“ I veiksmo, <i>pas de deux</i> iš B. Pavlovskio baletu „Snieguolė ir septyni nykštukai“ II veiksmo, <i>adagio</i> iš A. Adamo baletu „Korsaras“ III veiksmo, intarpinę variaciją iš A. Adamo baletu „Žizel“ I veiksmo ir kt. 1.2.2. Šokius ir variacijas atlikti muzikaliai, atskleidžiant individualias išraiškos galimybes, stiliaus pojūtį.

1.3. Atlikti mokytojų kūrybines kompozicijas, autorinius etiudus, šiuolaikinių choreografų pastatymų ištraukas.	1.3.1. Atsižvelgiant į klasės sudėtį ir mokinių pasiruošimo lygį, pasirinktinai atlikti: 9 klasėje (I gimnazijos klasėje): - merginų klasėje: Kopelijos variaciją iš L. Delibo baleto „Kopelija“ III veiksmo (choreografija V. Brazdylio), Svanildos draugių ketveriukę iš L. Delibo baleto „Kopelija“ III veiksmo (choreografija V. Brazdylio), choreografinę miniatiūrą „Nakties paukštis“ (muzika V. Baier, choreografija J. Smorigino), mokytojų ar svečių kurtą variaciją arba miniatiūrą ir kt.; - vyrų klasėje: Franco draugų ketveriukę iš L. Delibo baleto „Kopelija“ I veiksmo (choreografija V. Brazdylio), mokytojų ar svečių kurtą variaciją arba miniatiūrą ir kt.; 10 klasėje (II gimnazijos klasėje): - Svanildos ir Franco <i>pas de deux</i> iš L. Delibo baleto „Kopelija“ III veiksmo (choreografija V. Brazdylio) ir kt.; 1.3.2. Atlikti ištraukas, laisvai ir išraiškingai, koordinuojant kūno judesius, išlaikant stiliaus pojūtį, tobulinant technikos atlikimą, atskleidžiant mokinių individualybę.
1.4. Tinkamai pasiruošti spektakliui arba koncertui.	1.4.1. Apibūdinti ir tinkamai paruošti vaidmens kostiumą, makiažą, šukuoseną, reikalingas butaforijas ir kt.; 1.4.2. Apibūdinti ir tinkamai paruošti kūną vaidmeniui atlikti (apšildomieji pratimai, mityba spektaklio dieną, tinkamas poilsis ir kt.); 1.4.3. Apibūdinti ir tinkamai pasiruošti vaidmens kūrimui psichologiškai (vaidmens analizė, susikaupimas prieš spektaklį, jaudulio suvaldymas ir kt.).

10.3.7. Turinio apimtis. Praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas: šokiai iš profesionalių Lietuvos teatrų ir mokyklos teatro repertuaro; ištraukos iš klasikinių baletų repertuaro; mokytojų kūrybinės kompozicijos, autoriniais etiudais, šiuolaikinių choreografų pastatymų ištraukos; teorinė medžiaga apie pasiruošimą spektakliui arba koncertui.

10.3.8. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Praktinis šokių ir jų fragmentų įsisavinimas ir atlikimas.		

Mokinys yra patenkinamos sceninės išvaizdos bei kūno proporcijų. Choreografinės užduoties atlieka patenkinamai, tačiau jas atliekant pasigendama išraiškingumo, muzikalumo. Sunkiai suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras. Ne visuomet geba tinkamai pasiruošti sektakliams ir koncertams.	Mokinys geros sceninės išvaizdos bei kūno proporcijų. Gerai atlieka choreografinės užduoties, koordinuoja judesius. Šoka muzikaliai, šokėjiškai. Žino, suvokia kontekstą ir šoka atitinkama maniera, stiliumi. Tinkamai pasiruošia sektakliams ir koncertams.	Mokinys yra puikios sceninės išvaizdos bei kūno proporcijų. Atlikdamas choreografinės užduoties išsiskiria tiksliais judesiais atlikimu, puikia šokio technika, koordinacija. Užduoties atlieka kūrybiškai, įtaigiai, muzikaliai. Gerai žino ir suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras, jas puikiai pademonstruoja šokio metu. Puikiai pasiruošia sektakliams ir koncertams.
--	---	---

10.4. Aktoriaus meistriškumo dalyko mokoma 10 (II gimnazijos) klasėje, dalykas skirtas susipažinti su vaidybos pagrindais, gebėti juos atpažinti ir įvardinti, pritaikyti atliekant šokio vaidmenis.

10.4.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko vaidybinį talentą, suteikiant kompetencijas bei socialinės kultūros pagrindus, ugdant kūrybišką asmenybę.

10.4.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per aktoriaus meistriškumo pamokas mokiniai:

10.4.2.1. susipažintų su nauja disciplina, svarbiausiais jos bruožais;

10.4.2.2. atskleisti būsimo baleto šokėjo–aktoriaus kūrybinę prigimtį, išmokyti perteikti kuriamojo personažo mintis, emocijas, charakterio bruožus ir konfliktus plastika bei menine išmone;

10.4.2.3. lavintų prigimtinius meninius gabumus, judesio raišką, muzikalumą, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

10.4.2.4. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

10.4.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

10.4.3.1. Aktorinio meistriškumo pagrindai;

10.4.3.2. Praktinis etiudų kūrimas.

10.4.4. Didaktinės nuostatos:

10.4.4.1. Aktorinio meistriškumo pamokose formuojami papildomi klasikinio šokio atlikėjui reikalingi įgūdžiai. Pamokų metu mokomasi vaidybos pagrindų, susipažįstama su vaidyba klasikinio šokio baletuose, išskirtinis dėmesys skiriamas judesio raiškos natūralumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

10.4.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką. Aktorinio meistriškumo pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, aiškos, siekiančios sudominti mokinį;

10.4.4.3. Ugdymas glaudžiai siejamas su bendrųjų kompetencijų ugdymu. Suteikiamos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesnio ugdymosi kelio pasirinkimui: pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis, socialinė–pilietinė, asmeninė;

10.4.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta aktorinio meistriškumo pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią aktorinio meistriškumo pamokoms skirtą aprangą ir avalynę, gebėti naudotis reikalinga scenografija ir butaforija;

10.4.4.5. Aktorinio meistriškumo pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

10.4.5. Mokinių pasiekimai:

1. Aktorinio meistriškumo pagrindai.	
Nuostatos — padėti mokiniams suvokti vaidybos svarbą kuriant šokio vaidmenį, suteikti aktorinio meistriškumo pagrindus įgalinančius mokinius laisvai ir drąsiai kurti ir interpretuoti atliekamus vaidmenis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Panaudoti aktorinio meistriškumo pagrindus kuriant trumpus etiudus.	1.1.1. Nupasakoti aktoriaus meistriškumo disciplinos svarbą choreografijoje; 1.1.2. Apibūdinti etiudo, siužetų kūrimo, psichofizinio veiksmo, veiksmo elementų (priežastis, tikslas, priemonės ir kt.) sąvokas. Gebėti jas parodyti praktiškai, jų pagalba kurti trumpus etiudus; 1.1.3. Trumpuose etiuduose tinkamai panaudoti sceninio veiksmo organiškumo arba tikroviškumo elementus: tiesos pojūtį (matyti, girdėti, jausti, lytėti, uostyti ir kt.), įvykių vertinimus, prisitaikymus, pateisinimus ir kt.; 1.1.4. Apibūdinti ir etiuduose tinkamai panaudoti gesto plastiką, jausmo ir vyksmo organiškumą; 1.1.5. Apibūdinti vaidyboje naudojamų daiktų reikšmę ir tinkamai juos panaudoti etiuduose.
1.2. Tinkamai naudoti scenos erdvę kuriant trumpus etiudus.	1.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir praktiškai atlikti: scenos padalinimus, rakursus scenoje, mizanscenas baleto spektaklyje (scenos grafika), statusus scenoje, atlikėjų tarpusavio ryšį grupinėse scenose ir kt.
1.3. Tinkamai parinkti judesius ir panaudoti kostiumus, jų detales, butaforiją kuriant ir atliekant trumpus istorinius etiudus.	1.3.1. Apibūdinti istorijos vaidmenį balete; 1.3.2. Apibūdinti ir atlikti: įvairių istorinių epochų manieras, istorinio kostiumo diktuojamą elgesį, istorinio kostiumo aksesuarus ir jų dėvėjimą, įvairių epochų reveransus, panaudojant aksesuarus ir kt.; 1.3.3. Analizuoti ir nupasakoti stebėtus spektaklius iš videomedžiagą.
2. Praktinis etiudų kūrimas.	
Nuostatos — suteikti patirties kuriant etiudus remiantis literatūros šaltiniais arba laisva interpretacija, paruošiant jau žinomų vaidybinių etiudų ištraukas.	
2.1. Kurti ir atlikti trumpus judesio etiudus.	2.1.1. Kurti judesio etiudus remiantis: gyvenimo įvykiais, literatūrine medžiaga, istoriniais, socialiniais ir politiniais personažo aplinkos veiksniais ir kt.; 2.1.2. Kurti ir atlikti muzikinius etiudus pagal pasirinktą arba duotą temas ir muzikas;

	2.1.3. Nupasakoti ir etiude aiškiai parodyti: pagrindinę idėją, libretą, judesių tekstą, kostiumų ir butaforijos pasirinkimą ir kt.
2.2. Savarankiškai sukurti ir paruošti personažą pagal pasirinktą arba duotą užduotį.	2.2.1. Kurti solinius, porinius ir masinius etiudus nupasakojant ir atliekant: temos parinkimą, sceninę interpretaciją, vidinio ir išorinio veiksmo harmoniją, bendravimą su partneriu, kompozicinius etiudo sprendimus ir kt.; 2.2.2. Sukurti ir paruošti vaidmenį etiude išryškinant individualią interpretaciją, vaidmens charakterį, kitų personažų ir aplinkos įtaką vaidmeniui.

10.4.6. Turinio apimtis:

10.4.6.1. Aktorinio meistriškumo pagrindai:

teorinė medžiaga (vaidybos svarba choreografijoje; etiudo, siužetų kūrimo, psichofizinio veiksmo, veiksmo elementų sąvokos, sceninio veiksmo organiškumo arba tikroviškumo elementai, gesto plastika, vyksmo organiškumas, scenos padalinimai, rakursai scenoje, mizanscenos baleto spektaklyje, statusai scenoje, atlikėjų tarpusavio ryšys, daiktai scenoje, istorijos vaidmuo balete, įvairių istorinių epochų manieros, istorinio kostiumo diktuojamas elgesys, istorinio kostiumo aksesuarai, įvairių epochų reveransai, panaudojant aksesuarus ir kt.) ir praktinis jos panaudojimas trumpuose etiuduose; videomedžiagos peržiūra;

10.4.6.2. Praktinis etiudų kūrimas: trumpi judesio etiudai solo, grupėje, personažo kūrimas pagal pasirinktą arba duotą užduotį.

10.4.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Aktorinio meistriškumo pagrindai.		
Mokinys silpnai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos pagrindus. Į pamokas dažnai ateina nepasiruošęs, pamokose būna vangus, dirba nenoriai.	Mokinys gerai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos pagrindus. Į pamokas dažnai ateina pasiruošęs, pamokų metu aktyviai dalyvauja.	Mokinys puikiai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos pagrindus. Į pamokas visuomet ateina pasiruošęs, pamokų metu aktyviai dalyvauja, siūlo savo idėjas, noriai įgyvendina kitų idėjas.
2. Praktinis etiudų kūrimas.		
Mokinys silpnai kuria etiudus solo ir grupėje. Etiudus atlieka patenkinamai, tačiau atlikime pasigendama išraiškingumo, muzikalumo. Sunkiai suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras.	Mokinys gerai kuria etiudus solo ir grupėje pagal pasirinktas arba duotas užduotis. Jas atlieka muzikaliai. Žino, suvokia vaidmens kontekstą ir jį atlieka atitinkama maniera, stiliumi.	Mokinys puikiai kuria etiudus solo ir grupėje pagal pasirinktas arba duotas užduotis. Užduotis atlieka kūrybiškai, įtaigiai, muzikaliai. Gerai žino ir suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras, jas puikiai pademonstruoja.

10.5. Duetinio šokio dalykas skirtas 10 (II gimnazijos) klasės mokiniams įgyti duetinio šokio pagrindus, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

10.5.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant duetinio šokio pagrindus, formuojant baleto artisto įgūdžius ir teatrinę kompetenciją, ugdamas kūrybišką, aktyvią estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę.

10.5.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

10.5.2.1. įsisavintų pagrindinius duetinio šokio įgūdžius, siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo, lavintų koordinaciją;

10.5.2.2. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą;

10.5.2.3. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius.

10.5.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

10.5.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

10.5.3.2. Koordinacijos, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.

10.5.4. Didaktinės nuostatos:

10.5.4.1. Duetinio šokio pamokose formuojami klasikinio šokio įgūdžiai: mokomasi duetinio šokio pagrindų, tiksliai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti juos su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šio dalyko pamokos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

10.5.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką. Ugdyme glaudžiai siejamos bendrosios ir dalykinės kompetencijos: iniciatyvumo ir kūrybingumo, komunikavimo, mokėjimo mokytis;

10.5.4.3 Duetinio šokio pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti duetinio šokio reikalavimus (ypač svarbus duetinio šokio pamokose yra merginų kūno svoris, atliekant pakėlimus);

10.5.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta duetinio šokio pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią duetinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

10.5.4.5. Duetinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

10.5.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje.	
Nuostata – ugdyti pagrindinius duetinio šokio įgūdžius ir techninius gebėjimus, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą šokant poroje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Apibūdinti ir atlikti pagrindinius duetinio šokio palaikymus.	1.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti: pagrindinius merginų palaikymus <i>par terre (releve iš V pozicijos ant dviejų ir vienos kojų; developpe 45° ir 90° visose klasikinio šokio didžiosiose pozose; developpe, developpe-passe, grand rond de jambe</i> (merginai stovint ant vienos kojos, bet keičiant pozas); įvairūs <i>grand port de bras</i> ; pagalbiniai judesiai jungtyse, užbaigiant mažose ir didelėse

	klasikinio šokio pozose; posūkiai (1/4 ir 1/2 rato), kurių metu keičiasi merginų pozų rakursai), dviem rankomis už liemens (posūkiai <i>battement soutenu</i> , <i>grand fnette a la seconde</i> baigiant I-me ir II-me <i>arabesque</i> ; <i>tour lents</i> visose didelėse klasikinio šokio pozose; <i>les porouettes</i> iš V ir IV pozicijų; merginos palaikymai „kintančiose“ pozose; merginos palaikymai „kintančiose“ I <i>arabesque</i> pozose) ir dviejų rankų (už riešų ir plaštakų: palaikymai visose mažose ir didelėse klasikinio šokio pozose (<i>arabesque</i> , <i>attitude</i> , <i>a la seconde</i>), viena ranka už riešo, plaštakos, liemens (palaikymai visose didelėse klasikinio šokio pozose), merginų pakėlimus, laikant jas dviem rankomis už liemens (visi maži klasikinio šokio šuoliai) ir kt.; 1.1.2. Apibūdinti ir atlikti pagrindinius anksčiau išmokus palaikymus jungiant juos į ilgesnius judesių junginius.
2. Koordinacijos, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.	
Nuostata – lavinti muzikalumą, kūno ir atskirų jo dalių koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbą su partneriu ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kūno pojūčius; 2.1.2. Judant poroje, pajauti bendrą tempą ir koordinuoti kūno judesius judant kartu su partneriu.
2.2. Orientuotis erdvėje.	2.2.1. Atliekant judesius ir jų junginius poroje tiksliai orientuotis erdvėje; 2.2.2. Keisti ritmiką, greitį, atlikti judesius poroje tiksliai ir švariai; 2.2.3. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.2.4. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
2.3. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	2.3.1. Atlikti judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 2.3.2. Atlikti judesius muzikaliai, išraiškingai, ritmiškai.

10.5.6. Turinio apimtis:

10.5.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje: paprasčiausi merginų palaikymai *par terre*;

10.5.6.2. Koordinacijos, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas: užduotys tikslesnei kojų, rankų, galvos ir korpuso judesių koordinacijai lavinti, kūno pojūčiams judesių metu koordinuoti; judesių junginiai, ugdantys partnerio pajautimą, šokimą koordinuojant judesius kartu su partneriu ir

„padedant“ partneriui šokti; judesių junginiai, ugdantys savo vietos erdvėje kitų mokinių atžvilgiu pajautimą ir išlaikymą; judesių junginių atlikimas koncentruojantis į tempą, muzikalumą, ritmiką.

10.5.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys silpnai įsisavinęs duetinio šokio technikos pagrindus, sunkiai atlieka judesių junginius, silpnai jaučia partnerį. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai įsisavinęs duetinio šokio technikos pagrindus, gana koordinuotai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, jaučia partnerį, geba šokti kartu. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų junginius, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai įsisavinęs duetinio šokio technikos pagrindus, koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, puikiai jaučia partnerį, geba šokti poroje. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
Muzikalumo ir judesių raiškos ir erdvinio suvokimo lavinimas ir praktika veiklos srityse.		
Sunkiai koordinuoja ilgesnius judesių junginius, nelaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgiu. Silpnai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka neįsiklausęs į muzikos charakterį.	Gerai koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius, gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judėdamas erdvėje. gerai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius, puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judėdamas erdvėje. Puikiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

11. Mokantis modernaus šokio technikos, gilesniam meno srities šakos dalykui pažinti mokiniai mokosi baleto srities meno šakos dalyką papildančio ugdymo dalykų – kompozicijos ir improvizacijos, šokio stilių, klasikinio šokio technikos, kontaktinės improvizacijos dalykų.

11.1. Kompozicijos ir improvizacijos dalykas, skirtas 9 (I gimnazijos) klasės mokiniams susipažinti su pagrindiniais improvizacijos elementais, ugdyti mokinių kūrybiškumą, saviraišką, individualią judėjimo stilistiką, padėti mokiniui pajauti natūralų judesį, lavinti ištvermę ir koordinaciją.

11.1.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko kūrybiškumą ir talentą, suteikiant įgūdžius, reikalingus ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinei ir kultūrinei patirčiai atvirą asmenybę.

11.1.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

11.1.2.1. ugdytų improvizacinius sugebėjimus šokant solo, poroje, grupėje;

11.1.2.2. ieškotų naujų judėjimo stilių, ugdytų gebėjimą kūrybiškai pažvelgti į užduotis bei kasdieninius reiškinius;

11.1.2.3. lavintų kūrybiškumą ir improvizacinius sugebėjimus, prigimtinius meninius gabumus;

11.1.2.4. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

11.1.2.5. ugdytų(si) valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

11.1.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

11.1.3.1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas;

11.1.3.2. Trumpų kompozicijų kūrimas.

11.1.4. Didaktinės nuostatos:

11.1.4.1. Kompozicijos ir improvizacijos pamokose mokomasi kūrybiškumo, muzikalumo, judesių įvairovės, saviraiškos, individualaus judėjimo stilistikos, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui ir šokėjo-menininko asmenybės brandai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

11.1.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką. Suteikiamos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniam ugdytinių mokymuisi.

11.1.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta kompozicijos ir improvizacijos pamokos, turi būti CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią kompozicijos / improvizacijos pamokoms skirtą aprangą;

11.1.4.4. Kompozicijos ir improvizacijos pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

11.1.5. Mokinių pasiekimai:

1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas.	
Nuostatos — padėti mokiniams suvokti improvizacijos svarbą, suteikti improvizacijos pagrindus, padėti rasti individualų judėjimo stilių, ugdyti kūrybiškumą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Improvizuoti solo.	1.1.1. Improvizuoti solo (tyloje) akcentuojant: judesio amplitudės dydį, tempą ir ritmiką, lygmenis (aukštas, žemas ir kt.), energijas (staigus, švelnus ir kt.), erdvę, judėjimą visu kūnu, judėjimą atskiromis kūno dalimis, užlaikymus, pauzes ir kt.; 1.1.2. Improvizuoti solo pagal duotą muziką (sekant muziką, palaikant dialogą su muzika, varijuojant ir kt.); 1.1.3. Improvizuoti: vedant atskiromis kūno dalimis; kuomet vedančioji kūno dalis nuolat kinta; vedant iškart keliomis kūno dalimis.

1.2. Improvizuoti su partneriu.	1.2.1. Apibūdinti darbo su partneriu principus ir taisykles; 1.2.2. Improvizuoti su partneriu per atstumą (judesių kopijavimas arba supriešinimas, partnerio judesių įtaka šokėjo judėjimui, veidrodis, partnerio sekimas arba judesių supriešinimas, erdvės aplink partnerį išnaudojimas ir kt.); 1.2.3. Improvizuoti solo, išlaikant jausmą, kad partneris šalia; 1.2.4. Improvizuoti su partneriu, kai: partneris veda, nurodo kryptį, duoda impulsus judesiui, padaro pozą, prie kurios reikia prisitaikyti ir kt.; 1.2.5. Palaikyti „dialogą“ su partneriu naudojant „klausia / atsako“ formą.
1.3. Laisvai improvizuoti naudojant įsisavintas žinias ir gebėjimus.	1.3.1. Improvizuoti solo ar duetu prisimenant ir panaudojant išmoktas žinias; 1.3.2. Analizuoti, aptarti ir komentuoti atliktas ir matytas improvizacijas.
2. Trumpų kompozicijų kūrimas.	
Nuostatos — suteikti patirties kuriant etiudus, remiantis įsisavinta medžiaga, ugdyti kūrybišką asmenybę.	
2.1. Kurti ir atlikti trumpus judesio etiudus.	2.1.1. Apibūdinti pagrindinius etiudo kūrimo principus; 2.1.2. Sukurti trumpą etiudą solo naudojant įsisavintas žinias ir gebėjimus; 2.1.3. Sukurti trumpą etiudą su partneriu naudojant išmoktus elementus ir improvizacinius principus; 2.1.4. Analizuoti, aptarti ir komentuoti atliktus ir matytus etiudus.
2.2. Kurti ir atlikti struktūrizuotas improvizacijas mokyklos ir kitiems renginiams.	2.2.1. Apibūdinti pagrindinius struktūrizuotos improvizacijos šokio erdvėje ir alternatyviose erdvėse principus; 2.2.2. Bendradarbiaujant klasėje ir su kitomis klasėmis, atlikti struktūrizuotas improvizacijas; 2.2.3. Analizuoti, aptarti ir komentuoti atliktus ir matytus etiudus.

11.1.6. Turinio apimtis:

11.1.6.1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas: improvizacinės užduotys solo ir poroje; improvizacija pagal duotą muziką;

11.1.6.2. Trumpų kompozicijų kūrimas: trumpo solo etiudo kūrimas; trumpo etiudo su partneriu kūrimas; struktūrizuotos improvizacijos kūrimas bendradarbiaujant klasėje ir su kitomis klasėmis; etiudų analizė, aptarimas.

11.1.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis

1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas.		
Mokinys silpnai improvizuoja solo, duete ir grupėje. Naudojant muziką, sunkiai derina ją su judesių raiška. Mokinys retai bando ieškoti naujų judėjimo ir saviraiškos būdų. Pamokoje mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai improvizuoja solo, duete ir grupėje. Naudojant muziką, derina ją su judesių raiška, kūnas juda aktyviai. Mokinys ieško naujų judėjimo ir saviraiškos būdų. Pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs.	Mokinys puikiai improvizuoja solo, duete ir grupėje. Naudojant muziką, puikiai derina ją su judesių raiška, kūnas juda plačiai, aktyviai, minkštai. Metų eigoje pradeda ryškėti asmeninis atlikėjo braižas, mokinys nuolat ieško naujų judėjimo ir saviraiškos būdų. Pamokoje mokinys visuomet aktyvus, darbingas, suskaipejęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Trumpų kompozicijų kūrimas.		
Mokinys sunkiai dirba komandoje, retai pasiūlo naujų idėjų ir nemėgsta bandyti kitų siūlomų idėjų. Dažnai vėluoja laiku atsiskaityti užduotis, jas atlieka paviršutiniškai.	Mokinys gerai dirba komandoje, turi naujų idėjų ir bando kitų siūlomas idėjas. Užduotis atlieka laiku ir kūrybiškai.	Mokinys puikiai dirba komandoje, nuolat turi naujų idėjų ir drąsiai bando kitų siūlomas idėjas. Užduotis atlieka laiku, sąmoningai, kūrybiškai ir atsakingai.

11.2. Šokio stilių dalykas, skirtas supažindinti I gimnazijos klasės mokinius su dviem skirtingais šokių stiliais (charakterinis, lietuvių liaudies sceninis, gatvės, džiazinis šokiai ir kt.), jų istorija ir pagrindiniais atlikimo principais.

11.2.1. Dalyko tikslas – puoselėti mokinio įvairiapusiškumą, ir ugdyti kūrybišką asmenybę.

11.2.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

11.2.2.1. susipažintų su skirtingais šokių stiliais, jų istorija bei judėjimo principais;

11.2.2.2. ugdytų koordinaciją, stiliaus pojūtį, skirtingus judėjimo principus, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą;

11.2.2.3. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

11.2.2.4. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius.

11.2.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

11.2.3.1. Susipažinimas su šokio stiliumi ir šio stiliaus technikos įsisavinimas;

11.2.3.2. Etiudo atlikimas numatyto šokio stilistika.

11.2.4. Didaktinės nuostatos:

11.2.4.1. Šokio stilių pamokose mokomasi įsisavinti kitos stilistikos šokio techniką, ugdyti atvirą požiūrį į kitų stilių šokius, jų atlikimo principus, istoriją, susikūrimo priežastis. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Ugdytume glaudžiai siejamos bendrosios ir dalykinės kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniam ugdytinių mokymuisi;

11.2.4.2. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus. Pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus;

11.2.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta šokio stilių pamokos, turi būti CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams

užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią numatytam šokio stiliui skirtą aprangą ir avalynę;

11.2.4.4. Šokio stiliaus pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

11.2.5. Mokinių pasiekimai:

1. Susipažinimas su šokio stiliumi ir šio stiliaus technikos įsisavinimas.	
Nuostatos — padėti mokiniams suvokti skirtingų šokio stilių svarbą šiuolaikinio šokio atlikėjui, suteikti šokio stiliaus technikos pagrindus, žinių apie šokio atsiradimą, ugdyti atvirą požiūrį į kitus stilius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Trumpai nupasakoti šokio stiliaus istoriją, pagrindinius bruožus.	1.1.1. Trumpai nupasakoti šokio stiliaus istoriją; 1.1.2. Įvardinti ir apibūdinti pagrindinius šokio stiliaus bruožus.
1.2. Atlikti šokio stiliaus techninius elementus.	1.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius šokio technikos elementus: baziniai judesiai, sudėtingesni judesių junginiai, ilgesni judesių judesiai išvermei ir koordinacijai ugdyti ir kt.; 1.2.2. Judesius ir jų junginius atlikti muzikaliai ir atskleidžiant judesio stilių ir charakterį.
2. Etiudo atlikimas numatyto šokio stilistika.	
Nuostatos — giliau įsisavinti šokio stiliaus subtilybes mokantis ir atliekant to stiliaus šokio kompoziciją.	
2.1. Atlikti vieną arba kelias šokio kompozicijas atskleidžiant šio šokio stiliaus pagrindines savybes.	2.1.1. Atlikti vieną arba kelias šokio kompozicijas; 2.1.2. Atliekant kompozicijas atskleisti šokio stilių, charakterį; 2.1.3. Atliekant kompoziciją naudoti tinkamą aprangą ir avalynę, reikalingą butaforiją, juos įvardinti ir apibūdinti.

11.2.6. Turinio apimtis.

11.2.6.1. Susipažinimas su šokio stiliumi ir šio stiliaus technikos įsisavinimas: šokio stiliaus istorija, šokio stiliaus bruožai; šokio stiliaus pagrindinių technikos elementų įsisavinimas.

11.2.6.2. Etiudo atlikimas numatyto šokio stilistika: šokio kompozicijos atskleidžiant šio šokio stiliaus pagrindines savybes.

11.2.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Susipažinimas su šokio stiliumi ir šio stiliaus technikos įsisavinimas.		
Mokinys gali atlikti pagrindinius šokio technikos judesius ir jų junginius. Trumpai apibūdina šokio istoriją, įvardina kelis pagrindinius jo bruožus. Pamokoje mokinys dirba	Mokinys gerai įsisavinęs šokio technikos pagrindus, koordinuotai ir muzikaliai atlieka judesių kombinacijas. Nupasakoja šokio istoriją, pagrindinius jo bruožus, pateikia pavyzdžių.	Mokinys puikiai įsisavinęs šokio technikos pagrindus, puikiai koordinuoja, muzikaliai ir raiškiai atlieka judesių kombinacijas. Išsamiai nupasakoja šokio istoriją, pagrindinius jo bruožus, pateikia

vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikonzentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	daug pavyzdžių ir palyginimų. Pamokoje mokinys visuomet aktyvus, darbingas, suskaičius, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Etiudo atlikimas numatyto šokio stilistika.		
Mokinys patenkinamai atlieka šokio kompoziciją. Retai atskleidžia šokio charakterį, negali jo įvardinti ir apibūdinti.	Mokinys gerai, koordinuotai, muzikaliai atlieka šokio kompoziciją. Atskleidžia šokio stilių ir charakterį, gali juos apibūdinti.	Mokinys puikiai, koordinuotai, muzikaliai atlieka šokio kompoziciją. Tiksliai ir jautriai atskleidžia šokio stilių ir charakterį, gali juos išsamiai apibūdinti.

11.3. Klasikinio šokio technikos dalykas skirtas I–II gimnazijos klasių mokiniams įsisavinti klasikinio šokio technikos įgūdžius, judesius ir jų junginius prie atramos, salės viduryje, šuolių technikoje, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

11.3.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant įgūdžius, muzikinę ir estetinę kompetencijas, reikalingus ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinei ir kultūrinei patirčiai atvirą asmenybę.

11.3.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

11.3.2.1. įsisavintų klasikinio šokio judesius prie atramos ir salės viduryje, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

11.3.2.2. lavintų ištvermę, koordinaciją, prigimtinius fizinius duomenis, meninius gabumus, judesių išraiškingumą, muzikalumą, gebėjimą šokti solo ir grupėje;

11.3.2.3. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą;

11.3.2.4. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius.

11.3.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

11.3.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

11.3.3.2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

11.3.4. Didaktinės nuostatos:

11.3.4.1. Klasikinio šokio pamokose mokomasi koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti klasikinio šokio judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokoje glaudžiai siejamos kompetencijos: pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis;

11.3.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Mokiniai pamokoje skirstomi į tris pogrupius pagal pasiekimus (aukštasis, pagrindinis, pradedančiųjų). Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus;

11.3.4.3. Klasikinio šokio technikos pamokose taikomi mokymo metodai, atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita: ištvermės ugdymo ir atsipalaidavimo, raumenų stiprinimo ir tempimo. Fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti klasikinio šokio reikalavimus. Preciziškai nuosekliai ir taisyklingai ištobulintas būsimojo šokėjo kūnas turi svarbią reikšmę įsisavinant

klasikinio šokio techniką, taip pat palengvina mokymo ir tobulėjimo procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

11.3.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

11.3.4.5. Klasikinio šokio technikos pamokų metu mokiniai vertinami žodžiu ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

11.3.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – ugdyti mokinio techninius gebėjimus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti klasikinio šokio judesius prie atramos.	1.1.1. Atpažinti, apibūdinti ir metodiškai atlikti klasikinio šokio judesius (atsižvelgiant į mokinių pasirengimo lygį ir mokinių grupės techninį pasirengimo lygį): <i>demi-plies</i> ir <i>grand plies</i> , <i>battements tendus</i> , <i>battements tendus jete</i> , <i>battements fondu</i> , <i>battements frappe</i> , <i>ronds de jambe</i> , <i>grand battements jetes</i> , <i>releves</i> , įvairūs <i>pirouettes</i> ir kiti sukiniai, lenkimaisi pirmyn, atgal, į šoną ir kt.; kūno padėtys ir pozos; darbas <i>en pointe</i> (pasirinktinai) ir kt.
1.2. Atlikti klasikinio šokio judesius salės viduryje.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir metodiškai atlikti klasikinio šokio judesius (atsižvelgiant į mokinių pasirengimo lygį ir mokinių grupės techninį pasirengimo lygį): <i>demi-plies</i> ir <i>grand plies</i> , <i>battements tendus</i> , <i>battements tendus jete</i> , <i>battements fondu</i> , <i>battements frappe</i> , <i>ronds de jambe</i> , <i>grand battements jetes</i> , <i>releves</i> , įvairūs <i>pirouettes</i> ir kiti sukiniai, lenkimaisi pirmyn, atgal, į šoną ir kt.; kūno padėtys ir pozos; mažieji ir didieji šuoliai, tramplyniniai šuoliai; judesiai <i>en pointe</i> (pasirinktinai) ir kt.
2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – lavinti kūno ir atskirų jo dalių koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas, suvokti, kad muzika ir judesių raiška yra svarbūs klasikinio šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su klasikinio šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	2.1.1. Atliekant judesius išlaikyti vientisą tempą; 2.1.2. Atlikti sudėtingos koordinacijos judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 2.1.3. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 2.1.4. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.

2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis dirbant grupėje atliekant judesius ir jų junginius prie atramos ir salės viduryje.	2.3.1. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.3.2. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje, laikytis choreografinio brėžinio.

11.3.6. Turinio apimtis:

11.3.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje: klasikinio šokio judesiai prie atramos ir salės viduryje (pasirinktinai atsižvelgiant į mokinių pasirengimo lygį ir mokinių grupės techninį pasirengimo lygį);

11.3.6.2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika: kūno pojūčių koordinavimas; tikslus žvilgsnio taško fiksavimas sukantis; korpuso padėties, atsispyrimo, rankų, kūno ir galvos pozicijų koordinavimas; fizinės ištvermės lavinimas; orientavimasis erdvėje; judesių junginių atlikimas tiksliai išlaikant savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu, laikantis choreografinio brėžinio; judesio ir muzikos charakterio atskleidimas šokant.

11.3.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys patenkinamai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaipeęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Silpnai koordinuoja judesių junginius; netiksliai keičia kūno rakursus. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgiu judant erdvėje ir atliekant choreografinį brėžinį; pasižymi silpna fizine ištverme. Retai judesių junginius atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gerai koordinuoja judesių junginius greitesniu; gana tiksliai keičia kūno rakursus. Pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judant erdvėje ir išlaikant choreografinį brėžinį; pasižymi vidutine fizine ištverme. Ne visada judesių junginius atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai koordinuoja judesių junginius; tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judėdamas erdvėje ir išlaikydamas choreografinį brėžinį; pasižymi itin gera fizine ištverme. Judesių junginius atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

11.4. Kontaktinės improvizacijos dalykas skirtas supažindinti 10 (II gimnazijos) klasės mokinius su pagrindiniais kontaktinės improvizacijos elementais, ugdyti mokinių saviraišką, darbą poroje ir grupėje, lavinti ištvermę ir koordinaciją.

11.4.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko talentą, suteikiant papildomus įgūdžius, reikalingus ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinei ir kultūrinei patirčiai atvirą asmenybę.

11.4.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

11.4.2.1. susipažindintų su kontaktine improvizacija, jos istorija, bruožais, darbo principais;

11.4.2.2. ugdytų(si) partnerio pajautimą bei pasitikėjimą partneriu, improvizacinius sugebėjimus artimai dirbant poroje ir grupėje, gebėjimą kūrybiškai pažvelgti į užduotis bei kasdieninius reiškinius;

11.4.2.3. išmokyti elementarių pakėlimų naudojant ir tinkamai nukreipiant partnerio jėgą;

11.4.2.4. lavintų kūrybiškumą ir improvizacinius sugebėjimus, prigimtinius meninius gabumus;

11.4.2.5. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

11.4.2.6. ugdytų(si) valią, disciplinotumą ir tvarkingumą.

11.4.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

11.4.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje;

11.4.3.2. Dalyko įgytų žinių panaudojimas improvizuojant.

11.4.4. Didaktinės nuostatos:

11.4.4.1. Kontaktinės improvizacijos pamokose mokomasi pasitikėti ir pajusti partnerį, tinkamai nukreipiant partnerio jėgą bei siekiant palengvinti pakėlimus. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus, ugdomos kompetencijos;

11.4.4.2. Kontaktinės improvizacijos pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita: ištvermės ugdymo ir atsipalaidavimo. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus (ypač svarbus pamokose yra kūno svoris, atliekant pakėlimus);

11.4.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta kontaktinės improvizacijos pamokos, turi būti CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią kontaktinės improvizacijos pamokoms skirtą aprangą;

11.4.4.4. Kontaktinės improvizacijos šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

11.4.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostatos — supažindinti su kontaktinės improvizacijos istorija, pagrindiniais bruožais, padėti mokiniams suvokti kontaktinės improvizacijos svarbą, ugdyti mokinio techninius gebėjimus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Nupasakoti kontaktinės improvizacijos istoriją ir bruožus.	1.1.1. Nupasakoti kontaktinės improvizacijos istoriją ir pagrindinius darbo principus; 1.1.2. Aptarti ir analizuoti videomedžiagą.
1.2. Atlikti kontaktinės improvizacijos pagrindus.	1.2.1. Apibūdinti ir atlikti pasitikėjimo pratimus (darbas su partneriu užsimerkus, kritimai partneriui

	ar partneriam gaudant ir kt.); 1.2.2. Apibūdinti ir atlikti atsipalaidavimo ir kūno sąlyčio su grindimis pajautimo pratimus.
1.3. Dirbti poroje naudojant kontaktinės improvizacijos principus.	1.3.1. Apibūdinti ir atlikti kontakto su partneriu be svorio perdavimo užduotis (kontaktas per atstumą – akimis, prisilietimą, naudojant bendrą tašką (taško judėjimas erdvėje, taško ridenimasis kūnu, taško slydimas kūnu), energijos „atidavimą ir pagavimą“ partnerio „vedimą ir sekimą“ ir kt.); 1.3.2. Apibūdinti ir atlikti: bendro gravitacijos taško tarp dviejų kūnų principus (erdvėje judantis taškas, riedantis taškas, slystantis taškas ir kt.); Nancy Stark Smith's „Small Dance“; dalinį svorio pernešimą ant gulinčio partnerio, visą svorio pernešimą ant gulinčio partnerio, ridenimą su / po / virš partnerio; darbą poroje išlaikant centrus kontakto vieta (gulint, sėdint, stovint, judant); pagrindinius kontaktinės improvizacijos pakėlimus ir palaikymus.
2. Dalyko įgytų žinių panaudojimas improvizuojant.	
Nuostatos — panaudoti įsisavintas žinias improvizuojant solo ir grupėje, ugdyti kūrybiškumą, gebėjimą saugiai rizikuoti, ieškoti naujų judėjimo principų.	
2.1. Improvizuoti panaudojant kontaktinės improvizacijos principus.	2.1.1. Aktyviai ir pilnavertiškai dalyvauti kontaktiniuose „Jam’uose“; 2.1.2. Aptarti, analizuoti „jam’uose“ įgytas patirtis.

11.4.6. Turinio apimtis:

11.4.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje: kontaktinės improvizacijos istorija ir pagrindiniai darbo principai, videomedžiagos analizė; pasitikėjimo pratimai; atsipalaidavimo ir kūno sąlyčio su grindimis pajautimo pratimai; kontakto su partneriu be svorio perdavimo užduotys; bendro gravitacijos taško tarp dviejų kūnų principai; Nancy Stark Smith's „Small Dance“; svorio pernešimo pratimai; darbas su partneriu išlaikant centrus kontakto vieta; pakėlimai ir svorio atidavimai ar priėmimai akcentuojant ir naudojantis žmogaus kūno (raumenų, griaučių ir kt.) struktūromis;

11.4.6.2. Dalyko įgytų žinių panaudojimas improvizuojant: kontaktiniai „Jam'ai“; „Jam'ų“ aptarimas ir analizė.

11.4.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys tik iš dalies įsisavinęs kontaktinės improvizacijos principus, silpnai jaučia kūno kontaktą su žeme ir partneriais. Judant kūne matyti daug įtampų, trūksta koordinacijos.	Mokinys gerai įsisavinęs kontaktinės improvizacijos principus, gerai jaučia kūno kontaktą su žeme ir partneriais, naudoja skirtingus kontakto taškus ir principus. Kūnas juda aktyviai, minkštai.	Mokinys puikiai įsisavinęs kontaktinės improvizacijos principus, puikiai jaučia kūno kontaktą su žeme ir partneriais, lengvai naudoja skirtingus kontakto taškus ir principus. Kūnas juda plačiai, aktyviai,

		minkštai.
2. Dalyko įgytų žinių panaudojimas improvizuojant.		
Mokinys silpnai dirba komandoje, sunkiai improvizuoja solo, duete ir grupėje, diskusijų metu retai reiškia savo mintis, stengiasi likti nepastebėtas.	Mokinys gerai dirba komandoje, gerai improvizuoja solo, duete ir grupėje, diskusijų metu reiškia savo mintis.	Mokinys puikiai dirba komandoje, puikiai improvizuoja solo, duete ir grupėje, diskusijų metu drąsiai ir aiškiai reiškia savo mintis.

12. Pagrindinis baleto srities meninio ugdymo dalykas, mokantis pagal pagrindinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programos antrosios dalies meninio ugdymo dalies programą – teatro ir baleto istorija.

12.1. Teatro ir baleto istorijos dalykas skirtas supažindinti mokinius su šokio stilių įvairove, pagrindiniais baleto meno raidos etapais, baleto spektaklių ypatybėmis, teatro struktūra.

12.2. Dalyko tikslas – padėti mokiniams susipažinti su teatro ir baleto istorija nuo antikos laikų iki XXI a., su meninių stilių įvairove, skirtingų baleto spektaklių ir šokių žanrais, ugdyti estetinę nuovoką, gebėjimus stebėti baleto spektaklius, įvaldyti specifinę baleto terminologiją ir sąvokas.

12.3. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

12.3.1. susipažintų su baleto ir modernaus šokio ir teatro istorija, ugdytų mąstymą, įsisavintų terminiją, pažintų ir suprastų baleto meno paskirtį bei poveikį, choreografo, artisto, kompozitoriaus, dailininko vaidmenis spektakliuose, atskleistų grožio estetinę vertę baleto ir teatro mene;

12.3.2. mokytųsi dėmesingai ir sąmoningai žiūrėti spektaklius, suprasti jų turinį, apibūdinti personažus, papasakoti savo įspūdžius apie matytą spektaklį;

12.3.3. pritaikytų įgytas žinias, atliktų kūrybines užduotis siejamas su dalyko programa, skatinančias mokinius suvokti savo sugebėjimus, mąstymo proceso galimybes ir patirtų pasitenkinimą mokymosi procesu ir įgytomis žiniomis.

12.4. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

12.4.1. Šokio ir teatro istorijos, meno procesų ir choreografijos kūrinių pažinimas, analizavimas, interpretavimas ir vertinimas;

12.4.2. Judesio raiška socialiniame kultūriniame gyvenime.

12.5. Didaktinės nuostatos:

12.5.1. Ugdymo procesas grindžiamas nuostata suformuoti būsimo baleto artisto sampratą apie baleto ir teatro meno ištakas, raidą ir formas;

12.5.2. Baleto ir teatro istorijos pamokos organizuojamos pagal aiškią pamokos struktūrą, kurią sudaro įvadinė pamokos dalis, mokymosi veikla ir apibendrinimas, per kurį mokiniai atskleidžia savo praeitų temų suvokimą, gali patikslinti savo žinias. Apibendrinimas sudaro sąlygas mokytojui stebėti mokinių raidą ir pasiekimus, laiku koreguoti programą pagal mokinių gebėjimus, taisyti mokymosi spragas;

12.5.3. Siekdamas sudominti mokinius ir padėti jiems įsidėmėti naują medžiagą mokytojas naudoja vaizdines priemones, knygas, paveikslų iliustracijas, nuotraukas, informacines technologijas, filmus ir kt. Pasitelkiamos kūrybinės užduotys, mokiniai skatinami lankytis teatruose, stebėti ir analizuoti šokio, vaidybos spektaklius;

12.5.4. Patalpoje, kurioje vyksta teatro ir baleto meno pažinimo pamokos, turi būti suolai, lenta, CD / DVD grotuvas, videomonitorius, pagal galimybes, internetinė jungtis arba bevielis internetas. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimams;

12.5.5. Klasikinio šokio istorijos pamokose įgytos mokinių žinios ir pasiekimai vertinami atliekant apklausas, aptariant kūrybinius darbus ir vaizdo medžiagą. Siūloma derinti diagnostinį ir kaupiamąjį vertinimą, atsižvelgiant į pamokos uždavinius ir mokinių galimybes.

12.6. Mokinių pasiekimai:

1. Šokio ir teatro istorijos, meno procesų ir choreografijos kūrinių pažinimas, analizavimas, interpretavimas ir vertinimas.	
Nuostata – suprasti, kad baleto ir teatro menas turi ypatingus bruožus, yra susietas su kitais menais, keičiasi meninių epochų eigoje. Esminis gebėjimas – remiantis kaupiama teorine medžiaga, apibūdinti baleto meno raidą atskiruose etapuose, interpretuoti pateiktą medžiagą, ją lyginti, analizuoti.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atpažinti ir nupasakoti baleto ir teatro istorijos raidą, meninių epochų ypatybes, išskirtines asmenybes.	1.1.1. Įvardinti apibūdinti skirtingas amžių epochas ir jų ypatybes; 1.1.2. Savais žodžiais apibūdinti baleto, modernaus, šiuolaikinio šokio ir vaidybos meno formavimąsi skirtingose epochose; 1.1.3. Įvardinti ir papasakoti apie išskirtines šokio ir teatro pasaulio įžymybes, gyvenusias skirtingose amžių epochose, jų įtaką meno raidai.
1.2. Klasikinio šokio formavimas įvairiose epochose.	1.2.1. Kiekvienoje epochoje išskirti klasikinio šokio elementus; 1.2.2. Apibūdinti šokio elementų reikšmę šių dienų klasikiniam baletui, lyginti juos tarpusavyje.
2. Judesio raiška socialiniame kultūriniame gyvenime.	
Nuostata – padėti mokiniams suprasti, kad šokio ir vaidybos menas reikalauja apmąstymo, sukelia jausmus ir emocijas, išreiškia mintis, turi simbolius ir pagrindinę temą. Esminis gebėjimas – remiantis sukaupta šokio ir teatro istorijos ir kitų specialybinių mokomųjų dalykų patirtimi, apibūdinti savo įspūdžius, nuotaikas, jausmus, asociacijas, kuriuos sukelia matytas spektaklis, juos analizuoti, lyginti su kitais matytais spektakliais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Analizuoti ir lyginti videoperžiūrų metu ir scenoje matytus šokio ir vaidybos spektaklius.	2.1.1. Įvardinti žiūrėto spektaklio pavadinimą, nupasakoti spektaklio siužetą; 2.1.2. Atpažinti ir apibūdinti spektaklio siužeto šaltinį, žanrus, personažus, kilusias asociacijas, bendrą spektaklio nuotaiką, pagrindinę mintį; 2.1.3. Atpažinti ir apibūdinti spektaklio sudėtinės dalis, šokio stilius; 2.1.4. Drąsiai ir išraiškingai nupasakoti matytą spektaklį apibūdinant savo įspūdžius, nuotaikas, jausmus, asociacijas, kurias sukelia matytas spektaklis, naudojant įsisavintą terminologiją.

12.7. Turinio apimtis:

12.1.7.1. Šokio ir teatro istorijos, meno procesų ir choreografijos kūrinių pažinimas, analizavimas, interpretavimas ir vertinimas: Antikos epocha, Senovės Romos kultūra, Viduramžių epocha, Renesanso epocha, Klasicismas epocha, Švietimo epocha, Priešromantis periodas, Romantizmo epocha, baleto menas XIX a. pabaigoje, šokio ir teatro raida XX–XXI a. Istoriniai įvykiai, formuojantys menines epochų savybes, skiriamieji meniniai epochų bruožai, raidos kryptys, įžymiausi

teatrai, šokio meno ypatybės, įžymūs mokytojai, atlikėjai, spektaklių žanrai, Dramos teatro, vaidybos ypatybės, garsiausi dramaturgai ir kt.;

12.1.7.2. Repertuarinių teatrų šokio ir dramos spektaklių peržiūros ir analizė: mokyklos ir profesionalių Lietuvos teatrų ir festivalių lankymas, aptarimas, analizė.

12.1.8. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Šokio ir teatro istorijos, meno procesų ir choreografijos kūrinių pažinimas, analizavimas, interpretavimas ir vertinimas.		
Temos turinį mokinyš atskleidžia iš dalies atsakydamas į mokytojo klausimus. Gali išvardinti dalį terminų, siejamų su teatro struktūra, apibūdinti klausimų pagalba kai kurias specifines sąvokas.	Mokinyš pasakoja užduotą temą, atsakinėja į pateiktus klausimus. Gali paaiškinti terminiją. Mokinyš kalba raiškiai, gali daryti logiškas išvadas.	Atsakymo metu mokinyš ne tik puikiai pasakoja temą, bet gali daryti palyginimus, išvadas, panaudoti žinias analizuojant epochas, žanrus ir kt. Gali savaip interpretuoti temą, papildyti ją savo įspūdžiais. Aiškiai reiškia mintis, tikslingai vartoja jau žinomas ir naujai išmoktas sąvokas.
2. Judesio raiška socialiniame kultūriniame gyvenime.		
Pasakodamas apie matytą spektaklį mokinyš gali pasakyti jo pavadinimą, papasakoti bendrą spektaklio turinį. Pasakodamas apibūdina dalį terminų, į klausimus atsakinėja trumpai ir labai apibendrintai.	Mokinyš pasako baletą pavadinimą, apibūdina siužetą. Mokytojo klausimų padedamas, atskiria spektaklio komponentus, apibūdina personažus, spektaklio siužeto šaltinį, žanrus, kilusias asociacijas, bendrą spektaklio nuotaiką, pagrindinę mintį. Gali įvardinti keletą terminų.	Analizuodamas matytą spektaklį, mokinyš pasako pavadinimą, apibūdina siužetą ir personažus, spektaklio siužeto šaltinį, žanrus, kilusias asociacijas, bendrą spektaklio nuotaiką, pagrindinę mintį, išvardina spektaklio komponentus ir kt. Mokinyš dalinasi savo įspūdžiais, gali daryti palyginimus su anksčiau matytais spektakliais, analizuoti spektaklį istoriniame kontekste. Pasakodamas aiškiai reiškia mintis, tikslingai vartoja sąvokas.

V SKYRIUS

VIDURINIO UGDYMO KARTU SU MENINIU UGDYMU PROGRAMOS MENINIO UGDYMO DALIES BALETO SRITIES DALYKAI

13. Mokantis pagal vidurinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programą, mokinyš gali rinktis vieną iš šių baletą srities programos meno šakos dalykų: klasikinio šokio technikos arba modernaus šokio technikos dalyką.

13.1. Klasikinio šokio technikos dalykas skirtas gilinti klasikinio šokio technikos įgūdžius, judesius ir jų junginius prie atramos, salės viduryje, šuolių ir puantų technikoje, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

13.1.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, tobulinant baletą artisto įgūdžius, muzikinės, estetiškos kompetencijos bei socialinės kultūros pagrindus, formuojant teatrinę kompetenciją, leidžiančią savarankiškai dalyvauti teatro ir kultūriniame gyvenime, ugdant

kūrybišką, aktyvią estetinei ir kultūrinei patirčiai atvirą asmenybę, gebančią šokio raiška prasmingai įgyvendinti savo kūrybinį potencialą.

13.1.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad pamokų metu mokiniai:

13.1.2.1. įsisavintų judesių junginius keičiant muzikinį ritmą, sudėtingesnes *adagio* formas;

13.1.2.2. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo tikslumo;

13.1.2.3. lavintų ištvermę, koordinaciją, atliekant sudėtingesnius judesių junginius greitesniu tempu ir didinant jų apimtį;

13.1.2.4. tobulintų prigimtinius fizinius duomenis, meninius gabumus, sceninės etikos įgūdžius;

13.1.2.5. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius.

13.1.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

13.1.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių tobulinimas ir jų taikymas praktikoje;

13.1.3.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas;

13.1.3.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

13.1.4. Didaktinės nuostatos:

13.1.4.1. Klasikinio šokio pamokose tobulinami klasikinio šokio atlikimui reikalingi įgūdžiai, koordinacija, muzikalumas, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui ir šokėjo–menininko asmenybės brandai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti judesių atlikimo subtilybes, panaudoti įsisavintus įgūdžius kitų dalykų pamokose;

13.1.4.2. Ugdomo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką. Suteikiamos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniam ugdytinių mokymuisi: iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis, asmeninė;

13.1.4.3. Klasikinio šokio technikos pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus. Fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti klasikinio šokio reikalavimus: taisyklingai suformuota laikysena turi svarbią reikšmę tobulinant klasikinio šokio techniką, taip pat palengvina mokymosi procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

13.1.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

13.1.4.5. Klasikinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

13.1.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių tobulinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – tobulinti mokinio šokio technikos gebėjimus, valią, ištvermę, kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti klasikinio šokio judesius prie atramos.	1.1.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius: <i>grands battements jetes</i> su <i>demi-rond</i> ir <i>grand rond de jamb en dehors</i> ir <i>en dedans</i> ; <i>pirouettes en dehors</i> et <i>en dedans</i> , pradedant iš

	didžiųjų pozų (2 apsisukimai); atliekant judesius taikyti anksčiau įgytus judesių atlikimo įgūdžius. Kartoti judesius įvedant sukinius ir mažus šuolius.
1.2. Atlikti klasikinio šokio judesius salės viduryje.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius: III gimnazijos klasėje: <i>port de bras</i> (su korpusu) pozose 90°; <i>tour lent en dehors</i> ir <i>en dedans</i> visose pozose ant puspilčių; <i>flic-flac en tournant</i> iš pozos į pozą 90°; <i>grand fouette en tournant</i> iš pozos į pozą 90°; <i>rennverse en croise en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>pirouettes en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš IV, II, V pozicijų (2–3 sukiniai merginų klasėje, 3 ir daugiau sukinių vaikinų klasėje); <i>pirouettes en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš <i>pas assemble</i>; <i>pirouettes en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš pozos į pozą 45° ir 90°; <i>tours en dehors</i> ir <i>en dedans</i> 90° iš <i>temps releve</i>; <i>tours en dehors</i> ir <i>en dedans</i> 90°; perėjimas iš <i>tours en dehors</i> ir <i>en dedans</i> 90° į <i>pirouettes en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>tours en dehors</i> ir <i>en dedans</i> pozoje 90° iš <i>grand plie</i>; <i>grands pirouettes a la seconde en dehors</i> (8–16, vaikinų klasėje); <i>grands pirouettes en dehors</i> ir <i>en dedans</i> į I ir III <i>arabesques</i>; <i>petits temps sautes</i>; <i>quatre pirouettes</i> su VI <i>por de bras</i>; <i>grands pirouettes en tournant en dehors attitude croisee</i> poza (itališkas); IV gimnazijos klasėje: <i>renverse en ecarte en dedans</i> iš IV <i>arabesque</i>; <i>renverse</i> iš <i>grand rond de jambe developpe</i>; <i>grandes pirouettes en dehors a la seconde</i>; <i>petits temps sautes</i> (vyrų klasėje); <i>tours en dehors</i> ir <i>en dedans</i> pozose 90 po 2 apsisukimus iš eilės; <i>grandes pirouettes</i> (bent 16 posūkių vyrų klasėje); <i>tours chaines</i> ratu (fakultatyviai); 1.2.2. Tiksliai atlikti sudėtingas <i>adagio</i> formas ir įvairius sukinius; 1.2.3. Judesių junginiuose tobulinti sukinių techniką; 1.2.4. Atliekant judesius taikyti anksčiau įgytus judesių atlikimo įgūdžius.
1.3. Atlikti šuolius (pamokos <i>allegro</i> dalis).	1.3.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti šuolius: III gimnazijos klasėje: <i>pas brise</i> į priekį ir atgal <i>en tournant</i> po ¼ posūkio; <i>petits pas jetés battus en tournant</i> po ½ posūkio į šoną ir diagonalėje; <i>sissonne fermee battue</i> 45° visomis kryptimis ir pozose; <i>sissonne ouverte battue</i> 45° visomis kryptimis ir pozose; <i>grand pas assemble battu en tournant</i>; <i>grand sissonne reversee en dehors</i> ir <i>en</i>

	<i>dedans; grande sissonne ouverte en tournant en dehors ir en dedans su polėkiu visose pozose; grande sissonne ouverte par developpe en tournant en dehors ir en dedans, baigiant visose didžiosiose pozose; grande sissonne tombee en tournant en dehors ir en dedans; grand temps lie saute entourant en dehors ir en dedans; rond de jambe en l'air saute 90° en dehors ir en dedans; grand pas jeté passe (baigiant pozose croisee ir effacee į priekį ir atgal); grand pas jeté I ir III arabesque pozose (ratu); grand pas jeté renverse en dehors ir en dedans; pas de ciseaux; pas jete ballote (pas de zephir); pas jete entrelace efface ir croise tiesiojoje linijoje ir diagonale iš coupe-žingsnio, pas chasse; grand pas de basque; pas cabriole fermee visomis kryptimis ir pozose; grand fouette saute en tournant en dedans į I ir III arabesque (vyrų klasėje); grand fouette saute en efface; grand cabriole į priekį ir atgal visose pozose iš coupe, pas glissade, sissonne tombe; grand fouette saute en tournant į III ir IV arabesque su polėkiu diagonale; grand fouette cabriole I ir II arabesques pozose, efface atgal į III ir IV arabesques su polėkiu į diagonale; saut de basque į šoną ir diagonale iš coupe pas chasse; grand pas jete en tournant iš croise į croise tombe-coupe atgal (moterų klasėje); pas jete par terre ir pas jete en l'air en tournant I arabesque diagonale; pas jete en l'air en tournant attitude pozoje iš sissonne tombe-coupe; tours sissonne tombe effacee ir croise diagonale iš eilės (glisse su posūkiu); vyrų klasėje: sissonne tombe en tournant į priekį (bent 2 posūkiai); tours en l'air, baigiant IV pozicijoje (2 apsisukimai); grand pas jeté en tournant iš eilės diagonalėje, ratu (fakultatyviai);</i> <i>IV gimnazijos klasėje: grand pas assemble entrechat-six de vole; sissone fondue battue 90° visose pozose ir kryptyse; grand cabriole ferme visomis kryptimis; grand sissone soubresaut; double rond de jambe en l'air saute en dehors ir en dedans 90°; grand fouette en tournant saute en dedans į III-ą ir I-ą arabesques ir en dehors pozose croisee ir į effacee pirmyn (moterų klasėje); vyrų klasėje: grande sissone ouverte battue visose pozose; pas cabriole iš eilės diagonalėje pozose I ir II arabesque ir su ½ posūkio; grande fouette cabriole battu; grande sissone ouverte en tournant</i>
--	---

	<i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i> baigiant visose pozose (2 apsisukimai); <i>sissonne tombe en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i> su polėkiu pirmyn (bent 2 apsisukimai); <i>tours en l'air</i>, ant kelio (2 apsisukimai); <i>revoltade</i> baigiant I ir III <i>arabesques</i>; <i>saut de basque</i> ratu; <i>saute de basque</i> baigiant pozose 90°; <i>grand temps leve a la seconde en tournant en dedans</i> iš <i>coupe žingsnio</i>, <i>pas chasse</i>; <i>grand pas jete en tournant efface</i> ir <i>croise</i> iš <i>tombe-coupe</i> pirmyn ir atgal; <i>pas jete en l'air en tournant</i> I <i>arabesque</i> ratu; <i>pas jete entralace</i> (permetamas <i>jete</i>) ratu; vyrų klasėje: <i>sissonne tombe en tournant en dehors</i> su polėkiu pirmyn (2 apsisukimai); <i>grand cabriole double</i>; <i>grand pas assemble en tournant</i> (2 apsisukimai); <i>saut de basque</i> (2 apsisukimai); <i>grand pas jete en tournant</i> ratu pozoje <i>attitude efface</i>; <i>tours en l'air</i> iš eilės (2 plius 2 apsisukimo); <i>tours en l'air</i>, baigiant ant kelio (2 apsisukimai); <i>revoltade</i>, baigiant I ir III <i>arabesques</i>; <i>pas jete entralace</i> (permetamas <i>jete</i>) su <i>battu</i> (fakultatyviai); 1.3.2. Atliekant judesių junginius, didinti tempą lavinti šuolio aukštį, erdvės pojūtį, sudėtingą <i>sissonne battu</i> formą; 1.3.3. Tiksliai atlikti įvairius didžiuosius šuolius <i>en tournant</i>; 1.3.4. Atliekant judesius pritaikyti anksčiau įgytus įgūdžius.
1.4. Atlikti judesius <i>sour les pointes</i> merginų klasėje.	1.4.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti judesius <i>sour les pointes</i>: III gimnazijos klasėje: <i>rond de jambe en l'air en dehors</i> ir <i>en dedans</i> 90°; <i>grand sissonne ouverte arabesque</i> pozoje, judant pirmyn; <i>ranverse en croise en dehors</i> ir <i>en dedans</i>; <i>grand fouette en tournant en dedans</i> iš visų pusių; <i>pirouettes en dehors</i> ir <i>en dedans</i> iš visų padėčių; <i>tour fouettes</i> 45° (16–24); <i>temps leve sur le cou-de pied en tournant</i>; <i>tours en dehors</i> ir <i>en dedans</i> pozose 90° iš IV pozicijos, <i>coupe pas tombe</i>; <i>tours en dedans</i> ir <i>en dehors</i> pozose 90°, nusileidžiant į <i>plie-releve</i> po 1 iš eilės (2–4); <i>pas glissade en tournant</i> ratu <i>pirouettes en dedans</i> ratu (<i>pirouettes-piques</i>); <i>pirouettes en dehors</i> iš <i>dégage</i> diagonalėje <i>efface</i>, <i>ecartee</i> ir <i>croise</i> į priekį 90° pozose; <i>temps leve attitude croise</i> ir <i>efface</i> pozose <i>en tournant</i>; <i>pas ballonne saute</i> vietoje ir judant diagonale;

	IV gimnazijos klasėje: <i>grande fouette en tournant en dedans</i> į I-ą <i>arabesque</i> ir <i>en dehors</i> pozijoje <i>effacee</i> pirmyn; <i>tours en dehors</i> ir <i>en dedans a la seconde</i> pozose 90° iš IV-os pozicijos; šuoliai ant pirštų; <i>pas coupe sur le cou-de-pied</i> iš eilės su praėjimu; sukinių pratimai įvairiuose deriniuose ir ratu; <i>tours fouettes</i> 45° (16–32); <i>round de jambe en l'air saute</i> su praėjimu diagonale; <i>entrachats-quatre</i> vietoje ir su praėjimu; 1.4.2. Atliekant judesių junginius, pritaikyti įgytus jų atlikimo įgūdžius, didinti tempą, atliekamų judesių skaičių, judesių junginių ilgį.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – klasikinio šokio judesiams sudėtingėjant, lavinti kūno koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti kūno dalis atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesių junginius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kūno pojūčius, fiksuoti tiksliai kojų kryptis; 2.1.2. Lengvai koordinuoti apsisukimus, tiksliai fiksuojant žvilgsnio tašką; 2.1.3. Atliekant šuolį koordinuoti korpuso padėtį, atsispyrimą, rankų, kūno ir galvos pozicijas.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Lavinti dirbančios kojos žingsnio amplitudę, šuolio aukštį; 2.2.2. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis erdvėje atliekant sudėtingesnius judesius greitesniu tempu.	2.3.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje pagal sceninius taškus; 2.3.2. Atlikti judesius greitesniu tempu orientuojantis erdvėje; 2.3.3. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.3.4. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje, laikytis choreografinio brėžinio.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suvokti, kad muzikalumas ir judesių raišką yra svarbūs klasikinio šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su klasikinio šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	3.1.1. Atlikti sudėtingos koordinacijos judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 3.1.2. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 3.1.3. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.

13.1.6. Turinio apimtis:

13.1.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių tobulinimas ir taikymas praktikoje: klasikinio šokio judesiai prie atramos, jų kartojimas įvedant sukinius ir mažus šuolius; judesiai salės viduryje; šuoliai (pamokos *allegro* dalis); judesiai *sour les pointes* merginų klasėje;

13.1.6.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas: tikslus žvilgsnio taško fiksavimas sukantis; judesių junginiai lavinti korpuso padėties, atsispyrimo, rankų, kūno ir galvos pozicijų koordinaciją; ilgesnės trukmės ir sudėtingesni judesių junginiai fizinei ištvermei ir orientacijai erdvėje lavinti; judesių junginių atlikimas tiksliai išlaikant savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu, laikantis choreografinio brėžinio;

13.1.6.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika: sudėtingos koordinacijos judesiai ir jų junginiai neprarandant tempo arba keičiant tempą; judesio ir muzikos charakterio atskleidimas šokant.

13.1.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Klasikinio šokio technikos įsisavinimas.		
Mokinys patenkinamai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda vidutiniški su perspektyva tobulėti. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų junginius, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda idealiai atitinka klasikinio šokio reikalavimus. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Silpnai koordinuoja judesių junginius; netiksliai keičia kūno rakursus. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje ir atliekant choreografinį brėžinį; pasižymi silpna fizine ištverme.	Gerai koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; gana tiksliai keičia kūno rakursus. Pakankamai tiksliai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje ir išlaikant choreografinį brėžinį; pasižymi vidutine fizine ištverme.	Puikiai koordinuoja sudėtingesnius ir ilgesnius judesių junginius greitesniu tempu ir keičiant tempus; tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judėdamas erdvėje ir išlaikydamas choreografinį brėžinį; pasižymi itin gera fizine ištverme.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Sunkiai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gerai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, tačiau ne visada juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai derina klasikinio šokio technikos judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

13.2. Modernaus šokio technikos dalykas skirtas mokiniams gilinti skirtingų modernaus ir šiuolaikinio šokio technikų žinias ir atlikimą; vystyti natūralų judesį, išlaisvinti kūno įtampas, lavinti ištvermę ir koordinaciją, platų ir aktyvų judėjimą erdvėje, skirtingų technikų stiliaus pajautimą.

13.2.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant muzikinės, estetiškos kompetencijos bei socialinės kultūros pagrindus, formuojant teatrinę kompetenciją, leidžiančią savarankiškai dalyvauti teatriname ir kultūriniame gyvenime, ugdant kūrybišką, aktyvią estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę.

13.2.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad pamokų metu mokiniai:

13.2.2.1. lavintų visapusiškai ištvermingą kūną, galintį minkštai ir lengvai judėti, įsisavintų sudėtingesnius modernaus ir šiuolaikinio šokio technikos judesius ir jų junginius;

13.2.2.2. išmoktų greitai keisti judėjimo tempus, energiją, aukštį, nepastebimai jungti judesius ir dirbti sulaužant „Muzikinį kvadratą“, sukurtų natūralų organinį judėjimo būdą;

13.2.2.3. gebėtų greitai perimti skirtingas judėjimo stilistikas, pastebėtų išskirtinius jų bruožus, siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

13.2.2.4. lavintų atskirų kūno dalių prigimtinius fizinius duomenis, meninius gabumus, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius, sceninės etikos įgūdžius;

13.2.2.5. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

13.2.3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

13.2.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

13.2.3.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas;

13.2.3.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

13.2.4. Didaktinės nuostatos:

13.2.4.1. Modernaus šokio pamokose mokomasi suvokti kūno judėjimo principus, atlikti modernaus ir šiuolaikinio šokio technikas, taisyklingai, tiksliai ir laisvai koordinuoti ir išraiškingai atlikti judesių junginius, derinti judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, išskirtinį dėmesį skiriant skirtingų stilių atlikimui, gebėjimui greitai įsisavinti stilistines detales, judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui ir šokėjo–menininko asmenybės brandai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose suteikiamos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniam ugdytinių mokymuisi.

13.2.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus, pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus. Preciziškai nuosekliai ir taisyklingai išstobulintas būsimojo šokėjo kūnas turi svarbią reikšmę įsisavinant modernaus ir šiuolaikinio šokių technikas, taip pat palengvina mokymo ir tobulėjimo procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

13.2.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta modernaus šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią modernaus šokio pamokoms skirtą aprangą;

13.2.4.4. Modernaus šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

13.2.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.
--

Nuostata – gilinti mokinio kūno anatomijos ir judėjimo principų suvokimą, šokių technikų atlikimą, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
III gimnazijos klasėje:	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti judesius ir jų junginius naudojant energetines kryptis ir „countertechnik“.	1.1.1. Įvardinti ir apibūdinti judesio atlikimą naudojant energetines kryptis ir „countertechnik“; 1.1.2. Atpažinti ir improvizuojant atlikti judesius ir jų junginius naudojant energetines kryptis ir „countertechnik“; 1.1.3. Atlikti judesius ir jų junginius naudojant energetines kryptis ir „countertechnik“.
1.2. Stiprinti viršutinę kūno dalį ir atlikti sudėtingesnius „žemės technikos“ („floorwork“) judesius ir jų junginius.	1.2.1. Atpažinti, nupasakoti ir atlikti kūno stiprinimo pratimus naudojant Jogos ir Pilateso elementus; 1.2.2. Atpažinti, apibūdinti ir metodiškai atlikti: dalinį ir visą svorio pernešimą ant rankų, pečių, galvos ir kt.; švelnius ir kontroliuotus perėjimus iš gulimos pozicijos į klupimą, sėdimą, stovimą, šuolius ir kt. ir grįžimus atgal; įvairius kūlversčius, ridenimus, slydimus pažeme su žeme liečiantis skirtingomis kūno dalimis; žemus šuolius pernešant svorį ant viršutinės kūno dalies; nusileidimus per kelius ir keltis; kritimus; skirtingus aukščio keitimus naudojant spiralę, sukinių, šuolį ir kt.; užsilaikymus ant peties, rankų ir kt.; 1.2.3. Atlikti anksčiau išmokus judesius jungiant juos į ilgesnius junginius ir improvizuojant.
1.3. Atlikti ilgus judesių junginius apjungiant stiprų kūną, lengvus nusileidimus ir pakilimus, judesio platumą ir švelnumą tiek stovint, tiek ant žemės ir ugdant ištvermę.	1.3.1. Atlikti ir apibūdinti ilgas kombinacijas centre akcentuojant: atkilimą nuo žemės be pastangų; saugų ir švelnų kritimą; lygių bei krypčių kaitą; ištvermę lavinančius judesius; nepastebimus perėjimus iš vieno judesio į kitą; spirales, sukinius, šuolius ir kt.
IV gimnazijos klasėje	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti judesių junginius apjungiant ir varijuojant viso mokymosi metu įsisavintą medžiagą.	1.1.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti: „countertechnik“, modernaus šokio stilius, „floorwork“, judėjimą iš kūno centro į išorę, judėjimą naudojant spiralę ir kt.; 1.1.2. Atpažinti ir naudoti skirtingus judesių atlikimo principus ir technikas improvizuojant; 1.1.3. Analizuoti įsisavintus principus, juos lyginti.
1.2. Atlikti judesių junginius tiksliai ir lengvai keičiant lygius ir kryptis.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti kombinacijas centre ir judant diagonale.
1.3. Susikurti natūralų organinį judėjimo būdą, atkreipiant dėmesio į atskiras kūno dalis ir platų judesį.	1.3.1. Teoriškai ir praktiškai analizuoti sąmoningą ir nesąmoningą judėjimą gilinantis į: judesio atsiradimo priežastis; pusiausvyros praradimo ir gąžinimo principus; kvėpavimą, stabilaus centro

	išlaikymą, svorio perkėlimas, „drop“ principus; sustabdymo ir judėjimo ryšį; konkrečių junginių tyrinėjimą ir reakcijas tarp skirtingų kūno dalių; supratimas apie erdvę, laiką, energiją ir kt.; 1.3.2. Atlikti ilgesnius ir sudėtingesnius judesius junginius, naudojant visas sukaupias žinias.
2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata – lavinti kūno ir atskirų jo dalių koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kontroliuoti kūno pojūčius; 2.1.2. Lengvai koordinuoti apsisukimus, tiksliai fiksuojant žvilgsnio tašką; 2.1.3. Atpažinti, apibūdinti ir judėti erdvėje akcentuojant: erdvės užvaldymą, ištvermę, greitą kombinacijų įsisavinimą, atskirų judesio atlikimą ir jungimą tarpusavyje.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesius junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis erdvėje atliekant sudėtingesnius judesius greitesniu tempu.	2.3.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje; 2.3.2. Atlikti ilgesnes kombinacijas centre akcentuojant krypčių keitimą; 2.3.3. Atliekant judesius junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.3.4. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
3. Muzikalumo ir judesio raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suvokti, kad muzika ir judesio raišką yra svarbūs šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	3.1.1. Atlikti sudėtingos koordinacijos judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 3.1.2. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 3.1.3. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.
3.2. Atlikti judesius junginius naudojant skirtingas ritmikas ir kartu gilinant techniškus ir taisyklingus kūno judėjimo principus.	3.2.1. Atlikti ir nupasakoti (jų atlikimo principus) judesius junginius naudojant įvairesnes ritmikas, nei 2/4, 3/4, 4/8, 6/8 ir kt.: trumpos kombinacijos centre, kombinacijos judant diagonale, ilgos kombinacijos centre.

13.2.6. Turinio apimtis:

13.2.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje:

judesiai ir ir jų junginiai akcentuojant energetines kryptis ir naudojant „countertechnik“; improvizacijos analizuojant judesius; pratimai viršutinei kūno daliai stiprinti, remiantis Jogos ir Pilateso sistemomis; sudėtingesni „žemės technikos“ („floorwork“) judesiai ir jų junginiai, sudėtingesni ir ilgesni judesių junginiai ugdant ištvermę, akcentuojant atkilimą nuo žemės be pastangų, saugų ir švelnų kritimą, lygių bei krypčių kaitą, nepastebimus perėjimus iš vieno judesio į kitą ir kt. Ilgi sudėtingos koordinacijos judesių junginiai ir improvizacija, apjungiant ir varijuojant paskutinių metų išmokta medžiaga. Įsisavintų principų analizė ir palyginimai. Teorinė ir praktinė sąmoningo ir nesąmoningo judėjimo analizė, konkrečių junginių tyrinėjimas ir reakcijos tarp skirtingų kūno dalių;

13.2.6.2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas: užduotys tikslesnei judesių koordinacijai lavinti, kūno pojūčiams koordinuoti; fizinei ištvermei, greitam judesių junginių įsisavinimui ugdyti; užduotys, lavinančios orientaciją erdvėje, keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu.

13.2.6.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika: judesių junginių atlikimas koncentruojantis į tempą, muzikalumą, ritmiškumą, judesio ir muzikos charakterio atskleidimą; judesių junginiai naudojant įvairesnes ritmikas, nei 2/4, 3/4, 4/8, 6/8 ir kt.

13.2.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys patenkinamai įsisavinęs modernaus ir šiuolaikinio šokių technikas, negali atlikti visų judesių junginių pamokoje, judėjime pasigendama aktyvumo, laisvumo, judesio pločio, minkštumo. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami, tačiau kartais kūno duomenys trukdo pilnai atlikti pamokoje skiriamus judesių junginius. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai įsisavinęs modernus ir šiuolaikinio šokių technikas, tiksliai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda aktyviai, trūksta laivumo, pločio, minkštumo. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda vidutiniški su perspektyva siekti aukštesnių vertinimų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai įsisavinęs modernus ir šiuolaikinio šokių technikas, tiksliai, koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda plačiai, laisvai, aktyviai, minkštai. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda idealiai atitinka modernaus ir šiuolaikinio šokio reikalavimus – kūnas yra ištvermingas, lankstus, aiškiai matyti raumenynas. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Silpnai koordinuoja judesių junginius, netiksliai keičia kūno rakursus, judėjimui trūksta pločio. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje; pasižymi silpna fizine ištverme.	Mokinys koordinuoja judesių junginius, gana tiksliai ir keičia kūno rakursus, erdvėje juda pakankamai plačiai. Pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje; pasižymi vidutine fizine ištverme.	Mokinys puikiai koordinuoja judesių junginius, tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus, erdvėje juda plačiai. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judėdamas erdvėje; pasižymi itin gera fizine ištverme.

3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Sunkiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, retai juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gera derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, tačiau ne visada juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai derina judesių junginius su muzikiniu išdėstymu, juos atlieka išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

14. Mokantis klasikinio šokio technikos, gilesniam meno srities šakos dalyko pažinimui mokiniai mokosi baletto srities meno šakos dalyką papildančio ugdymo dalykų – aktorius meistriškumo, charakterinio šokio, duetinio šokio, šiuolaikinio ir modernaus šokio technikos ir istorinio šokio dalykų.

14.1. Aktoriaus meistriškumo dalykas skirtas III gimnazijos klasės mokiniams lavinti vaidybinius gebėjimus, gebėti juos atpažinti ir įvardinti, pritaikyti atliekant šokio vaidmenis.

14.1.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko vaidybinių talentą, suteikiant kompetencijas bei socialinės kultūros pagrindus, ugdant kūrybišką asmenybę.

14.1.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per aktorinio meistriškumo pamokas mokiniai:

14.1.2.1. išmokyti judesiu perteikti kuriamo personažo mintis, emocijas, scenoje taptų ne tik šokėju, bet ir aktoriumi;

14.1.2.2. formuoti judesio raiškos ir muzikos harmoningą pojūtį, lavintų prigimtinius meninius gabumus;

14.1.2.3. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

14.1.2.4. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

14.1.3. Dalyką sudaro viena veiklos sritis:

14.1.3.1. Aktorinio meistriškumo elementų panaudojimas atliekant šokio etiudus.

14.1.4. Didaktinės nuostatos.

14.1.4.1. Aktoriaus meistriškumo pamokose gilinamos vaidybos žinios, susipažįstama su vaidyba klasikinio šokio baletuose, išskirtinis dėmesys skiriamas judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, ugdomos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniems ugdytinių karjeros pokyčiams: iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis.

14.1.4.2. Aktoriaus meistriškumo pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, aiškos, siekiančios sudominti mokinį;

14.1.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta aktorinio meistriškumo pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią aktorinio meistriškumo pamokoms skirtą aprangą ir avalynę, gebėti naudotis reikalinga scenografija ir butaforija.

14.1.4.4. Aktorinio meistriškumo pamokų metu mokiniai vertinami žodžiu ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

14.1.5. Mokinių pasiekimai:

Aktorinio meistriškumo elementų panaudojimas atliekant šokio etiudus.

Nuostatos — suteikti patirties atliekant ir interpretuojant skirtingus personažus iš klasikinių ir šiuolaikinių šokio spektaklių.

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1. Muzikaliai ir išraiškingai atlikti bent po kelias ištraukas spektaklio personažo choreografijos atskleidžiant vaidmens charakterį, reiškiamas emocijas.	1.1. Pasirinkti, nupasakoti ir muzikaliai ir išraiškingai atlikti vieną arba kelias dramines roles (pasirinktinai) iš klasikinių baleto spektaklių (pvz. S. Prokofjevo baleto „Romeo ir Džiuljeta“, L. Minkaus baleto „Don Kichotas“, R. Ščedrino baleto „Ana Karenina“, B. Pavlovskio baleto „Snieguolė ir 7 nykštukai“, P. Hertelio baleto „Tuščias atsargumas“, A. Adamo baleto „Žizel“, Liovenšeldo baleto „Silfidė“ ir kt.); 1.2. Pasirinkti, nupasakoti ir muzikaliai, ir išraiškingai atlikti vieną arba kelias dramines roles (pasirinktinai) iš šiuolaikinių šokio choreografų ar mokytojų kurtų darbų (pvz., V. Ganelino baleto „Baltaragio malūnas“ (chor. V. Brazdylis), A. Chačiaturiano sceninę kompoziciją „Vizija“ (chor. V. Tarasova), Bacho–Guno muzikinį etiudą „Ave Maria“ (chor. V. Tarasova), muzikinį etiudą „Gyvenimas“ (chor. V. Tarasova ir kt.); 1.3. Kuriant personažus tinkamai parinkti kostiumus, jų detales, butaforiją ir kt.
2. Palyginti ir analizuoti draminius vaidmenis iš spektaklių.	2.1. Aktyviai lankytis Lietuvos teatrų spektakliuose, festivaliuose ir kt.; 2.2. Aptarti, analizuoti ir lyginti aktorių ir šokėjų kuriamas dramines roles.

14.1.6. Turinio apimtis: aktorinio meistriškumo elementų panaudojimas atliekant šokio etiudus: Draminių rolių atlikimas pasirinktinai iš klasikinių baleto spektaklių, šiuolaikinių šokio choreografų ar mokytojų kurtų etiudų, kompozicijų arba pasirinktas kompozicijas iš mokyklos repertuaro. Tinkamas kostiumų, jų detalių, butaforijos parinkimas atliekant pasirinktus etiudus. Videomedžiagos ir spektaklių peržiūra, aptarimas, analizė.

14.1.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
Aktorinio meistriškumo elementų panaudojimas atliekant šokio etiudus.		
Mokinys silpnai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos elementus, ne visada tinkamai pasirenka ir patenkinamai atlieka etiudus solo ir grupėje. Atliekant pasigendama išraiškingumo, muzikalumo. Sunkiai suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras. Į pamokas dažnai ateina nepasiruošęs, pamokose buna vangus, dirba nenoriai.	Mokinys gerai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos elementus, gana tinkamai pasirenka, išanalizuoja, atlieka ir interpretuoja etiudus solo ir grupėje. Etiudus atlieka muzikaliai. Žino, suvokia vaidmens kontekstą ir jį atlieka atitinkama maniera, stiliumi. Į pamokas dažnai ateina pasiruošęs, pamokų metu aktyviai dalyvauja.	Mokinys puikiai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos elementus, puikiai pasirenka, išanalizuoja, atlieka ir interpretuoja etiudus solo ir grupėje. Etiudus atlieka kūrybiškai, įtaigiai, muzikaliai. Gerai žino ir suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras, jas puikiai pademonstruoja. Į pamokas visuomet ateina pasiruošęs, pamokų metu aktyviai dalyvauja, siūlo savo

		idėjas, noriai įgyvendina kitų kūrybines idėjas.
--	--	--

14.2. Charakterinio šokio dalykas skirtas 11 (III gimnazijos) klasės mokiniams gilinti liaudies tautų sceninio (charakterinio) šokio žinias, išmokti charakterinių šokių, gebėti juos atpažinti ir apibūdinti.

14.2.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, gilinant dalyko žinias, muzikines, estetines kompetencijas, formuojant baletito pagrindus ir teatrinę kompetenciją, ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę.

14.2.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

14.2.2.1. įsisavintų skirtingas porinio šokio padėtis, charakterinio šokio judesius prie atramos ir salės viduryje, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

14.2.2.2. ugdytų šokio išraiškingumą, įsisavinant skirtingų tautų šokio stilistiką, temperamentą, atlikimo manierą;

14.2.2.3. lavintų ištvermę, koordinaciją, judesių raišką, muzikalumą, erdvinį išsidėstymą, prigimtinius meninius gabumus;

14.2.2.4. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

14.2.2.5. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

14.2.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

14.2.3.1. dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas;

14.2.3.2. skirtingų liaudies sceninių šokių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas;

14.2.4. Didaktinės nuostatos:

14.2.4.1. Charakterinio šokio pamokose mokomasi liaudies sceninių (charakterinių) šokių, įsisavinamos šokio maniera, stilistika, istorija, mokomasi tiksliai koordinuoti, išraiškingai ir muzikaliai atlikti judesių junginius, išskirtinį dėmesį skiriant šokėjiškumui ir šokėjo–menininko asmenybės brandai. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus charakterinio šokio įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, ugdomos bendrosios ir dalykinės kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniems ugdytinių karjeros pokyčiams;

14.2.4.2. Charakterinio šokio pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti charakterinio šokio reikalavimus. Preciziškai nuosekliai ir taisyklingai išstobulintas būsimą šokėjo kūną palengvina mokymo ir tobulėjimo procesą, sumažina traumų ir chroniškų negalavimų pavojų;

14.2.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta charakterinio šokio pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią charakterinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

14.2.4.4. Charakterinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

14.2.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.	
Nuostata – ugdyti tikslų charakterinio šokio judesių atlikimą, lavinti mokinių techninius gebėjimus, valią, ištvermę, kūno raišką.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti judesius prie atramos.	1.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti: <i>grand plié</i> I, II, V pozicijose su korpuso atsilenkimais; <i>battements tendus jettes: balansomir</i> su atraminės kojos; pašokimais pirmyn, atgal; „žirkles“; <i>ronds de jambe par terre</i> „aštuoniuke“, koordinuojant su rankos judesiais (ant tiesios atraminės kojos ir su <i>demi plié</i>); <i>pas torrtille</i> su šuoliuku; „Vėduoklę“ (2 mažus išmetimus su pašokimu ant ant atraminės kojos); pasiruošimą „virvutei“ su šuoliuku; posūkius (pusę posūkio IV pozicijoje ant puspisršių į <i>demi plie</i> su korpuso atsilenkimu; 2 <i>pirouettes en dedans</i> ir <i>en dehors</i> ant ištemptos kojos į <i>demi plie</i>, kitą koją sulenkus 90⁰ kampu tiesioje padėtyje ir kt.); <i>battements developpe</i> iš šuolio sulenktom kojom po savim (visom kryptim); <i>grands battements jetes</i> su šuoliuku (krentant ant dirbančios kojos į V atvirą poziciją ir dviem sumušimais į grindis, su šuoliuku ir dirbančią koją vedant pusračiu, koordinuojant su rankų judesiais ir kt.); „žirkles“; „lanką“ (korpuso atsilenkimą atgal iš <i>grand plie</i> I tiesioje pozicijoje). 1.1.2. Atlikti didesnės ištvermės judesius greitesniu tempu, sudėtinguose junginiuose ant puspisršių, darant sukinius, lenkiant korpusą ir kt.; 1.1.3. Atlikti juosų junginius kaitaliojant lėtus, elastingus ir ryškius, staigius judesius, išreiškiant skirtingų jungčių charakterį, ir kt.
1.2. Koordinuotai atlikti judesių junginius naudojant skirtingus tempus.	1.2.1. Jungti judesius į ilgesnius, sudėtingesnius judesių junginius; 1.2.2. Atlikti judesių junginius išlaikant pastovų tempą ir keičiant tempą.
1.3. Lavinti muzikalumą.	1.3.1. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 1.3.2. Nupasakoti skirtingų charakterinio šokio judesių ir jų junginių tempus.
2. Skirtingų liaudies sceninių šokių judesių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas.	

Nuostata – supažindinti mokinius su pagrindiniais charakterinių šokių elementais, aiskirų šokių stilistika, charakteriu, išraiška.	
2.1. Atlikti vengrų akademinių šokį.	2.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti vengrų akademinio šokio elementus ir judesių junginius: korpuso ir rankų padėtis poriniame šokyje; <i>developpe</i> pirmyn, pamušant kita koja su šuoliuku; <i>dos-a-dos</i> įvairiuose judesiuose; paruošiamuosius judesius poriniams posūkiams: su pėdos smūgiu į grindis ir baigiant ištempta dirbančios kojos keltimi atgal; <i>cabriole</i> į šoną 45^0 kampu tiesioje padėtyje; posūkius pozoje <i>en dedans</i>; <i>pirouette</i> (merginų) už vienos rankos <i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i>: iš žingsnio nuo pilnos pėdos, pasikeliant ant puspėdės ir iš žingsnio ant puspėdės; nusileidimą ant kelio (vyrų) su šuoliu, išmetant koją į priekį ir iš šuolio ant dviejų kojų ir kt.; 2.1.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius vengrų akademiniui šokiui būdingu charakteriu ir išraiška.
2.2. Atlikti lenkų akademinių šokį „Mazurka“.	2.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti lenkų akademinio šokio „Mazurka“ elementus ir judesių junginius: korpuso ir rankų padėtis poriniame šokyje; „<i>Otbijane</i>“ atgal; <i>dos-a-dos</i> įvairiuose judesiuose; paruošiamuosius judesius posūkiams poroje su pabrėžtu pėdos smūgiu iš priekio (sulenktu keliu); merginų apvedimus už rankos partneriui stovint viena koja <i>demi plie</i>, o kitą laikant tiesią atgal ir partneriui klūpint ant kelio; <i>cabriole</i> į šoną 45^0 kampu; posūkius pozoje <i>en dedans</i>; mergaičių <i>pirouette</i> laikantis viena ranka iš žingsnio nuo pilnos pėdos ant puspėdės ir iš žingsnio ant puspėdės ir kt.; 2.2.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius „Mazurkai“ būdingu charakteriu ir išraiška.
2.3. Atlikti italų akademinių šokį „Tarantela“.	2.3.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti italų akademinio šokio „Tarantela“ elementus ir judesių junginius: korpuso ir rankų padėtis poriniame šokyje; <i>dos-a-dos</i> įvairiuose judesiuose; <i>pas de chat</i>, posūkius pozoje <i>en dedans</i> su pašokimu V laisvoje pozicijoje į <i>demi plie</i> ir su pašokimu ant vienos kojos pozoje <i>atitute</i> pirmyn 45^0 ir 90^0; posūkius diagonale <i>glissade en tournan</i> ir <i>tour pique</i> ir kt.; 2.3.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius „Tarantelai“ būdingu charakteriu ir išraiška.
2.4. Atlikti ispanų akademinių šokį.	2.4.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti ispanų akademinio šokio elementus ir judesių junginius: <i>pas glissade</i>; <i>dos-a-dos</i> įvairiuose judesiuose; <i>pas balance</i>, išmetant koją į šoną arba į priekį pasikeliant ant puspėdės ir iš šuolio, <i>port de bras</i> su korpusu lenkiantis ratu, klūpint ant vieno kelio ir lenkiantis į šoną su <i>demi plie</i> atraminėje kojoje, o dirbančią koją laikant ištiestą atgal (tiesioje pozicijoje); <i>pas de basque</i>; <i>sisson ouvert</i> į šoną 45^0 kampu; nusileidimus ant kelio iš šuolio ir

	iš <i>pas failli</i> ir kt.; 2.4.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius ispanų akademiniam šokiui būdingu charakteriu ir išraiška.
2.5. Atlikti čigonų šokį.	2.5.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti čigonų šokio elementus ir judesių junginius: kojų ir rankų padėtis; plaštakų judesius (mostus, smulkius judesius nuo riešo, pasukimus <i>en dehors</i> , <i>en dedans</i>); rankų judesius (rankų mostus ratu nuo peties, mostus nuo peties ir alkūnės, „aštuoniukes“); ritmiškus perėjimus nuo kojos ant kojos V tiesioje pozicijoje ant puspirstčių (vietoje, pirmyn, atgal, su posūkiu); ėjimus (paprastas; slystantys žingsniai pirmyn ir atgal ant žemų ir aukštų puspirstčių; sustojant kas trečią žingsnį; trys žingsniai atgal, pašokant ant vienos kojos puspirstčių, kitą koją pakeliant 45° kampu pirmyn); „Armonikėlė“; <i>flic-flac</i> su akcentu į save (ant puspirstčių ir pašokant ir pereinant nuo kojos ant kojos); korpuso lenkimus (į <i>plie</i> pirmyn ir klūpint ant kelio); 2.5.2. Nupasakoti ir atlikti judesių junginius čigonų šokiui būdingu charakteriu ir išraiška.
2.6. Analizuoti ir apibūdinti spektaklių ir etiudų ištraukas.	2.6.1. Analizuoti, apibūdinti ir tarpusavy palyginti liaudies sceninio (charakterinio) šokio pamokų peržiūras; 2.6.2. Analizuoti, apibūdinti ir tarpusavy palyginti charakterinius šokius iš įvairių spektaklių.

14.2.6. Turinio apimtis:

14.2.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas: judesiai ir jų junginiai prie atramos, ilgesni, sudėtingesni judesių junginiai išlaikant pastovų tempą ir keičiant tempą koordinacijai, fizinei ištvermei ir muzikalumui lavinti; didesnės ištvermės judesių junginiai greitesniu tempu ir kaitaliojant lėtus, elastingus ir ryškius, staigius judesius, išreiškiant skirtingų jungčių charakterį;

14.2.6.2. Skirtingų liaudies sceninių šokių judesių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas. Ištraukos iš lenkų akademinio šokio „Mazurka“, vengrų akademinio šokio, italų akademinio šokio „Tarantela“, ispanų akademinio šokio, čigonų šokio; šokio pamokų ir šokių ištraukų peržiūra ir aptarimas.

14.2.7. Vertinimas.

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.		
Mokinys patenkinamai įsisavinęs charakterinio šokio techniką, negali atlikti visų judesių junginių pamokoje, silpnai koordinuoja, netiksliai keičia kūno rakursus. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami,	Mokinys gerai įsisavinęs charakterinio šokio techniką, tiksliai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys gana greitai keičia kūno rakursus, kūno duomenys ir sceninė išvaizda	Mokinys puikiai įsisavinęs charakterinio šokio techniką, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus, kūno duomenys idealiai atitinka charakterinio šokio

tačiau kartais trukdo iki galo atlikti pamokoje skiriamus judesių junginius. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	vidutiniški su perspektyva siekti aukštesnių vertinimų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikontcentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	reikalavimus - kūnas yra ištvermingas, lankstus. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Skirtingų liaudies sceninių šokių judesių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas.		
Mokinys silpnai ir nemuzikaliai atlieka skirtingų šokių judesių junginius. Stebėdamas charakterinius šokius, klausimų pagalba gali įvardinti matomą šokio stilių, pasakyti kelis pagrindinius jo bruožus.	Mokinys gerai išmano ir gana muzikaliai atlieka skirtingų šokių judesių junginius atskleisdamas jų charakterį. Stebėdamas charakterinius šokius, gali trumpai papasakoti apie matomą šokio stilių, nupasakoti pagrindinius jo bruožus, palyginti su kitais šokio stiliais.	Mokinys puikiai išmano ir muzikaliai atlieka skirtingų šokių judesių junginius atskleisdamas jų charakterį. Stebėdamas charakterinius šokius, gali išsamiai ir raiškiai papasakoti apie matomą šokio stilių, detalai nupasakoti jo bruožus, palyginti su kitais šokio stiliais.

14.3. Duetinio šokio dalykas skirtas gilinti duetinio šokio žinias, atlikti sudėtingesnius pakėlimus ir palaikymus, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

14.3.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, gilinant muzikines ir estetine kompetencijas, ugdyti kūrybišką asmenybę.

14.3.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per duetinio šokio pamokas mokiniai:

14.3.2.1. įsisavintų sudėtingesnius palaikymus, pakėlimus ir sukinius;

14.3.2.2. lavintų koordinaciją, šokimo poroje įgūdžius, judesių raišką, muzikalumą, erdvinio išsidėstymo galimybes;

14.3.2.3. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

14.3.2.4. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

14.3.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

14.3.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

14.3.3.2. Koordinacijos, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.

14.3.4. Didaktinės nuostatos:

14.3.4.1. Duetinio šokio pamokose mokomasi sudėtingesnių duetinio šokio judesių ir jų junginių, tiksliai koordinuoti, muzikaliai ir išraiškingai atlikti judesių junginius, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, ugdomos kompetencijos;

14.3.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita: ištvermės ugdymo

ir atsipalaidavimo. Klasėje fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti duetinio šokio reikalavimus (ypač svarbus duetinio šokio pamokose yra merginų svoris, atliekant pakėlimus);

14.3.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta duetinio šokio pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią duetinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

14.3.4.4. Duetinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami žodžiu ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

14.3.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje.	
Nuostata – gilinti duetinio šokio principų suvokimą, techninius gebėjimus, ugdyti valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Apibūdinti ir atlikti apvedimus, sukinius, šuolius ir sudėtingesnius pakėlimus.	1.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti: III gimnazijos klasėje: <i>grand fnette en tournant en dehors</i> ir <i>en dedans</i>, nusileidžiant nuo pirštų į <i>plié</i>; <i>tour lent</i> (apvedimas 2–3 ratus, kurių metu mergina keletą kartų keičia pozą); <i>pirouettes</i> visose klasikinio šokio didžiosiose pozose, baigiant pradinėje pozoje (<i>en dehors</i> ir <i>en dedans</i>); <i>pirouettes</i> iš žingsnio, <i>tombe</i> iš <i>preparation–degage</i>; <i>jete entrelace</i> (laikant viena ranka už liemens, kita delnu į delną); <i>grant jete en tournant attitude</i> pozoje (laikant abiem rankom už liemens); <i>grand jete</i> pozoje <i>attitude effasse</i>, palaikant viena ranka apkabinus partnerės liemenį, kita paėmus už merginos rankos delno; lėtus merginos pasukimus už plaštakos, keičiant merginos pozicijas ir pačios plaštakos padėtį; <i>tour lent</i> didžiosiose klasikinio šokio pozose (laikant merginą už riešo, apkabinus liemenį ir merginai atsiremiant į jaunuolio korpusą); merginos laikymus „krintančiose“ pozose (už plaštakos ir riešo, apkabinus jaunuolio korpusą); <i>pirouettes</i> už riešo iš I <i>arabesque</i> pozos, kai vaikinai stovi už merginos; <i>pirouettes a la seconde</i> 90° padėtyje ir pozoje <i>attitude</i> (forsą mergina atlieka savarankiškai); <i>tours</i> iš V pozicijos, baigiant į V poziciją <i>demi-plie</i>, laikant merginą dviem rankomis už liemens; <i>assamble en tournant</i> aplink partnerį, laikant merginą už abiejų rankų plaštakų; merginos pakėlimą iš <i>pas saute</i>, mažą <i>pas assemble</i> ant jaunuolio peties; IV gimnazijos klasėje: <i>tour lent a la seconde</i> 90 laipsnių (partneriai stovi vienas prieš kitą); pozą

	<i>croisee</i>; pozą <i>a la seconde</i> 90 laipsnių (partneriai stovi vienas prieš kitą); poza <i>attitude effacee</i> (partneris stovi veidu į partnerę); <i>tour de force</i> iš įvairių padėčių, kai sukimo galią partnerė įgauna iš partnerio arba pati, atsistumdama nuo partnerio; <i>tour de force</i>, laikant už riešo iš pozos <i>I arabesque</i>; <i>tour de forcee</i>, kai partnerė laikosi už partnerio piršto; partnerės prilaikymus už liemens viena ranka; šuolius laikant partnerę abiem rankomis už liemens arba už rankų ir kt.; 1.1.2. Apibūdinti ir tiksliai atlikti pagrindinius anksčiau išmokus palaikymus jungiant juos į ilgesnius judesių junginius.
1.2. Apibūdinti ir atlikti sukinius, šuolius, sudėtingesnius pakėlimus.	1.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti: <i>tour de forcee</i>, kai partnerė laikosi už partnerio piršto; partnerės prilaikymus už liemens viena ranka; šuolius laikant partnerę abiem rankomis už liemens arba už rankų; 1.2.2. Apibūdinti ir tiksliai atlikti pagrindinius anksčiau išmokus palaikymus jungiant juos į ilgesnius judesių junginius.
2. Koordinacijos, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.	
Nuostata – lavinti muzikalumą, kūno ir atskirų jo dalių koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbą poroje ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti kūno dalis atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, koordinuoti kūno pojūčius; 2.1.2. Judant poroje, pajauti bendrą tempą ir koordinuoti kūno judesius judant kartu su partneriu.
2.2. Orientuotis erdvėje.	2.2.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje; 2.2.2. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.2.3. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
2.4. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	2.4.1. Atlikti judesius ir jų junginius neprarandant tempo, keičiant tempą; 2.4.2. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai.

14.3.6. Turinio apimtis:

14.3.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje: apvedimai, sukiniai, šuoliai ir sudėtingesni pakėlimai; įsisavintos medžiagos jungimas į ilgesnius judesių junginius;

14.3.6.2. Koordinacijos, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas: užduotys koordinacijai lavinti, kūno pojūčiams koordinuoti; judesių junginiai, ugdantys partnerio pajautimą, šokimą koordinuojant judesius kartu su partneriu; judesių junginiai ugdantys savo vietos erdvėje kitų mokinių

atžvilgiu pajautimą ir išlaikymą; judesių junginių atlikimas koncentruojantis į tempą, muzikalumą, ritmiką; judesių junginių atlikimas koncentruojantis į judesio raišką.

14.3.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys silpnai įsisavinęs duetinio šokio techniką, sunkiai atlieka judesių junginius, silpnai jaučia partnerį. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai įsisavinęs duetinio šokio techniką, gana koordinuotai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, gerai jaučia partnerį, geba šokti kartu. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikonzentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų junginius, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai įsisavinęs duetinio šokio techniką, koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, puikiai jaučia partnerį, geba šokti kartu. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaipeęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Muzikalumo ir judesių raiškos ir erdvinio suvokimo lavinimas ir praktika veiklos srityse.		
Sunkiai koordinuoja, nelaiko savo vietos erdvėje kitų mokinių atžvilgiu. Judesių junginius atlieka nemuzikaliai.	Gerai koordinuoja judesių junginius, išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judėdamas erdvėje. Judesių junginius atlieka gana muzikaliai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai koordinuoja judesių junginius, išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judėdamas erdvėje. Judesių junginius atlieka išraiškingai, muzikaliai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

14.4. Šiuolaikinio ir modernaus šokio technikos dalykas skirtas IV gimnazijos klasės mokiniams gilintis į modernaus ir šiuolaikinio šokių technikas, improvizaciją, gebėti juos atpažinti ir įvardinti, lavinti ištvermę ir koordinaciją.

14.4.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, muzikines, estetines kompetencijas, formuojant teatrinę kompetenciją, ugdyti kūrybišką asmenybę.

14.4.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

14.4.2.1. įsisavintų sudėtingesnius modernaus ir šiuolaikinio šokio technikų judesius ir jų junginius;

14.4.2.2. lavintų visapusiškai ištvermingą kūną, prigimtinius fizinius duomenis, meninius gabumus, natūralų organinį judėjimo būdą, praplatintų judėjimo potencialą;

14.4.2.3. susikurtų, išmoktų greitai keisti judėjimo tempus, energiją, aukštį;

14.4.2.4. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

14.4.2.5. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

14.4.2.6. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

14.4.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

14.4.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

14.4.3.2. Muzikalumo ir judesių raiškos ir erdvinio suvokimo lavinimas ir praktika veiklos srityse.

sritis.

14.4.4. Didaktinės nuostatos:

14.4.4.1. Šiuolaikinio ir modernaus šokio pamokose gilinami šiuolaikinio ir modernaus šokio stilių stilistikos kūno judėjimo principai, mokomasi tiksliai koordinuoti, muzikaliai ir išraiškingai atlikti judesių junginius, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, ugdomos kompetencijos;

14.4.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai, pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus;

14.4.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta šiuolaikinio ir modernaus šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią šokio pamokoms skirtą aprangą;

14.4.4.4. Šiuolaikinio ir modernaus šokio pamokų metu mokiniai vertinami žodžiu ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

14.4.5. Mokinių pasiekimai.

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.	
Nuostata – gilinti mokinio kūno anatomijos ir judėjimo principų suvokimą, modernaus ir šiuolaikinio šokio atlikimo techninius gebėjimus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Stiprinti viršutinę kūno dalį ir atlikti „žemės technikos“ („ <i>floorwork</i> “) judesius ir jų junginius.	1.1.1. Atpažinti, nupasakoti ir atlikti kūno stiprinimo pratimus naudojant Jogos ir Pilateso elementus; 1.1.2. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti: dalinį ir visą svorio pernešimą ant rankų, pečių, galvos ir kt.; švelnius ir kontroliuotus perėjimus iš gulimos pozicijos į klupimą, sėdimą, stovimą, šuolius ir kt. ir grįžimus atgal; įvairius kūlversčius, ridenimusis, slydimus pažeme; skirtingus aukščio keitimus naudojant spiralę, sukinių, šuolį ir kt.; 1.1.3. Jungti judesius į ilgesnius junginius ir atlikti juos improvizuojant.
1.2. Atlikti ilgus judesių junginius apjungiant stiprų kūną, lengvus nusileidimus ir pakilimus, judesio platumą ir švelnumą tiek stovint, tiek ant žemės ir ugdant ištvermę.	1.2.1. Atlikti ir apibūdinti ilgas kombinacijas centre akcentuojant: atkilimą nuo žemės be pastangų; saugų ir švelnų kritimą; lygių bei krypčių kaitą; ištvermę lavinančius judesius; nepastebimus perėjimus iš vieno judesio į kitą; spirales, sukinius, šuolius ir kt.
1.3. Susikurti natūralų organinį judėjimo būdą, atkreipiant dėmesį į atskiras kūno dalis ir platų judesį.	1.3.1. Teoriškai ir praktiškai analizuoti sąmoningą ir nesąmoningą judėjimą gilinantis į: judesio atsiradimo priežastis; pusiausvyros praradimo ir

	gąžinimo principus; kvėpavimą, stabilaus centro išlaikymą, svorio perkėlimas, „drop“ principus; 1.3.2. Atlikti ilgesnius ir sudėtingesnius judesių junginius, naudojant visas sukauptas žinias.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.	
Nuostata –lavinti kūno ir atskirų jo dalių koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas ir kūno kinestezinį intelektą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Koordinuoti kūno dalis atliekant šokio judesius ir jų junginius.	2.1.1. Atliekant judesius koordinuoti kojų, rankų, galvos ir korpuso padėtis, kūno pojūčius.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis erdvėje.	2.3.1. Atliekant judesius ir jų junginius tiksliai orientuotis erdvėje; 2.3.2. Atlikti ilgesnes kombinacijas centre akcentuojant krypčių keitimą; 2.3.3. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.3.4. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – suvokti, kad muzika ir judesių raišką yra svarbūs šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	3.1.1. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 3.1.2. Atliekant judesių junginius keisti ritmiką, greitį; 3.1.3. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.

14.4.6. Turinio apimtis:

14.4.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje: kūno stiprinimo pratimai naudojant Jogos ir Pilateso elementus; dalinis ir visas svorio pernešimas ant rankų, pečių, galvos ir kt.; švelnūs ir kontroliuoti perėjimai iš gulimos pozicijos į klupimą, sėdimą, stovimą, šuolius ir grįžimai atgal; įvairūs kūlversčiai, ridenimai, slydimai pažeme; skirtingi aukščio keitimai; ilgos kombinacijos centre akcentuojant lygių bei krypčių kaitą, ištvermę lavinančius judesius, nepastebimus perėjimus iš vieno judesio į kitą; improvizacinės užduotys;

14.4.6.2. Kūno–kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas. Užduotys koordinacijai lavinti, kūno pojūčiams judesių metu koordinuoti, fizinei ištvermei ugdyti; ilgesni judesių junginiai akcentuojant krypčių keitimą ir ugdant efektyvų judėjimą; judesių junginiai ugdantys savo vietos erdvėje kitų mokinių atžvilgiu pajautimą ir išlaikymą;

14.4.6.3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika veiklos sritis: sudėtingos koordinacijos judesių junginių atlikimas koncentruojantis į tempą, muzikalumą, ritmiškumą, ir atskleidžiant judesio ir muzikos charakterį.

14.4.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys patenkinamai įsisavinęs modernaus ir šiuolaikinio šokių technikos pagrindus, negali atlikti visų judesių junginių pamokoje, judėjime pasigendama aktyvumo, laisvumo, judesio pločio, minkštumo. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda patenkinami, tačiau kartais trukdo pilnai atlikti pamokoje skiriamus judesių junginius. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai įsisavinęs modernaus ir šiuolaikinio šokių technikos pagrindus, tiksliai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda aktyviai, trūksta laivumo, pločio, minkštumo. Mokinio kūno duomenys ir sceninė išvaizda vidutiniški su perspektyva siekti aukštesnių vertinimų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai įsisavinęs modernaus ir šiuolaikinio šokių technikos pagrindus, koordinuotai ir išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse, kūnas juda plačiai, laisvai, aktyviai, minkštai. Mokinio kūnas yra ištvermingas, lankstus, aiškiai matyti raumenynas. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaipejęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Kūno-kinestezinio intelekto ir erdvinio suvokimo lavinimas.		
Silpnai koordinuoja judesių junginius; netiksliai keičia kūno rakursus, judėjimui trūksta pločio. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje; pasižymi siplna fizine ištverme.	Gera koordinuoja judesių junginius; tiksliai keičia kūno rakursus, erdvėje juda pakankamai plačiai. Pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judant erdvėje; pasižymi vidutine fizine ištverme.	Puikiai koordinuoja judesių junginius greitesniu; tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus, erdvėje juda plačiai. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgių judėdamas erdvėje; pasižymi itin gera fizine ištverme.
3. Muzikalumo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Judesių junginius retai atlieka muzikaliai, išraiškingai ar įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Judesių junginius atlieka gana muzikaliai, tačiau ne visada išraiškingai ar įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Judesių junginius atlieka muzikaliai, išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

14.5. Istorinio šokio dalykas skirtas 12 (IV gimnazijos) klasės mokiniams susipažinti su istoriniu šokiu, naudojamu šokio spektakliuose, išmokyti istorinio šokio judesių ir jų junginių, šokio ištraukų, gebėti juos atpažinti ir apibūdinti.

14.5.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, suteikiant papildomus muzikinės, estetinės kompetencijos bei socialinės kultūros pagrindus, formuojant teatrinę kompetenciją, ugdyti kūrybišką asmenybę.

14.5.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

14.5.2.1. išmokyti XVI–XX a. istorinių buitinių šokių, jų atlikimo manieros ir stilistikos;

14.5.2.2. susipažinti su kostiumo istorija, jo dėvėjimo ypatumais;

14.5.2.3. išmokyti bendrauti su šokio partneriu tiems laikotarpiais būdingomis manieromis;

14.5.2.4. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo, lavintų prigimtinius meninius gabumus;

14.5.2.5. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius, valią, discipliną.

14.5.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

14.5.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas;

14.5.3.2. Skirtingų istorinių šokių iš klasikinių baletų arba šokio spektaklių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas.

14.5.4. Didaktinės nuostatos:

14.5.4.1. Istorinio šokio pamokose mokomasi istorinių šokių, įsisavinamos šokio maniera, stilistika, istorija, mokomasi tiksliai koordinuoti, muzikaliai ir išraiškingai atlikti judesių junginius, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, stiliaus ir maniero pojūčiui, šokėjiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose;

14.5.4.2. Ugdomo procesas grindžiamas nuoseklumu. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinį ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką. Suteikiamos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniam ugdytinių mokymuisi;

14.5.4.3. Istorinio šokio pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus siekiant atitikti istorinio šokio reikalavimus;

14.5.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta istorinio šokio pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią istorinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę, naudoti reikalingą butaforiją;

14.5.4.5. Istorinio šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

14.5.5. Mokinių pasiekimai.

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.	
Nuostata – ugdyti tikslų istorinio šokio judesių atlikimą, lavinti mokinių techninius gebėjimus, valią, ištvermę, kūno raišką, stiliaus ir atlikimo manieros pojūtį.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Apibūdinti ir trumpai analizuoti skirtingas istorines epochas.	1.1.1. Atpažinti, įvardinti ir apibūdinti trumpas istorinių epochų charakteristikas (nuo XVI iki XX amžių).
1.2. Atlikti istorinių šokių judesius ir jų junginius.	1.2.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti: XVI amžiaus istorinių šokių elementus (merginų reveransas; vyrų pasisveikinimas; <i>Branle</i> – paprastasis, dvigubasis ir dvigubasis su repriza; linksmasis (valstiečių) branlis; <i>Farandola</i> , <i>Burres</i> , <i>Pavana</i> , <i>Volta</i> ir kt.); XVII amžiaus istorinių šokių elementus (merginų reveransas, vyrų

	pasiveikimas; <i>Alemanda</i> (XVI a. pab. – XVII a. pr.); <i>Menuetas</i>; <i>Kuranta</i>; <i>Romaneska</i> su pasivaikščiojimu ir kt.); XVIII amžiaus istorinių šokių elementus (merginų reveransas, vyrų pasiveikimas; greitas <i>Menuetas</i>; <i>Gavotas</i>; Prancūzų žiga; <i>Rigodonas</i>; <i>Polonezas</i> ir kt.); XIX amžiaus istorinių šokių elementus (merginų reveransas, vyrų pasiveikimas; <i>Polonezas</i>; balinė mazurka; <i>Valsas</i>; <i>Valsas alleman</i>; <i>Vestriso gavotas</i>; <i>Lansje</i>; <i>Ekozasas</i>; Prancūzų <i>Kadrilis</i> ir kt.); XX amžiaus istorinių šokių elementus (anglų valsas; argentinietiškas tango; Čarlstonas; <i>Kvikstepas</i> ir kt.).
1.3. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	1.3.1. Atlikti judesių junginius muzikaliai, ritmiškai, nupasakoti skirtingų istorinio šokio judesių ir jų junginių tempus; 1.3.2. Apibūdinti skirtingų istorinių šokių charakterius, judesių junginius atlikti jiems tinkamu charakteriu.
2. Skirtingų istorinių šokių iš klasikinių baletų arba šokio spektaklių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio manieros lavinimas.	
Nuostata – supažindinti mokinius su šokio spektakliuose naudojamais istoriniais šokiais, atskirų šokių stilistika, charakteriu, išraiška.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingus istorinius šokius.	2.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti skirtingus istorinius šokius šokio spektaklių (pvz., Riterių šokis iš S. Prokofjevo baletu „Romeo ir Džiuljeta“, <i>Romaneska</i> iš A. Glazunovo baletu „Raimonda“, <i>Sarabanda</i> iš B. Asafjevo baletu „Paryžiaus liepsna“ ir kt.); 2.1.2. Nupasakoti ir atlikti šokius jiems būdingu charakteriu ir išraiška.
2.2. Analizuoti ir apibūdinti spektaklių ir etiudų ištraukas.	2.2.1. Apatarti, apibūdinti ir tarpusavy palyginti istorinio šokio pamokų peržiūras; 2.2.2. Apatarti, apibūdinti ir tarpusavy palyginti istorinius šokius iš įvairių spektaklių.

14.5.6. Turinio apimtis:

14.5.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas: istorinių epochų charakteristikos nuo XVI iki XX amžių; XVI–XX amžiaus istorinių šokių elementai;

14.5.6.2. Skirtingų istorinių šokių iš klasikinių baletų arba šokio spektaklių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas: skirtingi istoriniai šokiai iš šokio spektaklių. Istorinio šokio pamokų, spektaklių ir etiudų ištraukų peržiūra ir aptarimas.

14.5.7. Vertinimas.

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje, muzikalumo, erdvės suvokimo lavinimas.		
Mokinys patenkinamai įsisavinęs istorinio šokio pagrindus, negali atlikti visų judesių junginių pamokoje. Silpnai koordinuoja. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai įsisavinęs istorinio šokio pagrindus, tiksliai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų junginius tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai įsisavinęs istorinio šokio pagrindus, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, susikaupęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Skirtingų istorinių šokių iš klasikinių baletų arba šokio spektaklių ir jų junginių įsisavinimas ir atlikimas, stiliaus, šokio raiškos lavinimas.		
Mokinys nevisada atpažįsta atliekamus šokius, juos atlieka nemuzikaliai, stokoja atlikimo manieros, stiliaus pojūčio.	Mokinys gerai jaučia atliekamo šokio stilių, manierą ir gana muzikaliai atlieka skirtingus istorinius šokius atskleisdamas jų charakterį.	Mokinys puikiai jaučia atliekamo šokio stilių, manierą ir muzikaliai bei išraiškingai atlieka skirtingus istorinius šokius atskleisdamas jų charakterį.

15. Mokantis modernaus šokio technikos gilesniam meno srities šakos dalyko pažinimui mokiniai mokosi baletų srities meno šakos dalyką papildančio ugdymo dalykų – kompozicijos ir improvizacijos, klasikinio šokio technikos, kūno suvokimo, muzikos kūrinių analizės ir aktorius meistriškumo dalykų.

15.1. Kompozicijos ir improvizacijos dalykas skirtas tęsti supažindinimą su kompozicijos pagrindais, lavinti su improvizacinius gebėjimus, kūrybiškumą, saviraišką, individualią judėjimo stilistiką.

15.1.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko talentą ir kūrybiškumą, gilinant įgūdžius, reikalingus ugdant kūrybišką, aktyvią estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę, gebančią šokio raiška prasmingai tenkinti savo kūrybines galias.

15.1.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

15.1.2.1. laisvai improvizuotų grupėje – jautų grupės dinamiką, ją varijuotų;

15.1.2.2. gebėtų diskutuoti, analizuoti judesį, efektyviai duoti ir priimti pastabas;

15.1.2.3. susipažindintų su kompozicijos pagrindais bei principais, išmoktų judesiais išreikšti savo mintis ir idėjas, mokėtų jas perteikti;

15.1.2.4. ugdytų gebėjimą kūrybiškai pažvelgti į užduotis bei kasdieninius reiškinius, lavintų kūrybiškumą ir improvizacinius sugebėjimus, prigimtinius meninius gabumus;

15.1.2.5. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

15.1.2.6. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius, ugdytų(si) valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

15.1.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

15.1.3.1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas;

15.1.3.2. Etiudų kūrimas.

15.1.4. Didaktinės nuostatos.

15.1.4.1. Kompozicijos ir improvizacijos pamokose mokomasi šokių kompozicijos pagrindų, kūrybiškumo, muzikalumo, judesių įvairovės, saviraiškos, individualaus judėjimo stiliškos. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus šokių technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, ugdomos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniems ugdytinių karjeros pokyčiams;

15.1.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaidos raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus;

15.1.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta kompozicijos ir improvizacijos pamokos, turi būti CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas; pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią pamokoms skirtą aprangą;

15.1.4.4. Kompozicijos ir improvizacijos šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

15.1.5. Mokinių pasiekimai:

1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas.	
Nuostatos — padėti mokiniams suvokti improvizacijos svarbą, suteikti gilesnes improvizacijos žinias, ugdyti individualų judėjimo stilių, kūrybiškumą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Improvizuoti grupėje.	1.1.1. Analizuoti ir atlikti elementarias grupinės improvizacijos užduotis: judėjimas bloku; grupinės statiškos kompozicijos sudarymas; erdvės panaudojimas joje esant daugiau nei dviems žmonėms; solo, dueto ir grupės improvizacija veinoje erdvėje; muzikos panaudojimas improvizuojant grupėje ir kt.; 1.1.2. Analizuoti, aptarti ir komentuoti atliktas ir matytas improvizacijas.
1.2. Laisvai improvizuoti naudojant įsisavintas žinias ir gebėjimus.	1.2.1. Improvizuoti prisimenant ir panaudojant išmoktas žinias; 1.2.2. Sukurti trumpą kompoziciją, remiantis grupinės improvizacijos idėjomis ir principais. Ją išanalizuoti ir apibūdinti; 1.2.3. Analizuoti, aptarti ir komentuoti atliktas ir matytas improvizacijas.
1.3. Analizuoti matytas improvizacijas.	1.3.1. Analizuoti, aptarti ir palyginti videoperžiūrų metu matytas improvizacijas.
2. Etiudų kūrimas.	
Nuostatos — suteikti patirties kuriant etiudus remiantis įsisavinta medžiaga, ugdyti kūrybišką asmenybę.	
2.1. Naudotis pagrindiniais kompoziciniais principais.	2.1.1. Įvardinti, apibūdinti ir atlikti pagrindinius kompozicinius elementus: judesys, erdvė, dinamika, ritmas, motyvacija ir gestas, tekstas,

	muzika, butaforija ir scenografija, forma ir kt.; 2.1.2. Sukurti trumpus etiudus panaudojant pasirinktą kompozicinį elementą, juos jungti ir kartoti.
2.2. Kurti ir atlikti trumpas kompozicijas solo, poroje ar grupėje.	2.2.1. Apibūdinti pagrindinius etiudo kūrimo principus; 2.2.2. Nupasakoti pasirinkto solo, dueto arba grupinio etiudo idėją ir muziką, kostiumų, scenografijos parinkimą, apginti savo idėją; 2.2.3. Sukurti trumpą etiudą remiantis savo idėjomis, pasirinkta (arba duota) muzika ir naudojant įsisavintas žinias ir gebėjimus; 2.2.4. Analizuoti, aptarti ir komentuoti atliktus ir matytus etiudus.
2.3. Kurti ir atlikti struktūrizuotas improvizacijas mokyklos ir kitiems renginiams.	2.3.1. Apibūdinti pagrindinius struktūrizuotos improvizacijos šokio erdvėje ir alternatyviose erdvėse principus; 2.3.2. Bendradarbiaujant klasėje ir su kitomis klasėmis, atlikti struktūrizuotas improvizacijas ir trumpus savo kūrybos etiudus; 2.3.3. Analizuoti, aptarti ir komentuoti atliktus ir matytus etiudus.

15.1.6. Turinio apimtis:

15.1.6.1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas. Grupinės improvizacijos, atliktų ir stebėtų improvizacijų analizė, aptarimas, palyginimas; trumpų etiudų panaudojant improvizaciją grupėje kūrimas;

15.1.6.2. Etiudų kūrimas. Kompozicijos pagrindai remiantis D. Huphrey idėjomis. Kompozicijos kūrimas pasirenkant arba panaudojant gautą muziką. Kompozicijos pristatymas koncerte, programėlės sukūrimas. Struktūrizuotos improvizacijos arba etiudo kūrimas bendradarbiaujant. Jo pristatymas mokyklos renginiuose. Etiudų analizė, aptarimas.

15.1.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Individualaus judesio paieškos, judesio galimybių nagrinėjimas.		
Mokinys žino improvizacijos pagrindus, tačiau silpnai ir nemuzikaliai improvizuoja, retai bando ieškoti naujų judėjimo ir saviraiškos būdų. Pamokoje mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs.	Mokinys gerai įsisavinęs improvizacijos žinias, gerai ir gana muzikaliai improvizuoja solo, poroje ir grupėje, kūnas juda aktyviai. Mokinys ieško naujų judėjimo ir saviraiškos būdų. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs.	Mokinys puikiai įsisavinęs improvizacijos žinias, puikiai, raiškiai, muzikaliai improvizuoja solo, poroje ir grupėje, kūnas juda plačiai, laisvai, aktyviai. Aiškiai matyti asmeninis atlikėjo braižas, mokinys nuolat ieško naujų judėjimo ir saviraiškos būdų. Pamokoje mokinys visuomet aktyvus, darbštus, suskaipejęs, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.

2. Etiudų kūrimas.		
Mokinys nesupranta pagrindinių kompozicijos principų, sunkiai dirba komandoje, retai pasiūlo naujų idėjų ir nemėgsta bandyti kitų siūlomų idėjų. Dažnai vėluoja laiku atsiskaityti užduotis, jas atlieka paviršutiniškai.	Mokinys žino kompozicijos pagrindus, gerai dirba komandoje, turi naujų idėjų ir bando kitų siūlomas idėjas. Užduotis atlieka laiku ir kūrybiškai.	Mokinys puikiai įsisavinęs kompozicijos pagrindus, puikiai dirba komandoje, nuolat turi naujų idėjų ir drąsiai bando kitų siūlomas idėjas. Užduotis atlieka laiku, sąmoningai, kūrybiškai ir atsakingai.

15.2. Klasikinio šokio technikos dalykas skirtas gilinti klasikinio šokio technikos įgūdžius, judesius ir jų junginius prie atramos, salės viduryje, šuolių technikoje, gebėti juos atpažinti ir įvardinti.

15.2.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko šokėjiškumą ir talentą, gilinant įgūdžius, muzikinę, estetinę kompetencijas, formuojant teatrinę kompetenciją, leidžiančią savarankiškai dalyvauti teatriname ir kultūriniame gyvenime, ugdyti kūrybišką, aktyvią estetinę ir kultūrinę patirčiai atvirą asmenybę.

15.2.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

15.2.2.1. gilintų klasikinio šokio judesius prie atramos ir salės viduryje žinias, gebėtų juos teisingai atlikti, atpažinti ir įvardinti;

15.2.2.2. lavintų ištvermę, koordinaciją, prigimtinius fizinius duomenis, meninius gabumus;

15.2.2.3. siektų judesių išraiškingumo, muzikalumo, erdvinio išsidėstymo;

15.2.2.4. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

15.2.2.5. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

15.2.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

15.2.3.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir jų taikymas praktikoje;

15.2.3.2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.

15.2.4. Didaktinės nuostatos.

15.2.4.1. Klasikinio šokio technikos pamokose mokomasi tiksliai koordinuoti, muzikaliai ir išraiškingai atlikti judesių junginius, išskirtinį dėmesį skiriant judesio raiškos natūralumui, šokėjiškumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose.

15.2.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Kiekviena ugdymo pakopa yra paruošiamasis etapas aukštesnei ugdymo pakopai. Pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, jose taikoma veiklos fazių kaita: ištvermės ugdymo ir atsipalaidavimo, raumenų stiprinimo ir tempimo, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio fiziologinius ypatumus;

15.2.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta klasikinio šokio technikos pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią klasikinio šokio pamokoms skirtą aprangą ir avalynę;

15.2.4.4. Klasikinio šokio technikos pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

15.2.5. Mokinių pasiekimai:

1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.
Nuostata – ugdyti mokinio techninius gebėjimus, valią, ištvermę, lavinti kūno raišką, skatinti

metodiškai tikslų judesių atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti klasikinio šokio judesius prie atramos.	1.1.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius (pasirinktinai atsižvelgiant į mokinių pasirengimo lygį ir mokinių grupės techninį pasirengimo lygį): <i>demi-plies</i> ir <i>grand plies</i> , <i>battements tendus</i> , <i>battements tendus jete</i> , <i>battements fondu</i> , <i>battements frappe</i> , <i>ronds de jambe</i> , <i>grand battements jetes</i> , <i>releves</i> , įvairūs <i>pirouettes</i> ir kiti sukiniai, lenkimaisi pirmyn, atgal, į šoną ir kt. kūno padėtys ir pozos; darbas <i>en pointe</i> ir kt.
1.2. Atlikti klasikinio šokio judesius salės viduryje.	1.2.1. Atpažinti, apibūdinti ir atlikti klasikinio šokio judesius (pasirinktinai atsižvelgiant į mokinių pasirengimo lygį ir mokinių grupės techninį pasirengimo lygį): <i>demi-plies</i> ir <i>grand plies</i> , <i>battements tendus</i> , <i>battements tendus jete</i> , <i>battements fondu</i> , <i>battements frappe</i> , <i>ronds de jambe</i> , <i>grand battements jetes</i> , <i>releves</i> , įvairūs <i>pirouettes</i> ir kiti sukiniai, lenkimaisi pirmyn, atgal, į šoną ir kt.; kūno padėtys ir pozos; mažieji ir didieji šuoliai, tramplyniniai šuoliai; judesiai <i>en pointe</i> ir kt.
2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.	
Nuostata – lavinti kūno ir atskirų jo dalių koordinaciją, erdvinį išsidėstymą, darbo grupėje ir pavieniui formas, suvokti, kad muzika ir judesių raiška yra svarbūs klasikinio šokio elementai, kurie turi būti ugdomi kartu su klasikinio šokio judesiais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Lavinti muzikalumą ir judesio raišką.	2.1.1. Atliekant judesius išlaikyti vientisą tempą, keisti tempą; 2.1.2. Atlikti judesį muzikaliai, ritmiškai; 2.1.3. Atliekant judesius ir jų junginius atskleisti judesio ir muzikos charakterį.
2.2. Stiprinti fizinę ištvermę.	2.2.1. Ugdyti fizinę ištvermę ilginant judesių junginių trukmę ir didinant jų sudėtingumą.
2.3. Orientuotis dirbant grupėje atliekant judesius ir jų junginius prie atramos ir salės viduryje.	2.3.1. Atliekant judesių junginius tiksliai išlaikyti savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu; 2.3.2. Keičiant savo vietą kitų mokinių atžvilgiu greitai orientuotis erdvėje, laikytis choreografinio brėžinio.

15.2.6. Turinio apimtis:

15.2.6.1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.

Klasikinio šokio judesiai prie atramos ir salės viduryje (pasirinktinai atsižvelgiant į mokinių pasirengimo lygį ir mokinių grupės techninį pasirengimo lygį);

15.2.6.2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika: kūno pojūčių koordinavimas; tikslus žvilgsnio taško fiksavimas sukantis; fizinės ištvermės lavinimas; orientavimasis erdvėje; judesių junginių atlikimas tiksliai išlaikant savo vietą erdvėje kitų mokinių atžvilgiu, laikantis choreografinio brėžinio; judesio ir muzikos charakterio atskleidimas šokant.

15.2.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Dalyko technikos teorinių ir praktinių žinių įsisavinimas ir taikymas praktikoje.		
Mokinys patenkinamai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys dirba vangiai, sunkiai priima, pritaiko ir atsimena pastabas. Į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs, netinkamai apsirengęs.	Mokinys gerai, tiksliai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikonzentravęs, suvokia ir gali taisyklingai atlikti judesius ir jų kombinacijas, tačiau ne visuomet tai pavyksta padaryti.	Mokinys puikiai, tiksliai koordinuotai, išraiškingai atlieka judesių junginius visose pamokos dalyse. Mokinys pamokoje visuomet aktyvus, darbingas, suskaičius, geba puikiai priimti ir pritaikyti pastabas – jas atsiminti.
2. Muzikalumo, erdvinio suvokimo ir judesių raiškos lavinimas ir praktika.		
Silpnai koordinuoja judesių junginius; netiksliai keičia kūno rakursus. Neišlaiko savo vietos kitų mokinių atžvilgiu judant erdvėje ir atliekant choreografinį brėžinį; pasižymi silpna fizine ištverme. Judesių junginius atlieka nemuzikaliai, neišraiškingai, neįsiklausydamas į muzikos charakterį.	Gerai koordinuoja judesių junginius; gana tiksliai keičia kūno rakursus. Pakankamai gerai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judant erdvėje ir išlaikant choreografinį brėžinį; pasižymi vidutine fizine ištverme. Judesių junginius atlieka muzikaliai, tačiau ne visada išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.	Puikiai koordinuoja judesių; tiksliai ir greitai keičia kūno rakursus. Puikiai išlaiko savo vietą kitų mokinių atžvilgiu judėdamas erdvėje ir išlaikydamas choreografinį brėžinį; pasižymi itin gera fizine ištverme. Judesių junginius atlieka muzikaliai, išraiškingai, įsiklausydamas į muzikos charakterį.

15.3. Kūno suvokimo dalykas, skirtas 12 (IV gimnazijos) klasės mokiniams suprasti kūno struktūrą, jo judėjimo principus, pritaikyti jau esamas ir domėtis dar tik ieškomomis kūno valdymo ir sisteminio lavinimo idėjomis.

15.3.1. Dalyko tikslas – padėti mokiniui suvokti savo kūno svarbą ir išskirtinumą, prisitaikyti prie jo ir padėti tinkamai parengti kūną ir sąmonę aktyviam ir intensyviai darbui.

15.3.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

15.3.2.1. įgyti pagrindinių žinių apie žmogaus kūno judėjimo principus, motorinės plėtros principus, kūno–dvasios vienybę, judėjimo galimybes, išsiugdytų laisvą kvėpavimą judėjimo metu, susipažintų su jo svarba;

15.3.2.2. susipažindintų su skirtingomis kūno lavinimo technikomis – joga, Pilateso sistema, Aleksanderio, Feldenkraisio technikomis ir kt.;

15.3.2.3. įsisavintų kūno ir raumenų apsaugojimo didelių fizinių krūviu metu ir atpalaidavimo subtilybes ir technikas;

15.3.2.4. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

15.3.2.5. ugdytų(si) valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

15.3.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

15.3.3.1. Pagrindinės žinios apie žmogaus kūną;

15.3.3.2. Skirtingos kūno lavinimo technikos.

15.3.4. Didaktinės nuostatos:

15.3.4.1. Kūno suvokimo pamokose mokomasi pažinti savo kūną, suvokti jo judėjimo ir funkcionavimo principus didelį dėmesį skiriant kiekvieno kūno individualumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti užduotis, panaudoti įsisavintus įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose siekiama sukurti jaukią ir saugią aplinką, mokinių motyvuoti, ugdyti bendrąsias ir dalykines kompetencijas, galinčias daryti teigiamą įtaką tolesniam mokymuisi;

15.3.4.2. Ugdymo procesas grindžiamas nuoseklumu. Pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaido raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, taikoma veiklos fazių kaita, fiziniai duomenys yra kryptingai formuojami atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio ir kiekvieno mokinio asmeninius fiziologinius ypatumus;

15.3.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta kūno suvokimo pamokos, turi būti CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, gerai vėdinama, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią kūno suvokimo pamokoms skirtą aprangą, kilimėlius;

15.3.4.4. Kūno suvokimo šokio pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

15.3.5. Mokinių pasiekimai:

1. Pagrindinės žinios apie žmogaus kūną.	
Nuostatos — pažinti savo kūną, suvokti jo judėjimo ir funkcionavimo principus didelį dėmesį skiriant kūno individualumui.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Analizuoti ir praktiškai panaudoti žmogaus anatomijos žinias.	1.1.1. Apibūdinti, analizuoti ir parodyti: kaulų sistemą; raumenų, sausgyslių sistemą; kraujotakos sistemą, kvėpavimo sistemą; 1.1.2. Trumpai nupasakoti kūno darbą, jo struktūrą, motorinės plėtros principus; 1.1.3. Trumpai nupasakoti ir pagrįsti individualų kūno–dvasios vienybės suvokimą.
2. Skirtingos kūno lavinimo technikos.	
Nuostatos — įsisavinti kūno ir raumenų apsaugojimo didelių fizinių krūviu metu ir atpalaidavimo subtilybes ir technikas, kūno atstatymo principus.	
2.1. Apibūdinti ir atlikti skirtingas kūno parengimo technikas (mokiniais kasmet parenkamos mokytojų metodinės grupės nuožiūra).	2.1.1. Atpažinti, įvardinti ir nupasakoti skirtingas kūno atstatymo technikas (pasirinktinai bent dvi): joga, Pilatesas, <i>Feldenkreis</i> , <i>Alexander</i> , BMC ir kt.; 2.1.2. Metodiškai teisingai atlikti pagrindinius pasirinktos technikos elementus, papasakoti jų svarbą parengiant kūną taisyklingam judėjimui.
2.2. Apsaugoti kūną ir raumenis didelių fizinių krūviu metu.	2.2.1. Įvardinti ir apibūdinti rūpinimosi kūnu principus: atpalaidavimo principai ir pratimai, kūnas ir mityba, kūnas ir poilsis, kūnas ir psichologinis pasirėngimas didelių stresų metu ir

	kt.
--	-----

15.3.6. Turinio apimtis:

15.3.6.1. Pagrindinės žinios apie žmogaus kūną: žmogaus anatomijos žinios – kaulų, raumenų, kvėpavimo, kraujotakos sistemos – jų darbas ir svarba aktyviai sportuojant; teorinių žinių išbandymas praktikoje atliekant pratimus ir nagrinėjant pavyzdžius;

15.3.6.2. Skirtingos kūno lavinimo technikos: vienos ar dviejų kūno lavinimo technikų įsisavinimas (atsižvelgiant į mokinių kūno struktūras jos kasmet parenkamos metodinės grupės); rūpinimasis kūnu esant dideliems fiziniams krūviams ir stresui; praktinės kūno atpalaidavimo pamokos.

15.3.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Pagrindinės žinios apie žmogaus kūną.		
Mokinys patenkinamai įsisavinęs pagrindines kūno sandaros ir kūno sistemų žinias, gerai suvokia kūno struktūrą, raumenų, sausgyslių, kaulų darbą. Pamokoje retai panaudoja teorinius žinias atliekant pratimus. Pamokoje mokinys dirba vangiai, į pamoką dažnai ateina nepasiruošęs.	Mokinys gerai įsisavinęs pagrindines kūno sandaros ir kūno sistemų žinias, gerai suvokia kūno struktūrą, raumenų, sausgyslių, kaulų darbą. Pamokoje panaudoja teorinius žinias atliekant pratimus. Mokinys pamokoje dirba tvarkingai ir pakankamai susikoncentravęs.	Mokinys puikiai įsisavinęs pagrindines kūno sandaros ir kūno sistemų žinias, puikiai suvokia kūno struktūrą, raumenų, sausgyslių, kaulų darbą. Pamokoje geba puikiai išnaudoti teorinius žinias atliekant pratimus prktiškai. Pamokoje mokinys visuomet aktyvus, darbštus, žingeidus, suskaupęs.
2. Skirtingos kūno lavinimo technikos.		
Mokinys gali trumpai apibūdinti kūno lavinimo technikas, tačiau nesupranta reikšmės ir svarbos. Silpnai išmano, kaip reikia rūpintis savo organizmu esant dideliems fiziniams krūviams ir stresui.	Mokinys įsisavinęs kūno lavinimo technikas, gali jas apibūdinti, trumpai nupasakoti jų pagrindinius bruožus ir naudą organizmui. Gerai išmano, kaip reikia rūpintis savo organizmu esant dideliems fiziniams krūviams ir stresui.	Mokinys puikiai įsisavinęs kūno lavinimo technikas, gali jas apibūdinti, išsamiai nupasakoti jų pagrindinius bruožus ir naudą organizmui. Puikiai išmano, kaip reikia rūpintis savo organizmu esant dideliems fiziniams krūviams ir stresui.

15.4. Muzikos kūrinių analizės dalykas skirtas 12 (IV gimnazijos) klasės mokiniams suvokti muzikos svarbą šokyje, pademonstruoti muzikos kūrinio formos ir jo loginės specifikos suvokimą, suprasti sąsajas tarp muzikos ir kitų meno sričių, žinoti skirtingus muzikinius žanrus.

15.4.1. Dalyko tikslas – padėti mokiniams susipažinti su muzikos kūrinių analize, scenos žanrais, muzikos elementais, muzikinės formos sudarymo principais, muzikos formų darinių rūšimis, ugdyti estetinę nuovoką, gebėjimus klausytis muzikos ir ją analizuoti, įvaldyti specifinę muzikos terminologiją ir sąvokas.

15.4.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per muzikos kūrinių analizės pamokas mokiniai:

15.4.2.1. suvoktų muzikos svarbą šokyje;

- 15.4.2.2. susipažintų su muzikos kūrinių analize, ugdytų mąstymą, įvaldytų terminiją;
- 15.4.2.3. suvoktų ir analizuotų muzikos kūrinio formas ir jų loginę specifiką;
- 17.4.2.4. žinotų pagrindines muzikines formas ir jų sudarymo principus, skirtingus muzikos elementus;
- 15.4.2.5. analizuotų kuriamo vaidmens muzikos ir šokio sintezę;
- 15.4.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:
- 15.4.3.1. Pagrindinės muzikos kūrinių analizės žinios;
- 15.4.3.2. Kuriamo vaidmens muzikos ir šokio sintezė.
- 15.4.4. Didaktinės nuostatos:
- 15.4.4.1. Ugdymo procesas grindžiamas nuostata formuoti sampratą apie muzikos žanrus, formas, elementus, muzikos ryšį su kitomis meno formomis ir jos įtaką šokiui;
- 15.4.4.2. Muzikos kūrinių analizės pamokos, organizuojamos pagal aiškią pamokos struktūrą, kurią sudaro: įvadinė pamokos dalis, mokymosi veikla ir apibendrinimas, per kurį mokiniai atskleidžia savo praeitų temų suvokimą, gali patikslinti savo žinias. Apibendrinimas sudaro sąlygas mokytojiui stebėti mokinių raidą ir pasiekimus, laiku koreguoti programą pagal mokinių gebėjimus, taisyti mokymosi spragas;
- 15.4.4.3. Siekdamas sudominti mokinius ir padėti jiems įsidėmėti naują medžiagą mokytojas naudoja vaizdines priemones, knygas, informacines technologijas, filmus ir kt. Pasitelkiamos kūrybinės užduotys, mokiniai skatinami lankytis teatruose, koncertų salėje, stebėti ir analizuoti šokio ir muzikos sąsajas. Mokymosi metu nustatoma, ką mokiniai sužinojo ir ko išmoko, koks yra įgytų žinių lygis, mokiniai skatinami patys įsivertinti savo darbą;
- 15.4.4.4. Patalpoje, kurioje vyksta muzikos kūrinių analizės pamokos, turi būti suolai, lenta, CD / DVD grotuvas, videomonitorius, pagal galimybes, internetinė jungtis arba bevielis internetas. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimams.
- 15.4.4.5. Muzikos kūrinių analizės pamokose įgytos mokinių žinios ir pasiekimai vertinami lygiais, atliekant apklausas, aptariant kūrybinius darbus ir vaizdo medžiagą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.
- 15.4.5. Mokinių pasiekimai:

1. Pagrindinės muzikos kūrinių analizės žinios.	
Nuostatos — suvokti, kad muzika yra neatsiejama šokio dalis, įsisavinti muzikos kūrinių analizės uždavinius, muzikinius žanrus ir jų sistematiką, turinį ir formą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Trumpai apibūdinti muzikos kūrinių analizę.	1.1.1. Nupasakoti muzikos kūrinių analizės objektą ir uždavinius; 1.1.2. Apibūdinti muzikos ryšį su kitomis meno šakomis; 1.1.3. Įvardinti ir trumpai apibūdinti muzikos žanrus, jų sistematiką, muzikos turinį ir formą, scenos žanrus (opera, operetė, baletas ir jo muzikiniai–choreografiniai žanrai ir kt.), baleto muzikinė dramaturgija, muzikos elementus (faktūra, melodija, harmonija, ritmas, metras, tempas, tembras, dinamika, tonacija ir kt.).
1.2. Įvardinti ir nupasakoti pagrindines muzikines formas ir jų sudarymo principus.	1.2.1. Trumpai nupasakoti muzikines formas, jų sudarymo principus ir muzikinės minties vystymo būdus, juos lyginti ir analizuoti;

	1.2.2. Apibūdinti, nupasakoti ir palyginti: sudėtinės dviejų ir trijų dalių formas, variacijas, rondo formas, sonatos formas, rondo–sonatą, sintetines ir laisvas formas, ciklines formas ir kt.; 1.2.3. Pademonstruoti įgytas žinias atsakinėjant ir diskutuojant žodžiu.
2. Kuriamo vaidmens muzikos ir šokio sintezė.	
Nuostatos — suprasti tinkamą muzikos pasirinkimo svarbą kuriant šokio spektaklius padėti mokiniams suvokti choreografinius sprendimus, kuriems įtaką darė pasirinkta muzikinė forma.	
2.1. Analizuoti šokio spektaklių muzikines formas.	2.1.1. Atpažinti, įvardinti ir apibūdinti muzikines P. Čaikovskio, S. Prokofjevo ir kt. baleto formas, struktūras ir kt.; 2.1.2. Atpažinti, įvardinti ir apibūdinti šiuolaikinių baletų ir šokio spektaklių muzikų formas, struktūras ir kt.; 2.1.3. Tarpusavyje lyginti pasirinktus skirtingus kūrinius.
2.2. Analizuoti kuriamo vaidmens muzikos ir šokio sintezę.	2.2.1. Analizuoti pasirinktą vaidmenį; 2.2.2. įvardinti ir trumpai nupasakoti pasirinkto vaidmens: choreografijos ir muzikos sintezę, ritmą, melodiją, skleidžiamą emociją ir kt.

15.4.6. Turinio apimtis:

15.4.6.1. Pagrindinės muzikos kūrinių analizės žinios: muzikos kūrinių analizės objektas ir uždaviniai; muzikos ryšys su kitomis meno šakomis; muzikos žanrai ir jų sistematika; muzikos turinys ir forma; scenos žanrai; muzikos elementai; muzikinės formos sudarymo principai ir muzikinės minties vystymo būdai; muzikinės formos;

15.4.6.2. Kuriamo vaidmens muzikos ir šokio sintezė: pasirinktų bent dviejų klasikinių baletų arba šiuolaikinio šokio spektaklių muzikos analizė, jos sąsajos su choreografija (rekomenduojama pasirinkti spektaklius iš einamųjų Lietuvos ar pasaulio teatrų repertuarų); pasirinkto mokinio atliekamo vaidmens muzikos analizė.

15.4.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Pagrindinės muzikos kūrinių analizės žinios.		
Pademonstruotas vidutiniškas muzikos kūrinio formos ir jo loginės specifikos suvokimas: žinomos kelios muzikinės formos, muzikos elementai. Mokinys pažįsta keletą muzikinių formų ir gali pasakyti keletą jų panaudojimo pavyzdžių, skiria kelis muzikos elementus.	Pademonstruotas geras muzikos kūrinio formos ir jo loginės specifikos suvokimas: išdėstytos pagrindinės muzikinės formos ir jų sudarymo principai, skirtingi muzikos elementai. Mokinys gerai supranta muzikinių formų pagrindinius sandaros principus ir jų panaudojimą sceninės muzikos pavyzdžiuose, skiria muzikos elementus.	Pademonstruotas puikus muzikos kūrinio formos ir jo loginės specifikos suvokimas: aiškiai ir išsamiai išdėstytos pagrindinės muzikinės formos ir jų sudarymo principai, skirtingi muzikos elementai. Mokinys puikiai supranta muzikinių formų pagrindinius sandaros principus ir jų panaudojimą sceninės muzikos pavyzdžiuose, puikiai skiria

		muzikos elementus.
2. Kuriamo vaidmens muzikos ir šokio sintezė.		
Trumpai nupasakota šokio ir muzikos sintezė, muzikos tempas, ritmas, melodija, skleidžiama emocija, darbas parašytas esant nemažai stilistikos ir gramatinių klaidų.	Gerai atskleista šokio ir muzikos sintezė, gerai išanalizuotas muzikos tempas, ritmas, melodija, skleidžiama emocija, darbas parašytas gražia ir taisyklinga lietuvių kalba su vos keletu klaidų.	Išsamiai, aiškiai atskleista šokio ir muzikos sintezė, puikiai išanalizuotas muzikos tempas, ritmas, melodija, skleidžiama emocija, darbas parašytas gražia ir taisyklinga lietuvių kalba.

15.5. Aktoriaus meistriškumo dalykas skirtas 11 (III gimnazijos) klasės mokiniams lavinti vaidybinis gebėjimus, gebėti juos atpažinti ir įvardinti, pritaikyti atliekant šokio vaidmenis.

15.5.1. Dalyko tikslas – puoselėti prigimtinių vaiko vaidybinį talentą, suteikiant kompetencijas bei socialinės kultūros pagrindus, ugdant kūrybišką asmenybę.

15.5.2. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per aktoriaus meistriškumo pamokas mokiniai:

15.5.2.1. susipažintų su nauja disciplina, svarbiausiais jos bruožais;

15.5.2.2. atskleistų kūrybinę prigimtį, išmoktų perteikti kuriamojo personažo mintis, emocijas, charakterio bruožus ir konfliktus plastika, tekstu ir menine išmone;

15.5.2.3. lavintų prigimtinius meninius gabumus, judesio raišką, muzikalumą, savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

15.5.2.4. lavintų(si) savarankiško darbo ir darbo grupėje įgūdžius;

15.5.2.5. ugdytų(si) savęs įsivertinimą, valią, disciplinuotumą ir tvarkingumą.

15.5.3. Dalyką sudaro dvi veiklos sritys:

15.5.3.1. Aktorinio meistriškumo pagrindai;

15.5.3.2. Praktinis etiudų kūrimas.

15.5.4. Didaktinės nuostatos:

15.5.4.1. Aktorinio meistriškumo pamokose vaidybos pagrindų, išskirtinis dėmesys skiriamas judesio raiškos natūralumui. Mokiniai motyvuojami dirbti savarankiškai, analizuoti atliekamus judesius, panaudoti įsisavintus klasikinio šokio technikos įgūdžius kitų dalykų pamokose. Pamokose dirbama, siekiant sukurti jaukią ir saugią aplinką, motyvuojant mokinių ir keliant aukštus reikalavimus, orientuojant kūrybinį ir darbinį procesą į sceninę praktiką, ugdomos kompetencijos, galinčios daryti teigiamą įtaką tolesniam mokymuisi: iniciatyvumo ir kūrybingumo, kultūrinė, komunikavimo, mokėjimo mokytis;

15.5.4.2. Ugdomo procesas grindžiamas nuoseklumu. Pamokose taikomi mokymo metodai atitinkantys vaiko raidos ypatumus: pamokos yra suprantamos, aiškos, siekiančios sudominti;

15.5.4.3. Patalpoje, kurioje vyksta aktorinio meistriškumo pamokos, turi būti instrumentas (pianinas), CD / DVD grotuvas, pagal galimybes – videomonitorius. Patalpa turi būti erdvi, pritaikyta grupiniams užsiėmimas. Pamokų metu mokiniai turi dėvėti specialią aktorinio meistriškumo pamokoms skirtą aprangą ir avalynę, gebėti naudotis reikalinga scenografija ir butaforija.

15.5.4.4. Aktorinio meistriškumo pamokų metu mokiniai vertinami ne tik už pasiekimus žinias ir gebėjimus, bet ir už pastangas, aktyvumą, pažangą. Taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

15.5.5. Mokinių pasiekimai:

1. Aktorinio meistriškumo pagrindai.
Nuostatos — padėti mokiniams suvokti vaidybos svarbą kuriant šokio vaidmenį, suteikti aktorinio meistriškumo pagrindus įgalinančius mokinius laisvai ir drąsiai kurti ir interpretuoti atliekamus

vaidmenis.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Panaudoti aktorinio meistriškumo pagrindus kuriant trumpus etiudus.	1.1.1. Nupasakoti aktoriaus meistriškumo disciplinos svarbą šokyje; 1.1.2. Apibūdinti etiudo, siužetų kūrimo, psichofizinio veiksmo, veiksmo elementų (priežastis, tikslas, priemonės ir kt.) sąvokas. Gebėti jas parodyti praktiškai, jų pagalba kurti trumpus etiudus; 1.1.3. Trumpuose etiuduose tinkamai panaudoti sceninio veiksmo organiškumo arba tikroviškumo elementus: tiesos pojūtį (matyti, girdėti, jausti, lytėti, uostyti ir kt.), įvykių vertinimus, prisitaikymus, pateisinimus ir kt.; 1.1.4. Apibūdinti ir etiuduose tinkamai panaudoti gesto plastiką, jausmo ir vyksmo organiškumą; 1.1.5. Apibūdinti vaidyboje naudojamų daiktų reikšmę ir tinkamai juos panaudoti etiuduose.
1.2. Tinkamai naudoti scenos erdvę kuriant trumpus etiudus.	1.2.1. Įvardinti apibūdinti ir praktiškai atlikti: scenos padalinius, rakursus scenoje, mizanscenas baleto spektaklyje (scenos grafika), statusus scenoje, atlikėjų tarpusavio ryšį grupinėse scenose ir kt.
1.3. Tinkamai parinkti judesius ir panaudoti kostiumus, jų detales, butaforiją kuriant ir atliekant trumpus istorinius etiudus.	1.3.1. Apibūdinti istorijos vaidmenį balete; 1.3.2. Apibūdinti ir atlikti: įvairių istorinių epochų manieras, istorinio kostiumo diktuojamą elgesį, istorinio kostiumo aksesuarus ir jų dėvėjimą, įvairių epochų reveransus, panaudojant aksesuarus ir kt.; 1.3.3. Analizuoti ir nupasakoti stebėtus spektaklius it videomedžiagą.
1.4. Raiškiai ir emocionaliai naudoti balsą vaidybinėse užduotyse.	1.4.1. Raiškiai skaityti tekstus (prozą, poeziją, dramą ir kt.), nupasakoti raiškaus skaitymo principus; 1.4.2. Jungti tekstą su judesiu ir vaidybos elementais trumpuose etiuduose solo, poroje ir grupėje; 1.4.3. Jungti tenkstą su judesiu ir vaidybos elementais improvizacinėse užduotyse solo, poroje ir grupėje.
2. Praktinis etiudų kūrimas.	
Nuostatos — suteikti patirties kuriant etiudus remiantis literatūros šaltiniais arba laisva interpretacija, paruošiant jau žinomų vaidybinių etiudų ištraukas.	
2.1. Kurti ir atlikti trumpus judesio etiudus.	2.1.1. Kurti judesio etiudus remiantis: gyvenimo įvykiais, literatūrine medžiaga, istoriniais, socialiniais ir politiniais personažo aplinkos veiksniais ir kt.; 2.1.2. Kurti ir atlikti muzikinius etiudus pagal pasirinktą arba duotą temas ir muzikas; 2.1.3. Nupasakoti ir etiude aiškiai parodyti: pagrindinę idėją, libretą, judesių tekstą, kostiumų ir butaforijos pasirinkimą ir kt.
2.2. Savarankiškai sukurti ir paruošti personažą pagal pasirinktą arba duotą	2.2.1. Kurti solinius, porinius ir masinius etiudus nupasakojant ir atliekant: temos parinkimą, sceninę

užduotį.	interpretaciją, vidinio ir išorinio veiksmo harmoniją, bendravimą su partneriu, kompozicinius etiudo sprendimus ir kt.; 2.2.2. Sukurti ir paruošti vaidmenį etiude išryškinant individualią interpretaciją, vaidmens charakterį, kitų personažų ir aplinkos įtaką vaidmeniui; 2.2.3. Kuriant personažus tinkamai parinkti kostiumus, jų detales, butaforiją ir kt.
2.3. Palyginti ir analizuoti draminius vaidmenis iš spektaklių.	2.3.1. Aktyviai lankytis Lietuvos teatrų spektakliuose, festivaliuose ir kt.; 2.3.2. Aptarti, analizuoti ir lyginti aktorių ir šokėjų kuriamus draminius vaidmenis.

15.5.6. Turinio apimtis:

15.5.6.1. Aktorinio meistriškumo pagrindai: vaidybos svarba choreografijoje; etiudo, siužetų kūrimo, psichofizinio veiksmo, veiksmo elementų sąvokos; sceninio veiksmo organiškumo arba tikroviškumo elementai; gesto plastika; vyksmo organiškumas; scenos padalinimai; rakursai scenoje; statusai scenoje; atlikėjų tarpusavio ryšys; daiktai scenoje; teksto skaitymas, etiudų kūrimas ir improvizacijos jungiant tekstą ir judesį; videomedžiagos peržiūra.

15.5.6.2. Praktinis etiudų kūrimas: trumpi etiudai solo, grupėje, personažo kūrimas pagal pasirinktą arba duotą užduotį. Tinkamas kostiumų, jų detalių, butaforijos parinkimas atliekant pasirinktus etiudus. Videomedžiagos ir spektaklių peržiūra, aptarimas, analizė.

15.5.7. Vertinimas:

Pasiekimų lygiai		
patenkinamas	pagrindinis	aukštesnysis
1. Aktorinio meistriškumo pagrindai.		
Mokinys silpnai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos pagrindus. Užduoties atlikimo metu, juda ir kalba nedrąsiai ar bijo kalbėti, judesiu ir balsu neatskleidžia pasirinkto personažo charakterio. Į pamokas dažnai ateina nepasiruošęs, pamokose būna vangus, dirba nenoriai.	Mokinys gerai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos pagrindus. Užduoties atlikimo metu, juda ir kalba gana drąsiai, judesiu ir balsu atskleidžia pasirinkto personažo charakterį. Į pamokas dažnai ateina pasiruošęs, pamokų metu aktyviai dalyvauja.	Mokinys puikiai išmano ir geba naudoti praktikoje vaidybos pagrindus. Užduoties atlikimo metu, juda drąsiai, užtikrintai, raiškiai kalba, puikiai judesiu ir balsu atskleidžia pasirinkto personažo charakterį. Į pamokas visuomet ateina pasiruošęs, pamokų metu aktyviai dalyvauja, siūlo savo idėjas, noriai įgyvendina kitų idėjas.
2. Praktinis etiudų kūrimas.		
Mokinys silpnai kuria etiudus solo ir grupėje. Etiudus atlieka patenkinamai, tačiau atlikime pasigendama išraiškingumo, muzikalumo. Sunkiai suvokia atliekamo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras,	Mokinys gerai kuria etiudus solo ir grupėje pagal pasirinktas arba duotas užduotis. Jas atlieka muzikaliai. Žino, suvokia ir gali trumpai apibūdinti vaidmens kontekstą ir jį atlieka atitinkama maniera, stiliumi.	Mokinys puikiai kuria etiudus solo ir grupėje pagal pasirinktas arba duotas užduotis. Užduotis atlieka kūrybiškai, įtaigiai, muzikaliai. Gerai žino ir suvokia, gali raiškiai apibūdinti atliekamo ir stebimo vaidmens kontekstą, jo charakterį ir manieras.

sunkiai juos apibūdina.		
-------------------------	--	--
